

Leonard Oprea

Cămașa de forță

LiterNet.ro
2005

Redactor: Manuela Andrei mandrei@litenet.ro

Tehnoredactare: Manuela Andrei mandrei@litenet.ro

Coperta: © 2005 Manuela Andrei mandrei@litenet.ro

Editor format Adobe PDF: Anca Șerban
aserban@litenet.ro

Ilustrații: Hieronymus Bosch, N. Coliban.

Text: © 2005 Leonard Oprea
Toate drepturile rezervate autorului.

© 2005 Editura LiterNet pentru versiunea .pdf Acrobat Reader. Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format. Distribuirea gratuită a cărții prin intermediul altor situri, modificarea, sau comercializarea acestei versiuni, fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet sunt interzise și se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor și drepturile conexe, în vigoare.

ISBN: 973-7893-05-0

Editura LiterNet
<http://editura.litenet.ro/>
office@litenet.ro

Leonard Oprea

CĂMAȘA DE FORȚĂ

INTRODUCERE

„Cămașa de forță” sau povestea *tribulațiilor* unui inocent...

Această carte esențială, scrisă la sfârșitul ceaușismului și tipărită întâia oară, în condițiile editoriale tulburi ale postrevoluției, la editura **Nemira**, în 1992, are în spate o întreagă istorie a cenzurii și a circulației clandestine. În ultimii ani ai ceaușismului, a fost interzis de la editare de către tristul „Consiliu al culturii și educației socialiste”, apoi a trecut din mână în mina între prietenii și cunoscuții autorului, participând în acest fel la parcimonișia, lacunara istorie a samizdatului autohton.

Editat imediat după eliberarea de cenzură, romanul nu a avut ecoul binemeritat, publicul românesc fiind foarte ocupat, fie cu lectura ziarelor, *că după un interludiu de jumătate de veac aveam și noi o presă!*, fie cu devorarea literaturii de dezvoltare non-ficțională și a nenumăratelor traduceri recuperatoare, fie cu asimilarea grăbită a bestseller-urilor discutabile, gen Sandra Brown. O reacție, pînă la urmă normală în condițiile anormalității oricărei tranziții de la totalitarism spre libertate. Nu doar Leonard Oprea și cărțile sale au căzut victime, ci și autori mai cunoscuți și cu o amprentă non-ficțională apăsată, cum ar fi Paul Goma – să ne amintim că a fost un întreg

scandal mediatic, atunci cînd, cea mai celebră editură a momentului a trimis părți din tirajele cărților lui Goma la topit !

Trebuie să recunosc că editura **Liternet** a ales o tactică mai bună și un moment mai propice pentru aceste re-lansări. Mai întîi, pentru că publicul românesc s-a mai „calmat” și a devenit mai receptiv la literatură, și la literatura română!, decît era în urmă cu un deceniu. În al doilea rînd, pentru că Leonard Oprea nu mai este acel autor - foarte puternic e drept - dar aproape necunoscut, cum era la începutul tranziției postdecembriste. Între timp, Leonard Oprea nu doar și-a consolidat cariera de scriitor român, prin editarea la **Polinom** a remarcabilei **Trilogii a lui Theophil Magus**, dar el a început deja și o carieră de autor american. Al doilea volum al acestei trilogii, **Cartea lui Theophil Magus sau 40 de Povesti despre Om** a fost publicat în editie „paperback”, dar și în editie “electronic book” peste Ocean și se bucură deja în SUA de o excelentă primire ; astfel încît, traducerea celorlalte două volume ale trilogiei este, ca să spun așa, „on its way”, stă să vină. În sfârșit, dacă informațiile mele sînt exacte, se vorbește și despre o versiune franceză la **Radiografia clipei**, ceea ce nu poate decît să mă bucure, ca și pe editori desigur, pentru că mai trebuie să și exportăm literatură, nu doar să importăm – „traducțiile” nu fac (ele singure!) o literatură.

Dacă interzicerea volumului de proza scurta **Radiografiei clipei** ține de absurdul cotidian al cenzurii comuniste, cu romanul **Cămașa de forță** se schimbă situația, începînd chiar de la titlu și sfîrșind cu parabola

antitotalitară, mult mai transparentă. În fond, cum ar fi putut accepta sinistra instituție, „Consiliul culturii și educației socialiste”, povestea suferinței unui inocent, în tot dramatismul acesteia ? Că doar nu degeaba prenumele personajului principal este chiar Inochentie ! Și cum, pentru numele Domnului, ar fi putut ei tipări această splendidă metaforă a ceaușismului târziu, ca azil, deci ca loc eminent de recluziune, tortură și represiune? Are dreptate Sorin Antohi, în scurta prezentare de pe ultima copertă a acestei ediții – pînă la urmă, este povestea, drama individuării în lumea, pe dos, cum alt fel ?, a irealismului socialist. Cum dreptate are și Vladimir Tismăneanu s-o alătore, ca gen, ca tip de situație, dar oare comparația, în cel mai bun înțeles al ei, se oprește aici?, **Muntelui Vrăjit** a lui Thomas Mann. Și, pentru că sîntem între autori, între prieteni cu mult mai vechi decît postcomunismul tulbure de astăzi, voi cădea de acord și cu al treilea critic, Mircea Mihaies, și al său text de pe respectiva copertă.

Da, romanul **Cămașa de forță** este o distopie, dar una atît de plină de „sînge și carne”, atît de marcată de semnele concrete ale pătimirii, încît nuanțele etice și profetice nu devin o clipă teziste la modul cel vulgar al evidenței. Poate de aceea, eu aș fi lăsat la o parte rama religioasă care încadrează corpul cartii în actuala ediție; text ce ține, mai degrabă, de paradigma de azi a gândirii autorului. Dar, cum acest text, la început și la final de carte, fusese în manuscrisul original și era prevăzut și pentru cea dintîi ediție, cea din 1992, dar cenzurat în ambele situații, cred că reconstituirea este necesară. Și,

apoi, cine sînt eu ca să dau sfaturi unui autor cînd, unde și cum să-și încheie treaba, să pună punct cărții sale? Nu știe el mai bine decît cititorul, decît oricare dintre cititori, cînd o carte a lui s-a încheiat cu adevărat și își merită întru totul punctul final ?

Pentru că, înainte de a fi un moralist și un profet, adesea sumbru, cîteodată luminos, Leonard Oprea este un prozator adevărat, unul plin de forță, vulcanic, torențial, cu incredibile note de duiosie, un prozator pe lîngă care nu poți trece fără a fi marcat – și, atunci cînd spun marcat, nu e vorba de palide ecouri în memorie, ci mă gîndesc la urme la fel de definitive, atît de plăcut și dureros, de fapt, de plăcut-dureros definitive precum cele lăsate pe trupul condamnaților, de mașinăria inventată de Kafka în **Colonia penitenciară**. Și chiar n-am făcut aiurea această trimitere !

25 Februarie 2004, în Iași

Liviu ANTONESCU

„Forța de persuasiune a omului Leonard Oprea a trecut, prin sublimare alchimică, și asupra scriitorului. El trăiește parabola, simbolul negru și distopia cu un firesc în egală măsură deconcertant și seducător. Deși vibrațiile negative ale *Cămășii sale de forță* ajung la cititor nealterate de nici un calcul retoric, nu-ți poți dezlipi ochii de pagina de hârtie, hipnotizat de iradiațiile unor sensuri atât de la îndemână și-atât de stranii totodată.

Leonard Oprea instituie un miraj al existenței trăite nu doar cu un respect religios pentru valorile eticului, dar și cu spaima inerentă oricărei trestii gânditoare ce-și pune în criză înseși fundamentele ontologice. Autor exemplar al categoriei rare a scriitorilor profetici, Leonard Oprea știe, ca puțini alții, să răscumpere deșertul ființei umane mizând cu o sublimă încăpățănare pe triumful rațiunii și al bunătății.

(Mircea Mihăieș – 15 Decembrie, 2003, Timisoara)

„De la prima lectură a cărții lui Erving Goffman despre azile și alte instituții totale, am socotit-o cheia perfectă pentru înțelegerea experienței de viață sub comunismul de stat, deși autorul discuta materiale americane.

Prin „Cămașa de forță”, Leonard Oprea ne aduce dovada că România ceaușistă poate fi reconstruită ficțional ca uriaș azil: tribulațiile eroului său, Inochentie Damian, configurează pregnant dramele individuării în lumea dementială a irealismului socialist.

„Cămașa de forță” se citește astăzi cu aceeași pasiune ca în 1988, când circula în samizdat. Atunci, deși la fel de sensibil la calitatea ei literară excepțională, eram copleșit de dimensiunea sa istorică; astăzi, în fine, ne putem abandona plăcerii textului.”

(Sorin Antohi - 9 decembrie 2003, Budapesta)

„Cartea lui Leonard Oprea, „Cămașa de forță” merita pe deplin prea lung amânată reintrare în circuitul valorilor autentice ale culturii românești democratice, anti-totalitare.

Trăind fiorul unic al unei experiențe de tip „Muntele Vrăjit”

(Thomas Mann), acest roman aparține în chip legitim literaturii genuine a samizdatului est european, este pur și simplu profund lucid, onest și tulburător oriunde și oricând.”

*(Vladimir Tismăneanu - octombrie 10, 2003,
Washington DC)*

Dedic această nouă ediție a „Cămășii de forță” neprețuitei mele soții, Brigitte, pruncului ce va să vină, însă și zânei casei, fox-terrier-itza Ara și familiilor noastre.

Dar nu-i uit pe cei atât de puțini prieteni – nu-i mai numesc, se știu singuri cei care m-au sprijinit cu inima și fapta în astă nouă înfăptuire literară, nu-i uit deloc și le mulțumesc fain de tot.

(Leonard Oprea – Iulie, Boston, 2004)

Motto :

„Ucenicul acesta este cel care mărturisește aceste lucruri și care le-a scris; și știm că mărturia lui este cea adevărată.” (Ioan 21/ 24)

Confesiune:

*„CRIVĂȚ ȘUIERA
plăpândă flacăra – simt:
e veșnic vie”

*„...dincolo de nori
necuprinsă e calea:
să zbori acolo...”
(Nardi)*

*Și, iată-mă acum, așa, gârbovit stând pe marginea
patului alb, groaznic de alb.*

*Iată-mă stând și privind la Biblie și la volumul roșu
din operele lui Nicolae Ceaușescu, aflate pe noptieră...*

*Îmi amintesc cuvintele unui bătrân evreu întâlnit
aici:*

*...locul Lui Dumnezeu este lumea, dar lumea nu e
locul Lui Dumnezeu.*

*Știu că dacă voi lăsa Biblia să se deschidă singură,
se va desface la*

*„Rugăciunea Lui Iisus”, capitolul 17 al Evangheliei
după Ioan.*

*Nu știu niciodată unde se va deschide volumul lui
Ceaușescu.*

*Suntem douăzeci două de milioane de români și
sunt peste 4 milioane de membri de partid. Peste
douăzeci la sută din populația țării.*

*Cum de s-a întâmplat astfel? Cum de se întâmplă
astfel?*

*Sunt un laș sau sunt un nebun? Ori amândouă?
Voi scie. Măcar atât.*

*Și mereu îmi voi aduce aminte cuvintele
apostolilor:*

Doamne, mărește-ne Credința.

Damian împrăștie cu vârful piciorului frunzele uscate. Foșnetul lor îl făcu să tresară. Privi cu atenție sutele de petice smulse din veșmântul arborilor. Își aduse aminte cum, cu ani în urmă, într-o noapte, în munți, ieșind din cort auzise la câțiva metri deasupra capului său un foșnet asemănător. Se simțise dintr-o dată cumplit de singur. Neajutorat. Se speriasse atât de tare, încât cu greu nimerise apoi intrarea cortului.

Damian era trist. Și singur. Pietrișul aleii amesteca galbenul cu verdele, ruginiul cu roșul. Se gândi la o tîpsie abia scoasă din foc și lăsată să se răcească încet în aerul umed al dimineții. Oftă. De lehamite și de posomorea care începuseră să-l cotopească. Sau așa mi se pare mie? se nedumeri de starea lui sufletească. Mai făcu doi-trei pași, întoarse palma stîngă în sus întinzând degetele: poftim, mă doare capul! Din mers își aprinse o țigară. Pufăi de câteva ori. Dar fără poftă. Aruncă țigara. Nu prea obișnuia să fumeze pe stomacul gol. Poate o țigară să elimine durerea de cap? Unii spun că da. Pe naiba! A elimina să însemne a dispărea, a nu mai exista deloc, a deveni invizibil?! mul nevăzut, un mutilat, imaginea lui cu capul bandajat mi se pare

idioată, dar să dispari complet ... există oare o altă formă de conștiență? Zâmbi amuzat. Clătină din cap. Apoi chipul i se înăspri. Durerea de cap devenise zgomot surd modulată, astfel încât îi amintea de o melodie care-l exaspera ori de câte ori o auzea. Cuvintele ei chinându-l: ba da, ba nu, să aleg nu știu, apoi viorile: din corzi sunete îngrozitor de parfumate și dulci, și din nou: ba da, ba nu, așa e în viață, să aleg nu știu. Își frecă fruntea cu mâna dreaptă. Simți cum pielea grasă i se adună în cute obligate de degete să se atingă, rostogolindu-se una după alta spre rădăcina părului. Zgomotul din urechi se stinse treptat. Umbra unei ființe întinsă încet spre picioarele lui. Înălță privirea. Fragilă în dimineața proaspătă?! Călcând neauzit pe giulgiul uscat?! O rochie de nea fluturată ușor prin fața lui. Șerpi arămii, plete lungi părură a se întinde spre buzele lui. Aburul dimineții și-a zămislit creatura?! și rămase pironit locului. Femeia se îndepărta pe aleea unduită, printre copacii parcului. Ar trebui să alerg după ea, s-o urmăresc pas cu pas, pe stradă, prin magazine, neobservat agent secret, să aflu unde locuiește, unde muncește, a doua zi să-mi reiau cursa așteptând momentul în care, cu aere de *gentleman*, s-o întreb, mă iertați, nu cumva ...? În sfârșit, inspirația clipei, ea poate va zâmbi, iar eu, cerându-mi insistent scuze, s-o invit, la fel de insistent, bem o cafea? se va arăta surprinsă, apoi ușor indignată, și va pleca cu mers unduitor, o trestie gânditoare? dar eu, demn și tenace, dacă nu atunci, în ziua următoare, nesățios adulmecând-o voi repeta invitația, pe urmă mă apropii, îi ating umărul, preludiu,

vorbesc puțin afectat, dicție exemplară însă din când în când din glasul meu răzbate un tremur, femeia simte, simte, trestia gânditoare, dar cea care mi-ar învia șederea aici ... S-au scurs trei zile și încă nu simt că timpul nu-mi mai e împărțit în opt, opt, opt, raționalele opt-opt-opt, neîndurătorul opt ori trei, monotonia repetiție a optului, platele cercuri puse de trei ori câte două cap la cap, pierderea cunoștinței într-un optoptopt inseparabil de nesfârșitul lanț cu șase verigi ferecând mintea sufocând sufletul provocând moartea lentă la un câine păduchios și ros de viermi intestinali paralizat de jigodie dinți îngălbeniți ruși ochi holbați plini de urdori, cățelul care chiar dacă ar vrea să turbeze chiar dacă ar avea fericirea să contacteze cumva turbarea nu se mai poate repezi la cei din jur să-i sfâșie, crapă zvâcnind spasmodic și lamentabil, astfel că dacă aș găsi un solitar ca mine ... ce gânduri îmi trec prin țeasta asta ovoidală, barem de-ar fi ceva revelator, să aibă un sens revelator ... cum poate fi despletit un sens din gândurile ce curg într-o direcție neștiută? sau direcția dă sensul și trebuie descoperit semnul? care e semnul? bună dimineața, domnule Inochente, și, surprins de gravitatea glasului, Damian se răsuci brusc. De ce v-ați speriat? răsună acum blând vocea. Aa, bună dimineața, nu v-am observat, domnule doctor, se scuză Damian. Bărbatul zâmbi. Cu buzele sale cărnoase. Cu ochii săi mari și căprui. Cum vă simțiți pe la noi? Încă nu mi-ați făcut nici o vizită. E timp, e timp, domnule doctor. Mă simt excelent. Aerul e grozav. Într-adevăr, doctorul, aerul de aici face minuni. Stațiunea are locuri și, bineînțeles,

privești magnifice. Mai ales acum, toamna. Mda, mormăi Damian. Renunțați la masa de dimineață? doctorul. O, nu. Nicidecum. Dar cât e ceasul? Aproape opt, doctorul. Trebuie să mă grăbesc, încercă Damian. Haideți, doctorul, avem același drum. Și eu am întârziat. Îmi place să iau masa împreună cu cei care ne vizitează. Întotdeauna aflu câte ceva nou. Oamenii, mă voi exprima oarecum profesional, sunt un material ineputabil. Credeți? râse scurt Damian. Nu trebuie să vă grăbiți chiar în halul ăsta, doctorul, restaurantul e la doi pași. Dacă aș cunoaște parcul ca dumneavoastră ..., replică Damian, dar e abia a doua oară când mă plimb pe aici și e neobișnuit de întins. Aș putea să-l numesc - o mică pădure. Nu greșiți. Pentru asta e vestit, doctorul. Câteva minute merseră în tăcere. Apoi doctorul relua discuția. Să știți că am dreptate, domnule Inochente: oamenii sunt un material ineputabil. Încercați să realizați acest adevăr. Pipăiți atent carnea asta. Damian privi pe sub sprâncene. Doctorul, uite restaurantul! Ați avut dreptate, recunosc Damian.

Damian se trezi cu gura năclăită și având încă în minte, vie, ultima imagine a visului de peste noapte, lung și încâlcit, aproape un coșmar - de câteva ori se deșteptase speriat, dar nu într-atât încât să nu-și reia imediat somnul continuând depănarea poveștii ireale și aparent ilogice, nu, n-are totuși cum să fie ilogică, își spuse căscând și rămase așa, cu gura deschisă, fiindcă își închipui figura sa suprapusă peste ultima imagine din vis: gura de piatră neagră acoperită de pete gălbui,

eczemă scârboasă, văgăuna cu buze neobișnuit de groase având deasupra celei de sus, săpate adânc și umede de sânge roz, înspumat, Doamne, cum strălucesc, se minună Damian, cât de frumoase sunt, litere, literele astea și abia acum văzu cuvintele, *ogni pensiero vola*, își închise gura, cealaltă rămase deschisă și, fascinat de grota căscată înăuntrul minții sale, Damian începu să caute febril în fișierul memoriei. În scurt timp ajunse la concluzia că nu reușea să dibuiască, nu imaginea cuvintelor, asta știuse de la bun început, ci de unde provenea imaginea. Zvârli plapuma într-o parte și sări din pat. Privi în jurul lui. O încăpere cu atâtea camere de hotel. Și totuși nu trebuie să arate astfel, dimpotrivă, trebuie să-mi dea senzația că mă aflu la mine acasă. Cu pași repezi se apropie de măsuța rotundă de lângă fereastra balconului. dădu drumul casetofonului. *No more, no more*, și, balsam ritmic și melodios, plin de tristețe ușor răgușită, vocea născând în suflet extazul venit din altă lume; invizibil și omniprezent, Ray Charles pulveriză pentru un moment senzația lui Damian: părăsit într-o lume străină.

Se privi atent în oglindă. Fiecare astfel de imagine e noul portret, un alt portret ... parcă de fiecare dată o altă mână îmi pictează chipul în așa fel încât mă recunosc sau nu? sunt ori nu un craniu princiar mascat de țesuturi și organe care mă pot face atât de ușor confundabil cu oricare alt gropar? ca și cum toți am fi gropari ... nu înțeleg de ce spațiul ăsta, camera, împrejurimile hotelului mă duc mereu între astfel de gânduri cam neobișnuite pentru mine, sunt perfect

conștient, sau poate și înainte?... m-am subestimat? în oglindă aceiași ochi galben-verzui părănd întotdeauna ușor speriați, sunt sau nu timid? aceleași buze, cam subțiri, dar frumos conturate, mă enervează desenul lor, arc destins peste arc ușor încordat, două fâșii decupate din petale de trandafir roz, ofilit, nasul coroiat, parcă prea scurt, par un hrăpăreț, da, da, așa par adeseori, oftă și continuă studiul, părul sur și puțin cam rar, poate că ar trebui să mă tund, își trecu degetele prin părul de la ceafă, îl răsfiră, îl ridică, mai rămâne să mă întreb ce vârstă am ... gata, ajunge pentru azi!

Se mai privi în oglindă preț de câteva clipe. Nu arăta rău. Proaspăt îmbăiat, îmbrăcat în costumul de velur mărunț, cafeniu, bluza stacojie, pantofii din piele gălbuie, mda, arăt chiar bine, trase aer în piept, simți mirosul fin, aspru totuși al apei de colonie „Safari-220”, zâmbi încântat și se gândi că ar fi plăcută o nouă întâlnire cu femeia care traversase ieri parcul. Spun unii că adevărata fascinație rezultă numai din cucerirea unei femei, care? și cum ar trebui să arate? rămâne o problemă deschisă tuturor variantelor de descifrare, nu-i așa? se întrebă satisfăcut de buna dispoziție care-l cuprinsese. Oho, acum n-am dreptul să-mi pun întrebări de genul existență? sens? pentru ce și de ce? De fapt voi repeta același lucru, plictisitor? da, plictisitor și lipsit de substanță când dorești fierbinte să spui, uneori chiar să urlî: vreau să trăiesc! exact, vreau să trăiesc! asta vreau acum, ce afirma doctorul ăla ieri? materialul ineputabil?! întoarse capul și se uită la așternutul nestrâns. Se gândi, pentru prima oară, după mulți ani,

lăsa patul în dezordine, dar se scuză, cameră de hotel. Închise casetofonul frângând ca pe un vreasc glasul voalat al lui Al Jarreau. *Scat*-ul din *Take five*, cascadă când a unui pârâu, când a râului năpustit peste spinări și colți de calcar, alteori zbor abia auzit și, brusc, hohot de plâns, de bucurie, iar între toate astea, râsul cald și neașteptat al copilului uimit de descoperirea făcută, oricare ar fi fost ea, în clipa aceea însă încununarea vieții lui, alcătuirea sonoră mirific ritmată îi rămase în auz și când închise ușa în urma lui și când parcurse holul lung acoperit de covorul ce absorbea ca un burete imens orice zgomot al pașilor, apoi când a coborât scările și a ajuns în fața clădirii nefiresc de albe în lumina dimineții; întorcându-se cu fața spre ea o asemui cu un femur. Contemplarea, ca de altfel și improvisația lui Al Jarreau fu întreruptă de glasul hârșăit care răsună în spatele lui: ce mai faceți, domnule inginer? și Damian se întoarse încruntat. Mic de statură, dar bine legat, bătrânul își scoase pălăria și-l salută ceremonios. Ce să fac, domnule Caraiman? răspunse după ce înclină capul în semn de salut și, exact ca ieri, la masa de prânz, când îl cunoscuse pe bătrân și intrase în vorbă cu el, de fapt Caraiman îl interpelase, amabil, e drept, avu senzația penibilă că nu are mai mult de nouăsprezece ani - deși avea treizeci și cinci - ce să fac? repetă, admir această arhitectură îndrăzneată, mie nu-mi prea inspiră siguranță, îi luă vorba din gură Caraiman, în fiecare dimineață când mă scol, și stau la etajul unu, extrem de avantajos, nu? mă gândesc că toate celelalte etaje sunt gata să mi se prăbușească în cap, se descoperi, și

imediat își pipăi chelia, și-o mângâie tandru, râse înfundat, apoi o acoperi cu pălăria, o panama nouă, da, construcția asta nu-mi inspiră încredere deloc, întări el și continuă repede, aproape fără pauză, dar n-ați venit la masa de dimineață, nici nu mă mai duc, răspunse cu hotărâre în glas Damian, e deja nouă, adăugă el privindu-și ceasul, nu, nu e bine, îl dojeni părintește Caraiman, aici nimeni nu-și poate permite să-și creeze un dezechilibru fiziologic, altfel de ce a mai venit? ca să se distreze? țst, st, să nu confundăm relaxarea tonică, nu, nu, să n-o confundăm cu distracția, doar sunteți un bărbat matur, domnule inginer, domnule inginer! Îl amenință Caraiman cu arătătorul său subțire și galben - șarpe mic, încordat, gata să muște. Damian îl privi intrigat gândind că nu are nici o șansă să scape de propovăduitorul cu aere de tată ideal, ba nu, mai degrabă bunic despre care ți-e imposibil să crezi că va atinge vreodată vârsta senilității, și trebuie să recunosc că nici nu pot afirma: mi-e nesuferit, la naiba, îmi închipuiam altfel dimineața asta, cum să scap de el? nu vă e cald, domnule Caraiman? îl întrebă privind costumul gri din stofă de lână al bătrânului, poate se enervează: văd că purtați și vestă, închisă la toți nasturii, splendidă nuanța asta de bordo, na, că i-am dat apă la moară în loc să-l fac să-i sară țandăra, o, domnule inginer, noi aici, știți, ne respectăm statutul, râse satisfăcut Caraiman, nu înțeleg, întrerupse Damian, ei, parcă e greu! dădu din cap bătrânul, *mens sana in corpore sano*, și prin asta noi, privilegiații acestui minunat loc, da, da, domnule inginer, în curând o să gândiți și dumneavoastră la fel,

nu, hotărât lucru, nu văd nici o soluție să scap în afară de a fi mitocan, dar nu-mi stă în fire și apoi e păcat, e totuși un moșuleț simpatic și manierat, pentru noi înșine o facem, domnule inginer, suntem aici pentru a ne aerisi mintea și a ne descărca sufletul de tot balastul, care balast? hm, zâmbi dojenitor Caraiman, știți prea bine, dar hai să-i spunem teama de a nu putea fi liniștiți, într-adevăr, e o afirmație confuză, adăugă repede Caraiman observând expresia de nedumerire ivită pe fața lui Damian, dar mai bine haideți cu mine, ne plimbăm împreună și astfel vă voi face cunoștință cu câțiva dintre pensionarii acestei stațiuni, unii dintre ei sunt de-a dreptul veterani, însă și eu, credeți-mă, mă gândesc uneori că aș fi în stare să-mi petrec aici tot restul zilelor mele și, slavă Domnului, abia acum o lună am împlinit cincizeci și șapte de ani! mulți înainte, domnule Caraiman! arătați bine, neașteptat de bine, Caraiman îi aruncă o privire circumspectă. Damian o observă imediat și se bucură. Poate îl deranjase cumva pe bătrân, deși nu-și închipuia cum anume. Spusese un adevăr. Dar Caraiman nu-i oferi satisfacția așteptată, adică, eventual, pretextând că a uitat de o întâlnire destul de importantă, în sfârșit, ceva în genul ăsta, să se îndepărteze grăbit. Dintr-o dată Damian simți că-i vine să urle. Fals! Atât de fals ...ca-ntr-un vodevil de prost-gust, ca și cum vodevilul ar putea fi și altfel, ehe, domnule Caraiman, cum scap eu de dumneata?! în dimineața asta am chef să mă simt ca un adolescent, de ce? nu știu, dom'le! dar simt că așa vreau, e bine?! Damian își apropiase sprâncenele deasupra rădăcinii nasului și cu

privirea îl ațintea pe Caraiman. Dar bătrânul, plin de amabilitate, consider deci că ați acceptat invitația mea? mm ..., îngăimă Damian, ne vom întâlni cu pensionarii, mai bine spus fericiții care se bucură de binefacerile acestei minunate stațiuni! haidem! îl îndemnă Caraiman și porni înainte cu pași mărunți și legănați. Domnule Caraiman, domnule Caraiman! credeți-mă, cu toată plăcerea însă în dimineața asta trebuie să dau un telefon acasă și să vizitez comuna din apropiere, scuzați-mă! Caraiman se întoarse încet spre Damian, îl măsură calm cu privirea apoi spuse cu bunăvoință, prea multă liniște, nu? bine, bine, veți înțelege mult mai târziu, o, nu, asta nu înseamnă decât zile, sunteți încă neștiutor și rătăcit, sănătatea, domnule inginer, sănătatea psihică e totul, to-tul, duceți-vă, duceți-vă în pace, cunoașteți, nu? cât de frumoase sunt picioarele celor ce vestesc pacea, ale celor ce vestesc cele bune! Biblia, încercă timid Damian, mda, încuviință blajin Caraiman, mergeți, ne vedem mai târziu, sănătate, domnule Caraiman, strigă vesel Damian.

Era deja trecut de ora unu după-amiază și Damian Inochente continua, de mai bine de o jumătate de oră, să stea tolănit pe iarba încă verde a văii din care puteai cuprinde cu privirea comuna Mănăstiri, aflată la cinci kilometri de stațiune. Panorama îi sugera un tablou cunoscut și se chinuia să-și aducă aminte atât numele pictorului cât și titlul tabloului.

Coborâse și până în Mănăstiri, dar nu pentru a-i demonstra lui Caraiman că, într-adevăr, dorise să viziteze comuna și din cauza asta nu se putuseră plimba

împreună, ci fiindcă nutrea speranța ascunsă ca acolo să întâlnească ființa care ieri dimineață traversase parcul, acea Artemis, aa, ce prețios, dar plăcut, neînchipuita, neprihănită fecioară pe ulițele îmbâcsite de praf ... de ce nu?! vreo interdicție?! nu cred, câți n-au scris despre încântătoarele țărăncuțe? nu se cântă încă, obsesiv, țărăncuță, la, la, bujori în obrăjori, la, la izvor ...? am bătut atâta drum degeaba, oftă Damian și se întinse cât mai comod pe iarba moale, apoi își aranjă sub cap haina făcută sul, după care încercă să refacă imaginea femeii, fecioarei, schimbă el repede savurând mierea ascunsă a acestui cuvânt, dar tabloul de alcov pe care-l întrezărise în dimineața proaspătă de ieri avea pânza cuprinsă de valuri galbene și mov, semitransparente, ce lăsau să se întrevadă când și când doar o fâșie de pânză mai albă și mai strălucitoare decât prima zăpadă, iar în rest, în ciuda concentrării intense a lui Damian, zbaterea unor ape de culoarea cărnii tumefiate ..., ptiu! exclamă nervos, iar în clipa următoare își aminti numele tabloului și al pictorului, într-adevăr, de aici Mănăstiri seamănă cu Sainte-Victoire a lui Cezanne. Își șterse fruntea îmbrobonită. Zâmbi mulțumit. Mândru chiar. Pentru că își amintise. Pentru că făcuse asemănarea. Pentru că numai de aproape o lună încoace i se întâmpla acest lucru, dar i se întâmpla. Lui. Se sculă în picioare. Încercă să privească înspre soare. Timp de o fracțiune de secundă reuși. Și i se păru că, acolo sus, nu prea departe, atârnată de niște cabluri invizibile, ba nu, având o toartă agățată de țării, imensă oală plină cu oțel incandescent gata să se reverse ..., al naibii de cald, nu vorbea aiurea Caraiman, e minunată

vremea, nu, se referea la stațiune, tot aia e ... cum mă simt? Se aplecă încet. Își luă haina de jos. Și-o scutură de câteva ori apoi o aruncă pe umăr. Vru să se întoarcă cu spatele la comună și să pornească spre stațiune. Să nu piardă și masa de prânz. În răsucirea trupului, mai aruncă o privire tabloului din vale. Și rămase așa, pe jumătate întors, cu bărbia atingându-i umărul drept: căsuțe albe, apoi câteva clădiri masive, cu muchii ușor ondulate, tot albe având zidurile - poșta, căminul cultural, magazinul universal - apoi, urcând panta opusă a văii albe, dar și cenușii, unele crem - alte căsuțe - iar între ele, cu pereții de un verde-muștar, dominând cu autoritate împrejurimile, clădirea primăriei, Damian o recunoscuse imediat; pe panta pe care se afla el, tot albe în majoritatea lor, unele însă de un mov diluat, altele galbene, căsuțele înconjurau mica biserică - săgeată nedesprinsă-n zbor drept, fiindu-i turla din șindrilă sclipitoare - plăcuțe de ceară, mii, lustruite cu osârdie de razele soarelui, se răsfrângeau orbitor în ferestrele ogivale ale bisericii și, vreme de o clipă, Damian fu cucerit de scânteierile lor, ochii lui ațintiră crucea din vârful turlei și o văzură egretă vie cu picioarele prinse într-un laț al credinței, în veșnicie, murmură fără să vrea și, ca în copilărie, se trezi făcându-și semnul crucii cu limba-n gură, apoi privirea lui se simți împodobită de: verdegalbensiniliu și putredroșucatan, iar lângă primărie, bruncenușiu și lemnvopsit - garduri și porți înalte, ca la munte, și printre cuburi prisme, legate între ele de nesfârșite paravane, ce să ascundă? se întrebă Damian, șurile goale, pitonii, uneori anacondele drumuri

colbuite, cârciuma ... copacii, i-am neînsemnat, hâm, i-am ne-în-semnat, curios, tocmai ei, umbra lor, la fel lătratul, cotcodăcitul și amorțeala, liniștea locurilor, cumpănirea mișcărilor oamenilor, cum am putut să caut femeia aceea tocmai în timpul-uitat-de-timp!? dar cum gândesc eu oare? mă simt cum? ... și iar pierd masa de prânz, e pentru a doua oară, Caraiman o să mă mustre ... ce observație exactă, Sainte-Victoire ... O porni înspre stațiune. După primii pași, ar trebui să caut în biblioteca clubului stațiunii, trebuie să existe o bibliotecă, fără să fie convins întru totul, un album Cezanne, poate am noroc și-l găsesc în reproduceri Skira, nici nu sunt pretențios, e bun și în Meridiane, dar Mănăstiri - Sainte-Victoire alb negru ..., cât de idiot sunt, se opri din mers, cum de mi-am închipuit că o voi găsi în comună?! așa, doar întrebând o bătrânică așezată-n fața unei porți, hei, mătușică, știi cumva o cuconiță drăguță, subțire cu părul lung și arămiu, cumpără ouă, zarzavaturi și găini de pe la dumneata? și bătrâna să mă privească cruciș ducând o mână la ureche, ai?! sau să fi întrebat la cârciumă, pardon, pe firmă scrie restaurant, ori la poștă, are cineva, o doamnă așa și așa, un post-restant la dumneavoastră? cât de idiot sunt! și reîncepu să meargă, cred că mai degrabă mi se făcuse dor de ducă ... Își umezi cu vârful limbii buzele uscate. O bere proaspătă și rece. Soarele părea, sau chiar e acum, privindu-l cu coada ochiului, tortă de magneziu - splendid orbitor artificiu; căci se va consuma; odată, într-un târziu; ce e o astfel de femeie? o silfidă, devorând cadavre, aproape numai cadavre. Deci: vom mânca pe banii

noștri. Și vom bea. Avem voie să bem? Nu. Dar dacă insistăm ... Oricum, atenție! Și mâine, mâine??? Ei, vorbește odată! Mâine ... Până mâine mai e o jumătate de zi. La o masă în restaurant. La altă masă în bar. La două mese fără ore fixe. În două situații lipsite de constrângeri. Dar nu neapărat independente. Începu să alerge ușor. Renunță. Transpira abundant. Văzu o vilă izolată. Peste vârfurile copacilor se zărea hotelul în care locuia. Nu, nu! Nu, neapărat independent.

Splendidă zi, rosti cineva aflat în spatele lui Damian. Atât de senină și atât de strălucitoare încât e păcat să spurci lăsând radioul deschis pentru a-l asculta pe satrapul nesărat, *catch*-istul ăsta triumfător vorbind despre literatură, despre eroul ideal, clătină din cap Damian privind cu silă înspre aparatul portabil al bătrânilor așezați la o masă apropiată de a lui. Inochente studie fizionomiile celor doi bătrâni - soț și soție, în jur de șaizeci de ani și probabil evrei din înalta societate. Cum pot doi vârstnici cu trăsături nobile să-l asculte nepăsători, nu, să-l asculte doar, pe demagogul fără splină? Își reaminti figura acestuia și presupuse, poate cei doi savurează momentul cabotinului total? Putregaiul cabotinismului: mârlanul camuflat. Asta e, deodată, asta e, au uitat aparatul deschis, ascunși de lentilele cafenii, ochii închiși în somn de hau-haul părintesc al bravului om de artă mă împiedică să le aud sforăitul. Întoarse capul, distrat, la bazinul plin ochi cu apă gălbuie. Minerală. Termală. Broscoi, broaște vesele, bărbați și femei în puroiul diluat. Duse paharul la buze. Ezitare.

Apoi, limonada are gust de leșie. Scârbos, totul scârbos. Puah! Și slipul meu bleu cu buzunar albastru țesut cu ață portocalie, dar altceva la mărimea patruzeci și patru, nu. Aer în piept și senzația de broscoi închipuit taur. Plesnise. Nu vreau. Expiră lent. Din nou leșia din pahar. Pentru o clipă - stomacul întors pe dos. Terasa piscinei îl înconjură, spațiu insurmontabil. Insurmontabil. Și cald. Nefiresc pentru septembrie. De ce nefiresc?! Ca la școală deci: septembrie rămas-bun al verii șir de zile se îmbălsămează în culoare în parfumuri întrepătrunse tristeți în amurguri excitații cromatice prelungi nebunești ... bravo, Inochente, ai zece, cum te inspiră mizeria din jur? hai, spune colegilor tăi, dar de ce mizerie, domnule, tovarășe domnule profesor? oare nu vindecă apa asta?! n-am dreptul să mă îndoiesc. îndoii drept. mă revitalizează-mi trupul și neprețuitele sale organe și sexe ca texte recondiționate, bravo Inochente, terasa zguduită de murmure de încântare și acoperită de plăci de marmură, mese, șezlonguri din răchită, miroase bine lemnul uscat și lăcuit, ireproșabili chelneri, nu băuturilor alcoolice, infirmiere apetisante, chioșcul chinezesc cu medicul de serviciu din porțelan de China, o, cerule, unde s-a mai văzut atâta grijă pentru noi, semenii oamenilor?! iar radioul ăsta blestemat ne condamnă, nu, nu pe toți, poate doar pe mine să-l aud acum pe celălalt corifeu al artei noastre, bardul cu bardă și chimir de negustor, singurul care, în afară de Alecsandri, a avut și are țigani robi, păunul obez, uite, până și apa din bazin a devenit patriotică, mai limpede, ușor să huluești, însă e greu să te menții, fiecare clovnerie un sacrificiu și la un

moment dat, poc, dispăre sacrificiul, sau n-a existat niciodată ... Doamna se sculă brusc din scaunul său de nuiele împletite. Scârțâit scurt. La a treia masă din stânga celei a bătrânilor cu radioul portativ, făptura care-i încântase privirea cu două zile în urmă. Acea dimineață proaspătă. I se păru inexplicabil că: în fața ochilor îi apăru capacul lăzii de acasă, cu așternutul de noapte; în formă de liră, scândura galbenă și lustruită, imprimați pe ea, datorită fibrelor, doi pești - stilizate pisici de mare neașteptat de grațioase, imponderabile. Cu pași de organism programat anume, spre masa femeii. După ce parcurse mai bine de jumătate din distanță, reuși s-o deslușească în ceața imaginilor ecranului minții - alcătuirii de basm, aidoma fantasticelor, și necăutate pentru a fi iubite, cristale de mină -, ea, făptura ca alte femele frumoase, așadar una dintre ele, nu, una anume fiindcă o contaminase cu virusul fantasmei și-al așteptării. Cine suntem și de unde venim? apoi, imediat, impresia că nu e decât un noian de întoarceri în timp și-n citate, parafrazări, inutile? nu cred ... decât că, sărut mâna, îmi permiteți, nu vă supărați ... ah, sunt un dobitoc, un fante de mahala, am ... v-am confundat, scuzați-mă ..., o, nu, nu m-ați confundat, nu dumneavoastră erați alaltăieri pe aleea principală a parcului, v-ați uitat după mine împietrit, nu-i așa? n-aș putea ... doamnă, în schimb eu v-aș putea ruga să-mi spuneți domnișoară, dar aș fi caraghioasă, nu credeți, la vârsta mea, luați loc, scaunul e liber, mulțumesc, dar n-aș vrea să interpretați greșit ..., o, lăsați, sunt obișnuită, atât ca asistentă medicală, dar și ca femeie, domnule ...? Damian Inochente, se grăbi

Damian, da, da, poate că vă știam numele, însă există o plăcere a prezentărilor, nu credeți? cum să nu, cum să nu, detest impolitețea, ce serviți? ce se poate servi aici în afară de limonadă și cafea? o cafea? nu, mulțumesc, mi-ajunge soarele și, eventual, o baie, acolo în bazin, să știți că în ciuda culorii apa e curativă, aha, din câte am înțeles sunteți asistentă, medicală, îl ajută ea, dar și sufletească, socială, dacă preferați, dar de ce atâta cinism în tonul ..., cuteză Damian, o, nu, nu mă supăr, ea, eu v-am abordat, și eu mi-am oferit toată corabia, Damian, bine, bine, îi domoli femeia teama că devenise obraznic, ce-ați zice de următoarea propunere: să petrecem restul zilei împreună?... mda, da, da, cu glas răgușit Damian. Apoi făcu un gest larg și grațios cu mâna. Un vechi nobil. Mă cheamă Clavdia, ca pe doamna Chauchat a lui Mann, Thomas Mann, și sper să nu fii un Hans, vrăjit, nu știu, nu înțeleg, Damian, *Muntele vrăjit*, amabilă Clavdia, da, da, parcă mi-aduc aminte, povestea aia cu sanatoriul, a existat și un român internat acolo, încercă ea să-i reîmprospăteze memoria, aha, Damian, deși habar n-avea de acel român, oricum erau bolnavi de plămâni, aerul acela îi nenorocea, nu? cam așa ceva, iar amabila Clavdia, ieri mă întrebam dacă pe-aici nu aveți cumva un club, o bibliotecă, bineînțeles, vreau să răsfoiesc din nou romanul, snob Damian, am impresia că te-a șocat coincidența de nume, există o bibliotecă, într-adevăr, îi răspunse Clavdia, poate că m-a șocat, Damian, și zâmbi stângace ..., părinții mei, obsedați de cultură, fals obsedați, curioasă identitate, ai mei, autodidacți, uzină, casă, lectură, ciclu

zilnic, am apărut și m-au destinat, au vrut să fiu o carte vie, cine are carte ..., de ce-ți spun toate astea?! pentru că, timid Damian, eh, trist și râse zgomotos, iar Clavdia: mi-e lehamite, lasă, o încurajă Damian, după care, hotărât, când și unde ne întâlnim, sau plecăm de-aici împreună? Clavdia surâse. Și Damian. Cu un sentiment de triumf pe care nu și-l putea explica. Se ridicaseră de pe scaune. Pași nesiguri spre bazin. Intrară în apă și se bălăciră. Broaște. Lichidul din bazin li se păru binefăcător. Nu li se păru: acolo, sub apă, genunchi lipit de genunchi, degete, coapse atinse întâmplător - așa preferau să-și închipuie în acele momente - simțurile înfiorate, creierii prelucrare rapid cartele perforate de nervi: trebuiau să se întâlnească, ei doi, într-un bazin cu apă terapeutică. Și de mai multe ori își zâmbiră stânjenți. Ca doi infirmi.

Sunt atâtea lucruri pe care poți să le faci, sau îți închipui că le vei face cu negrăită bucurie, îți imaginezi plăcerea acelei munci ca pe o binecuvântare cu adevărat Dumnezeiască, dar, de fapt, mereu îți va fi teamă de acea plăcere și bucurie, astfel că, de fiecare dată când vei simți această mâncărime a creierului și a sufletului nu vei reuși decât să-ți lași închipuirea să desfășoare grandioase planuri concretizate în imagini minunate, tu, adică eu fiind un neputincios, un mizerabil neputincios încheie amar Damian scurta reflecție. Apoi își umplu lingura cu supa cam grasă, suflă și sorbi fără zgomot.

Caraiman îl privea atent pe sub sprâncene. Damian venise la masa de prânz cu aproape un sfert de

oră înainte de servirea ei. Prânzul era programat între orele unu și două jumătate, în trei serii. Damian sosise deci pe la unu fără un sfert și Caraiman avea de ce să fie mirat. Tânărul lui prieten, îl considera pe Damian prieten și își baza această concluzie pe respectul și amabilitatea, sincere, surprinzător de sincere cu care Damian îl ascultase în cursul celor două întâlniri, doar două, fiindcă în cele șase zile de când venise în stațiune Inochente, tânărul lui prieten deci, nu reușise decât o dată să ia masa cu ceilalți pensionari ai stațiunii, iar a doua oară întâmplător îl întâlnise în fața hotelului. S-ar putea să nu suporte ideea de restaurant-cantină? se întrebă Caraiman, dar chelnerii sunt ireproșabili, poți comanda și altceva pe lângă meniul prevăzut în program, ca atunci când mergi în vreo stațiune prin O.N.T., de pildă o bere ...? Bătrânul se încruntă. Nu, hotărât lucru, nu putea să-l considere pe Damian un străin, cu atât mai puțin un cunoscut antipatic. Tânărul inginer, și repetă încântat în gând, tânărul inginer îi plăcea în mod vădit și, tocmai din cauza asta, îl cam supăra fața obosită a acestuia. Caraiman își lăsă limba în farfurie, îl privi drept în ochi pe Damian, tuși de două-trei ori și, îndârjit: nu se mai poate așa, domnule inginer! Vorbi destul de tare și ceilalți doi comeseni, un bărbat gras, cu ochi verzui, mici, având în creștetul capului un început de chelie, și o femeie trecută, cu fața searbădă, îmbrăcată elegant într-o rochie de cașmir albastru, în jurul gâtului purtând un colier din mărgele de chihlimbar, tresăriră și, vreme de câteva secunde, intrigați, își plimbară privirile de la bătrân la Damian și

invers. Apoi își plecară capetele și continuară să mănânce ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Caraiman, care îi cunoștea prea bine pe cei doi - Damian era convins că bătrânul îi știa pe toți cei din stațiune, mai mult chiar, nu era exclus ca, la fel de bine, să-i fi cunoscut și pe țăranii din Mănăstiri - consideră tăcerea celor doi drept o încuviințare a indignării lor părințești, nu se mai poate, domnule inginer! de ce ați venit dumneavoastră aici?! ca să vă distrugeți sănătatea?! familia dumneavoastră, soția, copiii, ce-or să spună când vă veți reîntoarce acasă ca după o muncă extenuantă dusă timp de treizeci de zile?... ei, ce credeți! și lovi marginea mesei cu palma sa mică și albă, n-am dreptate? dumneata ce părere ai, domnule Cruceriu? dânsul vine aici de patru ani, îi spuse el lui Damian, și după fiecare ședere i se pare că n-a făcut încă destul pentru această stare fundamentală a omului, sănătatea psihică, nu-i așa, domnule Cruceriu? Acesta ridică privirea din farfurie, se uită blând și înțelegător la Caraiman, apoi înălță capul, lăsă limba în supă, luă șervetul și își tamponă ușor buzele. Privi pe urmă înspre vecina lui de masă care urmase între timp același ritm ca și el. Își încrucișară privirile. Se foiră pe scaune, stânjenți parcă. Caraiman aștepta, ațintindu-i, pasăre de pradă. Cred că soția mea v-ar putea da cel mai potrivit răspuns, rosti în sfârșit Cruceriu, cu glas ascuțit și metalic, neobișnuit pentru statura lui, și tăcu trecându-și vârful degetelor late, cu unghii trandafirii, prin părul blond spălăcit. Cu ochii săi negri, oblici, femeia se uită aprig la Damian, mai întâi ar trebui să fim prezentați, fu auzită

vocea ei spartă răsucindu-și capul spre Caraiman, cățea gata să muște. O, scuzați-mă, spuse încurcat Caraiman și, rotunjindu-și buzele, rar și cu intonație: doamna Cruceriu și soțul dânzei, Cruceriu se ridică puțin de pe scaun, profesori de desen tehnic, făcu o pauză, domnul inginer Inochente. Urmând exemplul lui Cruceriu, Damian se săltă puțin de pe scaun. Domnule Inochente, începu sentențios femeia, trăsăturile feței i se înăspriră, credeți că tinerețea e veșnică? tăcu puțin retoric, nu mă jenez deloc să vă mărturisesc că am aproape patruzeci de ani și ..., îi privi cu tristețe pe toți trei, cu aer eroid așteptă o remarcă, stingheriți, bărbații se uită în jurul lor, și, repetă ea, abia acum învăț cum se poate răspunde la această întrebare. Primul cuvânt este nu, celelalte, ești tânăr niciodată. Poți fi copil și om matur. Caraiman strâmbă puțin din nas. Asta e părerea mea, pe scurt, zise ea cu ton categoric, observând mimica lui Caraiman. altădată vom discuta mai pe larg! Interesantă, teoria dumneavoastră, spuse politico Damian. Mulțumesc, și buzele groase ale femeii se întinseră imediat, apoi repede se strânsă la loc, elastic, scurt și lat tras puțin de capete. Damian clipi serios în semn de prețuire a zâmbetului ce-i fusese adresat. Continuă tu, dragă, își îndemnă doamna Cruceriu soțul, dar cât mai concis că se răcește supa. Ochii lui Cruceriu sclipiră o fracțiune de secundă, pe urmă vocea sa zbârnâi, da, da, domnule inginer, respectarea unui program judicios alcătuit de oameni de specialitate educă simțurile, calmează starea psihică creată de haosul poftelor ăă da astea înțelegi se suprapun ba nu ..., nevastă-sa îl privi

mustrător, alimentează stresul cotidian care ne aduce aici, mda. Mișcă de câteva ori buzele în gol, dar nu mai spuse nimic. Ochii săi mici și verzi sticliră din nou. Își umplu lingura cu supă. Sorbi tacticos. Fu auzit și, cu subînțeles, nu s-a răcit dragă? Damian ar fi fost curios să știe dacă doamna Cruceriu nu-l lovise pe sub masă cu piciorul pe soțul ei. Caraiman triumfa. Totuși o umbră de îndoială îi stăruia în suflet. Avea impresia că soții Cruceriu nu fuseseră destul de expliciti. Îl cercetă pe Damian cu privirea. Acesta mânca liniștit. Și oarecum înfometat. Pofta lui aparentă îi dădu speranțe lui Caraiman. Se hotărî să-și termine mai întâi supa, ba nu, și felul doi și la desert să-și continue predica moralizatoare. Pentru o clipă gândi că s-ar putea să sară calul și să-l agaseze pe Damian. Însă gândul ăsta i se topi, floare de gheață la răsuflarea fierbinte a dorinței de a-l ajuta pe tânărul său prieten, viitorul pensionar al stațiunii, își spuse el încântat.

Chelnerul le servi felul doi, mușchi de vacă, piure de cartofi, garnitură de mazăre cu morcovi fierți și salată de roșii cu castraveți. Tocmai se pregătea să plece, când Damian îl opri și-l întrebă dacă poate să le aducă două sticle de Cabernet Sauvignon, chelnerul îl privi curios, apoi răspunse că îi va aduce imediat. Îl întrebă dacă dorește și pepsi, Damian se întoarse spre tovarășii săi de masă, repetă spusele chelnerului, doamna Cruceriu tresări, Caraiman clătină din cap. Cruceriu zâmbi furiș, în același timp plecând privirea. Aș vrea să bem un pahar de vin pentru cunoștința noastră, îi îndemnă Damian, care încă de când se trezise, pe la ora douăsprezece,

simțise nevoia să bea ceva, reflexul beției din seara trecută și al mahmurelii de dimineață. Ar fi comandat bere, dar știa că nu au bere străină iar cealaltă îi provoca doar o purgație îngrozitoare. Ce ziceți! insistă el. Poate pentru soția mea, murmură timid Cruceriu. Vai, dragă, exclamă doamna, dar cred, ca totuși să nu-l refuzăm acum pe domnul inginer, că toți de fapt ar trebui să bem mai mult pepsi! Caraiman se mulțumi să-și miște buzele, hmm! Aduceți și trei pepsi, comandă Damian, după care se scuză față de doamna Cruceriu, nu suport vinul alb, cu gust de sulf, în afară de cazul, inevitabil de altfel, când ești obligat să-l cumperi așa. Atunci te prefaci că nu-i simți damful, adăugă cu o nuanță de veselie în glas Cruceriu. Caraiman mormăi ceva de neînțeles și își tăie o bucățică de mușchi. O băgă în gură și începu să mestece. După ce o înghiți, se uită cu înțeles la cei din jurul lui și rosti cu amărăciune: vacă bătrână. Vă mulțumesc că ați acceptat invitația mea de a bea un pahar împreună, declară Damian și gustă piureul. Am acceptat am acceptat, domnule inginer, dar, și să nu mi-o luați în nume de rău, să nu devină un obicei, Caraiman își mai tăie o bucățică de mușchi, noi nu prea obișnuim aici, nu, nu pentru că ar exista vreo interdicție specială, nici măcar domnul doctor, am uitat să vă spun, mestecă repede carnea și o înghiți strâmbându-se, zgârci dom'le, adevărat zgârci! eu și dumneavoastră avem același medic curat, un om minunat, nu ne-a interzis vreodată băuturile alcoolice, nici măcar nu a adus vorba de ele, în general, în toate discuțiile introspective, așa le numim noi, - doamna Cruceriu îl

aproba cu vădită satisfacție, aplecase capul și rânjise grav - pe care le poartă cu bolnavii, cred că n-ați avut nici una până acum, Damian dădu din cap vrând să spună, da, așa e, o să vedeți ce efect de ozonare au, folosesc expresia domnului doctor, doamna Cruceriu dădu ochii peste cap, visătoare, în toate acele dialoguri dânsul, rosti cu respect Caraiman, ne lasă să decidem singuri asupra felului în care ne vom clădi și păzi liniștea sufletească, încheie patetic. Soții Cruceriu îl priviră cu admirație. Damian se gândea la Clavdia. Îl refuzase politicos când o invitase la el în cameră. Și cumpăraseră două sticle de șampanie. Le băuse singur, seara, ascultând Ray Charles. Și se îmbătase. N-o atrăsese nici măcar faptul că ar fi putut să asculte *blues*. E drept că n-o întrebese ce gusturi muzicale are. Preferă ceva clasic, sau muzica pop? Folclorul? disco? nu cred, se îndoi Damian reamintindu-și chipul femeii, nu, n-am voie s-o 'uit", trup superb, sau așa mi se pare mie, ca oricărui bărbat ademenit și lăsat apoi cu buzele umflate? nu mai țin minte aproape nimic din *Muntele vrăjit*, l-am citit sau am auzit vreun cunoscut povestindu-mi? care cunoscut? colegii de serviciu?! la băut chef excursii ... iar o să încep să mă mir că nu am prieteni, și ăștia ce naiba vor de la mine? mai ales Caraiman?! Chelnerul le adusese băuturile. Acum desfunda sticlele. Întoarse apoi paharele cu gura în sus și-i întrebă dacă vor vinul cu pepsi sau separat. Spre surprinderea lui Damian, doamna Cruceriu îi ceru să nu-i amestece vinul. Observă că soțul ei și Caraiman nu se mirară. Îi spuse chelnerului să toarne separat. Pentru moment, Damian se gândi să controleze

temperatura vinului, doar așa, ca să-și epateze tovarășii de masă, dar, privindu-le chipurile, înțelese că gestul n-ar avea nici un rost. Ridică paharele pline. Cei trei, apăsător, sănătați, domnule inginer! ciocniră. Băură. Damian fu iarăși surprins văzând paharele golite mai bine de jumătate. Nu se aventurează să facă vreo supoziție. Dădu vina pe mușchiul de vacă și pe salata prea sărată. Apoi se trezi spunându-i lui Caraiman că nu e căsătorit, nu are copii nelegitimi și după aceea, uitându-se în ochii măriți ai bătrânului, se temu că făcuse o gafă. Cu atât mai mult, cu atât mai mult, domnule inginer! aproape că țipă Caraiman, apoi se făcu mic pe scaun, privind stânjenit spre celelalte mese unde oamenii întoarseră curioși capetele, credeți-mă, continuă cu voce scăzută dar fermă, cu atât mai mult trebuie să aveți grijă de dumneavoastră, fiindcă întemeierea unei familii e o datorie de onoare, patriotică. Doamna Cruceriu îl privi binevoitoare pe Damian și adăugă, are dreptate, și cu atât mai mult cred că într-o bună zi va trebui să vă explic pe larg teoria mea: ce faceți după-masă sau diseară? Damian nu răspunse. Umplu paharele. Cruceriu păru atent la această operație. Apoi reîncepură să mestece în tăcere. Damian termină primul și, punând furculița, cuțitul în farfurie, o împinse deoparte. Jumătate din mușchiul de vacă și garnitura de mazăre cu morcovi fierți rămăseseră neatînse. Gustă din vin. După vreo cinci minute sfârșiră și ceilalți. Farfuriile lor, goale. Își tamponară buzele cu șervetul, apoi băură și ei. Cruceriu aruncă o privire înspre farfuria lui Damian și remarcă nemulțumit, nu e bine, nu e bine, trebuie să vă hrăniți ca lumea, la

urma-urmei masa e plătită, ce Dumnezeu! Uitându-se disprețuitor la soțul ei, doamna Cruceriu reluă insinuant, nu mi-ați răspuns la întrebare, domnule Inochente, ce faceți după-amiază sau diseară? nu veniți pe la club? jucați *bridge*? soțului meu nu-i plac decât tablele, iar eu nu am partener... Dar Mihalache, dragă? interveni Cruceriu mirat. Ei, Mihalache, un biet debutant netalentat: mă enervează groaznic. Nu, nu știu jocul ăsta, se scuză Damian, în general nu-mi plac jocurile. Greșiți, domnule inginer, sări Caraiman, greșiți, îl întrerupse autoritar doamna Cruceriu pe bătrân, apoi, cu înțelegere, către Damian, nu e un joc, *bridge*-ul e o artă a minții, doar cei aleși o practică, eu vă pot învăța, cu multă răbdare, bineînțeles. Nu, altădată, în după-masa asta sunt programat la consultație..., se eschivă Damian, ei, plescăi Caraiman din buze punând apoi paharul pe masă, ei, începe vindecarea, mă bucur, sincer mă bucur, domnule inginer, duceți-vă, mergeți cu toată încrederea și seara încuiați-vă în cameră să meditați, veți vedea, veți vedea... și își frecă fericit mâinile. Femeia îi aruncă o privire care ar fi năruit până și un munte, dar bătrânul n-o vedea și, în învelișul bucuriei sale, părea indestructibil. Damian îi întrebă dacă îi permit ca tot în numele proaspetei lor cunoștințe și viitoareii amicitii - în situații de genul ăsta „amicitie” i se părea extrem de potrivit - să comande patru cafele, mai ales că au nesc, îi ispiti el, aur curat, chicoti Cruceriu, la noi în oraș n-am mai văzut așa ceva de vreo doi ani, și la noi aceeași poveste, întări Caraiman, iar eu sunt cafegiu și n-am încotro, trebuie să beau amestecul ăla de chimicale și orz ovăz nechelos,

bine l-au mai botezat, din cauza lui am o colită de toată frumusețea, doamna?, vai, mulțumesc, domnule Inochente, una mare dacă se poate, cum să nu, zise Damian și chemă chelnerul. Acesta veni în grabă, luă comanda, le umplu din nou paharele și plecă la fel de grăbit. Privind în urma lui - chelnerul se îndrepta spre intrarea bucătăriei - Damian realizează că se află într-un restaurant dintr-o stațiune. Între oameni ca el. Clavdia. Curios: care o fi numele ei de familie. Clavdia Tarcea, improvază. Și râse. Ceilalți, intrigați cum râde privind în gol. Clavdia, o aventură într-o stațiune. Iar râse. Apoi îi spuse doamnei Cruceriu, dacă diseară sunteți la club..., sunt, sunt, se grăbi să-l asigure femeia, împreună cu domni, adăugă politicoșii Damian, nu promit, dar s-ar putea să vă rog să mă învățați alfabetul *bridge*-ului. Toți ceilalți zâmbiră plini de bunăvoință. Și Damian se simți părăsit într-o lume străină.

E îngrozitor de tristă ploaia de toamnă la munte și în mijlocul zilei, suspină Damian, plouă și nu mai țin minte versurile lui Bacovia, însă ajunge, plouă..., se ridică de la masă, din câțiva pași ajunse lângă parapetul terasei barului de zi amenajat pe acoperișul hotelului în care locuia. Întinse mâna în afară; stropii se sparseră, plici, plici, pe antebrațul gol. Damian închise ochii. Plici, plici, de parcă acolo sus nu există decât un nor mic, mic de tot, care își revarsă mânia copilăroasă asupra antebrațului meu suspendat în gol - sfidare nereușită. Deschise ochii, își răsuci brațul. Mâna, ofrandă. Stropii îi cotropiră palma. Strânse degetele pumn, am întemnițat, prizonierii copiii norilor, amuzat de idee surâse, privi în

jur, stațiunea în borangic de lacrimi, încă puțin și o să dau drumul unei adevărate tirade..., nu, pliantul copertat cu mucava: trei hoteluri, vârfurile unui triunghi echilateral... călare eu, pe Decebal... Dacidava și Burebista... o adevărată mânie cu numele astea, mânie manie, a greși bine, râse încet... și toate trei, femure uriașe pentru măduva-din-oameni-neurastenizați, nu? ieri dimineață lui Caraiman, da, femur... trei relicve din beton și sticlă, reportaj! beton și sticlă, aceste materiale ale secolului nostru și, acum, avem în fața microfonului pe Bojoancă, bună ziua, ieri brigada dumneavoastră a terminat înainte de termen lucrările de finalizare... nici un aparat de radio deschis pe terasa asta, slavă slavă, pliantul! vile circumscrise triunghiului... trei diametre, trei drumuri principale... magazinele dispuse în semicerc... micul scuar, în nici un caz arhitectii nu și-au botezat astfel construcțiile, își aprinse o țigară, gata cu informațiile, privirea lui pluti înspre parc, pădure, se roti pentru câteva clipe deasupra clădirii încercuind bazinul cu apă curativă, sclipește, purgativă, zâmbi, apoi, sclipește ca șofranul, Clavdia, oare ce face acum?... să apară din aburul moale deasupra pădurii, cum respiră copacii, sunt peste tot, pădurea a invadat, clădirile printre ea, cum respiră copacii - menhire albe modelate aiurea sau cioplite anume? ploaia â, ploaia cu mână, cu daltă... să apară așa... mâna ei lângă sanctuarul neiertat de pic, plici, pic, amorțit de morfină, muribund în gânduri, și ochii ei mari, uimiți de mărimea lor înșiși, vălurindu-și străveziul corneei, ațintindu-mă amândoi copacii din spatele chioșcului alb, nu se vede de aici, dar acolo

trebuie să fie, lângă atolul curativ, copacii, în ce măsură au puterea sacrificiului? se întrebă, închipuindu-și un popor naufragiat în silă-neputință... copacii sunt mai rari, mari și uimiți și copacii, coloane pentru doi ochi, senini oare? încercă să-și aducă aminte expresia ochilor Clavdiei, lovi cu palma marginea parapetului, șocul se transmise trupului și mai departe țigării uitate în colțul gurii, scrumul căzu și, odată cu el, o scânteie mică îi pișcă pielea gâtului pe care ajunsese în zborul ei de găză aprinsă, Damian, își frecă nervos gâtul cu degetele, scuipe țigara, în fond, alt reper afectiv n-am? ce-ar fi să mă gândesc la mama, sau la șeful meu de birou? ce-ar fi...? cu întrebarea asta am declanșat ceva care m-a dus la mama, la șeful de birou... de ce nu pot fi strunite gândurile? cum ar arăta oare zăbala lor? există ea?... de-ar fi știut cel din mine, cel cu care discut mereu, nu cred că a vorbi cu tine însuși e doar un mod de formulare, un banal ornament de legătură, ascultă, dacă ai fi știut cât de mult au început să mă plictisească, să mă enerveze uneori aceste întrebări care vrând-nevrând se înlănțuiesc până la veriga numită *există*, mi le-ai fi pus? și el-eu rămânem puțin pe gânduri, apoi fără să ezităm deloc: sigur că da, ptiu! scuipe Damian țigara, pe urmă duse mâna la gură, un *gentleman* care realizează cu stupoare mărlanul ferecat în el a reușit totuși să evadeze. În clipa aceea, în urechi cavatina lui Figaro și, cântând încet Figaro-n sus, Figaro-n jos, la-la-la, la se întoarce scurt pe călcâie și cu pași repezi ajunse la masa lui. Se așează pe scaun, luă paharul și-l goli dintr-o dată. Ahh! Își aprinse o nouă țigară. Pufăi. Trase adânc în

piept. Expiră și fumul i se scurse pe gură, pe nări în ploaie-abur-de-munte înfășurându-i capul, ascunzându-i ochii de privirea rece și opacă a barmanului care se îndrepta spre el. Mai doriți ceva? Încă o sută și o cafea mare, dar numai dacă ai ness sau cafea naturală. Ness. E bine. Spune-mi și cât face. Își achit acum. Douășapte. la treizeci și cinci. Mulțumesc. Privind în urma barmanului care se grăbea spre bar, cu capul între umeri, slab și deșirat, schelet înfășat în stropii mărunți și deși, treizeci și cinci, patruzeci, ce-ar fi putut face cu cincizeci de lei? nimic, amintindu-și bancul în care Bulă dă în locul hârtiei de cincizeci una de o sută fără să se fi înșelat, zâmbi vag, trase din țigară, auzi zgomotul pașilor și întoarce mirat capul, scheletul îi puse vodca și cafeaua pe masă, îl privi din nou atent și rece, pe Damian îl intrigă această curiozitate de cioclu, vru să-l întrebe de ce se uită așa la el, chiar apucă să rostească, de ce?... dar scheletul plecase la fel de repede precum venise, iarăși singur pe creștetul lui Decebal, sorbi apoi din vodcă, o să mă amețesc bine, voi pleca beat de aici și am s-o caut pe Clavdia, acolo, prin ceață, printre copaci, ca pe câinele din Baskervilles... ce poate avea înspăimântător, mortal, o femeie?! Doamne, cât sunt de plictisit! un creativ deosebit de activ, cum trebuie să gândească? ce să fac pentru a fi activ-creativ?... creativ reactiv reactiv... hm! și atunci ce-ar fi, ca un bărbier isteț să rememoreze puțin dialogul cu domnul actor?! Stinse țigara. Aprinse alta, de ce naiba fumez atât! nu știu..., luă o gură de vodcă, gâtlejul incandescent stomacul strâns bulgărele de foc lichid, bău și din cafea, îl cuprinse o

ușoară amețeală și cuvintele I se revărsară, lavă, fluviu molcom din carne topită, neînțeles și poate de asta distrugător:

bine-ați-venit-domnule-Inochente-vă-așteptam!

bună ziua, domnule doctor,

păreți cam obosit,

într-adevăr, azi-noapte am avut somnul cam agitat,

de ce, de ce, domnule Inochente? într-un

asemenea climat?

de unde să știu eu, poate...

nu există poate, domnule Inochente, nu, nu,

poate sunt cu adevărat bolnav,

într-un fel toți avem *impresia* că suntem bolnavi, și încă grav bolnavi,

domnule doctor, astea sunt lucruri pe care le-am mai auzit,

cunosc, cunosc reacția asta, domnule Inochente, o au toți, da, da, toți reacționează asemănător,

bolnavi cu inteligență vie, peste nivelul mediu, și cultivată, adică, ajung să-și comenteze boala plasându-se în locul dumneavoastră?

exact, exact, bravo, domnule Inochente, cred că ne vom înțelege de minune, bravo! știți, domnule doctor, eu nu sunt un tip prea comunicativ, așa că la mare lucru nu vă puteți aștepta de la mine, dar vreți să aflați ce se întâmplă cu dumneavoastră, nu? asta o știți din experiență sau din fișa pe care-o aveți pe birou?

nu-mi place ironia dumneavoastră, domnule Inochente, noi doi trebuie să devenim prieteni, dumneavoastră ați solicitat această legătură, nu?

inexact..., ba nu, cred că aveți dreptate..., de fapt nu prea știu ce vreau, cert e că se întâmplă ceva cu mine...

anume?

un fel de rău psihic și fizic, nu mai am chef de nimic, dar de absolut nimic...

domnule Inochente, vă repet, eu sunt medicul dumneavoastră curant și numai având încredere deplină în mine veți reuși să reveniți la normal...,

la normal?

da, la normal,

dar nu mi se pare...

la prima vizită n-ați venit, au trecut deja opt zile de când sunteți aici, programul nu-l respectați deloc, nu uitați, noi vă acordăm libertăți pe care în altă parte nu le veți găsi și în schimb nu vă solicităm decât puțină colaborare, cu alte cuvinte un strop de înțelegere față de dumneavoastră înșivă, deci, față de condiția dumneavoastră, cea de ființă socială, e clar?

da, da, însă de ce trebuie să fiți atât de autoritar?!

o, nu interpretați greșit tonul meu, e ca al unui adevărat tată, zâmbiți domnule Inochente, nu știți de glumă?!

să fim serioși, domnule doctor, dumneavoastră v-ați răstit la mine ca la un adult imprudent când are febră mare,

ei, ei, trebuie să fim prieteni, mai gândiți-vă, luați aminte la oamenii din jurul dumneavoastră, puneți puțină disciplină în viața dumneavoastră, eliminați orice interogație pesimistă, orice introspecție referitoare la

futilitatea faptelor cotidiene..., în sfârșit, poimâine treceți din nou pe la mine,

tot pe la ora asta?

da, da, și poate după aceea bem o cafea împreună, sau ieșim undeva, ce ziceți?

cu plăcere,

la-revedere-damnule-Inochente-îmi-pare-bine-că-n-e-am-înțeleș,

la revedere, domnule doctor,

Damian oftă, trase din țigară, goli paharul cu vodcă, în jurul lui ploua mărunț și îndesat, fumul țigării părea că pleacă în întâmpinarea ceții care se apropia de terasă, stropi rebeli se strecurau pe sub umbrela galbenă și, îndârjiți, îi atacau pantofii, plici, plici, autodisciplinarea spiritului și trupului, adică mă voi duce să iau masa împreună cu ceilalți și ce înseamnă asta decât, decât...? decât un fel de amortire periodică în zgomot de linguri, furculițe și cuțite, eu, Damian Inochente amortit de linguri, furculițe și cuțite și sorbituri, clefăituri de oameni sătui.

Alo? Clavdia? ți-am recunoscut vocea, da, da, și eu mă mir, de obicei greu recunoști vocea cuiva, mai ales când ți-e practic necunoscut, nu râde, când îi telefonezi pentru prima dată, termină cu râsul, ei, mai bine zi când și unde ne întâlnim? azi? nu vrei să vii pe la mine? te rog, mi-ar face mare plăcere, nu... sunt binecrescut, ai să vezi, eu pe la tine? bine, explică-mi unde stai, aha, simplu, să aduc casetofonul cu mine? s-a făcut, nu, după-masă poate că merg la consultație, nu

știu, crede-mă că nu i-am reținut numele, nu, n-am chef să ți-l descriu, bun, într-o jumătate de oră sunt la tine, cum, de ce? mă gătesc și eu, nu râde, bun, sărut mâna. Damian puse telefonul în furcă, se întinse în pat, surâse larg dezvelindu-și dinții mărunți și gălbejiți de tutun, apoi, încordându-și abdomenul, sări în picioare și, brusc, rămase neclintit lângă marginea patului; în nări miros de porumb copt, amușină, copoi, nu mirosea în cameră, nici de afară nu venea izul ăsta, atunci de unde naiba?! din mine?! Secvențele se derulară atât de repede încât abia avu timp să întrezărească lanul nesfârșit în legănarea lui mângâind ochiul umplut de sânge acel astru în apus de sine în care el însuși se sfârșea lângă focul mic de coceni răspândind mirosul boabelor portocalii la capăt și galbene spre mijloc albe, acolo unde se desprinseseră din cocean îmbinare minusculă de prismă cu con arsă, umflată de flăcăruiile jucăușe, obligată să moară devenind hrană ce amețea cu efluviul ei și obrajii mângâiați parcă de același miros îi era purtată mâna, degetele simțeau pielea fină, părea până și brazda pe care așezaseră tulpinile noduroase ce contrast negru și aur peste acel covor se lăsaseră pe spate îmbrățișați..., Damian clătină din cap și din doi pași fu lângă ușa băii. O deschise și intră. Mirosea a clor.

Auzi pianul? bineînțeles că-l aud, murmură Clavdia, câtă liniște pleznind corzi, adăugă ea, iar Damian mișcă din buze scoțând un sunet neclar, dar nespus de blând, o aținti cu ochii întredeschiși și, prin păienjenitul genelor, când mărită, când micșorată, învăluită în fuior de fum și lacrimi, Clavdia figurină

ciudată holografie, irizată pe conturul ei uneori foarte precis, alteori diluat ca-ntr-o acuarelă chinezească, auzi, auzi, șopti acum Clavdia, plânge sax-ul, banal, abia rosti Damian, te înșeli ridică ea puțin glasul, banalul nu se poate exprima decât în condiții stupide... într-adevăr, gândim oricând după șabloane, cuvintele tocite sunt cu mult mai mult la îndemână și nu avem timp, în gând, pentru altele, fu de acord Damian, dar mai bine să ascultăm, spuse și-și petrecu privirea înspre pieptul ei înălțându-i sânii cu vârfuri sumețite, oare cum arată în realitate? cred că sutienul îmi creează impresia asta, apoi se uită jur-împrejur, sunetele vrăjiseră totul - caruselul obișnuit și tern al unei camere de hotel: pat noptieră veioză dulap televizor măsuță două fotolii mocheta vaza florile veștejite scrumiera radioul telefonul draperia carul cu boi în ramă somptuoasă în ramă simplă munții din jurul stațiunii, obiectele astea comune tuturor precum toți le sunt lor comuni, așa că, pot spune, multiplică în obiecte Albei-ca-zăpada i s-a smuls din gât mărul otrăvit și împărțit la fiecare-Albă-ca-zăpada, esența basmului se adeverește: biruie cugetul curat al moartei materii nevinovate, iar dintre personaje am rămas alături doar noi doi eu și prințul jazz noi doi ne unduim sufletele nefericite, ostoim durerea țâșnită din secătuirea existenței prin mișcare, iar Albele-ca-zăpezile-de-neprivit, vindecate de suferința nemișcării, și-au început baletul smulgerii aparente din formă, iluzia repetării din aproape în aproape a imaginii proprii până când, pe neașteptate, în volute ciudate și magice, un fel de *mandale*, se opresc brusc și,

neînchipuit de iute, uite, uite! se adună înapoi tipar, dar... fantastic! iarăși, iarăși pornesc, surprinzător și înrobitor balet-static-extatic, Damian întoarse capul către Clavdia, pentru o clipă se oglindește stânjeniți în ochi, surprinzându-și reciproc încântarea cu care trăiau irealul. Clang! Caseta se opri. Damian și Clavdia arcuiră buzele: își zâmbeau. Amabil din cauza neputinței lor de a comunica. Vreme de câteva minute sloiul tăcerii pluti purtat de fumul țigărilor pe care se grăbiră să și le-aprindă. Apoi,

Damian:

Parcă am avea urechile înfundate cu vată, adică eu...

Clavdia:

Și eu am aceeași senzație. Nu pui altă casetă?

Damian:

Mai așteaptă puțin. Vrei să deschizi fereastra?

Clavdia:

Te-ai înfierbântat? M-am îmbrăcat destul de decent.

Damian:

Chiar dacă în clipa asta ai fi ecorșată...

Clavdia:

Și tot nu te-aș uimi, nu-i așa?

Damian:

Îngrozi, poate, și din moment ce folosim „uimi” și „îngrozi”, sexul unde rămâne?

Clavdia:

Uite cum se poate arunca nămol pe o clipă de frumoasă însingurare...

Damian:

Te vreau. Nu te uita așa la mine!

Clavdia:

Dar nici măcar nu te privesc. Nu te-am privit. Mă vrei...

Damian:

Da.

Clavdia:

Să sar în sus...?!

Damian:

...

Clavdia:

Cine a spus că noi închipuim animalul de închipuit, bestia-cu-sex-appeal?

Damian:

Poate Dimitrie Cantemir.

Clavdia:

Din cauza inorogului?

Damian:

Ei, n-am voie să presupun?!

Clavdia:

Chiar nu vrei să pui altă casetă?

Damian:

Doamne ferește și ne păzește pe noi cei cu picioarele aducătoare de pace!

Clavdia:

Ți-a spus-o și ție?

Damian:

Îl cunoști pe Caraiman?!

Clavdia:

Oho! Am fost la un pas de-a-i fi amantă.

Damian:

Unde stătea țiiitoarea...

Clavdia:

Adică, femeia de suflet? Gheișa?

Damian:

Pun caseta. Dar înainte licitez din nou, te doresc.

Clavdia:

Azi ne privim doar. E o promisiune, totuși, nu?

Damian:

Clavdia, mă plec, preasupusul tău Mefisto. Am văzut un film... Puse o casetă și apăsă pe clapa de declanșare. Tang, tang, tu-du-dum, poaa-oam, tss, tss, pian, contrabas și cinele: Clavdia închise încet ochii și se întinse pe fotoliu. Damian îi urmări șerpuirea trupului. Constată că nu simte nimic incitant. Fu surprins de satisfacția gratuită cu care îi observase unduirea. Hei, sâsâi Clavdia, ce cauți aici? ... răspunde! Damian își frământă mâinile și șuieră, nu știi! Fii atent, pe noptieră e un dosar negru și mare și lucios ca un arap, l-ai văzut? Da, murmurat. Tu-luuu, îl acompanie flautul. Ce e cu el? Acolo am adunat câteva texte ale unor nebuni adevărați. Damian simți: înlăuntrul lui pornit ceva, un vânt cald și primejdios. Văzu tremurul ușor al degetelor lui, lungi și albe. Damian, într-adevăr, aproape întotdeauna femeia e groapa de gunoi a bărbatului, dar nu asta e important acum, ci faptul că tu te chinui și nici eu, nici tu nu cunoaștem cauza. E încă atât de ascunsă încât până și comportamentul tău abia o trădează. E ceață pe mlaștină. Clavdia, de ce „nici tu”? Pentru că eu, ani și ani

am lucrat cu tot felul de nebuni, iar tu, aparent, n-ai nici pe dracu'! Damian fu înecat de vântul cald și primejdios dinlăuntrul lui. Simunul acesta îl sufocă, iar după ce trecu vârtejul, dădu la o parte nisipul-din-întrebări care-l acoperise și, cu glas de stalactită abia atinsă: nu știu, Clavdia, dar acum nu te mai doresc, însă femeia își dezveli caninii: eu, da, chiar acum. Se sculă din fotoliu și călcând mocheta, vârf, apoi, încet, pe călcâi, vârf, încet pe călcâi, ajunse în dreptul lui Damian care schiță cu trupul, cu ochii, gura și nările o stare de neputință și uimire, ca și cum l s-ar fi făcut o nedreptate cumplită, de parcă ar fi fost o Romă cotropită și scăldată în sângele în care se îmbăiau toate națiile siluite odată de puterea ei hulpavă, vărsătoare de civilizație, cucerirea mea, nu a ei, ea-triumful animalului?! nu, nu, își spuse Damian, ce se întâmplă e împotriva firii mele, înțeleg să mă prefac, dar nu să fie adevărat, mă jignește, o să fiu un neputincios când se va dezbrăca, când mi se va oferi, simt asta, dar de ce? de ce tocmai acum simt acest lucru la care m-am gândit de atâtea ori fără a-l vedea vreodată fapt împlinit?! se poartă ca o profesionistă... în ce sens? nu, nu, Clavdia, nu mă provoca, fiindcă eu, eu, tu?! întrebă ironic femeia, ți-e frică? mie?! sări Damian din fotoliu și, împingând-o la o parte se repezi spre ușa de la intrare. Damian, vino înapoi, spuse hotărât Clavdia, ne dorim amândoi, ce rost are să ne mai prefacem? poate din cauza vinului, am băut doi litri până acum, fie că..., încetează! se răsti Damian, apoi se apropie de Clavdia cu pași măsurați, ești o femeia ca toate celelalte, înțelegi? da, da, murmură supusă, ca toate celelalte!

repetă Damian, ca toate cel... neîngenuncheate de tine, răspicat Clavdia, după care, hai Damian, am nevoie de tine..., iar Damian se apropie și o luă în brațe. O strânse. O dată, de două ori. Îl strânse, o dată, de două ori. Se sărutară. Prelung. Arsura moale a limbii. Și le împletiră în timp ce mâini cu degete de sculptor cercetau formele, bănuiau conținutul lor. Își regăsiră concavitățile în convexități. Se regăsiră? O, nu: se căutau febril în fiecare fracțiune de secundă. Damian încerca: senzația că l se desprinde carnea de pe oase. Clavdia trăia: sentimentul că naște dogoare. Odată desprinși din haine, în pat continuă înnebuniți să-și caute complementele - el, reîntregirea trupului; ea - gerul liniștitor. Nu le găsiră, dar, într-un târziu, istoviți, adormiră. Într-un somn greu care nu era decât: uitare de sine.

„Cerule aprinse cu o substanță necunoscută lui, căci flăcările acelea se încolăceau înfățișând mereu aceleași forme ce nu avea în imaginația sa nici un echivalent, iar culoarea lor: verde ocru negru mov șofran luminate pe dinăuntru de alte flăcări alb-albăstrui, își scutură capul și simți cum pielea feței l se mișcă - cârpă udă și grea, iar ochii - două sfere metalice, și ele, neașteptat de grele, bip-bip, a fost ora treisprezece, oare cum arde timpul? se aprind secunde? cerul acesta... nu-și putea lua privirea de la incendiul declanșat, din senin? se întrebă, apoi își trecu degetele prin părul rar și gras, oftă, încercă să se gândească la starea lui asemănătoare celei a unui animal hăituit, era singura definiție pe care o găsisese, să-i afle cauza? dar zadarnic, gândurile îi zburau greoaie cu

toate că păreau, nu, erau descărnate, totul e greu, jupuit de imensa gravitație, golul psihic gaură neagră, însă din moment ce totul e supt în ea, trebuie, neapărat trebuie să existe un *dincolo*, un alt univers, deci, în noi, câte vârtejuri întunecate? bolta continua să ardă molcom și fascinant, da, hai la tata, vino lângă mine, vezi cerul? îl văd, de ce? Așa, s-a aprins, ți se pare, tată, nu, nu, îți spun eu, s-a aprins, dar e atât de senin, tată, senin ca o oglindă, ți se pare, tată, poate mi se pare, poate am glumit, poate, apoi își spuse, altceva sau altcineva se mistuie acolo, oglinda mea, ori umblă Ilie cu carul, și râse încet, de ce râzi, tată?! ei, mi-am amintit cum odată, când eram ca tine, mi-am închipuit, nu, să fiu cinstit, am dat foc colțului cămășii de pe mine vrând să mă răzvrătesc astfel împotriva mamei care nu mă lăsa să-mi țin câinele în casă, și da, mă închipuiam un rug al disperării, al cui, tată?! lasă, îți explic altă dată, joacă-te acum, ieși afară și zburdă, ți-ai terminat lecțiile, nu? oricum, du-te afară, imediat se întunecă, n-or să te lase repetent, nu au voie să-ți ucidă dreptul la joacă, tată, mâine mergem la cartofi, așa că pot să las lecțiile..., vezi, am avut dreptate, hai, du-te afară, mulțumesc, tată, bine, bine, nici măcar jar nu face, o, dar am uitat, sunt alte flăcări, e stupid să te gândești la moarte ca la un lucru nefiresc...” și Damian închise cartea, se uită la copertile din carton moale, pipăi o pagină, hârtie de ziar, conchise el, puse volumul pe noptieră, o clipă privi în gol, apoi începu să-și pună întrebări: de ce apar astăzi cărțile în astfel de condiții tipografice? cine hotărăște asta? care sunt criteriile? din ce cauză nu se mai trece tirajul la

casetă tehnică de la sfârșitul volumului? ce fel de corectură se face că apar mereu greșeli de tipar? cine naiba concepe coperțile încât par ale unor analfabeți în ale desenului și graficii? și, în condițiile astea, cum e posibil să coste atât? însă, la fel de repede pe cât se rostogoliseră aceste gânduri se ivi și răspunsul, clar, nefiresc de sec, de ce întreb tocmai eu? asta e și gata, și fu surprins realizând impasibilitatea lui venită din prea bine învățata nepăsare interioară, se mlădie eschivând alte întrebări asemănătoare, în schimb se concentrează asupra fragmentului citi, se sculă din pat; își aprinse o țigară; puse o casetă cu Dizzy Gillespie și Oscar Deterson; trompeta și pianul duel cu vitalitate ieșită din comun, așadar ce pot, nu, ce trebuie să cred despre cele citite...? nimic?! o stare și atât? bineînțeles, bineînțeles, să povestim să povestim să povestim, poveștii, mit săve pove, zâmbi, repet jocul plictisitor, în nici un caz?! maladiiv? poate, însă nu patologic: a lua totul ca atare, atare ca - acceptare nu liber, dar consimțită, nu: liber consimțită, fără opțiuni, întâlnirea de aseară cu Clavdia, cuvintele ei: am lucrat cu tot felul de nebuni, dar tu n-ai nici pe dracu'! cam vulgar, își spuse, rânji, teatrul e singura artă vie, absolut vie, am păcălit-o, însă imediat se întristă, conștient că nu era adevărat, din nou aruncase asupra lui însuși năvodul care apoi îl îmbrățișase, captură nespuse de prețioasă, nervos stinse țigara. Aprinse alta; cerul lui arde ciudat, l se răsfrânge pălălaia pe care copilul nu o vede, ce nu va putea să privească un copil e pur, căci oricărui suflet neînțârcat încă la sânul vieții nu l se poate imputa decât

cristalinitatea jignitoare pentru orice conștiință în curs de pătare, până când va ajunge o mazăgă scârboasă - ca și cum ar putea exista și alt adjectiv se numește orice cuvânt rostit atunci când nu ai ce face, limba japoneză cu nenumăratele ei cuvinte aproape lipsite de sens, ambiguități fără de care nu putem trăi nici o fracțiune de secundă după secundă ne înfundăm în lutul somnului conștiinței ce nu naște monștri ci doar renunțare, ah, am obosit și-aș bea ceva căci erecția asta a spiritului mi se pare mai lipsită de noimă ca oricând, nu-i așa? uite că nu-mi răspund, sau nu pot? pe naiba, mi-e frică, oare care ar fi diferența dintre frică, teamă, groază și spaimă? cred că ultima le înglobează pe toate și prezintă forma lingvistică cea mai atrăgătoare, spaima de a oscila între vid și plin... a mea? Se așează în fotoliu. Un timp fumă liniștit până când țigara abia putu fi ținută între degete. O aruncă apoi în scrumieră. Mucul agoniză o vreme sub privirea atentă a lui Damian. Șuvițele de fum gata să nască djinni. Gillespie și Peterson își continuau asalturile și prăzile - defulări țâșnite una după alta. Damian se sculă încet din fotoliu, își roti alene brațele, pe urmă mijlocul, apoi capul, făcu două-trei genuflexiuni, dădu jos pijamaua și se îndreptă spre baie.

cabinetul medical

înalt
spațios
curat, deosebit de curat
luminos, deranjant de luminos

cu draperii grele, pentru a crea la nevoie intimitatea
 fotolii moi, acoperite cu pluș
 biroul, metalic zvelt
 biblioteca, plină cu tomuri voluminoase unele
 legate în piele
 cald, prea cald parcă
 tăcerea unei muzici grave și abia auzită
 doctorul înțelegător, suspect de înțelegător
 Damian în picioare și privind în jur
 așadar, domnule Inochente, ne întâlnim din nou aici,
 dar nu v-ați respectat promisiunea, oricum ați venit totuși!
 bună ziua!
 nu păreți prea încântat de întâlnire, de ce?
 a, nu, vi se pare,
 credeți? luați loc,
 mulțumesc, ce ascultați?
 Bach, vă deranjează?
 nu, nu, lăsați, dar e prea mult soare,
 tragem puțin draperiile,
 da, așa e bine, ce vreți să știți?
 o, nu vă grăbiți,
 deloc, atmosfera de aici mi-aduce aminte, oarecum
 de *Solaris*,
 filmul lui Tarkovski, scena din bibliotecă,
 îmi pare rău, nu l-am văzut,
 păcat, v-ar fi de folos, o problemă de conștiință,
 sunteți ironic?
 domnule doctor, se poate?!
 domnule Inochente, astăzi aș vrea să recapitulăm
 puțin...

ce?
 nu vă grăbiți, doar dumneavoastră ați solicitat
 ajutorul nostru,
 adică al dumneavoastră, nu?
 nu, greșiți, al nostru, eu reprezint o lume care nu
 vă dorește
 cum?
 tocmai asta vreau să recapitulăm,
 știam că la noi psihanaliza nu se folosește...
 dar cine vorbește de așa ceva?! utilizez propria-mi
 metodă,
 sunteți abil,
 domnule Damian Inochente, credeți-mă, eu sunt
 medicul, scuzați-mă,
 vă rog să fiți rezonabil și acordați-mi șansa să-mi
 practic meseria,
 meseria...
 discutăm altă dată?!
 iertați-mă, azi-dimineață am citit ceva ce m-a întors
 pe dos,
 ce?
 deci, un alt punct al unei viitoare discuții și să știți
 că în cazul dumneavoastră lecturile facile nu sunt de
 disprețuit, credeți-mă,
 să recapitulăm, ați spus, nu?
 bun, o trecere în revistă a biografiei
 dumneavoastră, știți, îmi place să fiu meticolos, starea
 dumneavoastră poate fi un preambul al...
 schizofreniei, paranoiei...?
 o, nu, exagerați, efectiv exagerați, dar dacă vreți să

vă satisfac curiozitatea, putem vorbi de angoasă, eventual,

înțeleg că ar fi grav,
poate...

atunci înțeleg că majoritatea, conform acelei
remarci...

ce ați ajuns aici înseamnă că aveți, nu, din moment
ce ați ajuns la mine, înseamnă că...

am plătit considerabil să aflu ce e cu mine?

domnule Inochente, putem începe?

vă rog!

aveți treizeci și cinci de ani, v-ați născut în
București, părinții dumneavoastră

tata inginer, mama profesoară de franceză etc.

domnule Inochente!

ce rost are să-mi amintiți ce fel de copil am fost, în
ce școli am învățat, cum mi-am ales profesiunea, ce fel
de oameni au fost părinții mei, sau, mai bine spus, ce
rost are să mă mai întrebați pe mine de vreme ce am
completat un chestionar, oare nu mă aflu în fața unui
psihiatru?

exagerați, exagerați, făcând această succintă
recapitulare doream să vă pun anumite întrebări...

puneți-le, dar nu mai începeți cu acest trecut care,
într-un anumit fel, îmi repugnă,

în care și de ce?

în care...?

da,

schema e atât de clasică încât bănuiesc, nu, sunt
chiar convins că o cunoașteți prea bine: părinți semidocti

cu aere și pretenții de reali intelectuali, tirani prin dorința
de a-mi impune voința lor - legat de mic cu lanțuri de
piciorul patului, opțiunea asupra viitoarei profesiuni, a lor,
nu a mea, izgonirea celor care nu cunoșteau definiția
dată de ei prieteniei,

da, mi-ajunge, cred că...

într-adevăr se pune problema propriei mele voințe,
personalitatea...

deci sunteți conștient, vă rog fiți sincer,

domnule doctor, sunt un inginer electronist relativ
tânăr, destul de capabil în meseria lui, care a ratat
ocazia de a avea o familie pentru că nu se consideră
destul de apt pentru a deveni un bun tată și nu-și
înțelege soția, un om căruia îi plac artele, în special
jazz-ul și literatura, dar totuși pasiunea lui pentru ele nu-l
poate defini un „fan”, sunt un bărbat îndrăgostit de
femeie ca toți ceilalți bărbați, adică preponderent
fiziologic; nu sunt nici prea înalt, nici prea scund, nu am
un țel în viață, însă îmi place să visez cai verzi pe pereți,
n-am ochi albaștri, cutezători, nu fumez excesiv, nu beau
ca un adevărat satir, suport oamenii fiindcă știu oarecum
să tac și să aprob când e cazul sau când nu e, am
învățat să asist la transformarea unei zile într-o altă zi
identică, da, copie fidelă a celorlalte, am câteva inovații
în meseria mea fiindcă am avut nevoie de bani, sportul
pentru mine e un *hobby* practicat real când și când, însă
de cele mai multe ori stând doar în fața televizorului, sunt
perfect sănătos, așa rezultă din ultimele analize, și am
ajuns la treizeci și cinci de ani perpetuându-mi același
ciclu anual începând de la optsprezece ani; apoi am

constatat, așa, dintr-o dată, naiba știe cum, că mă simt psihic și fizic rău, înțelegeți, rău, cu toate că sunt perfect sănătos... ajunge?

oho, dar aveți un debit verbal...
pot să plec?

și, pentru a vă liniști, nu? vreți să aflați cu tot dinadinsul de unde provine acest „rău”...

mă bucur că vă dați seama! pot să plec?

da; domnule Inochente, mă bucur să sunteți atât de sincer, credeți?

când bem ceva împreună?

o cafea, desigur,

bineînțeles,

bună ziua,

bună ziua,

Cabinetul medical: tăcere, fără Bach, spațios, semiîntunericul cald, biroul zvelt și doctorul zâmbind înțelegător, suspect de înțelegător.

Tavanul afumat, pereții afumați, aerul - fum dens și pișcăcios, oamenii întruchipări de fum, mesele, scaunele fum negru-maroniu soios încremenit pe vecie și sculptat de coate, pahare, farfurii, țoiuri, sticle, dosuri de țărani acoperite cu țesături groase și aspre, lumina, un surogat de fum, izvorâre continuă și bolnăvicioasă, ochii - găuri de fum, găuri întunecate, rotite fără încetare, sau nemișcate, nestemate în cap de pește felină, degetele, șerpii retezați ai fumului rămași încleștați pe pahare sau zvâcnind spasmodic în aer, buzele: sexul fumului rostind îmbietoare chemări, dezgustătoare blestemății, pătimășe

uri, grotești râsete-rânjete ori neobservate mari adevăruri, tabloul cârciumii comunei Mănăstiri își derula întregul, într-adevăr și-l derulează în fața ochilor mei neobișnuiți cu lumea asta arhaică, dar cumplit de reală, își spuse Damian și-l privi pe Caraiman care, vesel, pălăvrăgea cu un țăran așezat la masa lor, un bărbat la vreo patruzeci-cincizeci de ani, cu obrazul împânzit de o rețea de vinișoare roșii-albăstrui sprijinind parcă ochii mici și negri acoperiți de arcade mari, conturate de sprâncene stufoase și negre, nu-i așa, nea Caraimane? nu-i așa? n-ai dreptate, continua tot el, în zilele de azi prefer să țin un porc decât o vacă, e mai eficient, înțelegi matale, mai eficient, mai ales dacă e scroafă, și vând, am și carne, iar pentru vecinătatea noastră, vreau să spun, adică, stațiunea asta în care vin mereu alde dumneavoastră și domnul, e bune fructele și florile că toți sunteți domni, vă place la vitamine și la frumos, așa-i ori ba? iar Caraiman dădea din cap și turuia desferecat la gură, nu ăsta-i esențialul, diversificarea producției agricole în zona de munte e un lucru foarte important, fundamental, apoi mecanizarea, mă Chimet, zicea Caraiman, dar, ia spune, hoțomane, vin din ăla, rozaliu, mai ai? domnule Inochente, și Damian abia acum îl auzi clar, are omul ăsta un vin, că, mă iertați, îți vine să țipi, tu-i mama mă-sii de viață, Chimet zâmbi viclean pe sub mustață, dop de păr roșcat acoperindu-i puțin buza de sus, subțire și albă zi mă Chimet, insistă Caraiman, mda, mormăi țăranul, da' anu' ăsta nu prea s-a făcut, multă mană, nu vă supărați, domnule Chimet, interveni Damian, dacă tot aveți un vin atât de bun, de ce mai

veniți la cârciumă, pentru rachiu? noo, c-am o țuică, se făli Chimet, atunci? da pere, domnu..., domnul inginer Inochente, sări amabil Caraiman, nume de sfânt, vru să fie curtenitor Chimet, ați gustat vreodată țuică de pere? Nu?! aa, grozavă, vreți o litră? ieftină, o dau ieftin, strâmbă Chimet din buze, zău, bine, bine, cât? no, numa' optzeci, Damian ridică din sprâncene dar se abținu de la orice comentariu, se mulțumi doar să întrebe, o ai la tine? nu, da' pe dată, stau aproape, și, cât ai bate din palme, Chimet fu mistuit de fum, iar Caraiman îl apucă pe Damian de umăr cu degete subțiri, conice, arătătorul și mijlociul răsucite unul spre celălalt, bătrânul funcționar, notarul de plasă, l le studie Damian, ei da, domnule Inochente, știți cum să procedați cu țărani, creaturile astea viclene, lătră subțire Caraiman, aveți simț, eu și-nainte și acum numai cu ei am avut de-a face..., ei, înainte de pensie, câțiva ani buni am fost administratorul pieței mari din oraș, ehe, cât aveam de tras cu ei, de-ați ști, oftă prelung, ce-au fost părinții dumneavoastră, domnule inginer? mama profesoară, tata inginer, ei da, familie bună, se vede și pe dumneavoastră, zise Caraiman, dar uite că sunt mai bine de zece zile de când ați venit aici și încă n-am aflat care e principala dumneavoastră afecțiune, o, nu, dacă nu vreți, nu-mi spuneți, am întrebat doar așa, bazându-mă pe faptul că suntem prieteni, nu? bineînțeles, domnule Caraiman, însă uitați, omul nostru deja s-a întors, Damian scoase o hârtie de o sută și o puse pe masă, Chimet se așeză pe scaun apoi îi întinse lui Damian o sticlă plină cu lichid alb-gălbui, semitransparent, iar pe masă trânti o altă

sticlă, să-mi gustați vinul, fac eu cinste, ceva gustări se pot lua aici? întrebă Damian, cum să nu, domnule inginer, merg eu să vorbesc cu șeful localului, se oferi Caraiman, și plecă, domnu' inginer, restu', zise Chimet, Damian luă banii, și dați naibii rachiu ăsta, gustați din țuică, vă rog, îl îndemnă Chimet, Damian trase cu dinții dopul făcut din cocean, apoi luă dopul în mână și, înainte de a-l pune pe masă, închise pentru o clipă ochii având un moment de crispă, aha, i-ați simțit damful, se bucură Chimet, Damian se sili să suradă, apoi duse sticla la gură și sorbi, aproape imediat se înecă și tuși de vreo două ori, oho, oho, oho, apa de foc? râse Caraiman, gata, am aranjat, gustările vin acuşica, telemea, salam de iarnă și câteva măslina, e tot ce au proaspăt, merge, merge, se arată Chimet satisfăcut, da' cum da l-ați convins pe hârciogul ăla bătrân să vă dea d'astea? ă-hă, sunteți vulpoi..., bună țuica, declară Damian, însă nu mi-ați răspuns la întrebare, domnule Chimet, care? de ce veniți la cârciumă dacă tot aveți țuică...? a, îl întrerupse Chimet vesel, d'apoi, uite-așa, ca tot omu' ca tot omu', acasă-i nevasta, copiii, țuica și vinu' meu, știți, ca o cameră de oaspeți..., mai beau și eu la sărbători... aici iau un rachiu mare și zac, pălăvrăgesc, mă destind, înțelegeți, mai vând, ca tot omu', zâmbi larg și umil, lasă mă Chimet, lasă că-ți place să tragi la măsea și să faci afaceri, lasă mă, îl dojeni Caraiman, pe urmă se întoarse spre Damian, dar și dumneavoastră trebuia, ba nu, scuzați-mă, dacă vreți să-mi răspundeți la întrebarea aceea..., domnul Chimet, domnul Caraiman, nu beți o țuică? d'apoi așa ceva nu se refuză, rosti domol

Chimet și-și aruncă pe podea stropul de rachiu din pahar, Damian îi umplu paharul, Caraiman însă îl refuză politicos, preferă vinul, nici rachiu n-am servit, mă duc să aduc pahare curate, și se sculă cu o mișcare bruscă de parcă s-ar fi grăbit să surprindă pe cineva care urma să fure vesela, Damian se uită în urma lui admirându-i vioiciunea: rozătoare în costum gri, cravată și pălărie, amintindu-și felul în care Chimet poreclise cârciumarul, Caraiman dispăru printre oamenii din dreptul tejghelei, țărani și excursioniști, Damian își plimbă privirea pensulă pe chipurile din jur încercând să smulgă fiecăruia taina din dosul măștii și simți cu gândurile capătă treptat forme precise, suple, legându-se între ele prin invizibile sinapse și alcătuind încet, încet, un trup, *un oarecare*, întrevăzu o imagine neclară, irizată pe margini, se uită atent la Chimet, acesta își golise paharul cu țuică și înfuleca brânză, ăhă, ar fi bună și-o ceapă roșie, rostire între două mestecături, *quidam* - un oarecare, își aminti Damian, apoi fu absorbit de șuvoiul lăuntric:

Quidam s-a născut așa cum se nasc toți copiii. Când l-a văzut, la câteva zile după apariție, tatăl său a exclamat: a! după care și-a bătut ușor coapsele cu palmele și a spus: a.

Quidam a crescut bucurându-se de atenția maternă și paternă și socială, absolut necesară. Deci, normală. Astfel, a avut șansa reală de a se dezvolta ca un copil normal. Așadar, binevenit.

Având cantitatea suficientă de voință a copilului educat cu seriozitate și fără exagerări, Quidam a parcurs ca pe un drum insinuos, neabrupt și nebolovănos, un

plan înclinat aproape ideal, toate formele de învățământ, începând cu școala primară și sfârșind cu facultatea de ingineri productivi, devenind la încheierea copilăriei-adolescenței-tineretii lui, un individ indispensabil societății în care trăia. Deci, un cetățean normal. Și, cine-l cunoștea, fie superficial, fie mai îndeaproape, nu reușea să spună decât: ei, da! Când au închis ochii pe vecie părinții lui au șoptit cu tandrețe, dar și satisfacție, poate mai mult cu satisfacție, făcând să vibreze aerul parfumat (l-au parfumat cu mulțumirea lor părintească) al camerei în care agonizau: Quidam... Iar nora lor, priveghind împietrirea soacrei mamă, tatălui socru, l-a mângâiat cu privirea-i blajină și puțin opacă, dar și mândră, demnă, pe iubitul ei Quidam. Căci părinții, atât cât puteau striga în acele clipe de piele normală, tot pe cumsecadele Quidam l-au strigat. Și fiica-lor-soția-lui a plâns cuviincios, și-a sărutat cuviincios soțul apoi și-a suflat moderat nasul. Quidam împlinise treizeci și opt de ani când i s-a născut primul copil pe care, cât se poate de firesc, l-a botezat Quidam jr. Un viitor copil bun, merita să fie chemat, alintat, Quidam.

Copilul era hermafrodit. Cu toate acestea, în urma meditațiilor moderate ale tatălui său, s-a ivit concluzia: noi, părinții lui, știm că acest copil nu poate fi vinovat, dar nici noi nu suntem: vom suferi totuși, fiindcă așa se cade, întreaga viață și, fără exagerări inutile, îi vom respecta condiția.

Quidam jr. a fost crescut ca un hermafrodit normal. În urma absolvirii facultății de profil economic, a devenit un contabil productiv.

Odată - copilul, împlinise vreo doisprezece ani, intra în pubertate - Quidam și soția lui, după ce băuseră puțin vin, au convenit cu veselie că sunt printre rari cetățeni care au un băiat și o fată întruchipați într-o singură ființă. Toată seara aceea au repetat aceste vorbe frumoase și începând de atunci liniștea lor sufletească a fost indestructibilă.

Quidam a mai avut un copil. Hermafrodit și acesta. Dar încă un băiat și o fată într-o unică ființă era prea mult. Natura a dispus: Quidam a lăsat câteva lacrimi să-i ude obraji de dimensiuni obișnuite, înăbușindu-și fără efort fericirea normală într-o asemenea situație: moartea pruncului când avea abia zece luni; la incinerare, s-a prefăcut repede și firesc într-o grămăjoară de scrum adunată apoi într-o cupă de cositor ținut de părinți în vitrina servantei din sufragerie, alături de un cal, o balerină, un cățel, două găște, un gânditor și alte bibelouri. Quidam și familia sa viețuiau într-un ansamblu-social modern, curat și productiv, construit sub o imensă cupolă transparentă. Clima subtropicală, îmbelșugarea născută din hărnicia în muncă a locuitorilor ansamblului-social ofereau condiții ideale pentru o viață normală. Acești cetățeni știau să trăiască, să se distreze chiar, dar cu multă cumpătare, fiind prietenoși în limitele bunului-simț. Întotdeauna salutau pe stradă. Iubeau numai animalele donatoare de blană, pene, hrană, îngrășăminte, săpun. Același sentiment îl nutreau și față de ființele necesare studiilor științifice. Și îmbinau utilul cu plăcutul, ucigându-le într-un mod cât se poate de sportiv, prin vânatoare. Erau pe deplin conștienți că

fiecare lucru își are rostul său, astfel că niciodată nu gândeau, vorbeau, sau acționau inutil. Și întotdeauna salutau pe stradă. Într-o bună zi, când se întoarse vesel de la muncă (așa își încheia mereu cele opt ore de producție conștientă), după ce și-a terminat binedispus prânzul, admirând înțelepciunea cu care soția îi alcătuisese meniul, Quidam a intrat în camera lui Quidam jr. Și s-a simțit ca un balon gata să explodeze. S-a uitat în jurul lui. Apoi a mângâiat creștetul lui Quidam jr., care dormea liniștit. Și iar s-a uitat în jur: ca un balon, gata să explodeze. Ei, a șoptit el, atent să nu trezească adolescentul(a). Pe urmă a plecat. Să se plimbe. În parcul ansamblului-social, unde l-a atacat din nou aceeași senzație: balon în pragul exploziei. Noaptea, în pat, în timpul somnului s-a zbuțuit puțin.

A trecut un an de la această întâmplare. Quidam o uitase de mult. Dar într-o bună zi, pășind în camera lui, a avut impresia că e un balon gata să explodeze. Și-a chemat repede soția și i-a explicat ce se întâmplă cu el. Ea s-a gândit cam două secunde și i-a spus răspicat: ești balonat. Iar el: aha, cred că m-am constipat. Quidam jr., care se afla în cameră, a întregit: să căutăm un ceai adecvat. Timp de trei zile, Quidam a băut numai ceaiuri laxative și a mâncat pâine prăjită. A slăbit, într-adevăr, dar a declarat că se simte excelent. E normal, dragă, a rostit soția.

S-au mai scurs cinci ani de la apariția oribilei senzații produsă înlăuntrul torsului moderat clădit al lui Quidam. Timpul și viața normale asfaltează senzațiile neobișnuite. Quidam uitase din nou. Însă într-o zi ca

oricare alta - Quidam jr. se căsătorise cu un alt hermafrodit - mariajul se hotărâse după ce se gândise cu multă competență asupra acestei posibilități -, vizitându-și copilul, în timp ce discuta cu perechea acestuia(eia) despre necesitatea firească a extinderii în întreaga lume a ansamblurilor-sociale de tipul celui în care viețuiau ei, Quidam a realizat cu stupoare că își încleștase normal degetele pe marginile fotoliului. Tot sângele l s-a urcat în obraji iar urechile și le-a simțit fâlfâind ușor. (Avea urechi cam mari. Când trebuise, cum era firesc dealtfel, să se căsătorească, aceasta fusese singura obiecțiune, minoră, cele majore nu puteau să existe, a soției lui.) S-a bâlbâit puțin, apoi, brusc, a zis: ... balon gata să explodeze. Quidam jr. care tocmai intrase în încăpere, dar din camera alăturată auzise discuția, a hotărât: da, da, așa e, o lume învechită.

Quidam s-a uitat în jur.

La serviciu, a doua zi, Quidam s-a uitat în jur.

În parc, a treia zi, Quidam s-a uitat în jur.

Pe stradă, Quidam începuse să se uite în jur.

În vis, Quidam se uita în jur.

Timp de o săptămână, Quidam s-a uitat în jurul lui.

Apoi, într-o zi normală, cineva i-a spus: te uiți așa de speriat în jurul tău! Quidam a întrebat: crezi? poate că am ochii injectați. Gripă? celălalt. Știu eu? a mormăit Quidam, însă o să am grijă să nu se mai întâmple. O să mă feresc de gripă. Și în zilele următoare reîncepu să privească normal.

Peste șapte ani de la această întâlnire, într-o ultimă zi, normală - Quidam, ca oricare alt cetățean,

trăgea să moară -, Quidam jr. l-a auzit cu greu pe tatăl său când acesta a horcăit de câteva ori: ... un balon gata... gata..., iar restul cuvintelor a fost o bolboroseală imposibil de descifrat. Și s-a așternut tăcerea.

Quidam explodase,

iar tu, mă Chinet, lasă-l, mă, pe domnul inginer! se trezi Damian de îndemnul răstit al lui Caraiman, de un sfert de oră și mai bine torni povestea asta despre necazurile cu ginere-tău, tu i-ai dat bani de mașină, acum degeaba mai umbli pe la tribunal, uite, domnul Inochente a fost politicos și te-a ascultat cu atenție, aproape că n-a băut, eu am încă vin în pahar iar tu golești imediat sticla și-l mai întrebi dacă nu știe vreun avocat bun în orașul lui, ce naiba! ia fugi și adă altă sticlă! Damian realizează dintr-o dată că nu reușise totuși să-și imagineze clar chipul lui Quidam, *quidam*, murmură, apoi repede și neașteptat de vesel pentru tovarășii lui, și eu aș bea vin, zău, domnule Chinet, dacă mai aduci două sticle și le plătesc, cât costă? un pol litra, vorbi încântat Chinet și plecă grăbit, tu-i mama lui de arivist, râse Caraiman, Damian gustă din brânză și zâmbi șoricelului bătrân de lângă el care se și repezi, îmi răspundeți la întrebare? ei, domnule Caraiman, sunteți atât de grăbit! avem timp, toate la vremea lor, nu? da, recunosc bătrânul, așa e normal, noroc și vindecare grabnică, domnule Inochente!

Bătea un vânt rece, tăios... bătea un vânt rece și tăios, ca într-un început stupid de roman polițist sau de dragoste, de ce totuși stupid? așa e, vântul ăsta ticălos îmi stoarce lacrimi, se strică vremea, își aminti de tabloul

comunei Mănăstiri, văzut cu, numără repede, cu șapte zile în urmă, acel Saint-Victoire..., se opri din mers, își ridică gulerul treniului, persista gândul care-l străbătuse atunci, în fața priveliștii: trecuse mai bine de o lună de când mintea lui făcea asociații care i se păreau neașteptate, deși aproape simultan cu asociația respectivă constata că de fapt se desfășura un proces normal, rezultat al acumulărilor anterioare, însă nu putea, sau îmi refuz mie însumi răspunsul la întrebarea..., scoase o țigară, și-o aprinse, reîncepu să pășească încet încercând să se concentreze, eliberă fumul pe nas în fire subțiri destrămate repede de vânt, lăsă țigara în colțul gurii, își înfundă mâinile în buzunarele largi și strânse pumnii, frig al naibii; îl fulgeră o imagine, afișul văzut la recepția hotelului, fetișcana aceea din pluș cafeniu, thailandeza în bikini, plete negre lucind - albastrul lamei de pumnal în razele lunii, zâmbetul - senzualitatea dansului unei zeițe indiene, *sexi-girl* luminată dintr-o parte de aplica - ciorchine dizgrațios, Damian simți vântul bătând înlăuntrul lui, bătrâna platinată rânjind obosită, extenuată, până și pupilele în parte cuprinse de albul acela strălucitor..., cadrul afișului, cimitir bizar... cu palmieri de alabastru, nisip alburii, valuri de argint, eram și beat, se încurajă Damian, dar moșul s-a ținut bine pe picioare, ei, cât a băut..., aruncă țigara, aprinse alta, trase cu sete din ea, întrebare, așa gândesc? iar răspunsul curse firesc, nu, nu numai acum gândesc așa, mai precis, nu numai de o lună și câteva zile, dintotdeauna am observat, am făcut asociații, e în firea omului, mai ales dacă intervine

cultura..., însă abia acum, târziu, într-adevăr, târziu totuși, treizeci și cinci de ani, îmi conștientizez actul de cunoaștere, mi-l observ cu..., da, cu exasperare, vreau să aflu... cine sunt?! retoric, patetic, infect, cine sunt? și dacă totuși asta e? biografie clară, nici un echivoc... oare? sunt sau nu bolnav? iar dacă da, ce naiba am?! nemulțumirea ca simplă stare? e comună, comună... iar mă pierd, un val de căldură îl cuprinse, stomacul i se păru o piatră de moară, râgâi și gustul fierei îi umplu gura îmbâcsindu-i gâtul, am băut prea mult, ce fel de bolnav e Caraiman? oho, bună dimineața, cum se simte domnul inginer? surprins, Damian întoarse capul: la cinci-șase metri în urmă, pe alee veneau Caraiman, soții Ceuceriu și, slab, înalt, cu părul suriu, îmbrăcat într-un loden crem, un bărbat pe care nu-l cunoștea dar care înclina politicos capul, în semn de salut. Damian se răsuci cu tot trupul spre ei, bună dimineața, apoi repede, sărut mâinile doamnă, și zâmbi galant în timp ce se gândea că începuse să-l doară capul, fruntea i se părea apăsată progresiv pe dinăuntru, ca și cum cineva ar fi vrut să-i deschidă o fereastră în creier, cei patru ajunseră în dreptul lui, Caraiman ca întotdeauna pus la patru ace, cum vă simțiți, domnule Inochente? le-am povestit prietenilor mei despre încântătoarea excursie de ieri, la Mănăstiri, dâșii erau îngrijorați, nu știau unde am dispărut toată ziua, da, mi-am recunoscut vina, am lipsit de la scaldătoarea curativă, așa-i spun eu, ha, ha, am chiulit și de la ora de gimnastică reparatorie, deh, bătrânețea, mai cârpim pe ici, pe colo, le-am explicat, pentru aventura de ieri a meritat să sacrific o zi de

tratament, locurile, oamenii și ideilor lor... îi făcu lui Damian cu ochiul, rusticul încântă întotdeauna, nu? Într-adevăr, a fost o zi grozavă, recunoscui Damian abținându-se să nu-l umfle răsul în ciuda durerii de cap care se accentua, înțeleg că totul a fost minunat, vorbi cu glas moale și afectat doamna Cruceriu, însă dumneavoastră nu arătați prea bine, domnule inginer, sunteți cam încercănat, frigul ăsta, doamnă, frigul, zâmbi Damian, propun să bem o cafea la barul de la „Burebista”, interveni bărbatul cu părul suriu, aa, scuzați-mă, se repezi Caraiman, am uitat să fac prezentările, domnul Zbârcea Aurel, profesor de filosofie, și domnul inginer Inochente Damian, îmi pare bine, zise Damian și strânse celuilalt mâna, îi simți palma uscată și moale, iar Zbârcea își întinse buzele înfățișându-i proteza dentară strălucitor de albă, Damian revăzu afixul cu thailandeza, apoi adăugă, da, o cafea fierbinte ar fi bună, îhm, sunteți invitatul nostru, răgușit Cruceriu, după ce-l înghiontise nevastă-sa, să mergem, îi îndemnă Caraiman. Damian privi pe fiecare în parte: brusc suflețiți de dorința de a ajunge la bar, bolnavi ca și mine?! le mai cercetă o dată, cu iuțeală, chipurile, în clipa aceea își dori fierbinte, să fiu eu-însumi, nu, să am în mine o oglindă pentru ei, cei din dosul măștilor, a oricărei măști pe care ar purta-o, femeia asta sau Caraiman, să am acea suprafață atât de bine și de anume șlefuită ca să mi-i arate - sufletul fiecăruia, organ cu organ, emoție după emoție, ca pulsații, vibrații ale acelor măruntaie psihice... nici nu are rost să încerc să-mi închipui cum ar fi... aș suporta? e frig, prea rece pentru un înghețat? o

vodcă mare și o cafea amară, mereu găsim o fărâmbă de panaceu, privi bolta vineție de sforțarea norilor să mai plutească încărcăți de lacrimi și continuă să meargă alături de cei care se credeau prietenii lui.

Sound-ul muzicii disco de la barul de zi al hotelului „Burebista” destinse instantaneu fizionomia gravă a doamnei Cruceriu, iar semiobscuritatea sălii, intimitatea separeurilor cu fotolii îmbrăcate în velur cafeniu și pereții acoperiți cu lambriuri galben-portocalii, lămpile joase împrăștiind o lumină caldă, roșiatică, mirosul subtil al cafelei amestecat cu cel al băuturilor fine și al efluviilor *shop*-ului din apropierea barului, atmosfera saturată de mirajul luxului tipic occidental, cele două femei din bar, tinere-bătrâne, fardate țipător, îmbrăcate elegant, mai mult chiar, ușor extravagant, făcură felini pașii bărbaților, le transformară opacitatea ochilor în sticlirea privirii câinelui adulmecând, Damian observă toate acestea și se întrebă dacă detașarea lui se datorește idiosincraziei sale pentru muzica disco, mahmurelii după beția de aseară sau dorinței de a ști cine sunt acești oameni, așa-zișii tovarăși de suferință și prieteni.

Aleseră un separeu cu fotoliile racordate la colțul peretelui. Se așezară plasând-o pe doamna Cruceriu în mijlocul lor. Zbârcea făcu semn barmanului care-i învâlu repede cu privirea și, înțelegând imediat că are clienți rentabili, le zâmbi viezure. Îndată, strigă el ascuțit dar amabil, își luă chitanțierul, ieși din dosul tejghelei și, plutind, ajunse lângă măsuța joasă, ce doriți? Pentru moment, cinci cafele mari, comandă profesorul de filosofie, dar, domnule Zbârcea, se opuse Cruceriu,

domnule Zbârcea! Întări doamna Cruceriu protestul soțului ei, noi..., doamnă, o întrerupse solemn acesta, plăcerea mea, lăsați, vă înțelegeți pe urmă, interveni împăciuitor Caraiman, doriți și frișcă, sau altceva, coniac, vodcă? viezurele, vodcă rusească? se interesă Damian, desigur, și coniac „Dunărea”, ei ce comandați? se răsti la ei Zbârcea, eu, o vodcă mare, zise Damian și-l aținti cu privirea pe profesorul de filosofie care imediat îi surâse serafic, două coniacuri mici, susură îndatoritoare doamna Cruceriu, da, da, se grăbi viezurele, atunci un „Martini” aveți? întrebă Caraiman, da, da, se grăbi viezurele, atunci un „Martini”, cafelele cu frișcă? nu, simple, spuse repede Zbârcea. Viezurele notă totul și plecă, plutind. Pe mine mă scuzați câteva minute, îi rugă Damian.

Se privi în oglindă, apoi privi în jurul lui, Damian - *quidam*? faianța bleu mirosul pătrunzător de clor aparatul de uscat mâinile apăsă pe buton bătăitul aerului cald înfășurându-i degetele întinse, îmi tremură mâinile, trebuie să existe o cale, *la voie royale*? cel care suferea de blenoragie... și-a atins ochiul... cu mâna infectată... l-a pierdut..., ei, gata, se încruntă: se văzu, crunt și fals și nehotărât asupra lui însuși cel pe care-l privea, ce caut? pe cine? pe cine-cine-cine? fredonă, pe urmă gândi că zăbovise prea mult și, întorcând spatele oglinzii, ieși repede.

Aoo, bine ați venit, domnule doctor! luați loc, auzi Damian vocea lui Caraiman încă înainte de a ajunge la bar; parcurse holul hotelului, ehe, domnii sunt vechi pacienți ai colegului dumneavoastră; Damian ajunse în

dreptul separeului, bună ziua, domnule Inochente, rosti doctorul, noua mea asistentă, domnișoara Arpegia, Damian se înclină ușor și întinse mâna femeii-linx cu păr platinat, împodobit ici-colo cu șuvițe albăstrui, care, cu ochii săi verzi-căprui trași spre tâmples, îl cercetă cântărindu-l, bucată de vrăbioară expusă de măcelarul amabil, Damian rânji, pe pieptul lui atârna tăblița „marfă garantată”, cafelele și băuturile se aflau deja pe masă, viezurele apărură din nou și, în dreptul doctorului și asistentei sale, puse pe măsută două cafele și două pahare cu coniac, după care se retrase fără zgomot; Damian se așeză și își închipui: înconjurat, nu, împresurat, fără putință de scăpare, eu, micul animal cu blană și pene și mamifer și ovipar și mai cum...? oricum, istoria nu e apanajul celor care gândesc, pentru ei înseamnă mai mult decât atât, o damnație, hei! imaginația lor lucrează, forează, forează, re regăsesc, ca damnați, Doamneee! uite-i pe ceilalți, noii Sisifi! și nimeni, nimeni nu-i înțelege... ce naiba! și, sigur, sigur, firesc, nu?! repet, firesc?! interogația concentrică, iar mi se întâmplă, iar mi se întâmplă, mi se întâmplă iarr, întâmplă-mi-se iarr, raii-im-se-implântăă, uite-i, îi vezi?

Damian:

Cum e când te simți jegos, cu degetele mirosind a tot felul de mâncăruri și a tutun și a transpirație uscată în straturi, dar faci studii de filosofie a culturii și auzi un orb cântând versurile altui orb ce hipnotizează mii de chiori adunați pe tabla noastră de valori, lălăie un bețiv atins de boala măgarului-privighetoare... sau... Caraiman...da, da, Caraiman - vulpe, Cruceriu - bou, madam Cruceriu -

hienă, Aurel Zbârcea - șacal, doctorul - urs năvălit la carne de om, Arpegia - linx... fizionomiile lor în perpetuă schimbare transformare omanimalomanimal, care chip aparține oare bolnavului?! botul ascuțit al lui Caraiman... rânjește bătrâna cutră roșcată... hei, boule! hiena ți-așteaptă cadavrul!... cine naiba sunt acești prieteni ai mei, acești tovarăși de suferință, ca-re e su-fe-rin-ța noas-tră? sau a lor și, cealaltă, a mea? apa gândurilor poartă răspunsul? cine sunt ei? inutilul are și forma acestei întrebări...

Zbârcea:

Pot să mă pălmuiesc pentru ideea cu cafeneaua, cauza, că efectul o să mă sece la buzunar..., spilcuitul senil, Caraiman, nu mai suportă decât „Martini” și o să bea vermut „Mamaia”, ha, ha, ha, aha! dar plătit de mine ca pe o altă minune... ptiu! ce bine se simt... și tânărul ăsta cu mutră dubioasă, tipul inginerului stupid și incult ca toți inginerii de azi, pot să pun capul că așa e, el mi-a făcut figura, „vodcă rusească?” și după el toți ceilalți ca oile, da' ce să-i faci? n-o să mor eu pentru două sute de lei, la naiba, doar n-o să mă coste mai mult..., nu, n-are cum... ba se poate, colac peste pupăză a mai venit și doctorașul cu fufa lui, bine, dom'le, fie, două sute șaptescinci cu bacșiș cu tot, că dacă nu-i las nimic barmanului cu privire de asasin, se uită milogii la mine ca la un țărănoi... dacă se mulțumeau cu cafele mici... uite, vezi ce bou am fost, eu am spus doar „simple”, în loc de „mici”, oh, ce idee tâmpită am avut, haideți să bem o cafea, haideți că are buzunarele burdușite...

Doctorul:

Arpegiei îi cam fug ochii înspre Damian, într-adevăr, individul arată prezentabil... și se comportă cam ciudat, poate fi un caz, sunt atât de rare cazurile adevărate..., nu e exclus ca Arpegia să-i facă mai târziu avansuri, cum naiba s-a nimerit să mă întâlnesc cu ei tocmai acum când am convins-o pe găsculiță să-și petreacă seara cu mine?! nu, sunt prea prăpăstios, dar, oricum, a trecut o săptămână, ba nu, două de când îi trag clopotele și ar fi păcat..., exagerez, bineînțeles, exagerez, până diseară am timp destul...

Cruceriu:

Ce foame mi s-a făcut, îmi ghiorăie mațele, trebuie neapărat să gust ceva înainte de prânz, micul dejun a fost pentru vrăbiuțe, zău așa...

Doamna Cruceriu:

Când mă uit la bărbatu-meu simt cum îmi crește părul pe picioare, precis îi e foame... ce muzică bună au... mi-ar plăcea să fiu aici singură cu Damian, totuși mă țin încă destul de bine, nu? și-apoi eu am demnitate, nu ca fița asta a doctorului, iar bărbații ăștia - ca ciorile, le plac doar lucrurile strălucitoare...

Doctorul:

Iar au început să discute despre starea lor psihică deplorabilă și, nici nu se poate altfel, mă vor asalta cu întrebările, la naiba! Arpegia a început să se plictisească, iar Damian e singurul care tace, deci demn de atenție... atenție!

Caraiman:

Cum Sfântul Duh spunea Li Tai-Pe... îimm, m-da, „Te sfătuiesc: ascultă/Înțelepciunea mea:/Te-așteaptă

ceașca plină/Ridic-o, deci, și bea/Căci toate trec, și toate/Se duc, și bea/Căci toate trec, și toate/Se duc spre nicăieri!/Toți oamenii aceștia/Erau copii mai ieri!” sau: „Să mă ascuți pe mine:/Cu cât vom fi mai beți/Tot mai profund uita-vom/De vechile tristeți!”, multe mi-a mai dat să citesc fiu-meu, dar pentru chineziiăștia dați naibii îi sunt recunoscător, hm! amărății din fața mea încă n-au învățat că o mică zdruncinătură a nervilor te înobilează, îți dă dreptul să trăiești din plin și să fii îngrijit într-un fel anume, devii un bolnav de viță veche, cum s-ar spune, bineînțeles, numai prin voință și constanță, iar Damian s-ar putea să fie un mediu bun și profitabil, nu, hotărât lucru, luna asta n-am să mă plictisesc aici...

Doctorul:

Acești pacienți și medici în același timp... acești ipohondri ipocriți, oare ce poate face un medic cu asemenea specimene delicate? fugi, domnule, fugi de-aici, n-ai nimic, nu ai nimic, înțelegi? înapoi la muncă, hai, hai, nu mă convingi, și pe mine mă doare uneori capul sau îmi vine să bat câmpii... dar dâșii au trimiteri legale, analize peste analize..., eu, moralist?! să fim serioși, în primul rând sunt pacienții noștri, clienții, restul... vedem noi, la pensie devenim uneori și radicali și, apoi, adeseori sunt realmente bolnavi, chiar bolnavi simpatici..., iar se uită Arpegia la Damian, dar omul ăsta e palid, mult prea palid și încercănat...

Arpegia:

Ce amorțeală! și se ascultă disco, m-am fâțait

puțin, cu cine? tânărul din fața mea pare promițător, dar nici doctoru' nu-i de lepădat, oricum e șeful meu și-mi permite să plec când vreau, Inochente Damian parcă-l cheamă, înțeleg că e pacientul lui, dar nu prea dă pe la cabinet, altfel îl remarcam imediat, se pare că nu-l interesez, atâta pagubă... însă nu mi-ar displace să-l mai întâlnesc... îl chinuie ceva... șeful e gelos, ha, ha, până diseară îl fac să mănânce jărat, așa, căluțule, tu ai vrut să intri în manej... aș mai bea ceva...

Doctorul:

Sunt curios să văd cum o să reușească să-l corupă Caraiman pe Inochente, căci de reușit, va reuși, de fapt, bătrânul suferă de cea mai periculoasă maladie, capacitatea de a vicia, a, Arpegia îmi zâmbește dulce și cu înțeles, ce-i dragă? în căpșorul ăla al tău mai plutește oare vreo rămășiță de meninge? dar trupul tău există și incită, nu-i așa? sigur, până diseară te vei ameți bine, bine de tot... Damian sorbi din vodcă, apoi se concentrează încercând să intre în rezonanță cu sunetele articulate deasupra mesei:

Zbârcea:

... desigur vechii greci își permiteau...

Cruceriu:

... soția mea... puiul ăla...

Caraiman:

... care de atâția ani prin stațiuni...

Doctorul:

... spune, dragă... aveți dreptate, dar... bineînțeles...

Doamna Cruceriu:

... mi-am dorit întotdeauna ... fost cumpătată aici...

Arpegia:

... de ce sunteți atât de...

Cruceriu.

... desigur, vai de mine, comand eu...

Doctorul:

... nevrozele accentuate pot să...

Caraiman:

... și eu i-am spus domnului inginer...

Zbircea:

... astfel, din experiența mea de profesor...

Doamna Cruceriu:

... meseria noastră macină nervii...

Doctorul:

... rareori un om care muncește în aer liber...

Caraiman:

... că n-o să-mi spuneți mie...

Arpegia:

... și noi știm prea bine, unii bolnavi...

Doctorul:

... multă răbdare... cineva mi-a...

Cruceriu:

... soția mea...

Zbârcea:

... nu, eu nu prea beau alcool... barman!...

Arpegia:

... însă fratele meu a zburat...

Doctorul:

... pasiunea pentru un lucru... microbiștii...

Caraiman:

... gândit întotdeauna că dictonul... avut dreptate...

Doamna Cruceriu:

... *spray*-urile deodorante... nu, rujul sidefat...

Zbârcea:

... cam tăcut domnule Inochente... nu implică...

Damian gândi, oare îi aud? și astfel își petrecu

toată dimineața, până aproape de ora unu.

Apoi, tot restul zilei se scurse de parcă aș fi traversat un deșert unde nu există nici oase albe, nici cactuși, nici dune, doar nisip care nu se împrăștie, nu scârțâie sub pași, în schimb găsești două pietre, te poți

așeza pe ele și ai dreptul să off! ca și cum ai răsufla fericit: s-a terminat pustietatea?

Seara, în pat, nu mai reuși să se întrebe nimic și adormi.

Clavdia:

Aveam odată o păpușă care nu era decât un arc de vreo patru centimetri înălțime și doi în diametru, lipit pe fundul unei semisfere roșii ce stătea pe două piciorușe, tot roșii.

Damian:

Aveam odată o păpușă care nu era decât un muc de țigară înfipt de mine într-o bucată de plastilină mov, modelată aiurea; a fost prima și ultima mea operă de artă.

Clavdia:

Afară e un soare care amintește de primăvară.

Damian:

Afară m-am plimbat pe trupul pământului ce nu se va mai usca până la primăvară.

Clavdia:

Sunt atât de frumoase împrejurimile stațiunii... Au ceva ce te duce cu gândul la, hai să-i spun, o ruină vegetală.

Damian:

Sunt o ființă care, aflată împrejurul altora, pare a fi o ruină umană... Gata. M-am săturat.

Clavdia se ridică din fotoliu, se apropie de el, îl mângâie ușor pe cap, dragul meu amant de-o noapte, de ce ai devenit nervos? ce ți-am propus eu e un joc inteligent și mai ales poetic, nu? o fi, zise Damian și-i

prinse, din încheietură, mâna care se apropia din nou spre creștetul lui, dar azi n-am chef deloc să fiu nici inteligent, nici poetic, și crezi, replică ea, dacă ai fi un bătăran oarecare asta te-ar satisface? ți-ar pune mai bine în valoare calitățile de ruină umană? nu știu... murmură Damian, însă, te rog, Clavdia, mi-am cerut deja iertare pentru absența mea, m-am justificat cum am putut și nu te-am mințit, ce Dumnezeu vrei de la mine?! atunci, pentru că ai motivat absența cu: m-am simțit îngrozitor și n-am avut nevoie de nimeni dintre cei cărora le acord încrederea și dragostea mea, ca să nu le fac rău, vrând să-mi spui de fapt că, vezi Doamne, ții la mine, atunci, zic eu, a sosit timpul să facem din nou dragostea, nu? Damian oftă o dată, ah, a doua oară și sări în picioare lăsând pe pat o urmă ca un căuș alungit, din câțiva pași fu lângă fereastra deschisă larg, trase aer în piept și rosti repede, răgușit, aproape implorând și adresându-se văzduhului necuprins, senin, atât de albastru încât orbea: Doamne, cu ce-am greșit eu pe lumea asta?! și părea un mujic îmbrăcat caraghios, dar pătimind peste măsură, amestecând comicul cu grotescul. La început, Clavdia vru să râdă, apoi brusc deveni serioasă, se repezi la Damian, îl trase cu violență înapoi de la fereastră, cu o altă smucitură îl obligă să se așeze în fotoliul de sub pervaz, după care închise fereastra, răsuflă larg ahh! se duse spre noptieră, căută ceva între cărțile și hârtiile de pe ea și se înapoie la Damian cu un dosar mare și negru, îl deschise și-l puse pe genunchii lui, Damian, rosti ea, citește începând de la pagina pe care o ai sub ochi, nu, în acest volum nu

există titluri sau o ordine a textelor, deși ele pot fi capitolele unui roman... e un fel de mărturie... care arareori va interesa pe cineva, în sfârșit, o să vezi, te porțoți ca eroina unui roman de duzină, vru să fie ironic Damian, dar Clavdia părea mult prea calmă și hotărâtă ca el să nu-și aplece privirea și să înceapă a citi:

„În drum spre castel, dimineață de dimineață, bine, pot să spun și în drum spre castel, pardon, slujbă, doar sunt rege și trebuie să cârmuiesc, dar îmi place să locuiesc începând de după-amiază și până a doua zi dimineață în căsuța cu pereți din bălegar și paie, din apropierea castelului, nici gărzile nu le iau cu mine, oricum n-ar veni, le convine să rămână la castel și să petreacă, se îmbată ca porcii și tot la fel fac dragoste, știu bine că porcii dau cea mai mare cantitate de lichid seminal, doar am fost și zootehnist, așadar, în drum spre slujba de la castel, doar sunt cârmuitorul, dimineață de dimineață mă întâlnesc cu doi plopici ale căror trunchiuri sunt atât de groase încât, nenumărate fiindu-le inelele vârstei, timpul a devenit pentru ei unica dimensiune a Universului; sunt și înalți, deosebit de înalți, iar acum, în prag de iarnă, par arătări ciudate, bizare chiar, plăsmuite din fuioare galben-arămii, uneori negre ca niște șerpi în curs de vaporizare; sunt sobri dar nu rigizi, ba, mai mult, au un aer de veselie rafinată și îngăduitoare. (Economia de mijloace artistice, zic unii, e legea de aur. Și se pare că așa e.) În fiecare dimineață mă întâlnesc cu acești domni venerabili și singuratici. Așa, pe la orele șapte și jumătate, opt. Dacă mă duc mai devreme, risc să-mi

surprind supușii vomitând pe la colțurile scării și, de fiecare dată când mi se întâmplă asta, regret că nu l-am ascultat pe Leonardo, care m-a sfătuit să-mi fac scările în spirală. Așa merg lucrurile, mi-a spus Kurt jr., al naibii! și-i curgeau muci încă, dar, de, trebuie să mă lovesc cu capul de grinda aia care coboară mereu. Ei, pe la orele acelea, în prag de iarnă, uneori e ceață, alteori soare, plouă arareori, mai ninge acum, dar mereu e frig și de întâlnit îi întâlnesc mereu.

Nu e nostim? Hă, hă.

Printre acești plopici, la picioarele lor, rădăcini adică, iertați-mi exprimarea, curge o apă murdară, un fel de mazăgă gălbuie, diluată puțin. Sâsâie între două maluri joase din beton armat. Niciodată această „apă”, zău, nu pot să-i spun „pârâu”, nu m-a interesat, însă, odată, s-a întâmplat să poarte un cap de om, retezat cine știe cum. Și nu țin minte ca atunci să fi dat vreo poruncă în acest sens. Bănuiesc deci că a fost o crimă sau o sinucidere cumplită. Să-ți iei singur capul precum craca de sub fund, vă dați seama? „Cine știe cum”, parcă mai contează cum? „Apa” îl purta săltându-l cu trufie mai ales când l-a adus în dreptul celor doi domni bătrâni, venerabili și singuratici. Și eu, ca de obicei, mă întâlneam cu ei.

Nu e nostim? Hă, hă.

Pe urmă m-am dus prin ceață, începuse să se lase ceața și-mi înghețau mâinile, niciodată n-am purtat mănuși pentru că nu consider că am avea dreptul la o blană artificială pe mâini, sunt prea ticăloase pentru un asemenea lux, și în curând am ajuns la castel. Am intrat

și încă din prag am început să dau ordine. Odată ajuns în sala tronului, am urlat:

Sunt Lear, bătrânul:

Ascultă,
Pe jurământul de vasal, mișele!
Ai îndrăznit să-mi cer să-mi calc cuvântul
(Ceea ce nimeni n-a-ndrăznit vreodată)
Și cu obrăznicie te-ai vârât
Între putere și sentința dată
(Ce nici coroana și nici firea noastră
Nu pot răbda), și ca să-ți dovedesc
Că știi să-ți poruncesc, să-ți iei răsplata.
Cinci zile-ți dau răgaz, să-ți rânduiești
Să nu-nduri lipsuri, iar a șasea zi
Spinarea-ți blestemată să i-o-ntorci...

Aici m-am pierdut și nu știam cum să-l pedepsesc pe judecătorul suprem care trecuse cu vederea o crimă al cărei cap de acuzare plutise pe apă chiar prin fața mea, sfidându-mă cu nerușinarea caracteristică tuturor capetelor de acuzare, gratuite sau nu.

Nu e nostim? Hă, hă.”

Damian închise dosarul cu zgomot, se uită lung la Claudia și se sculă din fotoliu, după care părăsi camera fără să spună nimic.

Urcă pe terasa hotelului, fumă o țigară și se întoarse în cameră.

Claudia îl aștepta răsfoind dosarul, mai sunt și alte povești, multe din ele sunt destul de bine închegate,

unele, după opinia mea, chiar de bună calitate, îi spuse fără să-l privească direct, ci pieziș, cu o anume strălucire în ochii adumbriți de încrâncenarea uităturii lui Damian, Inochente, Inochente, mai zise Claudia, hai să facem dragoste, cei ce scriu aici sunt adevărații nebuni și uneori mi-a fost frică de ei.

„Dragul meu Sacristie,

Într-adevăr, numele pe care ți l-am dat sună a sicriu, dar îți explic imediat de unde și până unde această, hai să-i zicem, consonanță. Totuși, mai târziu, de ce azi nu scriu data (uite! și cu: scriu, sicriu, Crist, sacru)? Simplu: eu rămân în această fortăreață *for ever*, precum îl îndemneau fantomele pe un băiețel într-un film numit *Shining* făcut de Stanley Kubrick, poate că l-ai văzut și tu. Nu, memoria nu m-a părăsit încă. Mai alea cea afectivă. Deși încă nu sunt sigur dacă nu voi începe să te urăsc pentru simțămintele pe care ți le mai port și care mă silesc să mă destăinuiesc ție până și acum, în ceasurile de izolare și coborâre spre mine însumi, când nu am voie să-mi creeze puncte de referință (cârje penibile), mai ales sentimentele. Crede-mă, numai astfel pot (eu vreau cu orice preț) să devin altceva decât om, dar ceva dotat cu imaginație. Bineînțeles, te vei întreba de ce nu am caligrafiat (adică mâzgălit), rațiune. *No, sir*, în nici un caz! Ha, ce vivace-dibace sunt! Nu? Am febră? Hai să fim serioși! Toți copiii tâmpiți sunt premisa adulților tâmpiți. Să fie clar. Iar noi suntem niște țânci isteți. Tu n-ai observat că majoritatea păpușilor cu expresia feței aproape imposibil de modificat sunt păpușile de cauciuc sau alte materiale asemănătoare

lui? Piticii, rinocerii, crocodilii, fetițele astea goale pe dinăuntru. Realizarea golirii de suflet, dintr-o dată și neapărat surprinzătoare, îți provoacă încremenirea chipului într-o anumită atitudine, de cele mai multe ori de veselie nespusă. Recunoaște, nu am dreptate? Azi-dimineață am fost una dintre aceste păpuși. Mai precis, o păsărică. Însă una nedescoperită încă de ornitologi. Știu ce spun. Am fost o *rara avis*. Și cum așa ceva vine din locuri ascunse, merită să-ți spun povestea mea. Totul are o logică. Cine suntem, de unde venim și încotro ne ducem? astea-s prostii. Suntem ce vrem să fim, am sosit din locul despre care nimeni nu prea are curajul să ne întrebe și, de obicei, o luăm razna. Cred că ar trebui să ajungi în oaza mea pentru a înțelege acest grandios truism. Am febră? Uite povestea:

odată, dincolo de Buricul Pământului, pe un petec de nisip, de fapt, țărână calcinată (naiba știe cum), aflat între niște arbori din aceia atât de exotici - din cauza asta nici nu le știu denumirea, nici cea latinească, nici cea populară - s-a petrecut un lucru ieșit din comun, un tigru s-a încrucișat cu un crocodil, mai degrabă cu o crocodileasă, cine știe prin ce împrejurare eșuată în mijlocul pădurii, că balta cu nuferi era destul de departe. Sacristie, dragostea lor a fost plină de înțelegere și de foc. După gestația crocodilesei, s-a ivit oul. Unul mare - femela s-a scremut îngrozitor -, roșu-albăstrui cu picățele galbene. Frumos, strălucitor, de veneau toate animalele să-l admire. A fost clocit aproape un an, când de unul, când de celălalt dintre părinți. După această scurgere de timp, de neobservat acolo, dincolo de Buricul

Pământului, astfel că dacă spuneai: am murit o secundă sau un secol, tot aia era, coaja oului s-a pulverizat. Am apărut eu. (I-am spus povestea și Doctorului; eu zic că m-a luat în serios; colegii de oază au fost entuziasmați.)

Oricum, sunt pe deplin conștient că trebuia să-mi perfectez modul de a nara pentru a facilita calea orală a transmiterii legendei. Arătam a ceva între aligator și tigru bengalez, totuși nu asta e descrierea corectă. Astfel îmi permit să acuz Dumnezeu pentru născocirea impreciziei creatoare de ambiguitate. (Sacristie, cu cine votăm?)

Ei, abia acum începe povestea mea.

Închipuie-ți că eram o ființă extrem de bună, dar obsedată de a face rău. Și zburam atât de grațios, cu toate că mereu îmi scoteam și-mi retrăgeam ghearele, iar coada mea solzoasă plesnea mereu aerul. Vâj! Vâj! făcea ea. Mamă, mamă, toate celelalte viețuitoare îmi știau de frică! După ce am împlinit trei luni (eram nemaipomenit de precoce), până și părinții mei și-au uitat dragostea care-i lega și au fugit care-ncotro. A trebuit să mă hrănesc singur. Ciocul meu, un fel de spirală dură dar elastică, prevăzut pe dinăuntru cu ventuze cu marginea ca de brici...

Gata, nu-ți mai povestesc. Mi-e ciudă că am fost doar o zi *rara avis*. Oh, a fost nespus de frumos. Eram extrem de bun și de singular, cu toate că eram obsedat de a face rău. Însă numai așa am fost lăsat în pace. Crede-mă.

Acu', recitindu-mi rândurile, îmi dau seama că nu ți-am explicat chestia cu numele. Simplu. E atât de mare

și de complex sicriul, încât orice nume se aseamănă cu el; și numai așa ai o identitate și slujești un scop aservit ție.

Pa,
al tău,
Sicriul.”

Bună să-ți fie dimineața, Inochente, îi ură Clavdia întinzându-se alene, cu vădită plăcere, bună, îi zâmbi Damian fără s-o vadă, dar lasă catastiful ăla din mână, sărută-mă, sunt senină, Damian puse de-o parte volumul cu coperti negre și se întoarse spre ea, o aținti cu privirea, ochii îi aruncau lumini de tristețe și neînțelegere, ce să fac? șopti, să mă îmbrățișezi, nu înțeleg?! e dimineață, o dimineață după ura dragostei tale de azi-noapte, ce ai cu mine? se miră Damian, cu ce ți-am greșit? cum, cu ce? ai ajuns acolo unde voia să ajungă Castrop, cine? Castorp, eroul lui Thomas Mann, *Muntele vrăjit*? de care mi-ai vorbit când ne-am cunoscut, nu? ei, bine, n-am citit-o, are vreo importanță? Damian, nu fi stupid, orice pagină citită, exagerez intenționat, are importanța ei, uneori covârșitoare, chiar dacă nu-ți dai seama de asta decât cu mult mai târziu, după ce ai asimilat-o complet, încetează, femeie care se vrea cultă, încetează, că nu faci altceva decât să rostești vorbe goale, îți place declamația? râse Damian, dar am vorbit serios, protestă Clavdia, foarte serios, bine, să revenim la acest *Munte vrăjit*, însă, repet, n-am citit-o, o cunosc vag din cele povestite de niște prieteni, dar prefer să nu ne bălăcim în două ape, adică s-o lăsăm naibii de..., bine, împăciuitoare Clavdia, simțindu-i iritarea din glas,

însă nici despre poveștile colecționate de mine nu am chef să discutăm, hai să luăm undeva micul dejun și apoi să ne plimbăm prin stațiune, cred că încă n-ai cunoscut-o, ai dreptate, recunosc Damian, au trecut atâtea zile de când sunt aici și... hai să mergem, însă promite-mi ceva, ce? că mă vei lăsa să mai răsfoiesc dosarul tău, s-a făcut, pactiză Clavdia și, dând la o parte păturile, sări din pat. Damian îi admiră trupul: crizantemă, ciudat și înfiorător haiku, încercă să-și amintească, reuși:

„Însingurare în iarnă;/din nou mă voi rezema/de stâlpul acesta”/ - nu, nu, se împotrivi, e starea mea, altceva, și: „În asfințit,/ivindu-se odată cu ciutura din fântână,/o camelie”/, apoi gândurile îl obligară să-și spună: „Bolnav și slăbit/scrâșnesc din dinți/pășind pe nisipul cu alge”/, dar mai trebuie, mai trebuie, simți că-i dau lacrimile: „Zeul e absent;/frunzele lui moarte se îngrămădesc,/totul e pustiu”/, privi curba ei molatic arcuită și ușor deformată, pornind de la gleznă și urcând pe marginea exterioară a gambei, a coapsei, odihnindu-se pentru o clipă înainte de a escalada șoldul puțin ieșit în afară... Clavdia se opri în pragul băii, nu întoarse capul, așteptă însă ca ochii lui să-i petreacă formele în întregime, zâmbi, realiză propria-i satisfacție, nu se poate spune totuși că nu sunt o femeie ca oricare alta, apoi rosti cu glas tare, ajunge, Damian, iar el, în acel moment, își dori s-o aibă, dar aproape simultan își aminti că asemenea scene intrau în patrimoniul mai tuturor filmelor, se găseau în aproape fiecare carte și renunță, mormăind doar un „mda”, care lui i se păru că

reprezintă un act de superioritate amestecată cu prostia tipic masculină.

Sunt anumiți bolnavi care se pregătesc să moară cu doi-trei ani înainte de a le sosi ceasul, observă Clavdia, Damian sorbi, care lui i se păru că reprezintă un act de superioritate amestecată cu prostia tipic masculină.

Sunt anumiți bolnavi care se pregătesc să moară cu doi-trei ani înainte de a le sosi ceasul, observă Clavdia, Damian sorbi din cană, ce gust infect are cacaoa asta cu lapte, cred că e cicoare, remarcă el, cunosc destule cazuri, continuă Clavdia, nu mă refer numai la nebunii adevărați și bolnavi, realmente bolnavi, chiar dacă exprimarea mea ți se pare un nonsens, căci într-adevăr nebunul adevărat poate fi bolnav atât fiziologic cât și psihic, de ce nu te-ai făcut medic? întrebă Damian, apoi, ce model interesant ai pe pulover, ceva nordic, nu-i așa? am văzut într-o revistă suedeză... e infectă cacaoa asta cu lapte, și știi cum se pregătesc de moarte? inatacabilă Clavdia, luînd un astfel de mic dejun, sec, Damian, cu ouă fierte pe jumătate, cu marmeladă botezată gem de piersici și unt pe trei sferturi apă, chiar, de când n-am mai gustat unt ca pe vremuri? au trecut vreo cinci-șase ani, dar, mulțumescu-ți, Doamne, cel puțin am senzația că mănânc unt, nu? în parte și gândindu-se la astfel de lucruri, calmă, Clavdia, însă în majoritatea lor, preparativele structurează următoarea temă: nu trăiesc ca să mă bucur, iar ceilalți se bucură, cu alte cuvinte, sunt nepăsători, neștiind că, de fapt, eu îi observ atent și îi condamn: și ei vor suferi

că trăiesc precum eu nu mi-am dorit, fără să fiu vinovat nici măcar pentru o fracțiune de secundă, asta e! strigă ei înlăuntrul lor, nu sunt deloc vinovat! de ce...?! înțelegi, Damian? eu am terminat acest dejun frugal, iar tu vrei să mai meditezi? Aproape că n-ai gustat din bunătățile aflate în fața ta, hai filosoafă, mănâncă ceva, ce naiba, o să faci ulcer, doar am trăit o noapte de efort intens, nu? uite așa mă pregătesc eu de nuntă, doar mă aflu pe-un mioritic plai..., mă agasezi, asta tu pricepi? șuieră Damian. Clavdia îl privi pe sub sprâncene închizând pe jumătate ochii, luă cana, bău, infectă, într-adevăr, mergem să ne plimbăm? da, hotărâ Damian.

„Strălucea soarele și cerul era senin, iar copacii râdeau în lumină ca niște monștri veseli pentru prima oară, iarba de sub picioarele mele părea mătase de argint otrăvită de urmele pașilor, când mă uitam în urmă așa mi se părea...”, îți place? Clavdia nu-i răspunse, azi-dimineață, când te-ai dus la baie am încercat să descopăr imaginea reală a trupului tău și mi-am adus aminte niște haiku-ri dar din păcate reprezentând altceva, spune-mi măcar unul dintre ele, îl rugă Clavdia, e destul de răcoare, adăugă și-l luă pe Damian de braț lipindu-se de el, „În soare – chimonouri la uscat/Și mânecuța copilului mort/e acolo...” lăsa Damian cuvintele grele să-i miște buzele și să răsune în aer geamăt înăbușit, Clavdia vru să se oprească, ezită, dar continuă să meargă cu același pas egal, aparent nepăsător, fiindcă a nu pași i se părea a-și pune cizma pe o rană supurândă, Damian intui sentimentul ei și se apără imediat, nu, au fost altele, tot neadecvate, adică...,

știi, îl întrerupse Clavdia, știu că nu poți acum, ești mult prea obsedat de falsa problemă, a fi sau a nu fi, pentru a mă iubi în așa fel încât să-mi spui „te iubesc”, însă ce importanță au reveriile mele copilăroase și în afara timpului nostru, nu? iar Damian vru să-și tragă cotul din cârligul brațului ei ca să-i cuprindă umerii, amintindu-și, îi revăzu goi, ascuțiți, largi, dar nu cutează și tăcu, ce rost ar avea să dea curs unei declarații care poate că nu cuprinde decât simțământul detestabil al aventurii tipice provincialului sau nu numai a lui, ci a oricărui tâmpit plafonat care „se odihnește” într-o stațiune? și totuși, independent de el, Clavdia, de ce n-aș ține la tine? apoi îi fu ciudă și se sudui în gând, realmente mi-e ciudă, remarcă mut.

Și continuară să se plimbe. Prin soare. Prin aerul rece. Tăcând. Trup cu două mâini și patru picioare. Și două capete. Asimetric dispuse. Simetrice doar prin gânduri. Identice prin ușoara transfigurare. Străbătură astfel întreaga stațiune. Clavdia vru să-i spună, să-i arate, asta și asta, vezi? acolo, iar el ar fi dorit s-o întrebe, dar aia și aia? cea de dincolo? însă muțenia fu legea lor în acel timp. Întâlniră lume, destulă lume într-o stațiune atât de mică. Clavdia, privindu-i și salutând pe unii dintre ei, cerceta ce se întâmplă cu atâta normalitate în căutarea confirmării sigure a normalității ei? și de ce n-aș fi decât o oaie răzlețită pentru moment?

Când au trecut prin fața cantinei - restaurant în care Inochente trebuie să-și ia masa de trei ori pe zi, el a întors capul ca și cum s-ar fi ferit să nu fie văzut, de fapt îi era silă, ea l-a observat și i-a imitat mișcarea; gândul

le-a aparținut însă amândurora: foamea asta a mea după ceva...

Într-un târziu, aproape de ora unu, au ajuns în parc. Acolo unde, într-o dimineață, își aminti Damian, meditam asupra celor opt-opt-opt, regula de aur a cotidianului, pășiră pe aleile prăfuite cu frunze și, odată cu ele, aramă și floarea-soarelui și sânge încheșat; cu senzația de liniște ascetică, falsă - recunoscuseră în sinea lor - priviră sobrietatea orgolioasă a arborilor și, neștiind precis de ce au făcut-o, se opriră, când doctorul trecu pe lângă ei și le zâmbi larg, ca un părinte extrem, extrem de binevoitor, după care înclină scurt capul în semn de salut. Damian bălbâi un bună ziua. Clavdia așteptă să treacă medicul și-i spuse lui Damian, mângâindu-i mâna, îl cunosc, dar, dragul meu, e doar un medic, atât.

Burnița și totul părea înecat, sufocat, mai degrabă, gândi Damian, de stropii mărunți, bine că n-a coborât și ceața, aș fi avut sentimentul lacustrei, sărman alcoolic și morfinoman... poate că e datoria sacră a fiecărui poet să se drogheze la modul genial, dar cui îi pasă? beția lamentabilă tronează și acest sacrilegiu merită pedeapsa capitală, spălarea creierului poetului închipuit, burnițează, mă aștepți de mult? iartă-mă, surâse clavida și câțiva stropi i se prelinseră de pe vârful nasului, oricum, sfertul academic are pentru tine altă măsură, replică Damian, n-a fost vina mea, crede-mă, ne-a sosit un pacient chiar la ora închiderii cabinetului și nevrozații nu trebuie niciodată refuzați, apoi vremea asta

păcătoasă, hai, iartă-mă, se rugă Clavdia, bine, consimți Damian, din câte am înțeles la telefon, omul tău ține o videodiscotecă la barul de aici, da, și intrară în holul hotelului. Îl cunoști personal? se interesă privind-o atent, iar Clavdia zâmbi malițios, îl prinse de braț, e un tânăr simpatic și destul de inteligent, i-am vorbit de pasiunea ta pentru *jazz* și *blues*... mi-a promis că în seara asta va pune o casetă cu *rock* și *blues* de cea mai bună calitate, *rock*-ul anilor șaizeci și opt-șaptezeci, ba nu, vorbea de două casete, înregistrări din comerț, o să vedem, mormăi Damian, apoi adăugă repede, ești sigură că n-o să pierd timpul cu disco? tinerii de azi sunt deformați în privința bunului-gust, morocănos, râse Clavdia, în cel mai rău caz o să dansăm, mai zise și se îndreptă spre garderobă. Se dezbrăcă de fulgarine și le lăsară femeii de acolo. Damian luă fisa. Clavdia se trase doi pași înapoi și-și țuguie buzele: *shetland*, blugi decolorați, cazacă, cizme, dar, domnule inginer! se pare că nu aveți mai mult de douăzeci și cinci de ani și v-ați pregătit pentru discotecă, nu? și puștoaice, mai ales pentru puștoaice, uiți esențialul, efectul produs de un bărbat în floarea vârstei care... bla, bla, bla, amuzată, Clavdia, oricum, unu la zero pentru tine, cel puțin până acum m-ai dat gata, nu vă supărați își îngroșă glasul Damian, îmi permiteți să vă însoțesc? iertați-mi cutezanța, oh, cu plăcere, chicoti Clavdia, fâțâindu-se de parcă abia ar fi împlinit optsprezece ani. Damian se apropie de ea, o apucă pe după umeri, o trase înspre el și îi sărută fruntea, doar pot să-ți fiu tată, nu? Râseră. Traversară holul, în fața ușii pe care, cu litere de-o șchioapă,

colorate țipător, scria *videodiscotecă*, se opriră. Dincolo de ușă se auzeau clar sunetele unui *reggae*, legănarea specifică acestui ritm pătrunse în auzul lor, Damian își aminti de Bob Marley, Jamaica, îi spuse Clavdiei, plătiră biletele întinse de tânărul așezat pe un scaun lângă ușă, apoi intrară.

Vreme de câteva secunde rămaseră lipiți de canaturi: nu se așteptau la un asemenea volum al sunetelor; perechi, perechi, decupați în continuu de *flash*-urile orbitoare ale orgilor de lumini, cu pași asemănători tangoului, tinerii alunecau pe suprafața mozaicată a ringului. Damian și Clavdia se strecurară printre ei și se așezară la o măsuță din apropierea barului. Imediat apărură barmanul care luă comanda, două ness-uri mari și câte o sută de vodcă. Își aprinseră câte o țigară. Priviră în jur. Apoi se ațintiră cu privirea. Așteptau. Ca unul dintre ei să fie tentat. Fiecare se dorea invitat. De un gest. Oricare ar fi fost acela. Fără să-și dea seama de ce, Damian se gândi la Louis Armstrong. Tot fără să știe de ce, Clavdia văzu în fața ochilor dosarul cu scrierile nebunilor adevărați. Așteptau. Și își trimiseră fumul țigărilor unul către celălalt ca-ntr-o chemare asemănătoare clasicului gag cu parfumul senzual și purtător de iubire din desenele animate. *Reggae*-ul fu înlocuit de un *funky* ce regrupă perechile și le undui șoldurile, le atinse unele de altele, mărunții pașii, produse legănarea umerilor odată cu ușoare fandări. Barmanul aduse băuturile. Sorbiră din vodcă. Și pe deasupra buzei paharului, iar se ațintiră cu privirea. Și se gândiră că sunt amândoi bătrâni. Neînchipuit de bătrâni.

Bună seara, Clavdia, răsună o voce ușor răgușită. Bună, Cornele! Uite, Damian Inochente, Damian întinse mâna. Tânărul înalt, subțire, în costul de *blue-jeans* i-o întinde la rându-i: Cornel Cărămiziu, dar nu din cauza părului, adăugă vesel, îi strâne mâna lui Damian, dumneavoastră sunteți cel cu *jazz*-ul, nu? m-da, răspunse Damian, O.K., peste câteva minute dau drumul la casete, am Gimme Shelter, al lui Rolling Stones, turneul din State? întrebă Damian, vezi că domnul e în temă, Clavdia, remarcă încântat Cornel, Clavdia dădu din umeri, iar celălalt film? Întrebă Damian, Z Z Top, un trio texan de hard, n-am auzit de ei, o să vă placă în mod sigur, peste câteva minute dau drumul la vizionare, și cu cei din sală? se interesă Damian, mulți vor pleca - *no disco, no pleasure* - rânji Cornel, dar până atunci de ce nu dansați? urmează un Ray Charles, hai, nu vă sfițiți, îm, ce zici? se întoarse Damian către Clavdia, vaii! zâmbi ea, Damian și Cornel pufniră în râs, rămâneți la masa asta, se vede bine de aici, le mai spuse Cornel și se îndepărtă. Sala devenise un rezonator perfect al *blues*-ului, trupurile intrară într-o vibrație prelungă și tristă și aducătoare de uitare-de-sine, iar Clavdia cu Damian nu știură când: înlănțuiți printre ceilalți, două dorințe, șerpuire scaldată în albastru-violet-roșu și verde-pal, șolduri coapse piept și sâni frunte și frunți în mângâiere, suspin nerostit, astffel că în clipa în care Charles curmă magia, li se părură a fi treziți dintr-un somn de sute și sute de ani. Ca niște automate, pășiră spre masa lor și, cu aceleași mișcări de androizi programați, se așezară pe scaune. Iar de data asta nu se ațintiră cu privirea - se oglindiră unul în

celălalt, ochi de suflet limpezit.

Cornel anunță începerea programului video. Unii dintre tineri se așezară la mesele de lângă bar, alții își traseră scaunele chiar pe ring, cât mai aproape de televizor, iar restul ocupă banchetele aliniate de-a lungul pereților. Țigările aprinse, șoaptele, foielile, comenzile culese de barman, țipar printre oamenii însetați, ron-ron-ul comentariilor, supozițiilor, propunerilor, genunchii și pulpele atinse, degetele atingând mijlocul, pletele mângâiate, ce faci, Cornele? nu-i dai drumul odată? ceva Donna Summer? Boney M.? nu, mă Acvilina Severin! hohote, apoi glasul lui Cornel, autoritar, disprețuitor, explicând că în seara asta se vor viziona lucruri serioase, nimic disco, stupoare, ici-colo înjurături, Cornel explicând că momentan are la el numai aceste casete, mâine îi sosesc înregistrări noi, disco, *funky, soul* de ultimă oră, menționează numele unei formații, Smokie, exclamații de satisfacție, mai pronunță și alte nume, necunoscute lui Damian, care privește, ascultă, înregistrează, țac, țac, rotițele dințate ale mecanismului său ascuns în craniu, tling, tling, fisele-întrebări. Clavdia îl studiază pe Damian, e încordat, își spune, apoi toate privirile focalizate pe ecranul televizorului. Damian își apropie scaunul de cel al Clavdiei și îi cuprinse umerii cu brațul. Îi șopti la ureche, mi-am amintit titlul unui roman scris de Lermontov, *Un erou al timpurilor noastre*, și cred că numai atmosfera de aici explică..., lasă, lasă, încercă să-l liniștească ea, și ei sunt pensionari ai stațiunii? întrebă Damian, nu, muncitori, studenți, chiar liceeni, liceene, interveni Damian, mă ascuți? se răsti Clavdia,

da, da, o împăcă el, vin în grupuri organizate sau pe cont propriu din orașele din împrejurimi, cam o oră-două cu autobuzul, deci pacienți ai normalului? o întrerupse iar Damian, Clavdia vru să-i răspundă, dar tăcu fiindcă începuse filmul.

Damian

Inochente, treizeci și cinci de ani, inginer electronist, aflat în stațiune pentru tratament împotriva unei ciudate stări psihice, față în față cu un film despre *rock*, mai corect, despre ce reprezintă esența *rock*-ului sau despre unul dintre simbolurile sale fundamentale: Rolling Stones.

Damian

Inochente, împreună cu Inochente Damian, proiectat în propria-i adolescență-tinerete: Rolling Stones, Damian adunând într-un singur flux viu toate fotografiile văzute în reviste, multe dintre ele decupate și lipite pe pereții și ușa camerei în care își pregătea tezele, se gândea la calitățile lui sexuale, visa să-și părasească părinții, apoi să facă dragoste cu chelnerița de la barul

din colțul străzii pe care locuia, asculta la nesfârșit benzile înregistrate cu Rolling Stones, Beatles, Who, Mayall John, Edgar Winter și se închipuia Jimi Hendrix frecându-și griful chitarei de microfon.

Inochente ceva mai matur, dar mult mai trist pecetluit de melodiile discului *Let it Bleed* al lui Rolling Stones și mursecat de senzația: gol, mort și inutil, cum citise atunci într-o povestire a unui oarecare Leonard.

Damian aruncat în vârtejul uriaș al rememorărilor - vremurile când doar pășind în camera unde, la vreo aniversare, ei, copiii teribili, se adunau să danseze *rock*, întreaga ființă se electriza și toate copilele acelea

semănau cu Maytrei, iar ei nu puteau fi decât bărbații cu chip de viitori erudiți.

Inochente ascultând înciudat pastișele îngălate ale unor formații răsărite ca ciupercile în vreme prielnică și regretând, ca un bătrân ilegalist, vremurile de restrîște, dispariția altora.

Damian cu pensula în mână pictând, de fapt reconstituind, dar și acesta fiind pentru el, atunci, un act de creație reală. Tabloul unei gârzi de noapte numită *The last time*, tot Rolling Stones, când fusese un anormal.

Inochente deplângând zilele în care nu știa ce și cum și când, scrâșnind din dinți fără să vrea, dar ținând ritmul cu picioarele, fredonând *Satisfaction*.

Damian ținând doliu după un zeu nebun, Hendrix.

Inochente Damian aruncând priviri în jurul lui și reușind acum să transforme în scrum turma ce-l înconjură.

Damian Inochente întrebându-se, tot acum, de ce ? și cine? Și din nou:

Damian văzând cu proprii lui ochi că se poate zbura.

Inochente realizând că păsărilor domestice li se taie aripile fie pentru carne, fie pentru ouă, fie pentru pene.

Damian Inochente și Inochente Damian: scena dansul miile de lumini sutele de mii de oameni fericiți, fericiți, fericiți căci muzica pietrelor rostogolite căci muzica aceea căci *rock*-ul ah, ah, ah uite că există sufletul e fierbinte dogorește, înnebunește Jagger. Doamne cum de se poate doamne sunt chiar eu însumi privind și simțind ce mă pătrunde?

Și din nou:

Inochente dorind să răsfoiască un dicționar explicativ al limbii vremurilor după care tânjești chiar bătrân fiind și necunoscându-le decât printr-un efort de

imaginație care nu poate fi înțeles numai atunci când te gândești că pletele și *jeans*-ii strâmți și florile de pe cămașă la cincisprezece, șaisprezece, optsprezece, nouăsprezece, douăzeci și douăzeci și opt de ani sau mai târziu îți oferă statutul de *rock-and-roller* în sensul: Don Quijote mai există.

Damian cu ură, neînchipuindu-și că se mai poate bucura și neconținând să se întrebe, sfărâmat de îndoială ca de un picamer: cum e posibil să nu fii indiferent și ce înseamnă entuziasmul ăsta?

Și din nou:

Să nu uităm trandafirii... ba nu, ba da... macarale în soare... câtă splendoare... stau pe strada „speranței” la numărul trei... noaptea, noaptea... au venit vapoarele... căruța cu flori... în grădina lui Ion... Damian rostind mut frânturi din vajnicul neobositul ritm al mititeilor tradiționali tradițional sălțați aritmic pe dogoarea de sub grătar.

Damian îmbăiat în Rolling Stones.

Inochente să fie alături de cascadorii iviți dintre mulții mulțimii iubind să urce pe arena pietrelor cântătoare.

Și din nou:

Damian,
Inochente,

Damian Inochente și Inochente Damian nepricepând rostul de a fi al lui, cu atât mai puțin al celorlalți, cei pe care îi privise mai înainte dansând, cei imposibil de transformat în scrum de fulgerele ochilor lui, și atunci se ridică de pe scaun, îi spuse Clavdiei, haide te rog, nu mai suport, mi-e rău, noii-tineri uitându-se la el

mirați, contrariați, unii poate dândindu-se că e de-al lor, discoman, iar el plecând din sala ce-o asemuia cu un adevărat purgatoriu.

Afară, deși Clavdia nu-l întrebă nimic, doar se lipise calină de el, se răsti ca și cum ar fi înjurat, am avut dreptate, sunt pacienți ai normalului... da, da, am avut dreptate, pare-se că asta e definiția, iar Clavdia, interogându-l blând, atât de blând încât el la început nici nu-i înțelese prea bine cuvintele, ea trebuind să repete, s-ar putea să fii bolnav, vino la mine să-ți încălzesc sufletul cu chip de câine plouat, părăsit, vii? vin, zise Damian, vino, se rugă ea.

Damian se gândise aproape toată noaptea la textele nebunilor adevărați strânse de Clavdia în dosarul negru. I se păreau nefiresc de bine scrise și prea pline de miez pentru a fi atribuite unor alienați.

Între două și patru, doborât de oboseală, saturat de răul existențial provocat de filmul cu Stones, dormise totuși, dar mai târziu se trezise strangulat de vise care înfățișau, obsedant, trupul unui bărbat astfel desfășurat încât în fața ochilor săi din somn se întindea ca o suprafață cu ușoare denivelări, undeva, în depărtare, se zărea colina bizară a sexului, în partea opusă, la câțiva kilometri distanță, valea gâtului urcând spre muntele capului și pe tot acel pustiu al torsului, acoperit ici-colo de plante filiforme, negre, torsionate, urmele sângerii ale unor bălți secate. Era cald, aerul uscat îi înăsprea limba și-i crăpa buzele. Imaginea asta apărea de fiecare dată, diferența dintre vise constituind-o numai unghiul din care

era privit acel ținut. Damian renunțase la somn. Îl chinuia frica. Se cuibărise lângă Clavdia. Mai târziu, pe la șase, făcu din nou dragoste, cu o asemenea violență încât femeia renunțase să mai participe la act, neîndrăznind să facă nici cel mai mic gest de mângâiere, abandonându-se total bărbatului.

Întins lângă Clavdia, jucând între degete părul ei aspru, Damian - senzația de părăsit într-o lume străină, sentimentul ăsta care răbufnește din când în când atât de puternic..., din când în când? de mai bine de trei luni, iar aici își face simțită prezența la fiecare pas, ca o umbră de moarte, amenințare omniprezentă infestând spațiul interior și exterior cu o teroare anume: nu înspăimântă, neliniștește doar? oh, Doamne! - se răsuci spre Clavdia și o sărută pe obraz. Te rog ceva, îi șopti, pregătește-mi un ibric cu cafea, niște sandvișuri, ai de băut? vodcă Wyborowa, șopti la rândul-i Clavdia, ce vrei să faci? bine, bine, continuă el să susure, o să încerc să scriu și eu un text de nebun adevărat, e voie? cum să nu, neliniștită Clavdia, să plec de-acasă? cred că da, ar trebui, abia rosti Damian, bine, nebunul meu iubit, da' de ce vorbim atât de încet?! suntem răgușiți! răcni el, apoi începură să râdă, să se sărute, să râdă, să se ciufulească, să râdă și, brusc să rămână amândoi tăcuți, unul peste celălalt, ochi peste ochi - încremeniți în privire.

Clavdia plecase de mult la cabinet. Damian, în fața colii albe, ca un os proaspăt ros, eu, fiara, după ce am înghițit toată carnea, sătul, nu știu în ce fel m-aș putea juca, distra cu acest instrument, ei, dacă-l lovesc la un

capăt poate sare în sus și repet mișcarea, la celălalt capăt și iarăși..., dintr-o dată mă trezesc cu arma în mână, exact ca în *Odiseea 2001* a lui Kubrick, auzi *Dunărea albastră*, cu mâna stângă bătută în aer măsura și realizează că nu trebuia decât să scrie:

„Ce-aș putea povesti eu, Damian Inochente? Și mai ales, cum ar trebui să povestesc? Un bun prieten îmi spunea odată că a scrie la persoana întâi e tentația tuturor începătorilor, iar eu i-am replicat că, după părerea mea, e cel mai greu lucru; un astfel de text presupune îndemânare deosebită, mult instinct și un enorm efort de sinceritate. I-am dat ca exemplu *Jurnalul* doamnei Sei Shonagon. Nu-l citise. Păcat. Atunci, am amintit de *Șantier* și *India* ale lui Mircea Eliade, dar mai ales fragmentele din jurnalul acestuia, apărute prin reviste. M-a aprobat. Apoi a adăugat, depărtându-se de subiectul discuției noastre, că e o mare greșeală izolarea lui Eliade, când opera lui a necesitat apariția unei științe, *eliadologia*. În sfârșit, nu asta era important în discuția noastră (oare?), ci faptul că a scrie la persoana întâi necesită un chinuitor efort de a fi sincer. Și asta înseamnă să recunoști permanent că ești ca ființă vie. A recunoaște, nu a-ți aminti, nu a reconstitui, nu a pătimi, nu a deplânge, și mai ales nu a-ți recunoaște vina. Viața nu poate fi un lanț de vinovății, cu toate că, aparent, Karma asta semnifică.

La naiba, de fapt, eu ce fac acum? Încerc să mă analizez și să-mi sintetizez concluziile într-o imagine revelatoare?!

Să încerc să mă surprind... Cum?

„La sfârșit de săptămână, o pornesc cu dragostea... prin țara mea... locuri de baladă...”, Doamne, de ce mă obsedează textele stupide ale melodiilor idioate lansate până la exasperare pe toate lungimile de undă?... Da, momente de nebunie colectivă începând cu actul de creație și sfârșind cu cel de ascultare. Și, ce-am spus cu asta?! Ce-am spus, domnilor? Dar, dar! Ce-am făcut, tovarășilor?!

Uite, am cunoscut un scriitor debutant. Luase premiul Uniunii Scriitorilor Români pentru debut. Pe diplomă, i-au schimbat titlul cărții. A încasat felicitările, banii. Apoi s-a disprețuit (uscat, suriu, ochi de cer și ură de stâncă). Și ce-am spus cu asta?

Am avut un prieten care picta. Și cânta jazz. Chitarist cu foarte multă imaginație și mai ales cu instinct. Pictor cu foarte mult instinct și enorm de multă imaginație. Prin limbaj, scriitor. Un *garçon* cu boabe, cum s-ar exprima gunoierul maidanelor. Și ce-a făcut acest prieten al meu? S-a îndrăgostit de o nemțoaică și m-a părăsit. Oare ce-am spus cu asta?! Nu, mai bine să încep prin a alcătui fișe. Să zicem, ba nu, chiar va fi prima, cea a tatălui meu. Ce voi spune cu ea? Nu prea știu, însă intuiesc perfect că e primul pas în a încerca să-mi explic cel mai plin cuvânt al limbii române, el fiind alături de dor: lehamite.

Așadar, o poveste:

Întotdeauna am fost convins că s-a făcut o mare greșeală cu poveștile adevărate, prin felul în care au fost istorisite. Cu alte cuvinte, nu au dreptul la început și sfârșit, căci fac parte dintr-un continuu, cel al prezentului,

sau, mai precis, din prezentul-însuși-continuu.

Așadar:

... tica-tac, tic-tac:

construit, plămădit cu mâinile lui statuia de nisip și la început nisipul era ud și îndesat bine, așa că a fost ușor să visezi cu materia aia între degete, puteai să te clădești cum voiai...

... plecat de mic copil, cât să fi avut? zece-paisprezece ani, flămând și cu ghetetele pe umăr fiindcă erau din carâmb de cizmă, trainice și de domn, dar de neîncălțat pentru tălpile lățite de platfus și gleznele ca de pui de elefant, visând să nu mai țină sapa în mână, mereu fugea de la câmp, a, nu, nu era un Moromete, ală, ceva fantomatic, el era pur și simplu un flămând...

... adică să-ți cauți formele lăsându-te pradă ambițiilor de stomac-gol și minte pe cale de a se umple cu date despre cum se burdușește un stomac gol, și nisipul asculta, normal, era ud, bine îndesat, te făcea să-ți închipui că ai degete-daltă și sapi granit, nu, iertare, sculptezi, iluzia trebuia să fie perfectă, da, mai ales când despre cum se căpătuiește...

și orbea de fericire dacă reușea să nu mai aibă în față peștele uscat și sărat și unul la patru guri și mămăliga întinsă-n uleiul puțin, rânced adeseori, se impunea deci ai carte, ai parte, ai situați și purcel la tavă...

schimbat și dezvățat, învățat odată cu vremurile, timpuri de seceră și ciocan și entuziasm și vise și patimă și hai, hai, credincios vechiului său țel, noul tânăr

conștiincios se construi din muncitor în tehnician, apoi în inginer - organizare calul producției mănânat în galop calculat calculat birou birou planșetă birou...

a fost un bun inginer, la un moment dat avea vreo treizeci și ceva de ani și mai avea vreo sută de kile, însă era susținut de multe, multe probleme cu organizarea, producția, eficiența, ședințele de plan și ședințele de alte ședințe, mâncă bine, bine, și muncea la fel de bine, serios, foarte serios față de familie, copil, astfel că avea tot dreptul să se enerveze chiar și când conducea propria-i mașină, din această cauză a și trebuit s-o vândă, nisipul odată, demult, tare demult, a început să se usuze, într-un târziu s-a uscat de-a binelea adunându-se într-o grămăjoară, nici măcar grămadă n-a putut forma, îl împrăștia vântul...

în curând o să fie ceva pe plaja de oseminte-grăunțe, dar ceva, așa, doar în imaginația noastră, că de văzut, oricât ne vom chinui, nu vom zări nimic, nimic-nimic, însă vom pune o cruce pentru a avea totuși un reper”.

Damian se întinse pe pat. Vreme de vreo două minute stătu așa, cu ochii închiși, încercând să uite ce își dorise să scrie. Pe urmă se ridică încet în picioare, dădu drumul casetofonului, își aprinse o țigară, după care, fumând cu gesturi lente și pătimase, se apropie de măsuță, luă de pe foile albe, își desfăcu degetele și colile plutiră scurt, împrăștiindu-se pe podea, zbor frânt, gândi Damian, adăugând, rol ratat, nebun de doi bani, calofilie, așadar via doctorul-știe-tot, nu?

Stinse țigara. Se îmbracă repede și plecă în grabă.

Văzându-l intrând în cabinet, doctorul nu păru surprins, dimpotrivă, îi zâmbi încurajator, bine ați venit, au trecut cinci zile de când n-am mai avut plăcerea să vă văd în această încăpere într-adevăr, dar poate credeți că v-am dus dorul? o, nu, nu, domnule Inochente, de fapt, mi-ați luat-o înainte, era în intenția mea să vă solicit o vizită, mă bucur, da, domnule Inochente, cum s-ar spune, gând la gând cu bucurie, domnule doctor, să lăsăm amabilitățile, spuneți, spuneți, chiar dacă nu se poate stabili precis, o obsesie când devine patologică?

Și-ar trebui să ne amintim mereu că nici un zbor nu-i atât de înalt încât să poată fi cuprinsă cu privirea întinderea sufletească, își spuse Damian într-un acces de tristețe, admirând azurul de deasupra capului său, apoi mai făcu patru-cinci pași și intră în sala cantinei-restaurant.

Înăuntru se uită de jur-împrejur, căutând o masă la care să se așeze. În stânga lui, la vreo douăzeci de metri, se agită o mână. Îl văzu pe Caraiman. Se îndreptă spre el. Alături de Caraiman, soții Cruceriu. Îi salută pe toți zâmbindu-le amabil. Doamna Cruceriu îi răspunse înclinând scurt capul și îl privi dușmănos. De ce sunteți supărată, doamnă? o întrebă în timp ce se așeza pe scaun. Ei, asta-i bună, de ce, interveni Caraiman, păi nu vă mai vede omul cu zilele, noi, bunii dumneavoastră

prieteni, vă credem bolnav, iar domnia voastră bate cărările parcului ca un îndrăgostit de modă veche, colindă barurile și discotecile, îi făcu cu ochiul, ca un îndrăgostit de modă nouă, îl întrerupse râzând ușor Damian și reluă, doamnă și domnilor, într-adevăr, nu există scuze pentru îndelungata mea absență, ar fi inutil să mă disculp în vreun fel, dar vă asigur că în continuare v-am rămas bun prieten și promit să nu-mi mai neglijez obligațiile ce-mi revin în această calitate, precum ați afirmat, cea de prieten, ei bravo, domnule Inochente, sunteți admirabil, declară Caraiman, ce ziceți, doamnă? se întoarse el spre doamna Cruceriu, hâmm, se strâmbă ea, să nu se supere domnul inginer, dar încă e tânăr și cam nesăbuit, Cruceriu privi umil către nevastă-sa, ea îl săgetă cu privirea, da, da, continuă, domnul uită că aici ne tratăm, nu ne distrăm, da, da, mormăi și soțul ei, apoi zâmbi vesel căci se apropiase de masă fata care le lua bonurile. Damian și doamna Cruceriu optară pentru crenvurști, unt, muștar și ceai de lămâie, Caraiman și Cruceriu pentru salam, unt, gem și cacao cu lapte.

În curând micul dejun le fu adus și începură să mănânce în tăcere. După ce își termină felia de pâine cu unt și salam, Caraiman fu primul care vorbi rar și măsurat, parcă vrând să adeverească influența stomacului liniștit asupra spiritului, ce dimineată superbă, spuse și unse o altă felie cu unt, fantastic final de septembrie, întinse gemul de caise pe unt, apoi mușcă și, mestecând, nu-i așa? într-adevăr, răspunse doamna Cruceriu ronțându-și visătoare crenvurștiul, îhîm, completă și Cruceriu uitându-se în ciudat la farfuriuara pe

care nu se mai afla nici o bucătică de salam, Damian filmă secvență după secvență, sorbi din ceai, i se păru prea rece și puțin îndulcit, gândi că micul dejun a fost totuși surprinzător de bun, se întrebă dacă în această privință ar trebui să ceară și părerea celorlalți, renunță, conștient că răspunsurile vor fi automat negative și, când deschise gura, se auzi, există un traseu în afara stațiunii care ar alina un suflet însetat acum de singurătate? Surprinși de întrebare, cei trei își curmară deliciae gustative ațintindu-l cu ochi de rumegătoare oprite din păscut. Apoi Caraiman rosti încet și dezamăgit, cu ieșiți din cantină, o luați la dreapta și mergeți până la liziera pădurii unde veți descoperi, după ce veți trece de primii copaci, o poieniță în care se află un indicator multiplu; vă alegeți un marcaj și străbateți pădurea până vă saturați; iar ne părăsiți? intenționez ca, după o scurtă plimbare prin parc, pentru siestă, să facem o vizită medicilor noștri curanți, apropo, doream să-l consult și pe doctorul dumneavoastră, anul acesta m-au mutat de la el, apoi să ne împrăștiăm vigoarea cu o ședință de gimnastică terapeutică și, în final, înainte de prânz, să pălăvrăgim puțin la un pahar cu apă minerală... relaxant, tonic, perfect, aprobă doamna Cruceriu, dar nu vreau decât să-mi adun puțin gândurile înainte de a mă încadra în programul dumneavoastră care, trebuie să recunosc, e plin de bun-simț, se scuză Damian, vai, domnule inginer, nu ne acuzați de rea-voință, sări doamna Cruceriu, însă nu uitați, ca și noi, sunteți bolnav psihic, iar societatea ne așteaptă să ne facem datoria, recită mecanic Cruceriu așteptând un semn de încuviințare din partea soției; ei,

în cazul ăsta, glăsui părintește Caraiman, vă rog chiar, însingurați-vă, să vă recit un haiku, bău puțin din cacaoa cu lapte, își dresă glasul și declamă, „Nu uita niciodată/gustul de singurătate/al rouăi albe”, doamna Cruceriu schiță gestul de a aplauda, Cruceriu se încrunță și aproape simultan zâmbi, iar Damian întinse brațul drept și-l bătu ușor pe umăr pe Caraiman, de la fiul meu am patima și-mi place, zău îmi place, explică acesta cu vădită încântare.

Își terminară repede micul dejun.

Înainte de a se despărți de Damian, îi urară excursie plăcută, el le spuse că ieri fusese la doctor și vizita era încă unul dintre motivele care-l îndemneau la meditație în singurătate, doamna Cruceriu oftă, Cruceriu își scărpină bărbia, apoi ceafa, și Caraiman exclamă, ei, bravo începi să-ți iei boala în serios!

„Nu uita niciodată/gustul de singurătate/al rouăi albe”, recită șoptit Damian în timp ce privea indicatorul din poieniță. Nu uita..., roua albă - gust..., pe limbă sihăstria, își spuse el și se hotărî copilărește s-o ia pe cărarea aflată în direcția soarelui. Memoră marcajul și porni:

pădurea și gândurile
pădurea, țipăt de aramă,
pădurea și gândurile,
pădurea ca foșnet,
pădurea străină; și rea?
pădurea popor neîngenuncheat încă,
pădurea și gândurile,
pădurea...

pădurea, cum sună o miasmă?
 pădurea carte-univers,
 pădurea ploaie de roșu în galben,
 pădurea de arbori sacri, fiecare mlădiță chiar,
 pădurea și gândurile,
 pădurea palmă din fibre și sevă sub cer,
 pădurea înlăuntrul meu,
 pădurea, calc pe rouă albă,
 pădurea, pășesc pe și prin singurătate,
 pădurea, nu uita și-n fiecare clipă uit,
 pădurea și gândurile,
 pădurea? care dor?
 Pădurea? fără lehamite?!
 pădurea...
 ... și gândurile,
 pădurea lipsită de apă de păsări de vânt,
 pădurea, cui?
 ... și pădurea,
 pădurea, scoarță aspră, scoarță netedă,
 pădurea, uneori își ivește
 carnea-pământ-sângerând,
 pădurea, desigur, ecologie,
 pădurea, desigur, acolo dăntuiesc iele,
 pădurea
 și
 gândurile,
 pădurea - cu rădăcini,
 pădurea, eu,
 pădurea... nu știu...
 și Damian începu să urle. Un minut, două. Ca

strangulat, Damian tânguindu-se. Un minut, două. Tot Damian, încercând să meargă. Cu ochii împăienjeniți. De bestie brusc blajină.

Apoi încă un sfert de oră de mers, fiecare pas întrebare în speranța ivirii răspunsului lămuritor, dar neaflând nimic în afară de alte urlete și tânguiri, acum însă mute.

Ajunse într-o poiană largă, parte din spinarea muntelui. În marginea cea mai înaltă a pajiștii - careuri de pietre înnegrite și câteva bârne arse. Sub soare, o ruină.

Damian se apropie. Cercetă îndelung pietrele. O fundație, își spuse. Le izbi cu piciorul. Le pipăi cu degetele. Le șterse cu palma. Focul, gândi, atât, doar focul. Încercă să se închipuie trebuind să sară pe o fereastră ca rama linsă de limbile gălbui-roșiatice, ca-n filme, întotdeauna ca-n filme, răsă în sinea lui și reuși să se vadă târându-se cu fundul pe iarbă ca să-și stingă turul aprins al pantalonilor. Începu să râdă tare, și nici măcar nu mi se pare hohotul un sacrilegiu în fața acestui fost mormânt, care acum nu poate fi decât o priveliște pitorească pentru orice pensionar cu pulpe umflate de varice. Își alese cu grijă o piatră mare și plată, se așeză pe ea, tot ca-n filme, se observă atent, trebuie să continui jocul până la capăt, hotărî, iar, în clipa următoare, glasul îi răsună în poiană:

bună ziua!

bună, ce-i cu tine aici?

ce să fie? mă caut,

teatral, teatral,

totuși, hai să recapitulă puțin, ce zici?
 bine,
 în fond, ce se întâmplă?
 nu, incorect, ce s-a întâmplat de-ai ajuns aici?
 m-da, ai dreptate,
 ei, ce?
 ca să fiu cinstit, e o întrebare la care, momentan,
 nu pot răspunde, ca să fiu la fel de cinstit, e singura
 întrebare...
 iar ai dreptate,
 nu capitula, te rog, nu capitula, ruina, eroul
 romantic,
 ce naiba! încetează!
 ce ți-a spus ieri doctorul?
 la început a stat pe gânduri...
 nostimă ideea,
 care?
 să stai pe gânduri...
 pe urmă a început să-mi debiteze definiții,
 recită,
 bun: imagine, gând sau stare care ia în stăpânire
 conștiința în mod perseverent și intens, împotriva voinței
 subiectului și a funcțiilor lui intelectuale...
 ca dintr-un dicționar, dar definiția asta presupune
 cunoașterea de către subiect, a imaginii, gândului sau
 stării, nu?
 exact; alta: fuga de realitate și transpunerea
 conflictelor vitale într-un plan ireal...
 ar fi ceva, nu crezi?
 stai, a mai fost una, a unuia..., a, Janet: gând... ce

se impune atenției determinând... un travaliu mental...,
 nu mai știi... ba nu, da, prelungit și penibil până ajunge
 angoasant, deși subiectul îi recunoaște oarecum
 inutilitatea și absurdul...

mi se pare cea mai nereușită, dar, de fapt,
 adevărul, ca-ntotdeauna, e undeva la mijloc...

mie chiar cea din mijloc mi s-a impus atenției...

hei, ce faci, mă imiți?

lasă gluma!

oricum, nu ți-a răspuns la întrebare,

într-adevăr, chiar dacă o obsesie nu poate fi
 definită precis, când devine patologică?

dar presupun că definițiile lui s-au referit la
 patologic, nu?

bineînțeles, și la insistențele mele, după ce un timp
 m-a privit ca pe-o altă arătare, mi-a explicat răbdător că
 obsesiile se împart în intelectuale, ideea fixă, impulsive,
 comiți acte împotriva propriei tale voințe, și inhibitive,
 frica irațională de ceva sau de a face ceva, iar tu i-ai
 spus că în mod cert ai acumulat din fiecare câte o
 părticică,

asta l-a lăsat perplex, însă doar o vreme de câteva
 secunde, și-a revenit ca un boxer de clasă, apoi, foarte
 calm, încercând să-și recâștige jocul de picioare: în mod
 normal, orice obsesie e consecința oboselii și epuizării
 nervoase, dând naștere la comportamente repetitive
 greu de controlat și înlăturat,

doctore, ai râs tu,

da, și el, în sfârșit, mi-a răspuns într-un fel,
 incomplet, dar mi-a oferit ceva: ... când devine

chinuitoare, exprimă un simptom de nevroză, în cele mai dese cazuri de psihastenie, apoi, cu o oarecare teamă, a adăugat, de obicei bolnavul încearcă să-și ascundă normalitatea, pentru a evita desconsiderarea de către cei din jur și, astfel, cuprins de anxietate, ajunge la acte nefirești...

la-i întrerupt nervos: deci nu e totuși o nevroză?

era firesc, însă mi-a replicat, la fel de iritat ca și mine, că nici psihastenic nu sunt și, brusc, a decretat: domnule inginer, vă suspectez de fals!

te-ai ridicat să pleci,

s-a îmbunat neașteptat de repede și te-a rugat să mai treci pe la el ca să colaborezi

fiindcă altfel vei ajunge să nu știi ce anormalitate le ascunzi

le ascunzi totuși o anormalitate

dar ei, Caraiman, Crucerii, Zbîrcea sunt bolnavi

și doctorul

dar Clavdia?

bineînțeles

iar eu

eu...,

obosit, Damian își linse buzele uscate. Privi în jur. Își umezi din nou buzele. Cu limbă de foc rece. Se uită în stânga și-n dreapta. Apoi în sus. Când coborî ochii: sub soare, o ruină.

Întredeschise ochii. Razele de lumină i se părură, nu se știe cum, suspendate în aer, fire de sânge scurse prin țesătura transperantului. Întinse mâna spre noptieră, găsi casetofonul, îi pipăi claviatura și, după mici ezitări,

apăsă pe clapa „start”: *I Want To Hold Your Hand* al Beatles-ilor îmbogăți lumina dimineții cu tonuri și armonii nefiresc de curate și calde. Damian se întinse sub pătură; căscă; deschise larg ochii. Rămânând cu brațele întinse în lături, cu picioarele desfăcute și privirea pironită în tavan, încercă să-și amintească tot ce făcuse de când se înapoiase din pădure și intrase în barul hotelului „Dacidava” și până în acest moment al trezirii. Orice efort de reconstituire i se păru inutil. Acel spațiu temporal - negură, doar negură. A, casetofonul... își spuse, nu, nu, l-am adus încă de alaltăieri, după ce am fost la doctor, Clavdia încă nu venise... dar Beatles-ii? înseamnă că aseară am ascultat Beatles... să mă fi îmbătat atât de repede și de crunt cu trei sute de vodcă?!... nu se poate! Cu un gest brusc, nervos, trase pătura de pe el și coborî din pat. În clipa următoare avu senzația cumplită că pereții camerei se adună unul peste celălalt strivindu-l, iar în el se cască un gol care se strânge până la dimensiunea unui punct material, prăbușindu-se în sine amețitor de repede. Mai apucă să realizeze paradoxul senzației, apoi căzu înapoi în pat. Răsuflă sacadat. Încă un val de căldură uscată. Strânse pleoapele cu putere. Cerc după cerc, dintr-unul într-altul, unul în altul, vârtej și țipăt în verde-roșu-alb-galben-mov-roșu, orga de lumini a răului dinlăuntrul lui se zbatu scurt orbindu-l pentru câteva clipe. Cu un efort de voință, se ridică în șezut, apoi în picioare li, împleticindu-se, se duse la baie. Deschise robinetul. Apropiindu-și buzele de țeava nichelată, bău apa rece până când simți că are stomacul burduf umplut

pentru a traversa deșerturi. Făcu un pas lateral, se aplecă deasupra closetului și vomă. Îndelung. Verde. Se îndreptă din mijloc și se privi în oglindă: fără chip, atât de cadaveric... remarcă amar, de ce? se întrebă, de ce atâta autoflagelare? Ieși din baie și începu să se plimbe prin cameră cu pași mărunți și înceți, de convalescent. La un moment dat, zări după noptieră o sticlă goală de vodcă. Zâmbi, deci asta era, oare când am cumpărat-o?... parcă mai are vreo importanță, ce-a fost, a fost, să începem o nouă beție... de fapt, nu reprezintă decât unul dintre milioanele de cazuri nerezolvate, încă un dosar pe cale de a fi clasat din lipsă de probe evidente și, în fond, ce sunt mărturiile?...ah, mi-e rău... mi-e rău pe naiba! mi-e greață?... bun, ce vom face astăzi? hai să gândim profund, ca un fante de mahala... mai întâi să schimbăm caseta, e nevoie de antren, nu? Opri casetofonul. Îi comută comenzile pe radio. Aspru, metalic și prevestitor de apocalips... amplasarea noilor rachete nucleare... contingentul francez... să se retragă din Beirut... cantitatea... pe cap de locuitor... occidentul depresiv... datoriile țărilor subdezvoltate... milioane de copii subnutriți..., Damian aruncă o privire scurtă și nedumerită aparatului, întrebându-l parcă, dar pentru numele lui Dumnezeu, nu vedeți ce se întâmplă cu mine?! ce se petrece cu noi, zecile de sute de mii de anormali, nu anunțați? și se pomeni refăcând mental imaginea stropilor de apă căzuți de pe marginea gurii de țevă suspendată deasupra chiuvetei pe smalțul alb strălucitor, răspândiți în arc uri scurte, puternic și rapid răsfărânte; aruncate în joc de bobi cu geană de curcubeu,

măruntele picături își căutau grăbite sfârșitul spre gura metalică și zâmbitoare în lucirea ei de hău luminat, curios, își zise și declamă înlăuntrul lui întocmai ca acel crainic, dorința de bunăstare și confort duce la un sentiment de angoasă, la haosul în care se vor prăbuși valorile..., după care se interogă, unde și când am mai auzit asta? ce e adevărat, e perfect adevărat, treptat devenim magnetofonele propriilor noștri semeni și, după ce depășim un anume număr de înregistrări, oribili papagali fără carne, oase, pene... și mai ales lipsiți de aripi. Se așeză pe pat cu sentimentul că se prăbușește. Având în cuget convingerea nestrămutată: părăsit într-o lume străină; apoi: gol, inutil și mort. Pe urmă: trebuie să ajung unde trebuie să ajung?! Și iar imagini regăsite brusc. Cum într-o dimineață de aprilie găsisse pe stradă crenguțe de castan. Tăiate. În vârful lor, de-a lungul lor, din loc în loc, ieșite din aripioare maronii, lipicioase, mici fuioare de carne alb-verzui, roșiatice la capăt. Flăcări înghețate.

Luă de pe noptieră pachetul de „Carpați” și bricheta. Își aprinse o țigară. Privi răspândirea fumului, curgerea șuvițelor împletite după legi necunoscute, magice, ce frumos, își spuse. Mai urmări un timp jocul limbilor alburii și transparente, apoi se ridică, se duse la telefon și ceru centralistei legătura la hotelul Clavdiei. O obținu, după care: alo, Clavdia? da, eu, o să-ți explic, nu, nu s-a întâmplat nimic, poți să vii până la mine? te rog... bine, încă ceva, adu-mi textele acelea și pe drum gândește-te la cele care ți-au plăcut cel mai mult, mulțumesc, atunci te aștept, într-o jumătate de oră, bine,

bine.

Ciocănitul din ușa camerei îl trezi. Se sculă încă amețit, cu pași șovăitori ajunse la ușa și deschise. În prag, Clavdia îi zâmbea privindu-l pieziș, cercetător. Plouă? o întrebă, da, i se răspunse, după care fu sărutat și simți mirosul specific al hainelor, părului și pielii ude, muiate de ploaie. Se uită atent la Clavdia care intră în cameră, așteptând să zărească aburi înălțându-se din trupul ei, de parcă ar fi fost plămădit din țărână și iarbă cosită, uscate la soare, apoi răcorite cu stropii norilor. Și totuși, efluviile de „Rexona” îi pătrunseră în nări destrămând farmecul clipei de reverie. Închise ușa aproape trântind-o; de ce te-ai enervat atât de brusc? întrebă ea continuând să zâmbească, te-ai *spray*-at îngrozitor de mult, bine, mă dezbrac și fac repede un duș, numai să ai cu ce, văd că au început să economisească energia - nu e apă caldă, și eu aș fi vrut să mă îmbăiez... mi-ai adus textele? nu mă săruți? îl îmbie ea, nu, îmi miroase gura, m-am îmbătat... ei și, acum te-ai trezit și apoi ador buzele bețivilor, râse ușor Clavdia, sunt deosebit de senzuale, m-da, morocănos Damian, se apropie de ea și o sărută pe obraz, Clavdia scoase din geantă dosarul negru și-l puse pe măsută, nu ți-am ales nici un text, în cazul lor trebuie ca fiecare să opteze... îți mulțumesc, încă un... pupic, se răsfață Clavdia, pe urmă, privindu-l atentă, dar zâmbește odată, omule! doar nu te afli în *The Day After*, asta ce mai e? un film despre apocalipsul atomic, te face să te simți irevocabil condamnat... unde l-ai văzut? unde? la video, aa, la tânărul și simpaticul nostru prieten, nu? da, dar nu

fi stupid, te rog, îți pot accepta multe - doar te iubesc, nu știu dacă ți-am mai spus-o -, însă, crede-mă, prostia manifestată în anumite forme mă dezgustă..., hai, nu fi supărată... cu câtă naturalețe: nu știu dacă ți-am mai spus-o... dar uite că nici eu nu-mi aduc aminte, or,. Rostirea asta ar fi trebuit să fie un adevărat eveniment, deci de neuitat... frumos spus, rostirea asta... iar Clavdia cu glas obosit, însă am uitat să-ți explic că pentru mine „rostirea asta” nu există ca rostire, căci împieteează asupra propriului ei conținut, adevărat, recunosc Damian și adăugă, le-ai rostit totuși, ba, mai mult, ahhh, se tângui, cum îți vibra vocea, câtă căldură, se repezi la Clavdia o luă în brațe și începu să se învârtă cu ea prin cameră. Când își opriră rotirea și hohotele, Damian avea chip de pergament și ochi de pisică noaptea-n rază de lună. O sărută pe Clavdia pe celălalt obraz, îi mângâie pletele umede și se așeză gârbovit pe pat. Clavdia îi puse pe noptieră, alături de casetofon, dosarul cu textele nebunilor. Scoase din geantă un termos și câteva sandvișuri împachetate cu grijă. Le așeză pe măsuta dintre fotolii. Deșurubă capacul termosului și turnă cafea. Despachetă sandvișurile. Se mișca repede. Cu precizie. În tăcere. Damian asista. În tăcere. Dădu drumul casetofonului. Se auzi clacul benzii rulate până la capăt. Damian întoarse caseta. Porni din nou casetofonul. Între timp, Clavdia întredeschise fereastra. Beatles-ii cântau *Let It Be*. Damian întinse mâna spre Clavdia, stai lângă mine, te rog, nu, nu acum, zise ea, am să vin pe seară, o să aduc spaghete milaneze calde și cabernet, până atunci o să citești, da, o să citești, diseară vom cina ca

doi oameni efectiv obișnuiți, o să pălăvrăgim și poate ne vom iubi, e mai bine așa..., nu știu, murmură Damian, nu știu, trăiesc cu senzația că morții sunt vii și invers... cred că a sosit clipa când trebuie să decid într-un fel, să acționez cumva, deși habar n-am care o să fie obiectul faptelor mele, închipuie-te ca salvatoare, dar nu pot încă nici să definesc primejdia ce mă încolțește... în sfârșit, cred că realizez de fapt că sunt un cabotin de cea mai infectă speță, *so, let it be*, ne vedem diseară, bine, șopti Claudia și plecă.

Damian măncă un sandviș, sorbi din cafea și, aprinzându-și o țigară, luă dosarul și se așeză în fotoliu. Iar cafea. Mai trase o dată din țigară. Desfăcu dosarul. Beatles-ii: *Get Back*. Respiră aproape liniștit:

„29.03.1981

Azi m-au legat de pat. Curelele mi-au pătruns în carne. Nu suport perfuziile. Întotdeauna îmi smulg acul din venă. Apoi vomez mult și acopăr perna, cearceaful și pătura cu lichid gălbui și verde uneori. Asta fiindcă îmi văd sângele ieșind din gaura lăsată de ac. Da, văd și gaura aceea mică pe unde știu că se va scurge tot sângele meu nobil. Sânge albastru. E păcat să mor astfel, îmi spun. Mi se face greață. De-asta vomez. De-asta ai început să mă lege de pat. Și doar nu sunt nebun și violent.

31.03.1981

Și totuși, un mare castelan are dreptul să uite. Preocupările lui sunt mult prea mărețe și acaparatoare

pentru a-i permite să-și mai aducă aminte de obiceiurile mărunte, cu toate că el știe prea bine, acestea au o importanță deosebită pentru vulg.

Astfel, abia azi mi-am dat seama că n-am oferit doamnelor mele în alb nici măcar un zâmbet cu ocazia Mărțișorului, dar mai ales un gest galant de 8 Martie. Bineînțeles, mi-am cerut scuze explicându-le că marea vânătoare organizată cu prilejul vizitei ce mi-a făcut-o Sânger-Vânătorul m-a purtat departe de grațiile lor. Însă gândul meu a fost alături de ele. Bietele găște preasupuse mi-au zâmbit duios. Oricum, femeia rămâne un instrument de reproducere având și posibilități de manipulare pentru servicii casnice. Nu, nu exclud posibilitatea ei de a deveni independentă. Dar starea de dragoste, care o investește cu o anumită cantitate de rațiune - suflet are, adevăratele instrumente au întotdeauna suflet - și spirit, nu i-o poate provoca decât actul de sacrificiu al cel puțin unui neofit în arta bărbăției. Al unui nobil, deci. La cină untul mi s-a părut rânced. Dar la chinezi așa ceva e o delicatessă pe care o gustau numai mandarinii. Cred că doar ei își permiteau. Prefer să cred așa. Și negustorii... gestionarii...

4.04.1981

L-am provocat la duel pe străinul sosit de curând printre noi. N-a acceptat. Ca urmare, l-am pedepsit ca pe un nevolnic. Când l-am palmuit a început să răcnească. Văzându-l în starea asta de lipsă de demnitate, i-am dat cu scaunul în cap. A leșinat imediat. Nu mă așteptam să fie lipsit de orice urmă de vigoare bărbătească. L-am luat

În brațe, l-am așezat pe targa pe care obișnuiește să zacă și, cu niște pahare de apă rece aruncate pe față, l-am readus în simțiri. Își rotea ochii în cap ca un smintit, dar n-a mai zis nici pîs. De vreo două zile le tot explic supușilor și invitaților mei că are de gând să organizeze serbări ciclice, numite cenacluri, o formă complexă - zicea el, teribilă, afirm eu -, poezii, cântece, dansuri și alte manifestări necivilizate. Or, eu nu admit pe domeniile mele instigatorii la vandalism. Pentru mine cultura adevărată e unicul cult civilizator și, ca atare, admis pe domenii. Supușii și invitații mei au fost entuziasmați de felul în care l-am pus la punct. Spre seară, când doamnele mele în alb șușoteau arătând cu bărbia spre intrusul nevolnic, apoi privindu-mă cu spaimă, le-am rugat să evacueze gunoiul acela și l-au scos afară din salon pentru totdeauna. Acum pot să dorm împăcat. Mâine iar o să-mi pună curelele ca să-mi facă perfuzia. Am învățat să accept cu demnitate orice umilință. Destinul e totuși singurul castelan căruia mă supun. Dar, repet, cu demnitate.

10.04.1981

Dimineața asta a fost superbă. M-am plimbat prin parc și m-am felicitat pentru interdicția pe care i-am pus-o grădinarului de a mai mutila copacii și tufișurile. Avem nevoie de o natură sălbatică, nicidecum de una civilizată. Cam asta ar trebui să fie definiția dată ecologiei, nu toată poliloghia pe care o găsim în cărți. Nu prea înțeleg eu cum poți educa în sens civilizator ceva care te include, constituind în același timp suportul și

obiectul meditației ca țel suprem întotdeauna neputința de a-ți formula întrebări juste naște necesitatea actului mecanic dictat de dorința firească de a uita, cu alte cuvinte, apare forma cea mai primitivă și barbară de refuz. Așa l-am înțeles pe săracu' grădinar care, după ce m-a ascultat și a încercat să protesteze - oricum, sunt un castelan cu principii democratice -, când a văzut că îl săgetez cu privirea tăcând brusc, s-a îndepărtat repede, dar cu o atitudine de regret, exact ca aceea a câinelui căruia i s-a luat osul. Apoi m-am plimbat nestingherit și fericit. Din când în când, aplecam spre mine câte o creangă și-i mângâiam mugurii. Simțeam cum copacul îmi răspundea. Aproape că orbeam de bucurie. Și nu sunt un panteist. Sunt totuși un om cu divinitatea în stomac. Micul dejun e sfânt. Am plecat cu tristețe dintre copaci.

12.04.1981

Astăzi preotul m-a chemat în biroul meu. Mi-a spus că e ziua spovedaniei. L-am întrebat de ce naiba și-a făcut buzunarul ăla la pieptul sutanei albe, ca să țină ochelarii și pixul? Acolo ar fi trebuit, acolo, în dreptul inimii, să țină crucea și, împăturite cu grijă, câteva pagini din Biblie. Oricare. De preferat totuși cele cu Creația. S-a fâstâcit. S-a înroșit și a bolborosit ceva lipsit de înțeles. Mi-a părut rău că am fost atât de tranșant. În continuare, i-am vorbit frumos, cu gesturi măsurate. Cu alte cuvinte, am fost culant, căci prostia unora e o parte din noi. L-am explicat cu multă răbdare - la urma urmelor, e preotul meu - că nu am starea de spirit necesară spovedaniei,

care trebuie să fie ritualică, inițiatică așadar și nu pot să falsez în timpul liturghiei. A înțeles și m-am retras. M-am dus în bibliotecă și am căutat Biblia. N-am găsit-o. Mereu pățesc așa. Și am destule exemplare, dar le-am permis supușilor accesul la ele ori de câte ori simt nevoia să spere. Să le-o cer, oricărui dintre ei, mi-e jenă. Aș atenta la speranța lor. Iar eu, ca un adevărat castelan, am nevoie de supuși liberi și demni. Am părăsit biblioteca, cu părere de rău că nu-mi pot împlini nevoile spirituale și, ajuns în sala tronului, mi-am comandat prânzul. De data asta, mi s-au servit mâncăruri ca niște penitențe. Sunt convins că preotul și-a băgat coada. Dar l-am lăsat în pace. E și el un biet om care se crede Unsul Domnului. N-am cum să-l ajut. Un biet alienat.

20.04.1981

Ce bine că am ajuns din nou la castel fără să fi pățit nimic. Timp de două zile, odată cu pierderea armelor, apoi a calului, am fost hăituit de fiarele codrului.

Nu știu cum de am reușit să-mi pierd arcul, săgețile, sabia și pumnalul. Cred că la focul de noapte, dormind, m-am sculat somnambul și am plecat prin pădure. Bine că armăsarul s-a ținut după mine și, dimineață, când m-am trezit năucit că nu știam unde mă aflam, am putut timp de o jumătate de zi să mă apropiu de castel în galop întins. Însă mi s-a făcut sete, am găsit un izvor, am descălecat, lăsând calul liber și, am băut apă, acesta a dispărut ca o nălucă. L-o fi speriat vreun carnivor. Apoi, restul zilei, o zi și încă o noapte, drumul și odihna, mai mult vegheam cățărând în copaci, au fost un

adevărat coșmar. Animalele m-au simțit singur și neînarmat, ca pe un idiot lipsit de rațiune și spirit, și mi-au pândit fiecare mișcare, fiecă pas, așteptând șovăirea, frica aceea care se transformă în spaimă pură emanând un miros specific ușor de recunoscut de către ființele cu instincte ca ale lor. Și orice animal vânat fără cruțare vreme îndelungată, în tot acest timp distrugându-i-se samavolnic dreptul la relații naturale și sociale firești, în momentul în care se poate defula devine primejdios, un criminal potențial. Doamne, cum m-au mai hăituit! Bine-înțeles, nu toate. Dar m-am trezit alergat și de o ciută. Ce privire nebună avea. M-am oprit din goană, destul de repede dealtfel, când am realizat că, de fapt, o pot înfrunța foarte ușor. Chiar omorî. Am reacționat ca un animal furios. La nivelul ăsta m-a aduimecat imediat și a dispărut printre trunchiuri. Ei, însă când simțeam prezența vreunui carnivor de talie mare, parcă nu mai găseam copacii. Bine că totul a trecut. Pe viitor va trebui totuși să fiu atent la stările astea de somnambulism care te pot purta în lumi diferite și primejdioase în năpăstuirea lor. Stau acum în pat cu mâinile sub cap și îmi amintesc copilăria și adolescența arse, da, arse în refugiu. Toată această perioadă a vieții mele, petrecută în afara domeniilor - tatăl meu a fost alungat de unchiul uzurpator - mi se pare asemănătoare celor trăite de mine în codru. În acea lume din afara castelului, hăituiala e permanentă.

25.04.1981

Una dintre doamnele mele în alb a început să mă

incite. De vreo două ori, când îmi făceam siesta și dormitam ușor, am surprins-o cum mă mângâia cu un anume tremur al degetelor. Mă gândesc că aș putea să încerc a o transforma într-un instrument independent. Voi medita la această posibilitate. Altminteri, eu un exemplar deosebit de bine format, cu sâni fermi, coapse puternice și fese bine conturate. Are profil de pictură egipteană. E drept că și eu, din punctul de vedere al dotării de un anumit timp, sunt un castelan cu reale virtuți. Însă mi-e silă totuși de o relație lipsită de acel act inițiativ. Mai ales că nu sunt un neofit în arta bărbăției. Și când mă gândesc că, în lumea din afară, conceptele de genul ăsta sunt considerate de-a dreptul ezoterice. Însă puțința de a dăruia e faptul real al înălțării de sine.

Uite că ieri am primit în semn de prețuire un câine care la început mi-a plăcut enorm. Mare, puternic, suplu, cu privirea inteligentă și răspunzând prompt la comenzi. Dar azi, pesemne unde i s-a făcut dor de locurile natale, a început să urle lugubru. Până la urmă, slujitorii mei l-au imobilizat, iar una dintre doamnele mele în alb i-a administrat tranchilizante. Mi-e milă de cei ajunși în momentele astea de îndobitocire. Am să-l iau cât mai des la vânătoare și, cu timpul, o să-l redau propriilor lui simțiri de ființă, în ultimă instanță, independentă.”

Damian se opri din citit și închise dosarul. Își aprinse o altă țigară. Prima se stinse de mult. Se ridică din fotoliu. Își masă fruntea cu degetele, apoi scoase caseta terminată nici nu știa de când. O înlocui cu alta. Spera ca sunetele să-l aline. Îl durea înlăuntrul și-i era lehamite.

Pe la trei și jumătate noapte, Damian se sculă, se duse în baie unde își spălă dinții și fața și, înviorat, reveni în cameră. O înveli cu grijă pe Clavdia, o sărută pe frunte, își trecu ușor degetele peste părul ei aspru. Aprinse veioza de pe măsuța dintre fotolii. Îmbracă halatul; și-l strânse bine în jurul trupului cu ajutorul cordonului. Pe măsuță se afla o sticlă plină trei sferturi cu vin roșu. Umplu pe jumătate un pahar. Își aprinse o țigară și se așeză în fotoliu. Un timp fumă privind-o pe Clavdia. Dormea profund. Aproape că nu se observa cum respiră. Se gândi că s-ar putea să fi murit.

În lumina galbenă a lămpii, cabernetul arunca luciri de rubin proaspăt șlefuit. Căpătase transparența ciudată de lichid alchimic. Luă paharul, îl clătină și urmări fascinat jocul sclipirilor sângerii. Lăsă paharul. I se pusese un nod în gât și, mirat, simți cum i se umezesc ochii, de ce? se întrebă, și ce trebuie să fac?... strivit de senila neputinței de a înțelege, ce trebuie să fac?... și totuși, știu ceva, că numai eu pot hotărî, dar ce? ce? Trase din țigară și o așeză pe marginea scrumierei, am s-o uit acolo, își zise și luă dosarul. Îl deschise:

„13.10.1980, Ospiciu

Draga mea,

Cred că trebuie neapărat să încep scrisoarea prin a afirma: NU SUNT NEBUN. Deloc. De fapt, tu știi asta prea bine, deși ai fost personajul care, prin mărturiile lui, a decis internarea, prizonieratul meu.

Astăzi fiind treisprezece octombrie, nefastul se manifestă prin decizia mea de a relua povestea care m-a

dus la cămașa de forță. Nu știu dacă voi putea analiza faptele până în cele mai mici amănunte, dar simt nevoia stringentă de a încerca această operație, pentru că numai ea mă poate duce la o sinteză concludentă. Dealtfel, procedeul acesta clasic fiind tratat superficial, deci fiind prea puțin înțeles la adevărata lui valoare, a constituit întotdeauna coloana vertebrală a explicațiilor fundamentale în toate științele și artele. Iar tu, ființă cerebrală precum te consideri - dovada o constituie modul în care ți-ai alcătuit depoziția ce m-a înmormântat aici - nu poți să nu fii atentă la o astfel de încercare. Nu-i așa?

Ah, draga mea, degeaba, n-am să înțeleg niciodată cum de te-ai putut întoarce împotriva mea ca o cățea turbată! Nu, hotărât lucru, n-am să pot înțelege vreodată! Încă n-am reușit să descopăr vreo urmă, fie ea cât de mică, un indiciu mărunț care să-mi releveze vreo pistă spre justificarea reacției tale. Doar zeii pot să știe...

Oricum, mi-e dor de tine. Un dor cumplit. Singurătatea de tipul celei dintre aceste ziduri albe și bleu mă ucide. E ca și cum, dintr-o dată, cerul - semnificând aici zborul, libertatea după care tânjești în libertate - poate fi atins de tine în orice clipă, poți să-ți întinzi excrementele pe nemărginirea lui devenită acum nu spațiu obiectivat, ci spațiul multidimensional spațializat, adică traductibil prin fel și fel de formule matematice. Absurd și grotesc. Aici, unde nicicând n-ar trebui să fiu așa, unde niciodată nu mi-am imaginat că aș putea să devin realmente ceea ce mi-am propus ani și

ani, m-am trezit cu groaza, da, cu GROAZA că sunt martorul obiectiv autoimplicat. Mi-e silă de mine - însă cu stupoare încep să constat că natura obișnuinței adevărate nu se naște din automatism, ci din plăcerea transcenderii prin creație în lumea-ți interioară.

Tu fiind totuși o ființă cerebrală până la mercantilism și invers - la voi, femeile, acest *feed-back* e atât de firesc încât nici nu-l mai puteți detecta prin observație normală - tu deci... dar sunt sigur că te-ai plictisit deja de această lungă introducere, așadar, mă văd silit să încep povestea.

În ziua aceea, nimeni n-ar fi trebuit să mă contrazică sau să mă contrarieze în vreun fel. Eram mult prea sătul de searbăda noastră existență ca să suport orice încercare de a fi provocat s-o comentez, căci aș fi considerat atunci, o dată mai mult, comentariul de acest tip o dovadă clară a lașității ce ne caracterizează, sau nu, mai bine spus, care ne creionează neobosită profilul moral și etic, până când devenim larve în coconii secretați de ea.

Dar uite că n-a fost să se întâmple așa. N-a fost și gata. Ce să-i faci?!

Țin minte și acum cum arăta amfiteatrul în acea dimineață: mohorât ca și fulgii de cenușă ce pluteau în aerul cerului de ora nouă, noiembrie. Băncile lustruite și îndoliate de povara examenului. Podeaua care scârțâia și mirosea a motorină și detergent. Fusese spălată chiar înainte de a intra eu în clasă. Ferestrele înalte, asaltate, până au lăsat-o să pătrundă, de lumina fumurie venită dinspre începutul de iarnă ce se apropia.

M-am așezat la catedră și am scos din servietă toate hârtiile necesare purgatorului bieților tineri. Hm! Bieților, scriu acum și nu zău de ce, pentru că nici măcar o singură clipă nu m-am îndoit de părerea mea despre datul lor natural, cu atât mai mult de educația lor. Caietul cu tabelele grupelor, numele studenților, notele de la seminarii, frecvența la cursuri și seminarii, apoi caietul cu însemnările asupra problemelor - dar niciodată nu au prea existat probleme deosebite în toți cei zece ani de când predau la universitate - ținând de metodologia predării, de psihologia studentului, de compoziția întrebărilor și de structura răspunsurilor, de atitudinea socială, în sens artistic, moral și etic, a celui aflat în fața mea, probleme ivite în cursul examenelor, pe urmă dosarul cu eventualele fișe ale posibilelor personalități pe care le-aș fi detectat și cu care aș fi intrat imediat în contact de un anume tip - însă destinul n-a vrut să-mi scoată în cale un astfel de caz - și nici nu speram ca în acea zi să completez vreo fișă, cu toate că începusem, în ani, vreo cinci, dar n-am reușit să duc nici una până la capăt, deoarece așa-zisele personalități au renunțat de bună voie la această condiție - superbă, la maturitatea ei - după care, ultimele puse pe lemnul gălbui, lăcuit, au fost biletele de examen. Am privit cu îndoială toată grămada aia de hârtie mâzgălită, mă refer la caiete, dosar și bilete și mi-am aprins o țigară. Am eliberat fumul pe nas înspre tavanul înalt și împânzit cu tuburi de neon care funcționau numai din trei în trei. *Fiat lux* oricum nu își are aplicația decât într-o cultură în curs de dispariție.

Așezându-mă pe scaunul care a scârțâit din toate

încheieturile, țin minte că m-am gândit la soarta mea la fel de neunsă și șubredă în încheieturile ei, soartă de profesor de filosofie la un institut de ingineri specializat în tehnologia deformărilor la cald. Acum nu vreau să spun că inginerii, de fapt viitorii ingineri - și să nu uităm că materia în devenire e întotdeauna mult mai interesantă prin capacitatea ei de salt în direcții și sensuri neașteptate, însă, pe de altă parte, afirmația anterioară e adevărată numai admitând că există materie moartă, ei bine, din punctul de vedere al devenirii spirituale, există materie care moare definitiv - zic eu -, deci viitorii ingineri ar reprezenta neapărat o rasă condamnată la plătitudine crasă, dimpotrivă, e capabilă oricând de un reviriment neașteptat și să nu uităm că actualul tip de societate îl datorăm totuși primilor reprezentanți ai acestei rase: numai că aceia erau de factură renașcentistă, savantul multivalent. În sfârșit, draga mea, cred că e cazul să mă limitez la ce sunt, adică un simplu profesor de filosofie și nu un filosof. Ei, stăteam pe scaun și mă legănam ușor. Scârț, scârț, se auzea în uriașa încăpere. Începusem să mă gândesc că luna trecută încercasem pentru a doua oară să-mi predau teza de doctorat și si se spusese că e inadecvat. De ce? îi întrebasesm cu mutră de școlar prins cu o greșeală pe care niciodată nu și-ar fi putut-o închipui. Mi se explicase cu foarte multă răbdare, dar și foarte mult zâmbet ironic, că noile concluzii în privința materialismului dialectic național sunt divergente cu cele ale mele în privința problemelor ontologice tratate în lucrarea mea. Răspunsul mă siderase. Era total neconform realității. Acele concluzii având caracter

efemerid nu priveau decât, și nici pe acelea just, aspectul economic al existenței. Dar tăcusem ca un rahat într-o tufă, da, draga mea, exact așa amușisem, iar peste câteva minute m-am trezit spunându-i șefului de catedră că, într-adevăr, concepția mea, bibliografia folosită au fost, cu părere de rău trebuia să recunosc, învechite, și mă retrăsesem cu un zâmbet slugarnic întins până la urechi.

Îmi aminteam, în continuare, cum, după acel refuz dincolo de limitele oricărei contra-utopii, am venit acasă beat pulbere - ca să folosesc argoul studentesc - iar tu m-ai privit exact ca pe un rahat, dar de data asta plasat în afara tufei, adică în calea ta. Ei, în schimb eu mi-am înțeles atunci colegii pe jumătate alcoolici. N-apucasem să-mi termin țigara când a intrat primul student. A fost foarte derutat când m-a văzut singur. Asistentul meu lipsea, iar el, studentul, își crease, informându-se de la colegii din anii mai mari, o anumită imagine despre examen: mai întotdeauna ajutorul titularului, fiind mai tânăr și destul de îngăduitor, funcționează pentru student pe rol de *deus ex machina*. La fel au reacționat și cei care au venit imediat după el. Într-adevăr, trebuie să adaug - realitatea e că arareori îți vorbeam despre asta, în primul rând ajunsesem să-mi disprețuiesc munca și apoi simțeam plictiseala pe care ți-ar fi produs-o asemenea relatări - că studenții nu prea știau ce să creadă despre mine, fiindcă reacțiile mele la examene erau mai întotdeauna imprevizibile. Asta, bineînțeles, din punctul lor de vedere. Nici unul nu reușea să realizeze postura mea, adică a aceluia obligat să asculte texte

memorizate cu efort evident și debitate cu efort dublat, când cursurile predate de mine, sunt sigur de asta, aveau curgerea și explicația prin metaforă, asemeni textelor filosofice ale vechilor indieni și grecilor antici.

Dar, draga mea, mă întind ca o plăcintă, iar tu s-ar putea ca de aici înainte nici să nu-mi citești rândurile mele, considerând că am devenit îngrozitor de monoton. Iartă-mă.

Și a început examenul. Cuvintele înșirate pe ațe înnodate, perlele false etalate pe gâtul monstruos al ageamiilor în cultură... Dar ce înseamnă afirmația asta? E deplasată oare? Am reușit să ascult și să notez pe primii trei studenți - care, după ce au vorbit, fiecare, timp de cinci minute, abia au reușit să-și miște buzele văzându-mă că notez febril în caietul meu cel cu problemele puse de examen - și am simțit devenind evidentă, acaparatoare, dorința mea de agresiune împotriva lor, împotriva lor... De fapt, împotriva unor infirmi... Vina... Această noțiune nedefinită... Observi, draga mea, am scris cu toată sinceritatea... și totuși, problema e atât de delicată, atât de spinoasă, încât pare falsă, patetic pusă, nu?

Și apare astfel clasică interogație: cu ce-au greșit acești homunculi, discomani, bețivi, asexuați ori obsedați sexual, vandali, ignoranți - acesta trebuie să fie primul calificativ, primul și fundamental -, aspiranți la o fericire care-și neagă condiția propusă de cuvântul folosit - sau, hai să fim practici și inteligibili - care nu valorează nici cât o ceapă degerată? Lângă semnul întrebării ar fi trebuit să adaug și semnul mirării, ca dovadă peremptorie a

înțelegerii mele depline în legătură cu lipsa vinei lor sociale. Aha, uite cum ai clipit. Am nimerit: vină socială. Aici am vrut să ajung și sunt convins că inteligența ta de netăgăduit te ajută să suplinești lipsa explicațiilor mele. Îți propun totuși să începi prin a medita la noțiunea de sistem și cea de grup social. Ei! și când s-a prezentat în fața mea al patrulea student, l-am rugat să nu tragă nici un bilet, ci pur și simplu să-mi povestească ceva din viața lui. Orice, cu condiția să reușească a transforma acel fapt într-un eveniment.

Or, draga mea, acest băiat cu alură de om purtând pecetea celui suficient educat pentru a face față - unde, când și cum, asta pentru educatorii lui nu mai contase - mi-a povestit un adevărat eveniment ca pe un fapt. Un fapt absolut banal! Vulgar! Mi-a istorisit cum odată, în copilărie, din dorința de a se juca într-un mod deosebit cu pisica bunicii, - animalul îl privea mereu drept în ochi și i se supunea total, atitudine care lui i se păruse complet neinteresantă și mai ales exasperantă - o aruncase în cuptorul încins al sobei și închisese ușa metalică până când pisica începuse să urle înfiorător și atunci, speriat, îi dăduse drumul, iar aceasta țâșnise afară alergând prin casă ca un adevărat rug viu.

L-am întrebat care e semnificația pe care o dă acum acestei fapte, privind peste ani și în ani înapoi. Mi-a răspuns că acum n-ar mai deschide ușa cuptorului. De ce? l-am încolțit eu. Fiindcă, mi-a replicat fără nici o ezitare, arzând și alergând prin cameră, pisica ar împrăști un miros de păr și carne arse mult mai puternic decât cel din sobă și efectiv i-ar veni rău; pe deasupra,

s-ar putea aprinde perdelele sau orice lucruri ușor inflamabile; și mi-a zâmbit triumfător. Exista o logică în răspunsul lui care mă oripila, dar, în același timp, exista o lipsă nu numai de suflet, ci mai ales de spirit, care - în ziua aceea, îți explicam la începutul scrisorii... - m-au făcut să-mi pierd mințile. Ce rost are să devin doct: m-au făcut să-mi pierd mințile! Am sărit de pe scaun și l-am luat la bătaie. La un moment dat a încercat să se apere, gest firesc - și era destul de voinic - știa chiar să lovească, mi-a crăpat buza de sus, asta m-a întărâtat cumplit - și ferească-l Dumnezeu pe cel aflat în calea furiei sângelui, numai fuga îl poate salva, spun vechii maeștri orientali în arte marțiale -, așa că în cele din urmă am reușit să-l transform într-un sac de box. Asta o știi și tu, nu-i așa?

Draga mea, această așa-zisă reconstituire a faptelor m-a făcut să-mi pierd calmul și detașarea de cele lumești. Prin istorisire, încercam să arunc balastul, dar văd că am început să plutesc tot mai aproape de creasta talazurilor.

Hai s-o scurtăm. Care-i adevărul? Ancheta a fost constituită de asemenea natură încât reieșea că un profesor universitar de filosofie nu avea dreptul să piardă totul, sau chiar dacă era așa, în nici un caz nu avea dreptul să ajungă în dosul gratiilor. Or, intervenția ta mi-a hotărât soarta.

Așadar, acuzațiile tale:

- obsedat sexual cu tendințe clare de homosexualism, fără curajul de a-l practica, de aici ura mea împotriva respectivului student;

- neînțelegere materialist-dialectică a realității specifice spațiului în care trăiesc, ca urmare - deformații conceptuale de tip idealist periculoase;

- misticism evident, zeul idolatrizat fiind cultura de factură ezoterică, cu alte cuvinte, credința mea în elitarism - însă, te rog, arată-mi societatea lipsită de elită! -, dorința mea de a schimba ordinea firească a unei societăți supreme (din moment ce e supremă nu poate fi decât dreaptă și adevărată și nu văd care ar fi motivele ce m-ar determina tocmai pe mine să nu ader la ea);

- atitudine familială complet necorespunzătoare, refuzând existența unui copil al nostru pe motivul că acesta ar urma să devină un impotent spiritual și un virtual infirm sufletesc, deci un mecanism capabil să excaveze singur un întreg munte, iar asta l-ar situa în rândurile eroilor de duzină, de exemplu Hercule - și ai fost exactă în reproducerea ultimei afirmații, dar nu cred că recunoști valabilitatea ei.

Draga mea, datorită curajului tău de a denunța un inamic public, societatea a reușit să se elibereze de o simbioză care, prin imitație, risca să devină mai periculoasă decât zambila de apă. Cred că acum ai găsit masculul în sens cotra-distrugător care te va salva de la infestarea cu condiția autodepășirii.

Cu respect și dragoste,
un NU SUNT NEBUN”

Damian închise dosarul. Apoi stinse veioza. Pipăind marginea scrumierei, găsi țigara, s-a stins, exact

așa cum am prevăzut, își spuse. O reaprinse. Trase din ea. O dată. Încă o dată. Șuvițele albastrui în întâmpinarea zorilor iviți prin crăpăturile transperantului. Și totuși, nu vedea decât cercuri alb-albastrui intersectate în fața ochilor. Strânse pleoapele. Ca și cum ar fi tras din țigară. O dată. Încă o dată. Când le redeschise, deja gândea: azi îmi voi respecta programul de bolnav închipuit ca toți ceilalți..., programul de bolnav închipuit odată cu soții Cruceriu, cu jovialul Caraiman, cu nea Zbîrcea, și el profesor de filosofie, poate o să atentez la preastilata Arpegia când îmi voi vizita preotul..., mi-e somn, se sculă din fotoliu, își dezbracă halatul, totuși, ideea cu fișele celor pe care-i cunoscuse aici rămâne o cale de a afla... ce?! Doamne, parcă am înnebunit, parcă am înnebunit! și apropiindu-se de pat, trase cu grijă pătura, într-o parte, se culcă și, învelindu-se, după ce se cuibări lângă Clavdia și se întrebă, oare ființa e semnul trimis mie? închise ochii, își frecă puțin fruntea de umărul femeii și adormi în speranța că, începând de la prânz, va reuși să se comporte ca un bolnav adevărat, iar după câteva minute, prin ceața gândurilor țesute cu somnul de uitare de sine, își spuse (și nu avea să mai știe de asta decât mult mai târziu), da, ca un bolnav adevărat, trebuie...

Și uite așa ni se pare mereu că: pustiu, pustiu ca-ntr-o catedrală în vreme de iarnă geroasă, iar orga are tuburile pline cu sunete înghețate, sau, dă-i dreptul la viață! și de ce nu, dă-l dreptul la moarte! sau, îmi sunt cel mai cumplit dușman, sau, mi-e silă de silă, adică, lehamite, da, lehamite, murmură Damian, ștergând cu

poalele perdelei geamul aburit, pentru a privi distrat goana nebună a copacilor pe lângă trenu încremenit în care se afla, singur într-un compartiment de clasa a doua, cu canapele soioase, mirosind a rânced - un fel de cușcă pentru animale-oameni, zâmbise el trist când pășise înăuntru; acum se iviră în fața ochilor dealuri mici, și ele în goană zănică, greoaie fosile reînviată de magica încarnare a unui nou monstru care taca-tac, taca-tac, înnebunitor; întoarseră spatele fantasmelor dimineții și luă de pe banchetă cartea cu coperti sinilii pe care scria cu litere de nor pufos de vară: *Începuturi, eboșe și alte manuscripte încredințate cui le vrea întru desăvârșire*, o deschise, pe prima pagină reîntâlni dedicația Clavdiei, „uite un nebun lucid, continuă-!”, închise cartea și o redeschise la întâmplare:

„*Sângele oglinzii fisurate*”

Toate zilele sunt la fel, diferența între ele o constituie doar natura când simte nevoia vitală de fals, îi mărturisi Vasilevs lui Alexie, crede-mă, adăugă, asta ei, și continuă să taie slănina în felii subțiri. Pusese bucata de slănină pe grosimea ei, iar lama albăstruie în lumina lumânării o despica, făcând șoricul tare să pârâie. Alexie părea că nu-l ascultă. Privea absent undeva într-unul din colțurile îndepărtate și întunecate ale bisericii. Alexie, sparge tu ceapa aia și taie roșiile, îl rugă Vasilevs, hai că eu termin imediat cu slănina, brânza am tăiat-o, sarea e pe hârtie..., bine, îl întrerupse mohorât Alexie, o sparg. Prinse ceapa între podurile palmelor și își încordă scurt brațele. În sală se auzi un mârâit înfundat, urmat de un fel de scâncet ascuțit de nerăbdare și neputință în

același timp. Alexie puse încet pe hârtie ceapa sfărâmată și se ridică de pe băncuță. Vasilevs lăsase slănina din mână. Avea acum pumnul încleștat pe mânerul pumnalului. Din nou mârâitul înfundat, mai slab însă, ca și cum de data asta s-ar fi depărtat. Alexie și Vasilevs, înalți. Scheletici. În veșminte zdrențuite. Pline de praf. Amândoi gata de salt: fugă sau apărare. Astfel un minut, două. Apoi, să mâncăm, Vasilevs, să, Alexie. Începură să mestece. Lumânarea sfârâia. Fălcile lor, într-o parte și alta. Cu răbdare și oarecare plăcere. Să bem, Alexie. Să, Vasilevs. Sticla neagră, cu gât subțire și urme de ceară pe el. Lacrimi de rubin prelinse pe bărbi - sură și rară la Alexie, creață, deasă, arămie, la Vasilevs. Buzele lor, arse, crăpate, umezite de vin. Într-un târziu: o să mai alergăm mult pe zidurile astea căutând ieșirea? nu știu, mormăi Alexie, dar cu hârtia și resturile ce facem? mai întrebă Vasilevs, aruncă-le undeva, aici totul dispare și se macină în beznă, în afară de noi și fiara care ne adulmecă, își mișcă Alexie buzele uscate și arse, iarăși, m-da, îl aprobă Vasilevs și-l întregi, după ce-și șterse barba cu mâneca tunicii purpurii, ne povățuia Maria, încercarea de a ieși din fals e starea de fapt a fiecăruia de-a lungul întregii sale vieți și, trecută prin ființă, încercarea asta devine una dintre puținele căi de a trăi în libertate individuală..., lasă, Vasilevs, hai mai bine să plecăm, cum vrei să ne lepădăm sfinția, flecărind? zidurile sunt nesfârșite și fisurile apar doar când și când...”

Asta cum naiba s-ar continua? și Damian mângâie cu vârful degetelor albul paginii care urma, apoi albul

celeilalte, la fel al noii file, poate prin alb? nu? prin alb..., oftă, afară - lumina soarelui abia înălțându-se înmuia murdăria înghețată a banchetelor, dar și noul titlu:

„*Gânduri de animal cult*”

Intrând într-o cabină telefonică și formând un număr la întâmplare, poate că doar așa trebuia să se întâmple, nu? ei, da, poate, citi Golem cuvântul scris de el odată și o dată, scrijelit cu briceagul pe furnirul gălbui ca un excrement de om intoxicat cu pateu și kefir într-un pati-bar oarecare, și nu schiță nici un gest de mirare, ba chiar rosti cu satisfacție nelămurită lui-însuși: când *blues*-ul nu poate ridica halterele, prostul moare de grija altuia, în casca receptorului țârr, țârr, apoi, alo, da, alo, cu cine dorinți? și cu degetul apăsă furca telefonului. Să părăsim acest loc! să părăsim acest loc! să părăsim acest loc! urlă pe dinăuntru Golem și, ieșind din poștă, trânti ușa, zdrang, geamul, hei! în urma lui și, într-un târziu, ah, ah, când pașii îl purtară în goană dementă dincolo de tot ce-i putea aduce aminte de: masa aia la care se afla singur înconjurat de fel și fel, de paharul cu vodcă, paharul golit de vodcă și celălalt pahar lipsit de vodcă, sticla cu apă minerală negustată din scârbă de ajutorul ce l-ar fi putut da organismului său sub formă de stârv, așa simțit atunci, și privirea netulburată totuși de... de nimic, însă purtată prin și printre ceilalți ochi, culmea! neașintiți asupra lui,

nu, nu de aici începe amintirea, niciodată nu se va excita, fiindcă îi lipsește povestea, mult dorita, adulata, stând sprijinit de zid, răsuflând încet - să fi fost auzit respirând, lui Golem i s-ar fi părut că are deja cătușele

pe încheieturile mâinilor, drept care i se înfățișă firească imaginea lui: scară de templu spre el ca templu grecesc spre tot ce el ca zeppelin strălucitor între reflectoare așintite pe el ce numit *bring-it-on-home*, adică *blues* de întoarcere în sine însuși în zbor lin și nesigur de dirijabil, oftă vrând din nou să se rupă de tot ce-l putea aduce aminte de:

supă-cremă de

supă-cremă de

supă-cremă de

supă-cremă de

și rotunjită aiurea de ruptură, marginea fragmentului de pagină dintr-o carte de bucate, ajuns, cineștiecum între foile volumului pe care-l citea, care? la naiba, ce importanță mai are? cineștiecum, nu? așadar cuvântul acela scrijelit, căci, bineînțeles, bineînțeles, lătră Golem către trecătorul închipuind o găză bipedă cu aer de fericire bovină care își rumega în pas de mașină rău programată conștiința existenței între uzină și alimentară și care tresări, nu speriat, nici intrigat, nici atent nici viu, mai ales nici viu, ci doar brusc și acum mai mult dereglat, dar depășind în același ritm superb umbra unei întrebări realmente reală, așadar, cuvântul trebuie pronunțat, însă eu îmi mișc fălcile nerase, ba nu, rase apăsate, perciunii tăiați până la marginea superioară a pavilionului urechii, în v, oh, nu *punk*, uite, le... nerostit cuvântul ăsta blestemat,

mă puță, hai până la mine, hai,

strop de om în salopetă de *blue-jeans* decolorată tricou alb vârgat portocaliu burtă pliuri la încheieturile

mâinilor șapcă de jocheu roșie, zâmbet frânt de chemarea lui Golem, apoi curiozitatea de animal neînvățat cu arma, apropierea și,

îmm?!

hai, hai,

m,

vii cu mine să-ți cumpăr ce vrei tu?

...

ochii nici rotunzi, nici mari, dar rotunjiți și măriți, legănarea de pe un picior pe altul, Golem clătănându-se ca un copil în oglindă, țâncul împingându-și înainte umărul drept, pasul de apropiere abia schițat, pe urmă,

Alex! ce faci acolo?!!

Golem se răsuci pe călcâie, departe, tot mai departe, un câine izbit cu piciorul după ce a apucat totuși să lingă un vârf de deget, metri și metri, unități de măsură ale depărtării crescânde față de reperul neinteresat de cuvânt, absolvit, iertat, neînțelegător, superior-dintotdeauna și - pururi - amin de cuvânt,

sub soare pe strada asfaltată prin oameni și blocuri cu parterul magazin, of, Doamne, ce mai înseamnă astăzi, agale? nuu, uite-așa, târându-și tălpile pantofilor de calitate îndoielnică, prea ieftini ca să-și permită să judece ca un muncitor, prea scumpi ca să nu socotească precum un biet contabil, de fapt, nefiind decât o corcitură nenorocită, amărâtă javră fără nici un fel de pretenții și care nu-și dorea, ce? ce, mă? scheună Golem, să muști nisipul unui deșert? după care începu să se tânguie, *all your love pretty baby*, vânătoare regală, se fulgeră prin amintiri blestemând dar binecuvântând că era totuși atât

de tânăr încât mai avea sămânță pentru un John Mayall, după care se înjură firesc realizând teribilismul lui ca al multor tineri crezuți doar pentru goale rostiri de felul ăsta,

nu vă supărați pentru cutezanța mea, o mică întrebare, iar bătrânul ca el cel de acolo undeva în neputință înclină capul a aprobare lipsită de interes,

întotdeauna într-o lentilă a ochelarilor dumneavoastră purtați și chipul tâmpit al celui care vă întreabă?

prostii...

retoric, da?

prostii, tinere,

un chip pe lângă dumneavoastră, un Golem în pupilă, unul sfârșit?

prostii, bună ziua,

și se îndepărtă bătrânul, ce mai... ce mai vuiet, rahat, se înfurie Golemul,

ești un bou bătrân, domnule! hai vino, vreau să te plesnesc!

dar abia plecă bătrânul că omenirea se scurse pe lângă el recitând din biblia nepăsării cotidiene,

rahat!

însă nimeni nu-l băgă, efectiv nu-l băgă... în seamă pe Golem care, văzând afișul, se scurse prin el dincolo de tot ce-i putea aduce aminte de,

afișul,

mâna e retezată de la încheietură urma cătușei nu se mai vede și între alb negru alb se nasc mereu degetele abia învățate să se desfacă pentru a apuca sau înhăța? din piatră apare pare obiectul tăiat să viețuiască

de unul singur pustinicia mea ca parte a cui? hei, Golemule, a cui? trebuie să existe o vină neapărat nejustificată pentru a fi vină, uite, te-ai apropiat de poarta uzinei doar ca un animal?”

oh, Doamne, își strânse Damian pleoapele cu putere aducând, întreruptă când și când de scânteii multicolore, bezna liniștitoare ochilor săi oboșiți și minții mele de animal cult, iar acum trebuie să mă întreb din nou, aici ce e neterminat? cum să continui, Clavdia? hai, spune-mi! strânse și mai tare pleoapele, pentru o fracțiune de secundă văzu chipul ei, zâmbi amar și Clavdia îi surâse, ironic, i se păru, apoi întunericul o înghiți, deschise ochii, realizează că între el și ea se află deja sate, păduri, dealuri, o omenire întreagă, întoarse noile file albe, închise cartea peste arătătorul devenit semn de carte, cu mâna cealaltă scoase o țigară pe care și-o potrive în colțul gurii, o aprinse, sunt singur în cușca asta, perfect conștient de reacția lui de civilizată întotdeauna ahtiat să-și violeze bunele maniere, fumul înălțat când drept, când răsucit în fel și chip, fantome de gânduri bune, își imaginează Damian, de fapt, ce vrea acest nebun lucid? continuându-i textele, desăvârșindu-le, ar însemna contaminarea... sau un fel de regăsire, ori chiar regăsirea?... regăsirea, re-gă-si-rea... și totuși, eu pentru ce am plecat? în sfârșit, pur și simplu am simțit nevoia să plec, firesc, nu? s-ar putea să nu mă mai întorc, nu? la fel de firesc, scutură țigara în scrumiera cu capac ridicat de o bucățică de pâine și un cotor de măr, carnea fructului mușcat se cangrenase, cercetă o vreme cromatica naturii moarte cu scrumieră CFR, după care redeschise cartea:

„*Spaima*

Graft se gândi că iluzia poate fi realitate. Dar și invers. Din gâttelejul lui: hmm! înfundat. Apoi se așeză pe podeaua murdară. Se întinse pe spate și își puse mâinile sub cap. Scândurile neșlefuite, pline de așchii și noduri, scârțâiră - plâns de lemn viu. Graft închise ochii și încercă să viseze. Minute lungi. Și tăcute. Mute de tăcere. Însă nu reuși. Atunci privi prin pleoape. Căută să facă abstracție de sângerii mucoasei pleoapei și de vinișoarele care-i acopereau imaginea. Tavanul coșcovit, bucată din torsul unui bătrân lepros. Acolo unde ar fi trebuit să fie buricul, la capătul unei funii de cânepă spânzura o lampă cu gaz. Graft o țintui cu privirea. În clipa în care zări scânteia, rânji.

- Ce faci?

Graft opri aprinderea lămpii, dar nu deschise ochii.

- Ce-aș putea să fac? Să zicem că mă joc, e bine?

- Ești penibil.

- Cred c-ar fi mai bine să-ți vezi de ale tale.

- Nu ți-e rușine? Mereu mă întrerupi.

- Eu?!

Terec aruncă dalta din mână, se îndreptă din șale și dădu un picior statuii din fața lui. Femeia se rostogoli pe nisipul ud și în clipa următoare fu linsă de limba de spumă a unui val.

- Nu te enerva inutil. Ești bătrân. N-ai voie.

- Cum naiba crezi că o puiem invoca, așa?

- De ce ții morțiș s-o invocăm? Ar însemna să mă plec în fața ei, nu?

- Atunci cum...

- O seducem, o...

Îmbufnat, Graft se întoarce pe burtă. Câteva așchii îi zgâriară pieptul. Scândurile iar plânsură. Acum Graft ar fi vrut să doarmă. Ideea lui Terec referitoare la invocație i se părea de-a dreptul prostească. Și umilitoare. Deci..."

Dar omule, se jelui Damian în sinea lui și își strivi țigara în miezul bucățelei de pâine, înțelege-mă, nu am nici un chef să-mi imaginez alte lumi, pur și simplu nu pot, eu îmi doresc o nebunie liniștită, în fond, viața mea, și a oricărui ca mine, asta e, o nebunie liniștită, însă gura i se uscă, înghiți cu greu, și în sec, buzele îi tremurară ușor și, precipitat, își aprinse o nouă țigară, o nebunie resemnată... atât de resemnată încât tu ai dreptate, a dracului de multă dreptate, privirea îi pluti pe pagina albă, spre:

„*Tetania unui melc*

Niciodată nu își închipuise Keamin că putea fi întrebat: ce crezi oare despre felul în care lucrează mâna stângă a conștiinței tale? știa câte ceva în legătură cu rolul mâinii stângi la pianistii de *jazz*, cunoștea unele lucruri referitoare la emisfera stângă a creierului, dar nu-și închipuise nicicând conștiința sa ca fiind ceva cu mâini și lumea ca un pian, muzica ei plină de *swing*, nu, hotărât lucru, cum oare să-și imagineze conștiința decât... decât..., se chinuia el ades să-și răspundă, „forma cea mai înaltă de reflectare psihică a realității, proprie numai oamenilor, produs al activității creierului sub acțiunea condițiilor sociale”?! Și ori de câte ori reușea să recite definiția *Dicționarului de filosofie* - când se afla acasă, se confrunța imediat cu manualul, verifica

dacă nu cumva a sărit până și vreo virgulă - încerca un sentiment de satisfacție pe care, între cei apropiați lui, îl numea iluminare, asta la început, mai apoi, peste vreun an - cam cu atâta vreme în urmă i se pusese întrebarea aia, o stupizenie - deci după vreo douăsprezece luni, sentimentul căpătase o înfățișare mai clară în fața ochilor minții lui, nu mai era în totalitatea lui satisfacție și-l botezase siguranță, iar acum, adică, mai precis, azi, orele cincisprezece și vreo cinci minute, la câțiva pași de poarta uzinei, în anul nouă sute optzeci și patru, spunea asta dintr-o suflare, oricui, vrând să dea de înțeles că auzise de Orwell, Keamin pășea agale privindu-și atent mâna stângă. Își studie degetele. Vreme de trei-patru secunde. Avea expresia celui în căutarea harului profeției. Și toamna îl înconjura asaltându-l cu blândețe. Și frunze moarte. colorate fel și chip. Dar toate mumificate de rugină. Așadar, metalice. Keamin văzu, pentru nu știu a câta oară, că are degete subțiri, ușor conice și galbene. Nici lungi. Nici scurte. Asta o fi mâna aia?! se miră el pe bună dreptate. Iar în clipa următoare își făgădui solemn să termine cu povestea asta: are un aer maladic, dacă nu chiar patologic, decise și sfârși, definitiv, mai rosti în gând, definitiv cu această aberație. Prea petrecuse zile și zile măcinat de întrebări specifice: somnul rațiunii, cel care naște monștri, se îngrijorase el de fiecare dată când interogațiile se năpusteau asupra lui ca un cârd de femei țipând de durerea neîmplinirii, citise asta și o repeta ori de câte ori medita, apoi zâmbea așa, Keamin întredeschise ochii, își ivi dinții plombați și spălați cel puțin o dată pe săptămână cu sare, colțurile

buzelor i se umeziră, limba se strecură ițindu-și vârful de după incisivii lați, iar ochii lui sclipiră ca frunzele moarte rupte de pantofii săi „Puma”, albi, cu scai în loc de șireturi.

În aceeași zi, pe la ora șaisprezece și patruzeci de minute, e nevoie să repet, îi spusese alaltăieri la telefon Valeri, e nevoie să repet, îi vorbise ea răspicat, ne întâlnim să mergem să vedem de la șaptesprezece zero zero expoziția de unicate în vestimentație, e vorba de vernisaj, vernisajul meu, adică, nu numai al meu, dar pentru mine e primul vernisaj..., bine, bine, se grăbise el să răspundă aproape cu teamă în glas, mergem s-o vedem, nu uita, mă exprim într-un fel anume, accentuase ea silabele astfel încât Keamin se simțise un muritor condamnat irevocabil la nimicnicie, în aceeași zi, între timp, Keamin reușise să bea o cafea, să mănânce un cârnat numit crenvurșt și umflat cu apă și zgârciuri, uns cu muștar plin cu făină, la care adăugase între fălci și o chiflă conservată din evul mediu prin cine știe ce minune, apoi mai băuse o cafea, de data asta mult mai consistentă în zaț, nu, de bere nici nu putea fi vorba, urma să stea lângă o artistă, dar mai ales să fie condus printre artiști, urma să asculte, cine știe? poate va trebui să răspundă artiștilor..., într-o astfel de zi, la șaisprezece patruzeci de minute, exact, își privi ceasul electronic cu afișaj din cristale lichide și cu minicalculator și joc electronic „Grand Prix”, cursă de puncte simbolizând bolizi de formula unu, Keamin o întâlni pe Valeri, înaltă, vapoasă, șiroind de grație, îi zâmbi rotunjind buze carnal cănoase, bravo, dragul meu, arăți, cum arăt? hai

să nu întârziem. Keamin îi oferi brațul, ești ca un *play boy*, hi, hi, hîă, răsună timidul hîă, al lui firește, și condus cu repeziciune înaintă printre: toțiăștia sunt lipsiți de șira spinării, crede-mă, dragă, decretă Valeri, iar Keamin o ascultă atent, sonoritatea ciudată a înțelesului cuvintelor, cam otova, e drept, să nu... somnul rațiunii, pe neașteptate își aminti de întrebare, na! se înciudă, se concentrează, puternic, puternic și, gata, se uită la cei pe lângă care trecuse dus de ea, adică de Valeri, îi aținti cu privirea unul câte unul, fără să-și dea seama de minuția căutării semnului care i-ar arăta lipsa șirei spinării. Nu văzu decât:

chipuri

fețe

măști

fețe

chipuri ca ale noastre, ca ale noastre noastre noastre, i se dezlănă gândul până când zări cu coada ochiului sfârțul drept al Valeriei și observă că ea purta o rochie de lână împletită în zale mari, suficient de mari ca să pară aproape dezbrăcată, dar nu-l cuprinse gelozia, îl înfășură o stare de excitare și visele omului treaz îl cuprinseră înfățișându-i ca prin ceață scene de acuplare pline de... erotism cult, chestia asta sub formă verbală doar în gând i se păru cumplit de bine rostită și călcă asfaltul fără să se mai preocupe de albeața pantofilor lui care, odată atinși de vreun alt pantof al vitrinelor de zi cu zi sau flegmați de neatentție, ar fi devenit teniși la cules de sfeclă, se simți brusc un mic semizeu având pe piept o fibulă în formă de diplomă confirmându-i noua calitate.

Ei, în aceeași zi în care Keamin hotărâse vajnic să curme viața întrebării ăleia despre mâna stângă a ..., Valeri împreună au autorul întrebării mai sus-pomenite ajunseră la vernisaj.

Vernisajul unei expoziții de țoale create anume și cu gust artistic unic, inaugurarea unei expunerii de unicate cu care oricine s-ar fi putut acoperi sau dezgoli mândrindu-se. unicate.

În sala mare cu coloane și modernă și luminoasă și cINETICĂ - se roteau lumini, se luminau sunete, se înfățișau creații, în sala umplută cu dornici și curioși: fojgăială.

Valeri și Keamin.

Autorul întrebă:

unde,

chestia cu mâna stângă (a conștiinței) care lucrează?

și,

unde,

chestia cu oamenii fără șira spinării?

deci,

unde,

între atâtea costume și oameni, dar și artiști?

În sala mare e fojgăială. Toți și toate se mișcă..."

... toți și toate se mișcă, reluă Damian, un melc e cuprins de tetanie, trânti cartea pe banchetă, frânse țigara între degete, o aruncă în jos și o strivi cu vârful pantofului, se ridică în picioare și se privi în mica oglindă de sub plasa de bagaje: neschimbat, încheie cu tristețe, fără milă neschimbat, își holbă ochii, scoase limba, puse

degetele mari la tâmpile rotind mâinile, aaa! de parcă ar fi vrut să vomizeze și se posomorâ cumplit căci, neschimbat!! țipă și se trânti pe banchetă în timp ce dincolo de fereastră universul întreg alerga dement pe lângă trenul nemișcat. Într-un târziu, Damian adormi. Fără să viseze, cu gânduri de animal bolnav și cuprins de tetanie.

Când stomacul ți-e prea plin și îți simți pielea burții întinsă ca o tobă de strigare a triburilor junglei la ospăț cu creieri de albi prea curioși, coastele mobile ți se desfac, aripi numai din os și răsucite până peste cap în încheietura lor de zgârci care după moarte devine piatră mirositoare ispititoare pentru viermii pământului, diafragma își înghesuie plămânii dintr-o dată bășici vineții roz, parcă prea umplute cu aer ce-i aerul? gaz când narcotic când otrăvitor când și cel mai puțin amestecul ăla care-ți aduce salvarea astmaticule fără astmă cine nu-i sufocat?! ciobanul yoghinul ori poate muncitorul-intelectual cu bilet de odihnă într-o stațiune montană, nu? și tot mușchiul ăsta care împarte toracele în două domenii: fecale bilă urină gaze și foale pompa de sânge nicidecum cea de suflet, nicidecum, apasă în sus, mușchiul anume inventat să râgâi, junghiuri, gravitație brusc crescută, el dictează, gata! ghiozdanu-i plin, saturat de materialism, deci, creierule, mai încet! să nu-ți mai lunece gândurile decât precum sclerozații patinatori pe lame tocite, având de timp-și-obișnuință zimți împotriva fugii pe oglinda senzațiilor adunate în șanțuri inegal adâncite ce-și spun cu tupeu că neapărat trebuie

parcurse, gata! somnul letargic - neființa animalului din tine să domine, e clar?!, clar, clar, se liniști Damian și se bătu cu palma peste burta cu grijă învelită și ascunsă de maieu cămașă haină pardesiu și aproape lipită de șira spinării, mi-e foame?! se miră, apoi se gândi la ciudățenia procesului de înfometare produs de o călătorie îndelungată făcută în condiții civilizate, stând pe o banchetă moale, căldură, somn, hrană, băutură, ascultă atent, nu, nici un zgomot venit din burtă, se uită la ceas, aproape două noaptea, mări pașii, înfiorat își strânse și ridică umerii, era rece în pasajul subteran al gării, pe lângă el, ici-colo, animați rigid, neuman, de către o mână neîndemânatică, călători de întunerice sterp, pustietate sub pâlparea de prohod a neoanelor pe dalele gălbui sub scuipați și mucuri de țigări - singurătate, duhuri nevăzute și reci pe scările spre peroanele înghețate, miros inconfundabil de oameni-de-gară, gust de părăsit într-o lume străină, așa reintru în orașul contractului meu cu societatea, într-o noapte de toamnă ca o fugă în Egipt călare pe catârul obișnuinței de om normal căruia îi e acum, nu foame, s-a potolit deja fiara din viscere, ci frig și somn, căscă Damian.

Taxiul opri chiar în dreptul scării blocului cufundat în beznă, ca de altfel întreg cartierul cu străzile lui înguste și întortocheate. La lumina farurilor, Damian văzu aceeași imagine, tomberonul de fier ruginit, cu fețele laterale în formă de trapez, cucerit de gunoaie care, pornind de la câțiva metri de ei, se ridicaseră încet, sigure de puterea lor, apoi ajungând la o înălțime considerabilă, hârtii, sticle goale coji de ouă roșii cartofi

ardei încununați de mucegai alb-cenușiu pantofi scâlțiați farfurii sparte bucăți de pâine deformate de mușcături cepe putrede oase și fecale de pisică de câine stârvuri necunoscute materii diforme și nenumite încă săriseră în iureș tăcut instalându-se disprețuitoare în pântecul uriașei lăzi, unele peste altele, strivindu-se între ele, ajungând acum să cadă pese cele care-și pregăteau saltul. Totul sub stâlpul cu felinarul neînsuflețit, ca și al celorlalți stâlpi, scârba lângă leagănul copiilor, doar trebuie imunizați cumva, buzele lui Damian se răsfrânseră ironic, șoferul făcuse lumină în mașină, își observase pasagerul, urmărindu-i privirea înțelese, dădu din cap, nu-i dom'le benzină, nu-i curent, fi-miu mi-a venit acasă cu râie, copilu' vecinului cu păduchi, sunteți de pe drum, ce-i mai cald decât apa rece? apa caldă, n-am simțit un miros neobișnuit în mașină? nu vă doare capu'? nu, răspuse Damian, pe mine da, am auzit că pot rămâne și impotent, da' la ce-mi mai trebuie aia, așa, doar ca animalu'? de câteva zile în rezervor avem metanol, da' zău, cine-i de vină? îl privi pe Damian pe sub sprâncene, bănuitor, capitalismu' cu dobânzile ălea uriașe, c-aici de bine de rău tot facem de-un coltuc, nu? patrușcinci, cincizeci, e bine? întrebă Damian, bine, bine.

Taxiul plecase de câteva minute bune. Stând în fața clădirii - ca părăsită de mult într-un refugiu inexplicabil - pipăind cu nările aerul pestilențial, cu mâinile în buzunarele pardesiului, pe umăr geanta ce ascundea doar o carte și unul din sandvișurile pregătite de Clavdia, Damian își întârzia intrarea în chilia părăsită cu trei săptămâni în urmă; privi cerul străbătut de stele

adunate în riduri lăptoase, semifosforescente, luna sfâșiată de nori ca de-o speranță vagă în moarte. Îl înfiora dorul de Clavdia. O clipă.

Bâjbâind urcă scările.

Pe platforma de la etajul al treilea, caută cerșetorul bătrân și smintit care, anul trecut, isterizând responsabilul de scară, se ghemuia, în somn iepuresc de vagabond, lângă caloriferul fierbinte. Întinse mâna și pipăi țevile lui - reci - oare în ce subsol s-o fi ascuns? și pași mai departe.

La etajul al cincilea se opri câteva secunde. Ar fi putut apăsa pe butonul soneriei apartamentului domnișoarei Amara Coriani. Nu, ar fi bătut cu putere în ușă, toc, toc, lipăit de picioare desculțe, moment de ezitare, apoi, cine e? Damian, Damian, Amara, așteaptă puțin te rog, să aprind o lumânare, pe ușa întredeschisă cu grijă, flăcăruia, șuvițele blonde, platinat de lumina gălbuie, firavă, cu ochi nefiresc, albastru de ghețuri, ce-i cu tine Damian, ei, m-am gândit să-ți fac o vizită, ești ocupată? nu, dar la ora asta? bine, atunci scuză-mă, intră, intră, sânii mari și puțin lăsați, pântecul lat, cămașa de noapte, voal transparent, trupul ademenind ochiul și instinctul bărbatului, să-ți fac o cafea? bei ceva? ți-e foame? Amara, femeia mea de ceasuri târzii și înec de lehamite, mi-e frig și-aș vrea să dorm lângă tine, ghemuit între coapsele tale, obrazul lipit de sfârțul mare și bont, fără să-ți spun nimic, istovit de împreunarea fără îngemănare, așa ca-ntotdeauna în aniiăștia, fără măcar să-ți fac cadouri, ci doar pentru că ești un animal stingher și bun, ce zici? dar, Amara, iartă-mă acum,

trebuie să plec, altfel apare iar târfa din tine sau femeia amenințată de cei treizeci de ani și de apartamentul ei scump mobilat și având mașină de spălat cu program, televizor color - o noapte dăruiată înaltului funcționar ce alcătuieste lista celor cu dreptul la acest lux -, radio-casetofon „Aiwa”, „Dacia 1300”, însă, la naiba, tocmai tu lipsită de infecta hârtie act personal de chin reciproc liber consimțit numit sacerdotal certificat de căsătorie, altă dată, uite, în clipa asta am realizat că de fapt..., lasă, crede-mă..., oricum, rămân inginerul burlac și de bună condiție, părinții mei, nu? mă vei mai primi, știi prea bine, pa, scumpo, pa..., oftă Damian și urcă ținându-se de balustradă.

Când ajunse la al șaptelea etaj, simți cum pe plasticul zgâriat al balustradei degetele îi alunecă pe ceva umed, vâscos, scuiatul sau mucii vreunuia; dintre țâncii care pe vreme de noroi se joacă pe scări, dintre adolescenții care fumează, discută despre vagin, poate mai trag și vreo dușcă din sticla furată tatălui, dintre copilele care se coafează *punk*, se întâlnesc să-și spună, tuu, dar el ce-a zis, mergem la discotecă? țâncii adolescenții și copilele care, alienați, se strâng în lagărul scării de bloc, pufni Damian și se șterse pe perete imaginându-se profanatorul unei opere urban-rupestre zgâriate cu migală în tencuială.

La etajul opt: iată-mă în samādhi, aici locuiesc eu, yoghinul Inochente, mă unsec cu Unicul Tot, Supremul Eu, făcu o reverență largă, răsuflă adânc, dar nu numai eu, ci și tovarășul plutonier de la moravuri, responsabilul scării, om onest și cu duhul dharmei, să trăiți, domnule

Aelenei, ieri v-a căutat măcelarul de la colț, aa, vreți să vă cumpărați un radio-casetofon și să merg cu dumneavoastră să-l verific? da, da, douăzeci și cinci de mii e o sumă frumușică, într-adevăr, vaporeni ăștia sunt mari afaceriști, nu, mâine sunt ocupat, dar în altă zi, cine știe? bună ziua, bună ziua, un album cu Ermitajul, bine-înțeles, nu strică la casa omului, Damian își aminti de un locotenent din armată care îi spusese bibliotecarei că ar avea nevoie de doi metri de cărți, nu mai mult, pentru că altfel nu-i încap în rafturi și are scandal cu nevastă-sa din cauza bibelourilor chinezești, și cum spuneți, domnule Aelenei? omului îi făcea o plăcere vizibilă să i te adresezi astfel, pe fața lată, rasă până devenea vineție, se lăbărta un zâmbet de hârciog cu cămara plină, deci construim o societate nouă, îhm, nu vouă, construiți, m-da, bună, bună ziua, și reuși să-și găsească cheia de la yală. Intră și închise ușa în urma lui. Limba yalei țacăni metalic. Îl întâmpină mirosul de stătut. Scoase bricheta și îi apăsă butonul. O dată. De două, trei ori. S-a cam tocit piatra. În sfârșit, luminița albăstruie. Se duse în bucătărie și aprinse unul dintre focurile aragazului. Umbre neclare începură un dans bizar. Într-unul din sertarele bufetului găsi cutia cu lumânări pentru bradul de Crăciun, sărbătoare de iarnă - sărbătoare de toamnă, bradul ar fi trebuit să fie aici, iau sacul de dormit și pentru cine bat clopotele? o pală venită de cine știe unde, gazul îmi umple trupul cadavru deja. Apropie lumânările de focul ochiului de aragaz. Apoi se îndreptă din mijloc, amin, *fiat lux*, ritualul reînțoarcerii sfântului rătăcitor, bun venit în cușca

ereticului, puse lumânările în păhărele și, cu pași înceți, temători parcă, pătrunse în prima cameră, așa-zisa sufragerie, așa-zisul living, patru metri și ceva pe lung, patru pe lat, se roti lent, unduitoare fantome pe tapetul gri, teatru de umbre turc, își aduse aminte, viețuitoarele din Hades, înfricoșate, canapeaua, cele două fotolii și pernele cărămizii, mari, aruncate peste tot pe mocheta verde; mica bibliotecă, a nu știu câta oară mă întreb, am peste o mie de volume? cu orgoliul nemărturisit al superbului intelectual de duzină, trepădușul la cultură, albele rafturi, cinstire europeană și doliu oriental pentru moaștele din literatură ale unuia sau altuia, tot oameni sunt, îndreptând lumânarea spre fotografia înrămată, ei, bună noapte-spre-ziuă sinucigașule Gogh, cum te odihnești în al tău *champ de ble aux corbeaux*? vezi tu, chestia cu glonțul e mult mai simplă și directă decât altele, e aproape instantanee, zău, dacă analizezi atent, ce e? un deget care apasă pe un trăgaci, îți poți închipui: doar o nenorocită clipă de imprudență, de pripeală și gata cu pregătirea psihică, ce zici, n-am dreptate? nu știu, dar toate celelalte presupun un ritual, infinite ezitări, dozaj incorect ca la dragul tău Gogain, oricum, la mine asta nu-i decât un gând-toană, așa că scuză-mă te rog, dormi liniștit, nebunule... drag. Așeză păhărelele pe măsuța joasă dintre fotolii. Puse geanta lângă ele. Dincolo nu are rost să mă mai duc. Un dulap. O altă canapea. Noptieră. Rafturi. Cărți. Tablou-fotografie: camera lui Van Gogh la Arles. Un scaun. Veioză. Frig. Doi metri jumătate pe trei și jumătate. La colțul blocului. Se aude vântul. Vââjjj. Tapetul împodobit cu ciuperca

umezelii. Condens, se spune. Își aruncă pardesiul pe unul dintre fotolii. Scoase sandvișul din geantă și-l puse pe măsuță. Și sticla cu vodcă luată din stațiune, dar de care uitase. Se uită înspre *pick-up* și discurile rânduie cu grijă în același raft. Înjură cu glas tare lipsa curentului electri. Tu-i... mă-sii, răsună trist, fără putere, fără ură, ca o expresie exhaustivă a renunțării neputincioase. Construim o societate nouă... nu vouă. Luă aparatul de radio cu tranzistori, rusec. Verifică bateriile. Beculețul roșu se aprinse. Comută pe unde medii. Roti butonul. Fluierături. Frânturi muzicale. Limbile pământului împletite. Știri. Reclame. Apoi izbuti: Miles Davis... *Circle in the Round*... Radio-Orizont. Bulgarii. Reținu lungimea de undă. Apoi, pe unde lungi. Radio-București. Voce arhicunoscută. Romante de șosea. De mahala. În timp ce revenea la bulgari: Ștefan cel Mare se supăraseră pe boieri. Și tăia capete. Îl duc la vânătoare. Să-l îmblânzească. Dar mai cad țeste. Deodată, un glas. Cristalin. Viers de privighetoare. Ștefan îl vrea pe posesorul vocii, altfel... Boierii îl caută. Îl găsesc. Îl aduc. Cine ești tu, copil cu glas fermecat și ochi de ciută? Gică Petrescu, măria-ta. De patruzeci de ani miorlăie. Aproape șaptezeci de ani. Perucă. Prostată. Și succes radio-tv. Vrăjitorul, Miles Davis. Negru american. Trompetă de sânge albastru. Stranietatea gândirii reci și a *swing*-ului hipnotic, sacrificial. Transă firească. Sunetele astfel împreunate: nu sunt cuvinte. Aberanță totală a imaginilor. A asocierilor. A amintirilor. Poate primii bipezi inteligenți în fața focului. Ce e inteligența?! Damian luă sandvișul și sticla cu vodcă și se trânti pe

canapea. Pe asta se poate. Burete. Cealaltă m-ar refuza. Scârțâitul arcurilor. Despachetă sandvișul. Mușcă. Mestecă. Înghiți. Sorbi din sticlă. Iar mușcă. Ce e inteligența?! Ce să fie, Damian? și zâmbi Clavdia din fotoliul neocupat de pardesiu, ce-ai vrea tu să fie? un complex de senzații organizat de întrebări și răspunsuri, hai să zicem algoritmă în cuvinte rostite sau nu? dar, ce cauți tu aici, Clavdia?! imaginează-ți că eu sunt Damian și tu Amara, poate ceva în genul ăsta caut, ești mulțumit? să fim serioși! și sorbi din nou vodcă, atunci de ce nu scoți din geantă și cartea pe care ți-am dăruit-o ca s-o săvârșești, nu spuneai tu că aici te afli în samădhi? hâm, glumeam, adică... autopersiflare, nu mai ridica sprâncenele, Damian, când ești între încruntare și mirare semeni cu o maimuță aflată de puțină vreme în captivitate și neînțelegând cum poate fi atât de uscat copacul pe ciaturile căruia se leagănă, de ce e pământul acela cenușiu, lipsit de ierburi și fără să primească apă? dar mai ales, cum de nu-i primește firesc căderea?! exagerezi, ca de obicei, hai, soarbe vodca, adeseori asta ajută, se pare că pe tine numai așa ceva te poate salva, fals, Clavdia, fals, ce-ai zice dacă ți-aș mărturisi, cred în Dumnezeu, nu într-unul anume, ci în prezența omnipotentă numită astfel de mine doar fiindcă în limba mea acesta îi e numele? cred și sper, deci mă rog lui, nu, Damian, Dumnezeirea apare ca tărâm de vis și asigurare socială numai dezmoșteniților sufletului prin ei înșiși, ăștia fiind nebunii prost autoclădiți, adevărații..., Clavdia! iar?! Adevărații fac pact cu Dumnezeu și sună cam așa, dă-mi voie să fiu lucid și nebun, în schimb, eu

voi viețui în Dumnezeuirea ta, binee, Clavdia, doamna mea, sunt mai îngust la minte, așa, ca strâns într-o menghină specială, Damian, încetează cu lașitatea asta de duzină, gata, gata, îmi vei explica: te aperi precum oricare puști, eu?! ba tu! omule, dar pricepe odată! copilul nu se apără astfel, ci se complace jocului stupid - orgoliu de adult lipsit de argumente, de discernământ, Clavdia, pentru numele cerului în care cred..., atunci, de ce te-ai întors aici, sărută-mă, Clavdia, închizitor cu sâni și labii, porcule, ți-e glasul moale, femeie, istovește-mă cu sărutul tău, poți? nu știu... încerc, se ridică din fotoliu, pluti și se așeză fulg pe genunchii lui, Damian o cuprinse cu brațul pe după umeri și se simți gârbovit de singurătate. De întuneric. De Miles Davis. *Circle in the Round*.

„Heeh! heeh! heeh! zic eu, că oftez, nu, oftez. E clar? Clar de clar de lună-n clar. Inima mea stă pe o coadă de ceapă bătută, nu, bătută cu lapte și mi-e tate, nu tate, tare somn. Ahhh, h. Oameni buni, acum în prag de adormire ceapănlaptenminerâgâi pot să vă cufuresc cu spâruiala mea de ținere dă minte în zile mari aducere aminte. Pot?! Adică, de ce n-aș posibilita. Ajunge, ajunge arlechine! Iar eu vă fac o plecăciune. Rânjesc. Sunt boit: rânjesc:

Iar eu vă fac o plecăciune. Rânjesc. Sunt boit:
rânjesc:

- Vreau să zbor, un spectator.
- Chiar să mor, alt spectator.
- Să mor?! altul, spectator.
- Să nu zbor! din stânga, spectator.

- Spectator de spectator, grămadă de spectator.

- Video-color, video-color, cânt spre spectator.

Acum, dansator pentru spectator:

păsuleț pas pas piss

undoitrei pași

pas târât pass

lipăit de gâscă

lipăit de gâscă

liin inn

000

mamă aîîî

pas

ss

ss

ss

ss

pas

e

e

eu

u

u.

.....

.....

U

iooiii

n

a

i

v

r
e
!U u u u u a

și ați văzut, nu? nu? bărbia omului meu din profil cu tigaia pe scăfârlie, e un vreau - *!Uuuuaerv*, de acolo trebuie pornit pentru a descifra dâra lăsată *eu* din buzele lui cu *ioiii* pe praful scenei din creierii voștri terciți, da, *punctele* dintre buze sunt un comentariu elocvent al cuvântului nerostit originea voastră vine din cuvânt bineînțeles nerostit ce naiba mai puneți la îndoială semantica-mi seismul din șapte zile de facere prin coastă unde e coasta smulgeți-o și obțineți eva fără buric ca s-o folosiți domnii joyce fără să aveți probleme personale cu scolastica traiului etern în mizeria ce mereu mereu se strânge în moțul ridicat de ombilic v-o declar eu doctor în lingvistica semnului textualist consubstanțial contextual na na puiul mării provocator ei, mai mult nu știu, domnia ta, toc-tore!

Pa”

Damian lăsă încet pe canapea pagina scrisă mărunț, fiecare literă fiind însă cu grijă caligrafiată, apoi se duse la bibliotecă și scoase *Dicționarul de psihologie*, căută schizofrenia, citi definiția, puse cartea la locul ei, clătină din cap, nu, nu pot să accept că am fost tentat, că am furat Clavdiei tocmai acest text, „... formă gravă și aparte a depersonalizării... extremă introversiune... necomunicabilitate... lume săracă axată pe imaginar... sau bo-bogată, dar disoxiată și delirantă... furtunoasă

prăbușire a tuturor barierelor logice... masiva invazie a gândirii delirante... cauzele necunoscute cu exactitate... forme convertibile una în alta... degradare psihică progresivă... păstrarea unei poziții incomode mult timp...” recapitulă mut și incoerent cele citite, apoi oftă, se mânie, vru să strângă coala în pumn, degetele încleștară aerul ce imagina orice, chiar și ființa autorului, cine o fi? tâmpită, Clavdia, putea să alcătuiască o mică prezentare a fiecărui creator, eu am nevoie de asta, am neapărată nevoie de model... tâmpit, eu! de ce?! de model?! Damian, dragule, se maimuțări cu glas de cocotă, ai spirocheți în creieraș?! Privi spre fereastră. Zori lăptoși, roiuri de stele astă-noapte. Se răsuci. Luă foaia. O împături cu grijă. Ce-o fi pățit omul-de-pe-coală? Sărman nebun. Fericit, nebun? Rațiunile persistenței în cotidian. Care sunt? Adevărul are două capete și două cozi. Care coadă, care cap? Amândouă, același, rupt, care se reface oricând. Moare șarpele numai după apusul soarelui. Vreau venin, picătură cu picătură o jumătate de secol, ba nu, un sfert, ba nu, zece ani, ba nu, un an, ba nu, ba nu, ba nu, o fracțiune de secundă, ei, vezi, zorii din lapte bătut cu stele din stele și e atât de frig, apăsă pe butonul de pornire al stației de amplificare a *pick-up*-ului, cadrane aprinse în verde pal liniat cu roșu de rotisor, se mișcă grăbit, bolnav dornic de muzică la treizeci și nouă de grade și câteva linii, în grade Celsius, degete de țesătoare febrilă și discul scos rotit așezat șters cu cârpa antistatică butoane împinse manete trase și și și brațul coboară aselenizează pe șanțul uraaa! primul om OM în *nulla* gravitație a necuvântului: muzică,

ah, cum mă alin, Doamne, acum pot să invoc, pot? sperios pui de orice animal, pui, într-adevăr fluturele nu e o petală, *music is an open sky*, Rollins, Coltarne, îngenunchez, stele în roiuri se cântă în zori și e atât de frig, oare? și nu-mi e nici foame, încă un strop de vodcă, îl sărut, ai pleat, Clavdia? ți-am furat un text, iartă-mă, înduplecă schizofrenicul, cauza, totemul mi-l caut în interzis, sunt interzis, țigara, așa așa aprinsă acum, fum după fum fumuriu în zori, cum?! lăptoși, aiurea! cenușii, smog, de unde? din gunoarie, vălătucul a înconjurat samādhi, să mă prăbușesc pe canapea? dar dacă... țigara aprinsă, limbile horă de flăcări la noapte o să fac pipi în pat de nebun pot orice, se așează încet în fotoliu apoi scutură scrumul țigării în căușul albăstriu de pe măsuță. Îli plimbă vârful limbii peste dinți și gingii. Aspre și iuți de tutun. Primi obosit lumina zilei.

Așezat la măsuța albă cu plasticul zgâriat în fel și chip, având în față o cafea mică, imitația de caimac spartă de cerculețul deformat într-o parte, moneda șuie iau bani, de unde naiba atâția bani? e destul de mare gaura asta ciocolatie în spuma ciocolatie, își pipăi buzunarul de la piept al hainei, scoase portofelul, dinăuntru lui, cecul cu cele zece mii rămase din banii primiți în urma divorțului, ne adunăm de pe drumuri prăfuite de lehamite-speranțe, dintr-o părăsire în lume străină, nemonadă și sfârșim prin a ne împărți banii, nu e curios oare? nu, nicidecum, e firesc, uman, fiind uman, păcatul nu există, chipul Soranei: oval bolnăvicios de alb domoale protuberanțe arar trandafirii pomeții și irișii când

sângele nurcilor verzi își mușcă pielea irișii ciupiți de aur acolo ascunși în năvala castanelor sfărâmate în șuvițe veșnic răzvrătite de nevegetalul lor, Sorana arsă de, ești al meu și trebuie să mi te supui, îngenunchează, Inochente! Sorana și palme, Sorana și hohot - plâns-râs, surâse blând, sorbi din cafea, își linse buzele ca după sânge și deschise cecul, unu și zero zero zero zero, o pentagramă din care n-a mai rămas decât o umbră de vârf, să distrug simbolurile, încet, dar sigur, puse cecul la loc în portofel, când ies de aici trebuie să scot opt mii, îi cumpăr ceva Clavdiei, zece mape de plicuri albastre de lagună pentru corespondență cu mine, nebunul, zâmbi, își aprinse o țigară, o clipită nările fremătară în mirosul de „Carpați”, apoi fură din nou cotropite de izul, balaur leneș și greoi din miasme de ciorbă de fasole varză călită macaroane ghiveci pește congelat pui dezghețat detergent soda abur de grăsime în apă caldă resturi de-a valma, cantina-bufet a întreprinderii ignora prezența lui Damian, la câteva mese, zgomot de linguri, sorbituri, tăcere din oboseală și foame din fuga de „Timpuri noi” lângă aceleași aceleași aceleași mașini, Damian privi prin geamurile mari și curate, mult mai mari și mult mai curate decât ale oricărui apartament de bloc pe care-l cunoștea, aurii, nespuse de frumoase în însușirea lor de temple utile dulci, mângâiate de pulberea de diamante - aerul toamnei în soare de rămas-bun, așa-mi par halele, montajul, turnătoria, fumul se înalță din ofranda credinței în sfânta mână a lui Arghezi, încă nu pot să-mi port pașii de slujbaș pe dalele voastre, marmură de Carrara-motorină-șpan, dintr-o despărțitură a portofelului

scoase hârtia, o despături, dragii mei, îmi lipsiți, credeți-mă atât de mult îmi lipsiți, dar n-am ce face, doctorul, drăguțul ăla de doctor nu vrea însă să accepte că sunt pe deplin apt de muncă încordată și creatoare pentru depășirile de plan salvatoare, însă știți și voi, chestia aia cu leul și câinele, morți, vii, nu, voi reapărea ca un titan, aveți răbdare doar câteva zile, dacă e nevoie și luni sau chiar ani, să vedeți voi cu ce bicepsii mă întorc, bineînțeles, și pe creier și pe brațe și pe picioare, mascul multiramificat, ce naiba, hă, hă, sorbi din cafea, în spate auzi, mă Vasile, uite, întoarse capul, fesele bucătăresei parc de distracții, termină cafeaua. Puse în buzunar hârtia cu decizia doctorului. Stinse țigara. Îmbracă pardesiul. Ieși. Afară refăcu mental traseul: dispensar, șef de birou, serviciul Personal. Își imagină: frunți, riduri, grimase, felicitări pentru pile și abilitate, chiul, mâini uscate, umede, palme late, tari sau flasce. Strângeri. Nu prieteni. Nu amici. Colegi de birou. Și zi așa, tovarășul Inochente, întocmai, tovarășul Solomon, am fost la un pas de internare, șeful încrunțat, apoi plin de compătimire, normalul-sănătos normalului-nebun, nu glumi, dom'le, ai grijă, nervii ăștia..., breșa în neuronii lui Solomon: minte, minte măgarul, am mai văzut eu d'ăștia, la diagnosticul ăsta zile multe de concediu, bani aproape toți, parcă mie mi-ar strica, tendințe paranoice... mie-i vine săucid că duminică iar stau aici, iar el se va lăfăi cu vreo putoare, oricum, ai grijă, mare grijă, tovarășul Inochente, avem, avem nevoie de dumneavoastră aici, deci peste două săptămâni, la revedere, printre planșete, birouri, bolnăvior, nu? rânjesc ei și ele cu vârful cozii

răsărind de sub halate, cu copitele lovind parchetul, cornițele nu se văd prin părul atent pieptănat, chelii și-au făcut operații estetice, chirurgie plastică, doar mirosul de pucioasă, altă cantină, sănătate, măi Damiane, nu ne întâlnim azi? dai și tu una mică în cinstea vacanței, fantezii, fantezii, zâmbind, tu, umil, jenat, râzând tu, obraznic, Damian, cât mai lipsești folosesc eu biroul tău, se poate? vezi, femeile, băutura, jazz-ul ăla al tău... hai spune-ne și nouă cum arată o cămașă de forță, fii atent, unul se duce la doctor, în fiecare noapte împing trei vagoane, nu mai pot, bine, domnule, doctorul, îți iau eu unul, a doua zi altul, trei femei pe noapte, nu mai pot, bine, îți iau eu una, două, vă rog, lasă-mă, domnule, că trebuie să mai împing și un vagon, tu cum l-ai înnebunit? șpagă, șpagă, nu vrei niște „Kent”, am un cartuș, iuhuu! iureș de vârcolaci, să rostogolim pământul în spațiu, gravitații, aiurea, când plutim, când ne târâm, ei, acum, senin spre întâlnirea imaginată, porni spre dispensar aruncând o privire grăbită și furișă halelor posomorâte. Ciocanul unei prese făcu geamurile să vibreze. Dangăt spart.

Ieri a fost o zi, astăzi e o zi, mâine va fi o altă zi, poimăine încă o zi, nu? așadar, fundătura asta din lehamite și-a stabilit numele anost și ștergător de memorie, de vise, de speranțe, viața mă așteaptă de fiecare dată, în fiecare dimineață, cu gura părându-mi mai proaspătă decât orice fruct fraged al oricărui Eden, de fapt, înclieată și împutinată de resturile stârvului meu din păcate neconsumabil dintr-o dată, „o-zi” în care văd: oameni și străini, animale obosite și drumuri cernute de

îngheț, zăpadă cenușie și mohoreală pestilențială, pe unii că mă pot întoarce printre meschinii angoasați, pe unii poate îi voi regăsi, alții vor fi plecat, Clavdia e însă acolo, așteptându-mă sper, oricum, e și predicatorul bunăstării normalului, iubitul meu doctor, Doctorul, vindecătorul social, vindecător vânător judecător decapitator, prea devreme a nins, cu vârful pantofului spulberă o fâșie de zăpadă, deci nevindecat încă, ura! sau ura?

Intră în alimentara care-i apăru în cale. Spațiu larg, aerisit, compartimentat cu înțelepciune și oarecare eleganță. Autoservire. Luă un coș. Plimbarea printre rafturi. Și conserve. Conserva umblătoare. Invidiată de macrourile în ulei. De macaroane. De gemuri cu etichete având data fabricației abia vizibilă sau ștearsă. Hibridat cu soia cu șunca din oase presate cu cârnații din zgârciuri și alte părțile ale nu-știi-căror-divinități-secundare, parizerul apatic către carnea pășitoare dând cu tifla cârligelor din care fusese îmbinată adunată, zburătoarelor vineții de ciudă și așteptare a stomacurilor rânduite cu grabă și poftă, fiecare fâlfâit mort pentru fiecare râgâit slinos. Cumpărătorii și Inochente. Zgomot de guri - cum? Damian: țuiutul. Damian: bezna. Damian: în mine, colcăie? Ce? Chipurile lor. Stâng, stâng, stângul! Stâng. Drept. Stai! Ordine și disciplină. Bossă sau marș? Cum mănâncă oamenii lui Van Gogh cartofi? Chinuiți? Sau cumplit oboșiți? Sau, mestecă. Atât. Absint. Absint. Orbește. Globuri albe în orbite. Capete. Mingi rotunde, roz. Pink Floyd: *Wall*. Film despre Zid. Un singur zid.

Șerpuind printre și prin chipuri interioare. Furtuni lăuntrice. Calmante. Acalmie. Sterilitate. Iuhuuu! Culcat! Salt înainte! Cuib de conserve, stânga. Fortificație de ulei-zahăr, dreapta. Stai. Buletinul. Tichetul. Mălaiul. Foc! Pe loc repaus! Rupeți rândurile!

leșind din alimentară cu pas măsurat. Vericalitatea deciziilor nefaste. Presimțirea? Nu, nu am harul. Sau îl am? Văd? Nu? Pare senin cerul. Uite un nor. Aiurea. Prea devreme a nins. Tremur? Sigur. E frig. Pală înghețată. Obrazul șfichiuit. Prea mulți oameni aici, dintr-o dată. Ce vreți să cumpărați. Hei, vă rog, părăsiți-mă. Acum! Nu. Doamne, mult mai durează. Cinci metri departe de ușa alimentarei. A... Fiți amabil. Brațul prins. Da. În sfârșit. Fiți amabil, îmi arătați și mie ce aveți sub haină? Fugi, Damian. Predă-te Damian. Mâinile sus, Inochente! Ce să am, doamnă? Cu ce drept?! Lasă, lasă! Doamnă! Te-am văzut eu! Credeai că scapi? Aruncă sticla, Damian. Așa. N-am nimic, uitați. Fugi, Damian. Stai, ajutoor, hoțul! Hoțul hoțul hoțul h h h hhhooottt! Ține-l bine! Gata, plec din mine. Start! Scena crucificării. Filmare din afara înlăuntrului. Agățate de mine, încolăcit cu brațele lor de funcționari publici. Cu desperare sufocat. Fug și târ după mine. De fapt, încerc să alerg. Îmi deflorez fizionomia: apar reptilă relicvă cu ochi imobili și indiferenți. Asta e sticla? Binevoitor, corect și onest. Mâna sus, sus. Lume, lume, corpul delict! *Habeas corpus*? Un chip: ochi cășcați, canini galbeni, găunoși premolari, omușorul însângerat. Și? Chipul de lângă mine: conjunctivita galbenă cu vinișoare multe, roșii, în jurul pupilei cât irisul, contur galben, când

privește fiara omul drept în ochi? Și? Gheara întinsă spre părul meu. Ferește, Damian. Acum ei te târăsc. Vezi, fii atent. Piciorul ăla nu l-ai observat. Ți se va înnegri coapsa. Oameni. Buni... Oameni buni, de ce atâta furie?! He, he-he. Ticălosule. Vezi dumneata, domnule Inochente, cine te-a pus să faci pe supapa? Vezi dumneata, domnule Inochente, mai e ceva. Și noi furăm, de-aia... dezvăluirea gândului ascuns și a faptei tănuite e păcat de moarte, nu știai? Plătește, plătește domnule, fir-ai al dracu' de ticălos! Nu te uiți la noi, cei mulți și muncitori și onești și sărmani, cum să trăim numai cu un cap de Moțoc?

Ăsta e, șefa! Vroia să fugă, hoțu' naibii! Semiîntuner. Lăzi goale. Lăzi pline cu sticle. Saci. Miros de făină. Și țuică. Și de ulei ranced. Se apropie de mine capul de știucă al trupului de vacă. Mă amușină. M-a recunoscut: hoțul. Rușine. Dintre lăzi țâșnește regele piticilor. *Fischerle*. Scurtă de fâș negru. Ponoșită. Pălărie de navetist. Bocanci crăpați. A uitat de table. Crește porc. Găini. Forjor. Sau manipulator. Se îmbată la colț de bloc cu lichior „Glacial”. Dar e cinstit și revoltat. Ochi mici și injectați. Porc mistreț subnutrit... Încolțit de eroism. Îl omor, doamnă. Te omor, mă! Furi munca noastră. Servietă agitată. Pe sub mână. Se pregătește. Răsucesc ușor capul. Pumnul lui pe lângă bărbia mea. Un metru cincizeci și spună în colțurile gurii. Îl apuc de mâini. Sunt prins de brațe. Scrâșnește: te omor, mă, tu-ți Dumnezeii... Se dă un pas înapoi. Crește vipera în el. gândește-repede-și-vrea-să-mutilizeze. Am testicule? Am. Atunci spre ele, în ele cu bocancul crăpat. Rânjește.

Bocancul în aerul umed de temniță. Dar pe lângă mine. Tu-ți... Mă mușcă de mână. Îl privesc atent cum mușcă. Îi simt mirosul gurii. Mi se face greață. Îi eliberez încheieturile. Țopăie înnebunit. Își ia din nou avânt. Femeile îl apucă de haină. Săracul om urlă: Miliția, să chemați Miliția, pe Boricescu, îl aranjează ăla, îl aranjează! Ce-ar fi să-l omor când îl voi mai întâlni? Nu, așa ceva nu se ucide ușor. Și zdrobit, tot s-ar zvârcoli ca turbat... Ba nu, să-l chemați pe Avriganu, că nu scapă fără pușcărie! Brusc se liniștește. Și pleacă. Opinia publică mă părește. Împăcată.

Îmi aranjez hainele. Apoi intru în cabina șefei. Capul de știucă mă iscodește. Vă dau pe mâna Miliției. Că doar nu m-ați furat pe mine. Statul, domnule. Statul. Rușine. Eu nu cutez să pun mâna nici măcar pe o napolitană, iar dumneata? Rușine. Discul telefonului: țââr, driing, țââr, alo, da, un tovarăș prins, încerca să fure, da, Bulevardul Victoriei, Unitatea 23, vine un echipaj? bine, așteptăm. N-aveți cincizeci de lei? Tac. Câte luni sau câți ani în haina cu semnătură de gratii?

Aștept. Aș vrea să fumez. Dar un deținut, poate? Defilarea vânzătoarelor prin fața cabinei de sticlă. Toți martorii mă recunosc. Doamne, cum au reușit ei să salveze omenirea de teroarea mondială! Să mai ai încredere în oameni: e bine îmbrăcat, elegant chiar, pare serios, ei, dar de data asta i s-a înfundat! Declarațiile noastre vor fi complete. Vom spune tot. Nu uităm nimic. Îl știm noi. A mai fost văzut. De când îl urmărim. Măgarul. Ticălosul. Banditul. Știuca: odată unu' avea un cuțit la el, când i l-au găsit la percheziție... Șefa, ia limonada asta.

Cum ești dumneata cu inima... Mulțumesc, dragă, vezi, la inventar nu mai ține cont de asta. Cea cu paharul se bucură. Mă poate observa îndeaproape. Hai, îndrăznește. la bisturiul!

Să trăiți. El e. Subofițerul bătrân și hârșăit. Nu-i convins de mutra mea. Nu e rost de marfă autentică. Scoate tot ce ai în buzunare. Elev, percheziționează-l. Fața ciupită de vărsat se apropie de mine. Măinile mari, cu degete îngălbenite de tutun, îmi caută cuțitul bozul lațul sau poate lama de ras sau poate firul de oțel al sectei asiatice a sugrumătorilor. Aha, inginer. Ce scrie aici? Bolnav cu nervii, traduc. Aha. N-aveai bani? Atunci? Știuca, subofițerul și cu elevul mă țintuiesc și se pironesc cu privirea. Ba da. Atunci? Ba da. Elev, du-l în mașină. În spate. Înghățat de braț. Cu putere. De ce așa? Răspund de dumneata. Grav. Aproape dus pe sus. Prin alimentară. Templul ispitei. Altarul înconjurat de credincioși. Martorii credinței: corul: aleluia, Inochente! Mi-e rușine?

Lehamitea odată cu apusul letargic. Urc în dubă. Nu mai e nimeni acolo. Sunt singurul hoț prins. Dacă nu rupeți sau zgâriați mușamaua banchetelor, nu stau cu dumneavoastră. Nu. Zdrang, ușa metalică. O zăvorește bine. Nici pasărea. Noile basme. Mi-aș aprinde o țigară. Pot? Cum va fi în pușcărie? Bum, bum, în tabla albastră. Elev, stinge beculețul. Nu consuma acumulatorul. Întuneric. Cum va fi în pușcărie. Nici pasărea. De ce aștept atât? Cred că întunericul ăsta n-are doi metri cubi. Cred că spaima e inodoră. Cred că stau pe o banchetă pe care unii sunt tentați s-o zgârie, într-o mașină pentru

hoți, criminali și alții, arestat, nu? Elev, sunt arestat?

Tânăr. Bucălat. Îmbrăcat sportiv. Se mișcă repede, sigur pe sine. Bine, tovarășul inginer, cum sfântul duh? Ofițerul mă compătimentește. Plin de rezerve, însă. Sunt unul dintre unii sau unul dintre aceia? Stați jos. N-aveți cazier, lucrați, am verificat. Veți ajunge în fața comisiei de judecată a întreprinderii. Amendă sau mustrare. Depinde de explicație. Privesc prin geam. S-a înserat. De afară: ciobăneștii alsacieni s-au încăierat. Mârâie. Urlă. Mi-e atât de greu să întorc capul și să-l privesc. Aș vrea să-mi înțepenească gâtul lingând cerul. *Cui prodest?* Bun, trecem în declarație chestia asta din certificatul medical, tendințele paranoice, o să fie mai ușor. Bine. Se așează la mașina de scris. Deci: Inochente Damian, născut...

Cobor scările clădirii Miliției. Sunt liber. Filmarea din afara înlăuntrul meu s-a sfârșit: din nou împreună, Damian.

Își aprinse o țigară. Dintr-un chip, doar un punct stacojiu.

Și răsună strident, sec, tobă de tinichea, glasul lui Damian după ce, câteva clipe, se adâncise în așteptarea de stepă a privirii Clavdiei:

„*Tigrul de pluș*

Regizorul simți că i se face rău. Maria îl privea cu ochi-i mari, negri și întregul ei chip nu exprima decât milă față de omulețul care se isterizase încercând să-i explice că acest film nu poate fi adevărat, real, așa cum îl vrea el, nu va deveni o capodoperă dacă ea nu îl ajută, nu

înțelege rolul ei de femeie ca oricare alta.

.....
 Mi-e frig iar senzația asta mi-apare cal de foc alergând pe câmpia tâmpelor în tropot de galop pe cale de a fi făptuit. Cui pot să-i povestesc ce mi s-a întâmplat, ce mi se face de când deliberat am acceptat să-mi torn clopot de sticlă peste țara visurilor mele din fiecare clipă? Dacă o clipită nu și-ar conține-păstra clipita ei de fericire neînțeleasă cum am putea supraviețui considerând că orice făptură, chiar și cea psihică, e un act de supraviețuire?

.....
 - Maria, eu sunt un om bun, te implor, Maria, mă ucizi!

- ...

- Maria, acum nu mai ești o actriță. Ești Maria Popescu, o femeie care muncește într-o întreprindere, crește copii și...

.....
 ... aseară stând tolănită în fotoliul de răchită mă legănam încet încercând să adorm nuiielele scârțâiau ușor în cameră era liniște de râu de luncă dar somnul mă ocolea prin eschive șiret întrupate în imagini de act sexual obscen încât la un moment dat am fost tentată să-mi chem iubitul la telefon rugându-l să vină la mine spre a ne împreuna dar mi-am stăpânit pofta și mi-am mângâiat trufa cu laba pe urmă am dat din coadă astfel închipuindu-mă o biată ființă în călduri m-am stăpânit pentru a câta oară năvălea animalul din mine adus de lehamitea de zi cu zi când după împlinirea creștineștilor

obligații obștești când unde și ce și cum să fac m-am ridicat din fotoliu sex cu trup și suflet și desculță în închipuirea mea am ieșit din casă ca să mă îmbăt undeva într-unul din barurile pustii ale cetății mele rătăcitoare printre galaxii iar pașii m-au rotit în spațiul bucătăriei luminată de o lumânare de pom de iarnă și de flăcările firave ale unui ochi de gaz: bezna și căldura rece plecând desculță dintr-un fotoliu de răchită, aseară.

.....
 ... acum nu mai ești o actriță, cine naiba ți-o fi băgat în cap asta! Vreau un documentar năpraznic, pricepi? Da, domnilor, gata, filmăm! Așadar, primăvară, plimbarea cu chipul senin...

.....
 Starea de vis numită tristețe cu țipăt:

... hoinărea pe deasupra orașului și abia atunci i-a descoperit înfățișarea de cetate sufocată de monade de beton și sticlă totul cenușiu și murdar acoperit fiind de zăpadă violată de smog și îi era frig în pielea ce-o alesese ca veșmânt pentru plimbare și-o îngrozea amurgul mult prea violet și mult prea sângieriu de aceea a închis repede ochii strângând cu putere pleoapele se imagina copil infirm la început de adolescență extrem de plictisit cum altfel putea fi matur credibil dar când a văzut că amurgul nu dispăruse ci dimpotrivă devenise mai sângieriu s-a hotărât trebuie să caut cât pot de iute cotrobăind prin timp și spațiu voi găsi nuștiuce dar pe deplin convinsă despre dreptul și puterea de a afla acest nuștiuce...

Urmează doar țipătul. Din păcate, mut. .

.....
 - Bravo, Maria! Un film este alcătuit în primul rând din imagini, iar dacă ele nu vorbesc înseamnă că nu se întâmplă nimic, bravo! Te lansez, măi femeie, te lansez! Hai, fumează o țigară.

.....
 Cerul senin. Dar mohorât. O seninătate fără soare. Însă nu lipsește soarele. E așa, o zi de iarnă lungă. Înainte de a se târî spre moarte. Siluetă mărunță. Zgribulită. Zâmbește în sine. Și zâmbește spre restul, tâmp. Oamenii par a o ocoli. Mărunță. Zgribulită? Nu. Oameni nu o evită. Drumurile fiecăruia, serpentină printre obstacole. Se pășește printre monoliți. Măcinați de Dumnezeu știu ei ce. În dreptul unor temple se dă de pomană. Preferințele sunt diverse. Nu astăzi, însă. Nici ieri. Cum nici poimăine. Oriunde se dă de pomană e bine. Bineînțeles preoțimea primește pentru asta ofrandă. Nu lor, zeilor. În Gomora, cerul senin. Dar mohorât. Silueta alunecă. Cenușa ca din praf de gheață. Buf! A-a! Mărunta lungită. A... Destul de erodați monoliții. N-au mijloc. Templele au pomană. Există doar verticala înclinată. A... s-a ridicat. Se sprijină de zidul templului la care se grăbise să ajungă. S-a înălțat până la patruzeci și cinci de grade. De ce naiba mai geme? În sfârșit. Zâmbește. Tâmp către restul puii de monolit o așteaptă. Față de ei uneori mai râde. Cum și de ce? Soarele e risipit în praful de gheață. E chiar praful. În curând silueta mărunță va primi pomană. Și o va plăti. Ofranda. Toți monoliții par încremențiți. Și încruntați. Pentru cine nu-i cunoaște. De fapt zâmbesc unii spre alții. Tâmp.

.....
 - Ei vezi, vezi că se poate? Greșeala actorului constă în incapacitatea lui de a-și închipui personalul. El e personalul. Frământările tale sunt necesare asumării condiției tale, doar ai citit scenariul, nu?

.....
 Să nu aveți impresia că figurinele de ceară sunt simple copii măiestre ale unor personaje mai mult sau mai puțin vestite. Nu, nicidecum. În câteva cuvinte pot să vă povestesc o întâmplare care mie îmi dă dreptul să susțin cele afirmate mai sus.

Leșisem din uzină și eram puțin cam supărată pe mine însămi că nu-mi promisem salariul întreg, dar, pe de altă parte, mă linișteam fiind conștientă de nerealizarea planului, deci din vina noastră reală. Nu munciserăm suficient de bine. Asta era tot. Știam însă că pe viitor greșeala nu se va mai repeta. Așa că începusem să-mi fac unele calcule specifice oricărei gospodine. Copiii trebuiau hrăniți, îmbrăcați. Eh, din când în când îi mai înjuram pe cei care nu ne aprovizionaseră competent, pe colegii leneși, și ce mai încoace-și-încolo, acele cauze obiective ale împușinării banilor mei, motive pe care nu aveam voie să le uităm, nu?

Așadar, mai gândind, mai alergând la un aprozar, la vreo alimentară, iar mai cugetând, iar mai certându-mă pe la un rând, străbătând astfel orașul în drum spre casă căci îmi place teribil să merg pe jos, detest înghesuiala din autobuzele atât de rare din cauza lipsei de benzină, m-am trezit oprindu-mă în fața unei vitrine. La început, datorită plaselor încărcate care-mi

rupeau brațele. Le-am pus pe asfalt și parcă eram alt om. Abia după ce am suspinat ușurată am cercetat interiorul vitrinei. Am înțeles că, totuși, ce vedeam acolo mă oprise. Păpuși de toate mărimile, unele aproape cât mine, înveșmântate cu gust. Deși imediat mi-am dat seama de frumusețea imaginii, mi-au trebuit câteva clipe bune ca să mă dezmeticesc. Având aceleași chipuri, dar trupuri de vârste diferite, de la bebeluș și până la optsprezece ani, fetița și băiatul meu îmi zâmbeau de dincolo de geam. Le-am zâmbit și eu. Am râs chiar. Fericită, înțelegeam că sunt iertată de lipsa banilor, de incapacitatea mea să muncesc cum trebuie. Le-am arătat plasele pline. Bebelușii mi-au scos limba, cei de zece ani s-au lins pe buze, iar cei de optsprezece ani m-au dojenit cu privirea pentru greutatea ce-o căram. Eram atât de încântată încât îmi venea să bat din palme. M-am uitat pe furiș în jur să văd dacă mi-aș putea permite gestul ăsta. Nu, era prea multă lume și oamenii sunt cum sunt, gândesc cum gândesc. M-am abținut. Cineva m-a observat totuși și am auzit: s-a întâmplat ceva, doamnă? Am clătinat din cap, nu. Femeia, târând după ea o sacoșă plină cu cartofi, a trecut mai departe. Am vrut s-o opresc ca să aflu de unde a luat cartofii. Apoi mi-am spus că putea să aibă și ea copii și lucrurile din vitrină i-ar face rău. Nu știu de ce am gândit astfel. M-am întors spre minunea descoperită de mine. Dincolo de sticlă, fizionomiile se transformau. În câteva secunde, peste tot era un singur copil. A început să mă mustre plângând și să agite disperat brațele. Atâtea brațe și prea multe lacrimi ca să nu înțeleg că își chema mama,

femeia care trecuse. De mine s-a apropiat o bătrână. Nu știu de ce am spart geamul vitrinei.

.....
 - Of, of. Nu e bine. Nu e bine deloc. Uită-te la mine. Vezi? Cam așa. E important ca tu să-i sugereze că uneori își amintești cu tristețe de începutul iubirii voastre când făceați dragoste altfel, alt-fel, nu ca soț și soție! hai!

.....
 adeseori se îmbată și femeile. Fie din lipsă de coapse, sâni, fese și buze atrăgătoare, fie din cauza absenței ochilor ațintiți înlăuntrul privirii. Femeia-tigru nu se îmbată decât la lumina lumânării când e tentată să-și sfâșie o labă sau coada, pe care și le mișcă ademenitor în joc de substituire a vânătorii reale, a vieții adevărate.

Încă de la primul ei joc de-a vânătoarea-reală-viață, Maria și-a devorat un ochi.

.....
 - Maria, nu trăim într-o lume exasperantă, ci într-una în care trebuie să învingem. Tu nu ești un caz nerezolvabil. Ai citit scenariul, da? La dracu! Niciodată nu citiți cum trebuie scenariul! Mereu separați rolul vostru de context. Contextului te supui. Rolul tău contează prea puțin...

- Vreau...

- Ce naiba vrei?

Maria respiră adânc și păși încet pe platou.

.....
 Mi-e frig, iar senzația asta mi-apare cal de foc alergând pe câmpia tâmplilor în tropot de galop pe cale de a fi făptuit. Cum, de ce?

.....
 - Bei apa încet. Ai buzele uscate. Respiri precipitat. Te uiți spre el cu tandrețe. Ți se pare că răsuflarea lui și a copiilor răsună în noapte ca o simfonie a frumuseții familiei tale. E clar?!

.....
 Noaptea e plină de stele. Se plimbă pe străzi morții senini, împăcați de spuzeala bolții. De data asta nu prea înaltă. E adusă la noi, trasă de pletele lor vâlvoi lipite de ea. Plutește printre case, singura zi în deplinătatea întunericului de basm visat până la făptuirea lui. Moartea la fel de vie ca și ei, dar mai puternică, deși le-a fost amantă și iubit tuturor.

Dialog între mine și ea (ne-am întâlnit întâmplător lângă o casă din cărămidă roșie):

- Oh, ce surpriză!
- Oh, ce surpriză
- Cui să-i mulțumesc?!
- Cui să-i mulțumesc
- Ding-dong, ding-dong, crede-mă, emoția...
- Ding dong ding dong crede mă emoția
- *Good bye*, pe curând!
- *Good*.

.....
 - Nu așa te cerți cu maestrul! Tu ai greșit, nu el! Te revolți ca un om simplu. Ești o muncitoare!

- Dar...

- Nici un dar! Mai ai până să termini facultatea la seral. Maria, filmul ăsta e un documentar anume. Uite care e chestia: aici nu facem teatru de amatori, te află

între actori profesioniști, meseria noastră e filmul și eu te-am cules pe tine dintre toți diletanții ăia...

.....
 Dacă mi-aș rumega paiele, e drept, cam uscate, aș fi o bovină. Adică așa s-ar crede. În fond, doar m-am discutat și curg în afară. În marea majoritate a cazurilor, maimuțelor li se întâmplă să plesnească pe cusătură din cauza obositoarelor lor patimi de a imita orice. Până și un strop de lumină. Arareori reușesc. E foarte frumos atunci. Dar mai întotdeauna ți-e scârbă. Fiindcă mai întotdeauna sunt ca mine - o femeie în oglindă.

.....
 - Maria, te-ai gândit vreo clipă la titlul filmului? Se numește *În cumpăna zorilor*.

Maria privi țintă camera de filmat. Se zări în lentila albăstruie. Îndepărtată și mărunț. Cât un spiriduș trist. Răspunse moale, istovită și indiferentă:

- Prostii.

.....
 Stă la masă. Și mesecă. Între timp, mâna îi aleargă cu degetele picioarelor de paing pe partea interioară a pulpei. Așa se simte mult mai bine. Când mestecă. E atentă la felul în care mușcă din felia de pâine unsă cu zacuscă. Și mâna. Aleargă. Ciorba urmează să dea în clocot. Gândurile nu.

.....
 - Ești singură în casă. Visezi și dansezi.

- Nu.

- Iar te împotrivești? Te-am scos din laboratorul ăla împuțit, te pot transforma într-o vedetă și tu, nu.

- Nu.

.....
Cui să povestesc ce mi se întâmplă?
.....

- Încearcă să-ți amintești cum s-a întâmplat pentru prima oară, bănuiesc că aveai cincisprezece-șaisprezece ani. Maria - doar ochi mari și negri.

.....
Starea de sărut ca zgomot de ventuze dezlipite:

Căutându-se, buzele umede se desprind neașteptat - smoac!

.....
- Nu, nuuu. Machiaz-o încât să pară cadaverică. E vorba de adulter, nu de botezul copilului!
.....

Fragment din jurnal:

„Am făcut dragoste. De data asta am coincis. Am vrut să mă spăl. Apoi mi-am adus aminte că mi-e somn. Și am adormit imediat. Dimineața m-am trezit obosită. Nu m-am spălat nici dimineață. N-am avut apă. Nu m-am machiat. N-am avut curent electric. Am pregătit sandvișuri pentru toată lumea. Ceaiul va fi rece. Un fel de infuzie. Puterea gazului nu ne permite mai mult. Atenție la aragaz. Asfixierea. Lectura, atenție, Asfixierea. Pentru diseară am făcut deja dragoste. Eradicarea sentimentului de greață. Față de orice. Dar cum de-mi permit să scriu în timpul programului? Lehamite. Mă voi machia totuși.

.....
Maria se așeză pe scaun. Își aprinse o țigară. Închise ochii. Buzele îi tremurau.

- Splendid, splendid. Obosită în camera copiilor. Împrăștiați jucăriile pe podea. Gata, Maria. Numai scena asta și pe urmă fac eu cinste. Mergem unde vrei tu.

Maria întredeschise ochii. Ar fi mângâiat plușul micilor animale. Și s-ar fi culcat într-unul din pătuțuri. Se aplecă, întinse mâna. Degetele i se plimbară ușor, tandru, pe trupul vărgat.

- Filmează! Filmează! Firesc, firesc! Bravo!

.....
desprinderea prin starea de clipă.
.....

Cui să povestesc ce mi s-a întâmplat, ce mi se face de când deliberat accept să-mi torn clopot de sticlă peste țara visurilor mele din fiecare clipă?

Firesc, nimănu!”

Clavdia se ridică brusc din fotoliu, iar Damian avu impresia că va fi pălmit. Dar îi întinse cartea, gest obedient al amarului încarnat în ființa lui, femeia îi primi înțelegerea știindu-l nepriceput să se ascundă în fața ei, îi surâse încurajator, acest text a-i putea să-l săvârșești? nu știu... cartea asta a ta... murmurul lui, m-am întors aici și am vrut să-l recitesc mărturisindu-ți-l, un fel de cadou, Clavdia, ești obosit, mi-a fost dor de tine, știu, am vrut..., bine, lasă, mâine, în seara asta uită nebunia lucidă, despre ea, ai încercat să-mi mărturisești, nu? nu știu...

„*Jurnal*”

Încep acest jurnal fără a-l nota calendaristic decât cu *o zi* sau *altă zi*, deși foarte bine aș putea să scriu *prima zi*, *a doua zi* sau *ziua întâi*, *ziua a doua*, dar prefer prima variantă fiindcă ea exprimă cel mai bine dorința mea de a-mi impune timpul variat doar ca dimensiune psihică și nu în sensul necesității noastre oarecum aberante de a-i găsi o reprezentare care să țină de concret. Ce poate să însemne 12.10.1983 sau 10.11.1984? *O zi* sau *altă zi* semnifică astfel aceeași zi. Pentru a-l încuraja pe cel care nu reușește să accepte așa ceva, i se va sugera să gândească asupra realității cotidiene.

O zi

M-am întors în stațiune. După ce i-am citit Clavdiei *Tigrul de pluș*, noapte de dragoste fracționată de țigară, cafea, vodcă, dar și de sute de ramificații ale unuia și aceluiași gând: cum trebuie să exist? Nu, problema inexistenței mi-e străină fiind sinonimă cu sinuciderea (acceptabilă doar în eventualitatea dobândirii curajului de a avea curiozitatea pătrunderii în Moarte ca în altă lume). Căi de rezolvare pot fi:

care e anomalia mea? anomalie?

pasiunea pentru textele nebunilor culese de Clavia și, momentan, altceva nu întrezăresc. Evident, am nevoie în permanență de o cât mai mare luciditate, cel puțin în clipele de „mâzgălire” a acestor pagini. Și iarăși evident, cât de curând sunt obligat să ajung la o concluzie, altfel risc... nebunia.

Am ezitat destul până să scriu acest cuvânt. Sunt convins, se pronunță prea des și prea ușor. La fel se și scrie. Într-adevăr, e „nebunească” dezinvoltura tipică inconștienței când se folosește așa.

Ce se întâmplă în jurul meu? Aparent nimic sau chiar nimic?

Nu știu dacă are vreun rost să analizez „furtul” meu, reîntoarcerea în lumea părăsită - scriu asta de parcă aici ar fi altă lume - și, înainte de toate, șederea de până acum în stațiune. În mine există deja această analiză, urmează doar s-o continui pe plan conștient. Mărturisesc că nu mi-am propus vreo metodă anume, după cum mi se pare inoperant să-mi propun un țel anume. Sunt suficient de conștient de destructurarea mea, a lui Inochente Damian, fostul cetățean ca oricare altul. În schimb, insuficient lămurit asupra cauzelor destructurării psihice și asupra sensului ei. Sunt, pe de altă parte, înspăimântat și îndrăgostit în același timp de cel care voi fi. Nu îndrăznesc să visez vreo imagine. Orice voi deveni, voi fi binevenit în mine însumi. Și-mi mai este clar un lucru: redobândirea a ceva pierdut de mult, poate a stării arhetipale a lui Damian. S-ar traduce prin această afirmație „dorul-după un nu-știu-ce?”

Într-un film, unul dintre personaje declara: nu accept în viață iresponsabilitatea și infantilismul! Alt personaj, în același film: acum, când mă apropii de sfârșitul vieții mele, vreau să păstrez în memorie numai ce-i important...

Negând prima afirmație și aprobând-o parțial pe a doua (depinde de ce e considerabil important), s-ar

putea să ai coordonatele esențiale ale autenticului. Care autentic?

Tot din acest film, rusesc: uneori mersul firesc al lucrurilor se strică... intervine o întâmplare... parcă tot mergi, mergi și, stop! te întrebi: cine ți-a rânduit viața?

Ajunge. Pentru o zi am fost rânduit destul. Filmul se numește *Zbor neîntrerupt*.

Nu, nu ajunge.

Despre *Tigrul de pluș*. În primul rând, cartea din care face parte, unde textele sunt încredințate „cui le vrea întru desăvârșire”, o consider un act lucid într-o realitate în care actul de creație artistic își pierde treptat, dar sigur, importanța și valoarea. O asemenea carte poate fi considerată un model de desăvârșire a textului prin meditație de tip filosofic și chiar științific. Arta de a scrie conține și meșteșugul de a scrie ca știință. Truism prea puțin înțeles, nu?

Revin la *Tigrul de pluș*. Personal, nu mi se pare a fi un text care necesită desăvârșire. Povestea acelei femei m-a obsedat încă de la prima lectură. E întrețesută astfel încât, la fiecare pășire pe urmele suferinței ei, senzația de vid sufletesc din ce în ce mai accentuat devine un chin care, intrând în tine, îți relevă anomalia cotidianului. Bineînțeles, nu sunt în măsură să purced la o analiză competentă a textului - aceste prime pagini de jurnal oricum mi-au impus un efort de exprimare cam neobișnuit pentru mine; am împrumutat de la biblioteca stațiunii câteva dicționare, de limbă română, de filosofie, de psihologie, dar numai în acest fel voi reuși să mă disec eficient -, însă tulburarea profundă pe care mi-a

provocat-o trebuie s-o adun în câteva cuvinte și bănuiesc că e vorba despre identitatea de trăiri dintre mine și Maria. Trăiri ce implică existența unei spaime în continuă creștere, spaima de a nu fi confundat cu un obiect. S-ar părea că starea noastră se învecinează (mă gândesc la o discuție avută cu doctorul) cu aceea de pierdere a coerenței specifice conștientului. Paranoia în stadiul incipient sau simplă înstrăinare spirituală?”

Damian reciti ce scrisese. Puse capacul stiloului. Apoi întoarse caseta. Carlos Santana, *Abraxas, Samba Pa Ti*. Ochii lui privind trupul ritmului unduit în cameră. Cu mișcări lente, fără zgomot, rândui dicționarele, închise caietul cu coperti din plastic negru și-l așeză deasupra lor. Se ridică de pe scaun. Câțiva pași de sambă. Opriți în dreptul noptierei. Mâna întinsă către dosarul negru al Clavdiei. Apoi spre cartea nedesăvârșită, manuscrite de căpătâi, iar dosarul meu comentariul lor, nu? Se uită la ceas, unsprezece, doctorul mă așteaptă, de câte ori ne-am întâlnit? de trei sau patru ori? am nevoie eu de el sau el de mine? în fond, ce-am discutat până acum? nimic deosebit în afară de așa-zisa mea obsesie că nu mă simt bine, dialog purtat de parcă l-aș fi interogat, dar nu eu sunt cel care trebuie să afle ce are? nostim, eu, medicul, iar doctorul, pacientul, nostim... Țârâitul telefonului. Alo, da, nu, n-am uitat, mă pregăteam să plec, bine, vin diseară pe la tine. Clavdia ai rezolvat cu biletul meu? mai ai nevoie de bani? nu? bine, nu, nu vreau bonuri de masă, mă deranjează împărțirea timpului meu în funcție de mese, când am chef de Caraiman sau de ceilalți mă duc și-mi

plătesc consumația, ei, vorbesc normal, n-am pățit nimic, ce naiba, te porți cu mine de parc-aș fi copil, aha, instinctul matern, râzi, râzi, diseară o să fiu respectuos cu doctorul, drăguțul de el, gata, hai că-i târziu, sărut mâna.

Soarele pipăind din înălțimi cu vârfuri de căldură mângâietoare creștetul lui Damian. Pe străzi, înconjurat de arămiu și alb și gri și călăuzit de azur. Plutire de toamnă. Nu există gânduri, nu mai am trup, abur cu aparență umană. Damian simți tentația să-și fâlfâie brațele. Printre clădiri, pe lângă copaci, eu dintr-o dată un om absolvit de singurătatea amarului. Umplut de firesc, ființă cu adevărat normală, adunată cu totul în senzația asta unică de... de, trase aer în piept și văzu clădirea clinicii.

Cabinetul. Același. Confort calculat. Spațiu psihoambiental. Tot Bach. Mereu amabil, doctorul:

bine v-ați întors, domnule Inochente,

bună ziua, domnule doctor,

văd că ați fost punctual, unsprezece jumătate fix,

uneori îmi reușesc și astfel de performanțe, poftiți,

aha, deci vi s-a aprobat prelungirea tratamentului,

mai precis a odihnei, căci, dacă e să fim cinstiți, n-ați urmat nici un fel de tratament, nu?

așa e, domnule doctor, însă bunăvoința dumneavoastră... nu, nu bunăvoința mea, afecțiunile psihice sunt cele mai delicate boli și pentru un început trebuia să vă acord odihna necesară și să vă cunosc, deși nu prea am avut ocazia, nu, nu bunăvoința, ci răbdarea în astfel de cazuri...

aveți dreptate și, vă rog, nu mă refuzați, domnule Inochente! mă jigniți! ce naiba?! dar nu m-am gândit nici o clipă la... la peșcheș, vă asigur că sunt realmente interesat de cazul dumneavoastră, mă determinați să mă îndoiesc de existența vreunei afecțiuni...

domnule doctor, domnule doctor, aveți amabilitatea să mă ascultați pentru câteva secunde, da?

vă rog!

ei bine, nu vă mituiesc, nicidecum, sunt convins că boala mea e de natură psihică și o resimt ca atare, altfel îmi vedeam de treabă și nu vegetam aici, mai ales că îmi plătesc camera, masa și nu sunt fecior de bani gata, ce fac eu acum e un gest prin care îmi manifest respectul și prietenia față de dumneavoastră ca medic realmente interesat de cazul meu, ca om dornic să mă ajute, așadar vă ofer un album Bach și *Psihanaliza* lui Freud, recent tradusă, dovada cea mai bună că nu dau șpagă, cum se exprimă golani, e că dumneavoastră s-ar putea să aveți și discurile și cartea, poftiți...

nu, discurile astea nu le am, Freud-ul îl am în franceză, mulțumesc, în contextul acesta accept, dar vă rog, insist, ca într-una dintre serile următoare să vă considerați invitatul meu împreună cu prietena dumneavoastră,

Clavdia?

da, insist,

de acord, vă mulțumesc,

dar, iertați-mi curiozitatea, cum de-ați găsit *Psihanaliza*, știam că a fost tradusă, însă librăreasa din

stațiune mi-a spus că tirajul a fost extrem de redus,

în orașul meu am și eu o librăreasă, au primit trei exemplare, iar ea e tânără și plină de speranțe, eu întotdeauna am cotizat substanțial, simplu, știți prea bine, în *Abator 5*, Kurt Vonnegut jr. e obsedat de o expresie: așa merg lucrurile; dacă n-ați citit cartea, v-o recomand călduros,

domnule Inochente, mă bucur observând o schimbare în bine a atitudinii dumneavoastră față de mine, mă refer la încredere și sper să nu fie o stare trecătoare...

domnule doctor, vreau să mă vindec, să redevin o ființă socială,

bravo, domnule Inochente, dar dați-mi voie să fiu încă suspicios, deși dumneavoastră de mult ar fi trebuit să înțelegeți că numai pe baza unei sincerități reale față de mine vă pot acorda asistența necesară,

considerați că am înțeles acest lucru, dealtfel, veți vedea,

bun, bănuiesc că acasă vi s-a întâmplat ceva decisiv, dar nu vreau să vă asaltez cu întrebările de cum v-ați întors, ați reținut, nu? răbdarea...

vă mulțumesc,

până una-alta, vă dau o rețetă și veți lua aceste calmante, sunt simple calmante, fără remanență, vă asigur, și vă prescriu un program de hidroterapie, în apele minerale existente aici, gimnastică, plimbări zilnice între anumite ore și un ușor regim alimentar, doriți și câteva ședințe de acupunctură?

nu, pentru început, calmantele și programul de

care vorbeați,

mai e ceva, vă rog ca o dată la două zile să treceți pe la mine și să stăm de vorbă pe larg despre problemele dumneavoastră, țineți minte, odată m-ați chestionat asupra a ceea ce înseamnă obsesia,

da,

voi încerca să vă răspund, dar trebuie să aflu de ce vă preocupă această problemă, fără cauză...

bine, domnule doctor,

a, să nu uit, citiți cărți care să nu vă solicite intelectual în mod deosebit, audiții deconectante...

am înțeles,

bun, atunci, pe curând, la revedere,

încă o dată, vă mulțumesc, bună ziua.

Cabinetul psihoambiental. Stinse acorduri de Bach. Perdele grele abia filtrând lumina. Confesional iezuit. Ușor adus de spate, apăsător de obediență autoimpusă. Damian închizând ușa în urma lui și în fața amabilității celui din spatele biroului. Elegant.

Pe scările ieșirii din clinică, sex cu zâmbete de sex, sărut mâna. Arpeggia, oh, bună ziua, ați fost pe la noi? da, mai rămâneți în stațiune? da, și lăsați pluralul, Damian, ah, pentru cât timp? trași spre tâmpole, ochii ațintesc, caută în fante în obscen, cât va fi necesar, oh, sper că nu e nimic grav, nu, nicidecum, dar nu mi-ai văzut fișa? nu, însă... șuvițele de păr lucesc cer în soare, buza de jos răsfrântă în dorință și curiozitate, însă..., Arpeggia, cam peste cât timp am putea bea o cafea împreună? oh, nu știu, însă..., bine, uite, dacă nu ești ocupată, peste trei ore te aștept, unde? nu știu, șoldul se

arcuiește părând a fi dezgolit, carnea, sânul se înalță părând a fi mângâiat, carnea, păi, să zicem în față la „Decebal”, e bine? numai să poți, Arpegia, pot, Damian, sărut mâna.

Străzile acceptându-i pasul agale în toamna leneșă, Damian încercând să înțeleagă. El și Clavdia și doctorul și Caraiman și Cruceriu și Arpegia și alții, toți alții, eu și alții, poate exista doar eu și încă un eu? Străzile. Trecătorii. Toamna. Normal, nu? râse încet Damian.

În holul luminat cu neon era cald. Prea cald. Caraiman își puse pălăria pe genunchi, scoase batista din buzunarul de la piept al hainei și-și șterse chelia. Oftă încet. Se uită la ceas. Ora zece. Primul din seria programată la această oră pentru hidroterapie. Cu vârfurile degetelor își luă o scamă de pe reverul sacoului cadrilat. Admiră culoarea de opal a stofei. Iar oftă. În toți anii de când venea în stațiune, poate fusese cel mai punctual dintre pacienți. Ba nu, existase unul care-l întrecuse. Zâmbi. Mihăilescu. Dar ăla era obsedat de șah. Nu știa altceva. Nu bea. Fără femei... Zâmbi. Și era cam sărac cu duhul. Halal șahist. A, bună ziua domnișoară. Bună, domnule Caraiman, numai dumneavoastră? Ca de obicei, domnișoară. Atunci mă așteptați, da? Bineînțeles, bineînțeles, domnișoară. Caraiman se așeză din nou în fotoliu. Ce fese arree... Și ce sâni... ca doi porumbei, fâl, fâl. Aș face toate halatele doar cu trei nasturi. Femeia, dezbrăcată din priviri naște adevărata poftă. Ce-i aia nudism? Aia din evul mediu se

tulburau când vedeau o gleznă... Caraiman oftă prelung. Se gândi la cei cincizeci și șapte de ani ai lui. Apoi își aminti că arabii sunt potenți până la optzeci de ani. Curmalele, pesemne. Dar de unde atâtea curmale? Ei, dar un trup tânăr lângă tine te scoate și din morți. Amuzat. Își privi șlițul. Din morți. Își pipăi atent fălcile. Iar nu se răsese destul de atent. Mai bine și-ar lăsa barbă. E obositor să te razi în fiecare dimineață. Ar avea o barbă albă. Un interesant domn bătrân. Însă acest „bătrân”... Aha, uite-i! Se înveseli. Inochente, Zbârcea și Cruceriu se îndreptau spre el. Mai vioi, domnilor, mai vioi! că doar n-ați venit la îmbălsămare, bună ziua, bună ziua. Inochente îi răspunse primul. Vocea lui Cruceriu se auzi, firicel de apă. Zbârcea mormăi ceva în barbă. Preț de câteva secunde, Caraiman îi studie atent. După care: domnilor, avem o soră... ce păpușică, mamă, mamă! să mai am eu vârsta dumneavoastră... Atunci să intrăm cât mai repede, replică Inochente. Caraiman deschise ușa, poftiți, poftiți. Îi urmări cu privirea. Nu, hotărât lucru, nu aveau vigoarea lui, în ciuda diferenței de vârstă. Nici măcar Inochente, mai tânăr ca el cu cel puțin douăzeci de ani. Cum naiba se nasc unii așa momâi? Inochente îi vorbise cu oarecare indulgență, de parcă abia ar fi îngăduit această glumă. Însă nu glumise. Îl îndemnase cu toată seriozitatea. Ce? ar fi trebuit să aibă o mutră lungă de cioclu ca să le spună așa ceva? Doamne, Doamne. Intră după ei și închise ușa. Ceilalți se aflau deja în cușetele vestiarului și se dezbrăcau. Ehe, he! sunteți harnici, nu glumă. Nu auzi decât zgomotul fâșâit al hainelor împăturite. Ce-or fi având de sunt așa

morocănoși? la mai dă-i în aia mă-sii! Se instalează în cușeta de lângă Inochente, își agăță pardesiul într-un cârlig de porțelan, apoi descheie nasturii sacoului. Nu răbdă tăcerea celorlalți. Când v-ați întors, domnule Inochente? Alaltăieri. Și, cum a fost? Bine. Ca acasă. Înțeleg, deci, că v-ați prelungit vacanța aici, printre noi? Vacanța... Am glumit, am glumit, domnule Inochente, dacă am lua totul în serios, ce-ar fi? mai ales în cazul unor bolnavi de soiul nostru, avem nevoie de optimism, de foarte mult optimism, altfel ne paște schizofrenia, nu? M-da.

Ieși din cabină. Lipăi cu șlapii pe linoleumul verde. Restul cabinelor erau goale. Cât de serios își privesc ăștia boala. Se bătu ușor cu palma pe burtă. Cam multă osânză. Dar la vârsta lui se admite. Unde e mijlocul ăla tras ca prin inel? Unde să fie? în fotografii... Și undeva, vag, în ceața amintirilor. Traiul bun din stațiune. Brusc, îl năpădi tristețea. Imaginea fiului său. Scotoci în memorie. Recită din vârful buzelor: „M-am deșteptat pe negândite / în gerul unei nopți / când cana de apă a plesnit.” Se gârbovi. Bătrânețea în asalt, adevărata lui boală. Își îndreptă spatele. Oricum, în zile ninse, cu zâmbetul pe buze. Un pic de astenie. Un strop de exces de nervozitate. Amnezii neașteptate. Puțin material care să asigure bunăvoința medicului. O relație la casa pensionarilor. Bunăstare și liniște asigurate într-o superbă stațiune. Unii pricep ghicitoarea asta. Iar dintre ei, câțiva făptuiesc. Eu, de exemplu. Intră în sala bazinei. Agățat de bara de sub apă, Zbârcea dădea din picioare ca un broscoi. Caraiman se cutremură.

Doamne, ce slab e! De fiecare dată când îl vedea dezbrăcat, reacționa la fel. Și-l închipuia ca abia scăpat de la Auschwitz. O dată i-a și spus, domnule Zbârcea, eu cred că filosofia asta vă impune un post cumplit, să fie adevărat oare că orice strop de grăsime lânzește judecata? și, când profesorul de filosofie a dat din umeri disprețuitor, l-a întrebat, cum naiba l-au gândit chinezii pe Buda, că toate statuetele lor îl arată ca pe un morman de grăsime? Zbârcea iar a dat din umeri, apoi a pufnit, prostii, domnule, prostii, Caraiman s-a amuzat cumplit în sinea lui. Zbârcea continua să dea din picioare. Concentrat și cu râvnă. Broscoi curentat. Domnule Caraiman, nu intri în apă? Doar dumneata îmi predici despre virtuțile băilor ăstora! Da, da, domnule Inochente, o să vedeți cum vă veți simți peste vreo două ore, ca Hercule și Atena la un loc, da, da! Fugi mărunț și sări în apă. Când ieși la suprafață, după ce-și scutură capul, o văzu pe soră, care-l dojenea cu degetul. Știu, știu, iertați-mă, domnișoară, dar ce să-i faci? ale bătrâneții valuri! Din câteva mișcări de brațe ajunse lângă Inochente. Bazinul e mic, dar zic că putem să înotăm puțin, eu așa procedez întotdeauna. Am constatat că efectul e mult mai puternic. Bine, domnule Caraiman. Să înotăm bras, mai putem sporovi puțin, nu? De acord. Bun băiat, Inochente ăsta. Interesant om. Cu toate că îl considera cam prea tăcut, prea retras. Cine știe ce-l macină... Merita însă tentativa de a-l mai atrage o dată la cârciuma din Mănăstiri. Ține la chef și pare că se pricepe și la oameni. L-a făcut criță atunci pe Chimet, care-i uns cu toate alifiile. Domnule Inochente, ați citit Biblia? Ce

păreră aveți despre ea? Inochente nu-i răspunse. Caraiman întoarse capul și-l privi. Profil de pasăre de pradă. Tristă. Neinteresată de vânat. Precis îl macină ceva. Ce naiba?! Îmbătrânit la treizeci de ani... Părinții vă trăiesc, domnule Inochente? Da. Nu aveți familie? Nu. Ce păreră aveți despre Biblie? N-am citit-o. Am eu impresia sau v-ați posomorât dintr-o dată? Nu, nu. Mă simt cât se poate de bine. Ce păreră să am? Se spune că orice intelectual adevărat trebuie s-o citească, dar eu nu sunt un intelectual adevărat. Trebuie să încercați. Neapărat. Nici eu n-am citit-o în întregime, adică de la cap la coadă. Cred însă că e o carte pe care nimeni n-a citit-o vreodată cu adevărat. E, cum să spun? mult prea densă. Se poate, domnule Caraiman; cu alte cuvinte, altceva decât o carte? Cam așa. Se opriră din înotat și se prinseră cu mâinile de bara roșie. Caraiman se uită pieziș la Inochente. Acesta privea în gol. Buza de jos îi tremura ușor. Și totuși, nu-i inspira încredere. Din ziua în care-l cunoscuse simțise asta. Un om despre care nu știm mai nimic e fie periculos, fie nedemn de atenție. Nasul, ochii, bărbia - fizionomie tipică de caracter dur, tenace. Cinstit? Chestia cu onestitatea e mai întotdeauna greu de lămurit. Nu seamănă deloc cu un visător sau cu un timid înveterat. Obsedat?! Nu, pare extrem de realist. S-ar putea să se priceapă foarte bine și la afaceri. Un lucru e cert, nu aparține lumii pe care el o cunoștea. Și, slavă Domnului, în această privință are destulă experiență. E cam ca fiu-său. Dar ăla e cu poezia, cu filosofia. Oamenii care nu realizează că sunt pe cale de dispariție. De câte ori nu i-am spus. Nu l-am

convins niciodată. M-a contaminat în schimb cu haiku-rile alea. Domnule, cum gândeau orientalii! Vă plac haiku-rile? Inochente se uită la el cu blândețe. Da. Să vă recit unul? Da, dacă vreți. Dealtfel, ați mai făcut-o. Eu? Ați uitat? Bine, ascultați-l și pe ăsta: „Nu uita niciodată / gustul de singurătate al rouăi albe”. Din nefericire, uit mereu numele autorului. Vi-l spun eu, Basho. Da, da, ăsta e! Deci, nu sunteți străin... Nu. E unul din haiku-rile mele preferate. Tăcerea. Clipocitul apei. Înota Cruceriu. Caraiman îi cercetă mișcările. Îl cunoștea de mulți ani pe Cruceriu. Pensionar aproape la fel de vechi ca și el. Îl compătimea din cauza soției lui. Dar considera că și-a meritat soarta. Prea bleg. Uite, se mișcă în apă ca un hipopotam. Dacă n-are burdihanul plin, e un om nenorocit. De ce să-mi fie milă de el? Pur și simplu își merită soarta. Și are niște boașe de taur. Păcat de ele la un suflet de bou. ăsta suferă cu nervii de prost ce e. Dacă îl scoteau cu forcepsul, era garantat nebun. Îi distrugeau și neuronii pe care și i-a menținut până acum. Până într-o zi, când i-o pune nevastă-sa forcepsul... Merge, merge, domnule Cruceriu? Mer... și Cruceriu înghiți o gură de apă, scuipă scârbit în lături, dar, politicos, continuă, merge, domnule, merge. Pe Inochente îl pufni râsul. Caraiman le făcu semn cu mâna, domnilor, ce-ar fi să facem un mic concurs de înot? două lungimi de bazin, ce ziceți? Îl iscodi cu privirea, curios dacă răspunsurile lor vor confirma presupunerile lui despre fiecare. Cruceriu înghiți o nouă gură de apă. Și iar scuipă îngreșat. Zbârcea - chipul lui acuza bătrânul smintit. De lângă Caraiman, glasul lui Inochente: fără nici

o răsplată? Doar în privința lui Inochente se înșelase puțin. Se așteptase să accepte pur și simplu. Jocul îl amuză. Continuă. Pentru câștigător ofer două sticle de vin la trei sferturi, ultimul loc are o jumătate de sticlă, sunt patru jumătăți, nu? și pentru toată lumea câte o sută de alune prăjite, cinstea la „Decebal”, unde l-am văzut ieri pe domnul Inochente cu o preaispititoare doamnă, bravo, tinere, ei, acum vă încumetați? Zbîrcea ridică o mână în aer în semn de acceptare. Cruceriu: da, fără să mai înghită apă, iar Inochente îl bătu cu palma pe umăr în semn de aprobare și de dojană pentru deconspirarea aventurii lui. Caraiman o strigă pe soră, rugând-o să arbitreze. Se aliniară la un capăt al bazinului. Când auziră: start!, săriră în apă. Pe parcursul primei lungimi de bazin, Caraiman observă că doar Inochente îl întrecuse. Ajunse la linia de start. Zbîrcea era primul, Cruceriu al treilea, iar Inochente ultimul. Îl privi cum înoată fără grabă, animal tânăr obosit dintr-o dată. Cu omul ăsta se întâmplă ceva? Pentru o clipă îl suspecta că își bătea joc de ei. Dar Inochente nu zâmbea. Părea totuși senin, neliniștitor de senin. De câte ori a încercat să afle de ce suferă, s-a izbit de un zid lunecos. Uite-i ochii. Parcă sunt transplantați de la un mort. Caraiman se scutură înfrigorat. Pe cine acuză acest Inochente? Păi bine, domnule, cel mai în putere dintre noi și ultimul? Viața agitată, femeile, băutura... *aere perennius* se obține prin cumpătare, nu prin extreme, domnilor! Zbîrcea își umflă pieptul. *Aurea mediocritas*, râse Inochente. Zbîrcea se strâmbă. l-a zis-o schilodului, se lumină chipul lui Caraiman. Cruceriu râsufla din greu.

Domnilor, anunță Caraiman, psihoterapia în grup s-a terminat strălucit, dar mie trebuie să-mi mulțumiți. Dacă la „Decebal” ar fi și niște femei cu nuri, ne-am simți ca împărații romani. Da, eu o să și mănânc o friptură, plescăi din buze Cruceriu.

În fața clinicii, Inochente îl ajunse din urmă pe Caraiman. Îl cuprinse cu brațul pe după umeri. Domnule Caraiman, dumneavoastră, de fapt, de ce suferiți? Dacă nu vreți, nu-mi răspundeți, îmi displace să fiu indiscret. Caraiman își aranjă pălăria pe cap. Își apropie pleoapele și privi spre soare. Era o zi frumoasă. Dar omul ăsta îl neliniștea. Va trebui să-l descoasă, însă nu acum. Cu timpul. Ce-ar fi să-i spună adevărul? Poate va deveni și el unul dintre cei câțiva care făptuiesc, ca mine. Viața e scurtă. Și suficient de amară. Domnule Inochente, vorbesc mai încet, nu vreau să fiu auzit. Sau mai bine rămâneți un pas-doi în urmă. Așa. Pe cinstea mea, n-am nici pe dracu'! Ori poate nu-mi dau eu seama, Dumnezeu știe.

„Jurnal

... nimănui nu i-ar fi trecut prin cap că numai în felul ăsta orice evadare e posibilă. Tristețea care mă cuprinde la gândul că sunt înconjurat doar de sărmani infirmi e atât de mare, încât uneori îi cer sorei să-mi aducă de mâncare o felie de pâine unsă cu untură, pe care să fie presărată ceapă tăiată mărunț și sărată. Mai întotdeauna sora cedează rugămintelor mele, îi spun, puișor drag, nalba mea zveltă, femeie cu trup de centaur, cu asta o dau gata, apoi cad în genunchi, dau capul pe spate, îmi

împreunez palmele, știu prea bine că așa arăt ca un înger izgonit, chipul de o albeață marmoreană, ochii mari, ușor migdalați, irișii verzi-gălbui, părul castaniu spre roșcat, pomeții puternic reliefați, nasul firav și puțin arcuit spre vârf, buze cărnoase, bărbia rotundă, mâini cu degete lungi, subțiri, îi apar precum un înger izgonit, știu asta prea bine și o rog cu glas tremurat de dorință, cu sufletul frânt de tristețe, îndură-te și dă-mi leacul, ea surâde, termină cu prostiile! se răstește la mine, după care se răsucește scurt pe călcâie, iar după vreun sfert de oră, între timp dârdâi din cauza emoției așteptării, o revăd aducând o farfurie acoperită cu un șervețel. Simt mirosul cepei. Dar aștept smerit. Cu o mică plecăciune, mi se oferă aleanul. Mușc din felia unsă cu untură și presărată cu ceapă sărată tăiată mărunț și, pe măsură ce mestec, tristețea mi se diminuează. Mă ridic din genunchi, mă așez pe marginea patului, închid ochii, strâng cu putere pleoapele până când văd cercuri rotitoare și multicolore, iar când îi redeschid, farfuria numai, sora a dispărut, handicapății din jur se transformă în vagi amintiri, eu mă aflu pe bancheta capitonată cu piele verde și-mi conduc automobilul, o limuzină mare de culoarea pământului răsturnat în brazdă adâncă. Șoseaua șerpuiește în fața mea ca un trup de șarpe uriaș întins la soare după o baie bună. Când cenușie, când albastră, când neagră, strălucește stins. Ierburile savanei, pârjolute de arșiță, se întind cât vezi cu ochii. În depărtare, baobabi. Claxonez și încetinesc viteza. Nu e bine să te joci cu pahidermele astea. Cunosc atâtea cazuri care din neatenție sau curaj prostesc, au fost

adevărate tragedii. Uite o pereche de lei. Tolăniți pe stâncă, tratează prezența mea cu indiferență regală demnă de invidiat. Sunt conștient că descriu toate astea foarte asemănător cu felul în care se exprimă atâția reporteri sau scriitorii de duzină. Dar mai bine nu pot. Sunt un simplu călător. Mă simt foarte bine în „Bugatti”-ul meu vechi, făcut între cele două războaie mondiale. Mai precis..., în sfârșit, am uitat. Întind mâna și dau drumul aparatului de radio. Întotdeauna la această oră se transmite emisiunea mea preferată, *Splendori ritmice afro-asiatice*. Cam pompos titlul, dar splendorile acestui folclor sunt o certitudine. Sunetele mă învăluiesc și mă închipui maestru al magiei negre care a reușit un experiment de dedublare în timp și spațiu, eu în fața zidului verde al pădurii, concentrându-mă, și eu în acest automobil. De n-ar fi căldura asta! Stropi de sudoare ce se scurg uneori în ochi și îmi tulbură vederea. Scot batista mare cât o eșarfă și-mi șterg fruntea, tâmplele, tot capul. Pe urmă, bărbia și gâtul. Așa e mai bine. Doar pentru câteva clipe. Până broboanele devin din nou perdea pe frunte, pe tâmple. Ca întotdeauna, tot acum se declanșează în mine și întrebarea: cum naiba mai rezistă emisiunea asta când știu prea bine că pe această planetă eu sunt singurul om în viață?! După care apăs pe accelerator. Șoseaua devine extrem de îngustă. Și iar o întrebare cunoscută la această oră: dacă-mi apare în față un rinocer? Am citit că a atacat orbește prima locomotivă care a circulat în Africa. Apăs pedala acceleratorului până la fund. Țipă ascuțit fluierele și răsună adânc tobele din piele, poate de om. Închid ochii.

Strâng cu putere pleoapele, până când văd cercuri rotitoare și multicolore. După câteva secunde, îi redeschid. Peste tot bucăți de automobil, o aripă, o roată, volanul, capul rinocerului, cornul, un picior și mult sânge, iar eu stau pe marginea patului cu farfuria în mână și plâng de ciudă că sunt înconjurat de handicapați. Sora vine și mă mângâie pe creștet. Sunt tentat să-i vâr mâna sub halat și să-i mulțumesc, mângâindu-i și eu pulpele, așa ca un înger izgonit. Dar nu reușesc decât să plâng și mă cuprinde din nou marea tristețe că nimănui nu i-a trecut prin cap modul în care orice evadare e posibilă. Peste puțin timp, voi cădea iarăși în genunchi, puișor drag, femeie cu trup de centaur... și în curând mă voi afla din nou pe bancheta din piele verde.

Altă zi

Am transcris din dosarul Clavdiei textul de mai sus, fără să știu prea bine de ce o fac, poate doar din credința că prin copiere voi reuși să asimilez la alt nivel de profunzime universul unui nebun. Am scris încet, cântărind cuvintele, căutând să le pricep sensul în înlănțuirea lor hotărâtă de autor. De autorul considerat nebun. Curios! În aproape toate textele citite de mine există o coerență, o logică a desfășurării faptelor dincolo de orice îndoială. Spicuiesc din *Dicționarul de psihologie*: în cadrul paranoiei, delirul se sistematizează într-o ficțiune de o coerență logică remarcabilă, într-un sistem de credințe și valori bine articulate, impunându-se conștiinței ca un eveniment al lumii exterioare, care însă

sunt pseudoraționale, paralogice, deoarece premisele construcției delirante sunt întotdeauna false.

Nu mă simt încă suficient de bine inițiat ca să pun întrebări, să caut răspunsuri, să întreprind, deci, o cercetare a textului prin afirmația preluată din dicționar. Pe de altă parte, definiția paranoiei e mult mai amplă, dar momentan nu cred că e cazul să mă aventurez în cunoașterea și interpretarea ei. Voi mai citi și voi mai copia. Sunt decis să pătrund în viața personajelor din stațiune, după mine - simpli nevrozați cu ușoare accente de angoasare, pale nuanțe de alienare. Sau, cum mi-a mărturisit verde Caraiman, într-un fel mă așteptam la asta, că n-are nici pe dracu', dar îi convine starea de bolnav-cu-nervii, asigurat astfel de un *dolce for niente* în stațiune. Prin prisma unui pensionar, optica lui poate părea firească. De ce sunt decis să-mi alcătuiesc fișe cu personajele din stațiune, încă nu pot răspunde. Am anumite bănuieli, intuiții neduse până acum la stadiul de text inteligibil, necesar acestui jurnal.

Cred că până la urmă o să mă culc cu Arpegia, riscând chiar ca aventura să ajungă la urechile Clavdiei și să am parte de genul de scandal care mă oripilează. Sau poate de o despărțire pe care nu mi-o doresc nicicum, cu toate că nu m-am interogat încă serios despre adevărul dragostei mele pentru ea.

Arpegia mă ispitește enorm, mă excită, însă nu pot să-mi scot din cap remarcă făcută de cineva și care-mi sună în urechi ori de câte ori o privesc cu atenție pe femeia asta: idioții nu se îmbolnăvesc! Am dreptul s-o consider idioată?

Prin intermediul ei pot să aflu, nu, trebuie să aflu ce-și notează doctorul despre mine. Una dintre metodele sigure s-o conving este să fiu la pat Don Juan și Casanova la un loc. În sfârșit, voi vedea. Ce-ar fi să fac dragoste și cu doamna Cruceriu? Act de sadism față de mine însumi, sau cine știe?”

Afară plouă. Damian își goli paharul cu vodcă. În hol toc, toc, toc. Intră. Ușa se deschide încet. Oh, credeam că n-o să te gădesc. Mă plictiseam singură și... Intră, Arpegia. Ești udă toată. Hai să bei un pahar cu vodcă. Te încălzești. Oh, îți mulțumesc. Ce făceai, corespondența? Da. Se apropie de el. Mirosoasă de ploaie și de parfum fin. Îi umplu paharul cu vodcă. Dezbracă-te. Stai să te ajut. Mulțumesc. Mirosoasă de ploaie și de mosc. Părul platinat, opal în lumina cenușie. Sâni, coapsele ca născute, pârghite de toamnă și ploaie. Bine ai venit. E cald aici. E cald. Idioții nu se îmbolnăvesc. Ce-ai spus? Nimic, am glumit. Își place jazz-ul? Nu prea. Disco. Pântecul respiră. Afară plouă. Îi mângâie umărul. Bluza de lână. Ca o blăniță fină. Rămâi la mine până mâine? Da.

Trecând de la tavan și prelinsă, cu scurte opriri, mici ezitări, privirea lui Damian, peste perdele noptieră întrerupător veioză scaun fotolii măsuță televizor, ațintită apoi asupra ferestrei, câteva clipiri, îmbăierea în lumina de lapte cu multă apă, trezire copleșită de tăcerea dureros de neutră, inuman de indiferentă a unei camere de hotel. Și iarăși, și iarăși pașii privirii pe același traseu - de fiecare dată în speranța stearpă a îmblânzirii tăcerii,

în dorința copilărească și profundă a declanșării magiei însuflețirii obiectelor. Într-un târziu se răsuci pe-o parte. Lângă el, răsufând ușor, arcuirea nărilor, tremurul abia perceptibil al buzelor întredeschise, păpușa însuflețită totuși. Își aminti *Casanova* al lui Fellini. Căutare sfârșită - ideal mort într-o păpușă. Valsul ultimei frunze a copacului uscat. Închise ochii. Damian Casanova. Râse încet. Se spintecase. Peste câteva minute, negura. Mai toți și-o închipuie, negură. Se spintecase deja. Râsul în zâmbet de arlechin. Deschise ochii. Superba și răsfățata păpușă. Se lipi de șoldul, de coapsa ei. Căldura. Întinse mâna. Ochii nasul gura urechile din vârful degetelor. Sâni, pântecul, părul moale al pubisului, fierbinte încheietura coapsei. Arpegia suspină, se răsuci spre el, lucirea irișilor, oglinda pupilei, vârful limbii între buze, tot mai aproape, tot mai aproape, din nou suspinul șarpele încălzit al brațelor, pătrunderea lentă, cât mai lentă, tăcerea unei camere de hotel, luciditatea, cu mult deasupra mea însumi încleștat:

ce simt?

ce ar trebui să simt?

văd - el sărută gâtul lângă ureche

văd - el răsucesce ușor sfârțul, bumb mov și tare

văd - el miroase părul, miez de măr în nări

văd - el mușcă buza, felia de pâine cu untură?

văd - el, tetania trupului Doamne, ce ar trebui să

simt?

Damian se opri brusc. Ce s-a întâmplat, dragule? Hai, hai... Oh... Gâfâiala tăcerii unei camere de hotel Damian închise ochii și strânse cu putere pleoapele: stau

pe bancheta din piele verde și-mi conduc automobilul, ierburile savanei, picături de sudoare pe tâmpile, întind mâna și dau drumul aparatului de radio, singurul om viu pe planeta asta...

Arpegia ieși din baie. Țâșniți din piele, stropi de apă strălucitori între sâni, pe umeri. În timp ce se ștergea cu prosopul mare, roșu, mersul prin cameră. Lent. Elastic. Voit destins, trupul. Îmbiere calculată. Păpușa programată. Prosopul acoperă și dezvăluie. Ispitirea sfântului Anton. Damian își aprinse o țigară. Idioții nu se îmbolnăvesc. Dragule, îmi aprinzi și mie una? Oh, mulțumesc. Dragule, ești magnific. Uite, dragule, a mai rămas niște vodcă. Bea, Damian. Ai fost magnific, Damian. Dragule, nu mergem să mâncăm ceva? Hrănește-te, Damian. Cum trăiește femeia asta, Inochente? Arpegia se aplecă deasupra lui și-l sărută. Mâna ei strecurată pe sub pătură. Păpușile nu au sânge. Nici cald, nici rece. Și marmura se poate articula. Femeia asta, trăiește? Degetele ei imitând mângâierea. Algoritm, sexul. Damian deschise gura. Cu branhiile și aruncat pe uscat. Sexul stins, înlănțuit. Damian sări din pat. Ce s-a întâmplat, dragule?! Ha, ha, nimic, draga mea, mi s-a făcut foame. Oh, am crezut... Nimic, draga mea. Bău din sticlă restul de vodcă. Cu coada ochiului: un picior ridicat. Chiloții trași. O fesă, imediat cealaltă. Prostituata de lux. O simplă femeie. Sălcii pe limbă. Am făcut dragoste?! Înghiți. Chinină. Arpegia, până te machiezi, fac și eu un duș, pe urmă mergem să mâncăm, de acord? Oh, da, dragule. Nu, Damian, de ce urli?! Ai grijă să nu-ți apară vreun rinocer în cale. E

singura ta grijă acum, când ai apăsat pedala acceleratorului până la fund. Singura. Intră în baie. Odată cu închiderea ușii, purifică un simplu duș? Apa curge pe mine ca pe o stâncă atent modelată. Strig, Arpegia, dă drumul la casetofon. Aud Rolling Stones, *Let it bleed*. Apa curge pe mine. Nu mă mișc. Exact ca o stâncă. Nu am sentimente, doar senzații. Încet, încet, apa intră în mine. Fierbinte și rece. Nimic nu trebuie răstălmăcit. S-a întâmplat și gata. Însă eu urmăresc ceva. Ce? La naiba, nu știu! Am poftă de o omletă cu jumări și de o bere bună. Mă închipui sorbind pe nerăsuflete din berea din pahar. Spuma îmi rămâne pe buze. Arpegia mă roagă să mă grăbesc. Nu-i răspund. Încă nu mișc. Ultimele statui ale lui Michelangelo se smulg pietrei. Am împietrit. De unde a apărut femeia asta? Cine e Arpegia? Un sac seminal? Fișa Arpegiei. Fiecare personaj are o fișă. Eu sunt și Arpegia. Atunci. Eu sunt Arpegia. Atunci pot să mă despietresc. Nu există termenul. Are vreo importanță? Mă săpunesc. Arpegia este un om normal. Și eu. Și eu? N-am evitat rinocerul. Nu cred că-l pot ocoli vreodată. Orizontul e un rinocer.

Hai să mergem, Arpegia. Îmi plac velurii tăi, dragule. Ești un tip elegant. Unde luăm masa? Unde vrei.

Răsucitul cheii în broască. Tăcerea unei camere de hotel.

Crucieru stătea odată pe o bancă și lumea întreagă i se părea un imens cârnat prăjit așa cum trebuie, crestat

pe alocuri, ușor înnegrite de buzele rănilor și mirosind dumnezeiește. Întredeschidea ochii și privea teiul din fața lui. Cum o fi arătând teiul lui Eminescu? Își închipuia că e singura întrebare pe care ți-o puteai pune admirând acest copac. Teiul, nu prea înalt și desfrunzit, nu reușea însă să-i provoace nici o emoție estetică, nu-i sugera deloc imaginea poetului. Trăgea aer în piept. Din nou simțea aroma cărnaților. Vică, nu ți se pare că miroase a bucătărie pe-aici? Cruceriu închidea ochii. Ba da, dragă. Și începe să-mi fie foame. Doamna Cruceriu se foia nervoasă pe bancă, ești exasperant, Vică! Cruceriu încerca să vadă, ești exasperant, Vică! Cruceriu încerca să vadă teiul printre pleoape. Reconstituia doar imaginea unei mizerabile arătări vegetale. Într-adevăr, teiul era pe jumătate uscat. Mai avea și trunchiul răsucit aiurea și plin de tot felul de noduri. Ca un cânat de alimentară. Cum făcea el cărnații... asta altă socoteală. Cu câtă grijă alegea mațele. Apoi carnea. Dar mirodeniile... Cruceriu cugeta, când un poet lasă în urma lui plante, locuri, nume și animale care-l amintesc, nu sacre, ci supuse ție așa cum ești, acela e un mare poet, nu? Își întindea picioarele și plescăia din buze, sunt exasperant. Vică!

Cruceriu stă pe bancă și-și amintește. Teiul a fost tăiat. Cerul are burta înnegurată. Poate că în curând va ploua. Bate și un vânt destul de rece. Cruceriu ațintește cu privirea buturuga și îl cuprinde o tristețe nelămurită. Nevastă-sa e la club. Se chinuie cu *bridge*-ul ăla pe care el nu-l înțelege, dar nici nu-l interesează. Știe prea bine că nici ea nu-i prea brează. Singur în parc pe vremea asta mohorâtă, Cruceriu se simte liniștit. Poate să-ți

moșăie gândurile fără să fie sâcâit cu apropouri sau observații sau ironii despre plăcerile lui nutritive. Își amintește cum după dimineața aceea l-a recitat cu mare atenție pe Eminescu. Între el și poet s-a legat o mare prietenie. Chiar o dragoste discretă și tandră. Nimeni nu știe despre ea. Cruceriu își amintește și de concursul de înot al lui Caraiman. Nu prea înțelege de ce Inochente a renunțat la victorie. Dar fapta acestuia i se pare eminesciană. Și se revoltă împotriva lui însuși. Eminescu nu poate exista în orice faptă. Mai ales, într-una absolut banală. Oricum, Inochente îi place mult mai mult decât Zbîrcea. Pe ăsta nici măcar epigon nu-l poate numi. E ca un șarpe scârbos. Cum să priceapă copiii filosofia de la un zbârcit, de la o uscătură răutăcioasă? Se uită cu milă la buturugă. Cad primii stropi. Pe alee se aud pași. Vică, vrei să răcești?! Cruceriu nu oftează. Întoarce încet capul. Privește, se imaginează ca un poet. Blestematul în carne și oase. Întreabă cu satisfacție în glasul lui strident, e ora prânzului?! Și are satisfacția s-o audă, într-adevăr, ești exasperat, Vică! Se ridică de pe bancă. Cu foarte mulți ani în urmă, când ar fi putut fi poet, își dorise s-o plesnească. Să-i crape buzele. Stropii se întetesc. Vică, am uitat umbrela! Să ne grăbim atunci. Restaurantul e aproape. Vai, Vică! Ploaia face buturuga să lucească. Cruceriu ia brațul soției. După câțiva pași privește în urmă. Simte un gol în stomac. De fapt, îi era foame. I-ar fi plăcut să-l ospăteze pe poet cu cărnați de casă, cu buchet cum numai el știe să-l nimerească. Să fi rămas scris undeva, cărnații pe care-i mânca poetul, vinul poetului... Cruceriu oftează. Vică, în curând o să

plecăm acasă. Nu vrei să ne prelungim șederea? Nevroza ta... Cruceriu aude ploaia. Vică, unde te uiți? Ochii lui mici, negri lucesc ca și buturuga. Cruceriu o privește pentru o clipă. Apoi pleacă fruntea. Se întrebă de ce nu e singur și de ce nu îi spune să se ducă în aia mă-sii. Încercă să recite un vers din Eminescu. Dar nu își aduce aminte nici unul. Vică, azi mâncăm supă de legume și cartofi fierți. Cruceriu dă din cap că așa va face. I-a dispărut foamea. Vede cum calcă frunzele ude și galbene. Vrea să spună ceva poetic și nu poate. De fiecare dată când încearcă asta, trăiește senzația că îi este interzis să cuvânte așa. Își umflă pieptul. Își aduce aminte de dimineața aceea, dar acum mirosul Dumnezeiesc nu vine de nicăieri. Din nou urcă în el tristețea neliniștitoare. Meditează. Cum să nu fii bolnav într-o lume fără miros? Se lasă dus de nevestă-sa care, Vică, nici pălăria nu ți-ai luat-o!

Clavdia aprinse televizorul. Damian se întinse pe pat, dacă ești bună, trage măsuța cu licori lângă mine, și dacă ești bună, trage măsuța cu licori lângă mine, și dacă tot ești bună, adu-ți și fotoliul aproape de capul măriei-mele, hai, Oană, că baciul vrea să-ți încredințeze taina domniei, vai, mărite carai, care membru ți-e neputincios? râse metalic Clavdia, te-a mușcat rău fiara aia blondă?... Oană, oană, lumea-i mică și bârfitoare, îți spun eu, vezi? așa vor afla și nepoții nepoților mei, și fiul meu va fi pescar, iar în năvoadele lui se vor strânge diamantele împăraților lumii, gata, domnul e servit precum și-a dorit, hodină în pace, măria-ta, mulțumesc,

doică, dar acum o vreau pe Julieta, deci, sărută-mă, femeie bătrână și a dracului de deșteaptă. Clavdia îl sărută pe frunte. Ușor și cu tandrețe. Damian îi atinse buzele cu vârfurile degetelor. Închiseră ochii. Două-trei clipe. Clavdia se așeză apoi în fotoliu. Damian își aranjă perna sub cap. Amândoi citiră pe ecranul televizorului, *Delfinul*. Caldă, ușor vibrată, puțin răgușită și inspirând încredere, curgând odată cu imaginile și povestindu-le, vocea comentatoarei aruncă mreaja asupra lor. Fiecare dintre ei se dori acolo, în marea blândă și străvezie, gol sub văluirea suprafeței, apărat și izolat astfel de terestru, agățat de aripa delfinului și unduit de el printre corali. Sentimentul unei anume reîntoarceri. Lui Damian i se păru nefiresc că stă lungit pe pat, într-o cameră de hotel. Clavdiei i se păru nefiresc să fie cuibărită în fotoliu în aceeași cameră de hotel. Amândoi își închipuiră firescul acolo, în marea blândă și străvezie. Unul după altul oftară abia auzit de el sau de ea, dar și de ei înșiși. Povestea se încheie brusc, fulgerată nu se știa de ce și de cine. Ucisă încă sub ochii lor. Vrăjiți. Pe ecran apărură alte litere. Ilizibile pentru ei, aflați sub apă. Și agățați de înotătoarea firescului, delfinului. Muțenia visării îi asurzise. Auziră dintr-o dată. Se auziră: idioți, scrâșnind Damian, nu înțeleg, de ce?! sufocată Clavdia, *Teleenciclopedia*, singura emisiune curată, Damian; fiecare rubrică, doar câteva minute, Clavdia; mai bine o scot în aia mă-sii, Damian; e sâmbătă și simte omul nevoia... Clavdia; era informației lovită aici de meningită, Damian; nici un efort intelectual, senzații diminuate la strictul necesar, Clavdia: dă-mi o țigară, Damian; ia-ți,

Clavdia, Damian se ridicase de pe pernă și stătea sprijinit într-un cot, Clavdia își îndreptase spatele, privirile ațintite asupra televizorului învinuiau și urau obiectul nepăsător și docil, obiectul ca și ei, considerați așa, și înțeleseseră asta la fel de brusc precum li se sfârșise visul, se aruncară în prăpastia nedeterminată vreodată a tristeții de animal castrat, zborul... îl primiră, bucurie a plutirii nedeșteptate și începură să râdă ascuțit, întrecându-se în hohote. Amândoi hotărâra fără cuvinte, să facem dragoste. Nu, se corectară, să ne împerechem. Nu, se corectară din nou, să ne îmbârligăm. Nu vrem să procreem. Ducă-se naibii specia. Cel puțin, specia cu anatema jugului. Și... repede și cu furie. Fără mângâieri. Fără sărut. Fără uman. Doar cu conștiința singurei posibilități de a se amăgi cumva. La nevoie, chiar alina. Când terminară fără să știe totuși exact când și de ce și cum, priviră ecranul cu indiferență. Amândoi stând pe marginea patului. Își aprinseră câte o țigară. Fumau și nu aveau nici un vis care să-i asurzească. Jarul din vârful țigărilor. Lumina albastră a ecranului. Tăcerea și sufletele nemodelate, imposibil să mai fie transfigurate de povestea însămânțărilor, de angajamentele oțelarilor, de becul de douăzeci și cinci de wați făcând economie. Ochii nemișcați de pe ecran. Trupurile goale, abia ieșite din valuri dar uscate imediat de frumusețea realului. Pielea cu nuanțe de albastru. Sexurile, simple apendice. Dincolo de orice emoție, morți oare? Răsună o comandă. Întinseră mâna după pahare. Se ridică brațul. Se îndoiaie antebrațul din cot. Se apropie paharul de buze. Între timp: se îndoiaie antebrațul din cot, se ridică brațul, se

apropie arătătorul și mijlocul de buze. Se ia țigara. Acum se golește paharul. Se produce sunetul: ah. Se produce sunetul: ah! Se prod... Tăcerea și sufletele neprelucrabile. Dar vom izbândi, prin dragoste și sacrificii, prin educație sentimentală, prin orice mijloc! Altă tăcere, alte suflete! Nimic nu e imposibil! Oameni suntem! Băură urmărind cu atenție de habotnici tot telegenul. Ochii le sticleau. Globuri colorate în locul celor supte de ecran. Accident în munca de educație. Damian începu să zâmbească. Clavdia îl observă: zâmbi. Buze întinse și dinți dezgoliți, doar atât. Ecranul albit. Luminând neobișnuit. Atât de alb încât avea un nou conținut. Cel adevărat? se încântară într-un cotlon lăuntric. Și Damian: cum arată nebunii tăi, ca noi? Clavdia: unul dintre ei m-a întrebat odată, cum arată nebunii tăi, ca noi?

„Jurnal

O zi

La bibliotecă am găsit *Itinerar psihiatric*, cartea lui Petre Brînzei, apărută în 1975, la editura „Junimea”. În urma răsfoirii, o pot considera tratat de specialitate și excelent îndrumar pentru orice neinițiat în psihiatrie. Frumos și extrem de sugestiv explicat acel *motto* plastic al cărții: *Laocoon* pictat de El Greco, reproducere pe prima pagină. Transcriu din textul comentatorului:

„... Conform conceptului enunțat, pe care Petre Brînzei îl fundamentează în spiritul tradițional determinist-științific și umanist al școlii de psihiatrie de la Socola, *Laocoon* nu reprezintă numai prefigurarea unui

mit arhaic despre suferință și cauzele sale obscure ci - mai presus de orice - dramatica confruntare umană cu forțele naturii și lupta eroică a înțelepților din toate timpurile pentru ca oamenii să devină „egalii zeilor” în cunoașterea propriului psihism.” Lăsând la o parte tonul patetic, cacofonia, pesemne prezentarea a fost concepută de vreun confrate al autorului (fac pe criticul, eu, inginerul!), e tulburătoare pictura explicată astfel. Să fi gândit El Greco iadul din noi sub forma acelor șerpi imposibil de înfrânt? (Sau mai degrabă doar a transpus pictural legenda greacă a preotului troian?) Împotriva voinței divine, împotriva propriei tale voințe? Îl consider totuși pe El Greco un nebun conștient...

Am găsit texte de-ale nebunilor de tot felul, nevrozați, paranoici. Poate că n-ar strica să le confrunt cu cele ale Clavdiei, dar, la fel de bine, s-ar putea să alterez capacitatea actuală de a-mi pune întrebări, așa neclare cum sunt încă. Dumnezeu știe care e adevărul. Însă trebuie să citesc cartea cu mare atenție, chiar la nivel de studiu. Am observat că lectura nu e îngreunată de termeni medicali, iar pentru cei existenți, am dicționarele lângă mine.

Citind la întâmplare în capitolul *Nevrozele - egofobie structurală sau sindrom reactiv de adaptare*, egofobie bănuiesc că se traduce prin fobia de „eu”, am spicuit: „Realitatea clinică ne demonstrează, în același timp, că, deși viața constituie un proces continuu de adaptare și integrare în condițiile impuse de mediul social, cu satisfacții și insatisfacții inerente, numai un număr restrâns de persoane devin totuși nevrotice în

sensul psihiatric al cuvântului, respectiv cu simptomatologie egofobă bine definită.”

Mă gândesc la declarația lui Caraiman.

Toți cei de aici se pare că sunt nevrotici. Sunt?

Cartea abundă în reproduceri din pictura universală, grafica de pretutindeni, însoțite, pe lângă titlu, de câteva cuvinte ale autorului sau citate ale marilor scriitori ori filosofi. De ce? E simplu și place teribil. Două exemple. În capitolul despre schizofrenie e reprodus *Țipătul* lui Edvard Munch. Sub poză, Brînzei notează: „Autosimbolism al spaimelor înstrăinării.” Cu alte cuvinte, a se analiza cazul Munch. Pe pagina despre paranoia, e fotografia unui măr deasupra căruia scrie „*Ceci n'est pas une pomme*”, iar Brînzei citează dedesubt: „ceea ce tulbură pe oameni nu sunt lucrurile, ci ideile pe care și le fac despre ele” (Epictet); totuși se află lângă definiția bolii. Deci, se sugerează chintesența paranoicului. Vine din relativitatea lumii și neacceptarea acestei idei ca realitate firească și vine din refuzul obstinat de a accepta nerelativitatea lumii. Odată cercul închis, ori devii Laocoon, ori ai dreptul, inalienabil de acum, la orice autosimbolism al spaimelor înstrăinării, ca liniște interioară.

.....
Recitesc ce-am scris mai sus.

Există multă confuzie, poate ca măsură de apărare împotriva mea-însumi, sau nu am încă luciditatea necesară, coerența specifică unor asemenea explicații, în sfârșit, dar știu că am rostit un adevăr. Poate voi reveni asupra acestor notițe. Sau poate nu.

Am căutat în *Dicționarul de filosofie*. Epictet: grec, sclav eliberat. Reprezentant al stoicismului nou. Citez: „Sclavul poate fi mai liber, dacă-și păstrează independența launtrică, decât stăpânul robit de pasiuni.” Asta pentru că a fost un sclav eliberat? Fac o reducere deliberată, căci nu știu nimic despre filosofia lui, dar îmi amintesc seara petrecută cu Clavdia în fața televizorului.

„Cum arătau nebunii tăi, ca noi?” am întrebat-o...

Ca noi, privind reproducerea din *Itinerar psihiatric, Absintul* lui Degas, sub care s-a scris: „Însingurare și visare”, ca noi, văzând în carte *Tragedia* lui Picasso, ca noi, în fața *Îmbrățișării*, tot a lui Picasso, ca mine și ca tine în *Nebunul și Nebuna* lui Géricault, ca noi toți, în *Turnul Babel* de Bruegel, sub care: „*Petites maisons... maisons ou les Français enferment quelques fous pour persuader que ceux qui sont dehors ne le sont pas.*” (Montesquieu, *Lettres persanes*, 1721).

Întrebarea e, de fapt, ce vreau să aflu, pe cine și de ce să-l incriminez? Și dacă aflu, ce și cum trebuie să fac, să fiu?”

Damian se lăsă pe spate în fotoliu. Se închipuia nebun.

Viața e un șir de rătăcirii, își spune doamna Cruceriu întotdeauna când e singură și își îndulcește momentul de pustnicie cu două, trei sau mai multe păhărele de lichior „Havana-Club”. Băutura asta dulce și aromată i se pare demnă de sângele albastru care-i pulsează în artere. Povestea sângelui albastru e veche, moștenire de familie dinspre partea tatălui, păstrată,

tăinuită cu grijă față de oricine, chiar și față de Cruceriu, fiindcă noblețea oricum transpare prin fapte, gesturi, cuvinte, ținută. Acum, ca și în toate celelalte singurătăți, mai întâi se îmbăiază îndelung și cu voluptate. Apa caldă e numai clăbuc mirosind a brad. Închide ochii și respiră rar, închipuindu-și cum își arcuiește nările. Se săpunește încet, se mângâie prelung și cu tristețe. Degetele, și le vede, lungi, puternice, insistă pricepute în locurile din care, niciodată cu întârziere, sute de scânteii îi aprind trupul. Zâmbește larg și clatină din cap. Își spune, viața e un șir de ratări, apoi se relaxează.

După ce se șterge bine până când i se înroșește pielea, se *spray*-ază, își îmbracă halatul lung, moale și gros. Iese din baie, dă drumul radio-casetofonului, ascultă tangouri, disco, chiar și prelucrări din muzica simfonică, schițează câțiva pași de dans și, după o piruetă lentă, se prăbușește pe patul cu așternuturile aranjate într-o plăcută, îmbietoare dezordine. Se întinde, se sprijină într-un cot și își îndoiește un picior. Știe că halatul s-a desfăcut, ivind pliurile coapsei, parte din pântecul lat, destul de supt și prea puțin ridat pentru o femeie de aproape patruzeci de ani, sexul mare, bine conturat și înmiresmat cu „Intim”. Ca din întâmplare, după ce-și trece mâna prin părul de la ceafă, umezit, agață cu degetele reverele halatului: se revarsă sânul de doică. Doamna Cruceriu schițează un suspin. Aburiți, ochii verzui privesc către noptieră. Lichiorul, termosul cu cafea naturală, paharul mic cu picior înalt, ceașca din porțelan chinezesc, străveziu, radio-casetofonul, scumiera, un pachet de „Kent” început pus pe două

reviste, *Chérie* și *Playboy*, iar lângă ele, deschis, un album cu benzi fotografice după un film sexi. Dopurile de la sticlă și termos au fost astfel înșurubate încât să poată fi desfăcute cu o singură mână.

Abba. Un pahar. Fum. Cafea. Pahar golit. Umplut din nou. Golit din nou. Iarăși umplut. Țigară stinsă. Aprinsă alta. Abba. Cântă Abba. O casetă cu Abba. S-a găsit în unele magazine. Doamna Cruceriu știe întotdeauna ce să cumpere. Nimic nu-i scapă. Odaliscă. A văzut, cu ani în urmă, un tablou, n-a reușit niciodată să-și amintească al cui, dar numele femeii de pe pânză i-a plăcut teribil, nudul mai puțin, nu se compară cu al ei. A căutat în dicționar, a aflat ce înseamnă și cu atât mai mult l-a îndrăgit. În singurătățile ei, ca și acum, întotdeauna când își spune, viața e un șir de ratări, doamna Cruceriu e o odaliscă.

Doamna Cruceriu s-a îmbujorat. Își simte fierbințeala obrazilor și se gândește că e transfigurată de emoția revelațiilor pe care inevitabil le are în aceste momente. Iluminări. Foarte greu, dacă nu chiar inexprimabile în cuvinte sau imagini, mai degrabă un fel de senzații, cald rece amețală, în orice caz extrem de profunde. Numai o femeia ca ea poate înțelege grandoarea acestor simțiri tulburătoare și fascinante. Noblețea - azi? Totul s-a întinat. O năpădește o tristețe fără leac. Dar își strânge buzele, disprețuitoare. Ridică bărbia într-un gest plin de demnitate. Privește aprig, dar nu cu ură. Semeț! Nobiliar!

A patra doză de „Havana-Club”. A treia țigară. O casetă cu tangouri. Celebre. Fumul dat pe nări. Șuvițe

împletite înspre albumul cu benzi fotografice. Mâna aduce ispita în fața ochilor. Alene. Pagini răsfoite parcă în gânduri. Revistele și albumul confiscate de la elevi. Și-l aduce aminte pe cel căruia i-a luat albumul. O huidumă de flăcău. Aproape cât Cruceriu. O privea sfidător. I-a ars o palmă: bine, mă! excitante de-astea își trebuiesc ție?! I-a scăzut nota la purtare, dar nu i-a chemat pe părinți la liceu. Ar fi trebuit să le predea corpul delict. Și apoi, toată lumea știe că tinerii de azi sunt niște jigodii. De câți ani se ratează învățându-i cum se cotează o roată dințată? Viața - un lung șir de ratări. Răsfoiește. Cunoaște fiecare fotografie amănunt cu amănunt. Uneori se mai oprește asupra uneia, doar pentru că nu e de acord cu soluția găsită de personaje. Îndeobște, insistă în privința lipsei de rafinament. Evident, incultura prostituatei. Asta, adevărata artă aparține numai celei înnobilită cu titlul de odaliscă. Stinge în ciudată țigara. A răsfoit de două ori albumul. Își dă capul pe spate. Închide ochii și se concentrează. Se foiește puțin. A cam amortit în poziția asta. Deși azi i se pare cea mai potrivită. Nu știe de ce. Așa simte azi. Și intuițiile ei sunt de sânge albastru. Își trece un deget peste coapsa rubensiană. În sfârșit, alege câteva poze. Aprinde o altă țigară. Umple paharul și-l dă peste cap. Le parcurge mai întâi împreună cu Grigore, studentul întâlnit acum doi ani în stațiune. Apoi reia deliciul, de data asta în brațele lui Apostol, avocatul de anul trecut. Țigara în colțul gurii. Ochii înlăcrimați de fum. Mâna liberă are nevoie și de cealaltă care sprijină capul odaliscăi. Apostol o întrebă, te-ai umectat, dragă? Dar avocatul a fost un măgar. A

evitat orice discuție despre o eventuală conviețuire. O superbă singurătate. Meschinărie! Prost-gust. Un țăran în barou. Odalisca reia poziția inițială. Strivește mucusul țigării în scrumieră. Își șterge ochii înlăcrimați. Și de fum. Și de amintire. Și de viață - un lung șir de ratări. Întoarce caseta. Cântă Julio Iglesias. Doamna Cruceriu oftează din rărunchi. Gustă din cafea. Toarnă în pahar. Își înmoaie buzele uscate. Ah, cum îi ard buzele, se tânguie în singurătate. Încearcă se reia călătoria prin țara minunilor alături de Iglesias. Dar acesta se malformează brusc. Apare Vică. Doamna Cruceriu scutură energic din cap. Cruceriu e un soț bine dotat fizic, însă e un bleg. Și bleg și timid. Ieși, Vică! Odalisca e la un pas de dezamăgire. Soarta însă o favorizează. Inochente Damian îi mângâie umerii. O trage spre el. Sărutul cu limba fierbinte și puțin aspră...

Țâârr, țâârr! Furioasă, odalisca se ridică din pat. Alo! Sărut mâna, doamna Cruceriu? Da! Sunt Inochente Damian. Odalisca își simte pielea ca de găină. Acum trei zile, luam masa la restaurant, m-ați rugat să vă caut la telefon. Spuneți că vreți să stăm de vorbă confidențial. Da... Doamna Cruceriu începu să se dezbrace. Ce s-a întâmplat, doamnă? Dacă ați putea veni până la mine, camera... Știu, doamnă, mi-ați spus. Nu promit nimic, dar nu-mi puteți explica acum? Nud, odalisca, doamna Cruceriu, e confidențial... Bine, doamnă, încerc, sărut mâna.

Doamna Cruceriu își alintă cărnurile cu privirea. Studiază *Playboy*-ul. Toate femeile de acolo sunt niște frumuseți, adevărat, cugetă ea, păcat, însă, n-au

rafinament. Se admiră cu ochi de expert. Zâmbește ușor, în colțul gurii. Mărește volumul radio-casetofonului. Iglesias, Iglesias... Omul ăsta merită să fie iubit. Dar și Inochente. Mai bea din pahar. Își aprinde o țigară. Marii suferinzi cu sufletul se regăsesc întotdeauna. Un adevărat bolnav psihic e o odaliscă. Pe chipul lui Inochente se vede suferința. Un rafinat neînțeles. Și are alura fermecătoare a neajutoratului. Răzbate totuși bărbatul din el. Cult și, mai ales, rafinat. Sânge albastru!

Toc, toc! Imediat! Odalisca își îmbracă halatul. Se aranjează și aranjează totul - fermecătoarea neglijență. Dezordinea intimă. Din nou cu „Intim”. Sub braț, între sâni, „Rexona”. Scrumiera scuturată. Nu, un muc e bine să rămână. „Havana-Club” se ascunde. Imediat. Imediat! Aer în piept. Vai de mine! Imediat! Dinții bine spălați cu pastă având gust de banane. Râde. Și-a amintit un banc deocheat. Imediat! Hai, dragă, ce faci?! dincolo de ușă. Cheia e la tine. Viața e un șir de ratări, își spune doamna Cruceriu. Vică! ai răbdare. Trebuie să mă îmbrac, Vică!

„A p e l”

Apel către Tribunalul Suprem pentru tinerii dezaxați!

Onorată Instanță, mă adresez inimilor adolescente și minților bătrâne, adică, dumneavoastră, celor care trebuie să mă judecați. Nu mă aflu încă pe banca acuzaților, dar știu prea bine că zilele îmi sunt numărate și vreau să vin în întâmpinarea conștiințelor dumneavoastră, pentru ca atunci când o să-mi cântăriți cu înțelegere faptele, eu să fie deja, cum s-ar spune, un

precântărit. Cazul meu e mult prea complicat ca să fie rezolvat fără existența acestui apel premergător judecății propriu-zise.

Încă nu sunt în detenție. Locul în care mă aflu acum e un spațiu din beton și sticlă atât de frumos și de relaxant, încât mulțumesc grației divine care mi-a permis să descopăr acest templu al meditației cu adevărat liniștită, aducătoare de odihnă sufletească.

Templul e înconjurat de un superb parc plin cu tei, arțari și castani. De doi ani urmăresc pas cu pas curgerea anotimpurilor pe alei și între zidurile acestui parc. Uneori mi se pare că dincolo de zidurile lui nu există nici primăvară, nici iarnă. Dincolo nu există anotimpuri. Poate că acolo timpul și spațiul au murit. Îmi imaginez oamenii de piatră. Nu vă speriați, încă, cele de mai înainte sunt simplele mele visări prin care îmi conserv izolarea. Mulți dintre cei care au venit aici nu vor să fie de acord cu mine, afirmă

chiar că au fost aduși cu forța. Intriganți! Dar parte din vină o poartă și unii medici, cam brutali în comportamentul pe care-l au ca sfătuitoari zilnici. Însă nu acesta e subiectul apelului meu. Am simțit doar nevoia să vă asigur că nu sunt nicidecum un turbulent, dimpotrivă, pentru șansa acordată de societate să trăiesc aici, recunoștința mea nu poate fi exprimată în cuvinte. Cazul meu...

Onorată Instanță, numai faptul că trebuie, cu prețul vieții, trebuie să vi-l expun, îmi provoacă o stare îngrozitoare. Am febră, aproape patruzeci de grade Celsius. S-ar putea să fie de vină și vârsta mea, căci abia am optsprezece ani. Atât de puțin și atât de mult... nu, Onorată Instanță? Ieri i-am împlinit. La ora treisprezece, oră fatidică. Am primit flori și o cutie mare cu bomboane fondante care îmi plac atât de mult. Infirmierele și asistentele m-au mângâiat pe obrazi. Aproape că mi-au dat lacrimile, dar m-am abținut, fiindcă și-așa erau unii intrigați care pufneau în răs. Ba,

doi dintre ei m-au întrebat dacă sunt virgin. Și numai eu știu ce-am suferit din cauza surorii mele vitrege care în fiecare noapte mă chinuia cumplit. Numai eu știu cât de mult mi-am dorit să rămân pur ca acei cavaleri ai „Mesei Rotunde”.

Cazul meu, Onorată Instanță... nu, degeaba, nu voi avea curajul și nici puterea să vi-l descriu pe larg. O să încerc un rezumat: Am vrut să fiu un *rock-and-roll star*. Unul din speța care a născut marii cavaleri, Jimi Hendrix, Mick Jagger, Bob Dylan, John Mayall, Frank Zappa, de fapt, am vrut să fiu toți laolaltă. Fie că n-am avut talent, fie că n-am avut suficientă voință, fie că n-am forța necesară, fie că le-am avut și alții nu le-au vrut, nu le-au putut accepta, fie că și fie că. Un lucru e cert, aveam sufletul marilor cavaleri ai *rock*-ului.

Onorată Instanță, de ce?!

Onorată Instanță, iertați-mă că plâng, mai bine vă recit cazul meu:

Briciul străbate atent
Pielea, firul roșu
Spart văzduh de faianță
Bleu de oliță cu floricele
Briciul tot mai atent

Țeasta în plutire
Pe aripi de sânge
Penele acoperă floricelele
Le le le sunt plin
Urinat în oliță
Briciul înapoi, neatent

Nepăsător și plictisit
De lipsa curajului.

Onorată Instanță, orice *star rock* poartă blugi și plete, nu?

Dorința de moarte
Voința de viață
Geamătul sau țipătul
Seceratului.

Onorată Instanță, în nici o școală n-am mai avut dreptul să sărut podelele în timp ce cântam:

La nivel de floare
Mirosul deacialma
E inexistent.
La nivel de buze
Respirația de învins
E zilnică.
La nivel neuronal
Imaginea Universului
E nu se știe ce.

Onorată Instanță, dar n-am jignit pe nimeni, pe nimeni! și de prea multe ori mi s-a explicat că:

Țigara aprinsă
Cafeaua aburindă
Patul de lemn
Legat de ziduri cu lanțuri
Umezeala pietrei

Le-a fost milă de mine
Am să mor.

Onorată Instanță, sper că deja sunt precântărit, ca să spun tot așa. Iar înainte să mă cântăriți cu adevărat, vă rog, vă implor, nu mă studiați cum eu însumi o fac adeseori, adică:

Mă privește nebun
Nebunul lui Géricault,
A aflat că de mult
Pozez în locul lui.

Onorată Instanță, mă simt onorat de cinstea ce mi se va acorda prin citirea și înregistrarea acestui umil apel.

Aprilie
Locul de odihnă,
Socola

Al dumneavoastră, cu respect,
Daniel Petrea”

Damian închise dosarul cu coperti negre și, privind în jur, se gândi că e pentru prima oară când citește pe o bancă, în parcul stațiunii. Redeschise dosarul la întâmplare, timp de două-trei clipe parcurse câteva propoziții ale noului text, renunță și așeză gândurile nebunilor lângă el, pe scândura vopsită în galben. Își aminti de acei copii care au fericirea să îmbătrânească atât de repede încât la șapte-opt ani mor plini de riduri, albiți, cu priviri senile. Și simții toamna, rugina mă

împresoară, val de furnici metalice, eu statuie cu carnea putrezindă, un femur, un hemurus, dezgolate, albe-gălbui, eu stârvul cu pedestal atrag miros sepulcral, textele nebunilor sunt ocolite, furnicile-rugină urcă pe mine, mă devorează încet-încet, mă refac cu greu și până când soarele nu mai încălzește doar strălucește aiurea, rugina, cum au crescut furnicile astea sunt ca niște frunze ale copacilor care produc toată primăvara vara furnici intrate în creier ruginit furnică peste furnică tasate sudate uriașa furnică nu iartă nici prin gânduri postume, răscoli cu vârful pantofului frunzele de sub bancă, hârșt, hârșt, pietrișul, tsst, sâss, tssst,sst, câteva frunze galbene și se bucură, n-au ajuns încă furnici-rugină, oare cum arată Daniel Petrea, sau cum arăta, voința de sinucidere transpare, mi-e frică pentru ei - dacă mai trăiește -, copacii din jurul meu, castanii, teii, arșarii, obsesia imobilității aparente, șerpi prea uriași și prea zbârciți, cenușii, cu trupul împrăștiat aiurea, dureros de aiurea, mi-e milă de neputința lor de a mai face mișcări inutile, mi-e milă de înțelepciunea lor dusă până la infamul gest calculat, copacii și parcul lui Petrea, mă privește nebun nebunul lui Géricault, Damian își simți ochii umezi, la naiba sunt *rock star*, eu știu, la naiba și sări în picioare, drept în fața bărbatului slab care-l studia amestecând uimirea cu disprețul, bună ziua, domnule Zbîrcea, scuzați-mă, mi-am adus aminte de mama, a murit într-o zi ca asta, nu, nu face nimic, domnule Inochente, se mai întâmplă, o *tempora*, dar, condoleanțele mele, de mult s-a... anul trecut, Damian își făcu cruce cu limba, condoleanțele mele, ce vârstă?

parcă mai are vreo importanță... într-adevăr, într-adevăr, dar tata? trăiește, trăiește, ei, tot e bine, domnule Inochente, părinții meu au murit în timpul eliberării, bombardamentele, eram copil când am participat la insurecție, o, dar ce vârstă aveți? nu vreți să facem câțiva pași împreună? ba da, domnule Inochente, cu plăcere, mișcarea alină durerile profunde, spunea un filosof; Damian își luă dosarul, pașii noștri strivesc furnicile, tălpile noastre pe urmele lui Petrea duc spre tribunalul suprem pentru tinerii dezaxați, noi, dezaxați?! noi..., ce-ați spus, domnule Inochente? nimic, nimic, cred că ați avut o viață interesantă și grea, singur pe lume; da..., povestea vieții mele, domnule..., da, înțeleg că vă vine greu, dar să știți că efectiv sunt curios, între cei de aici faceți figură aparte, o anume distincție, eh, domnule Inochente, *ex ungue leonem!* leul după gheară... trist, Zbîrcea; adevărat, adevărat, Inochente; vedeți dumneavoastră, oamenii își părăsesc bunele obiceiuri după cum bate vântul, Zbîrcea și tot el, lumea noastră e lipsită de doctrine personale; da, da, Damian; majoritatea nu au puterea de a fi obiectivi etic și moral, nu știu să profite de propria lor experiență de viață, lectura..., Zbîrcea; o viață grea, fără îndoială, Damian; eh, domnule Inochente, am fost crescut de o mătușă, am trecut prin toate, am fost la început un simplu ucenic lăcătuș..., Zbîrcea oftând, clătină din capul îngust, profil hieratic în margine de soare; și acum profesor de filosofie? Damian, da, domnule, dar cu câte sacrificii, Zbîrcea, a trebuit să muncesc, domnule, ca să mă întrețin, am fost maistru, eu știu prea bine cum să cinstești munca onestă

și create de bunuri materiale, știu ce înseamnă oamenii simpli, poporul, am făcut facultatea la fără frecvență, nu mi-e rușine s-o spun, dimpotrivă; acum le educ copiii în adevăratul spirit al eticii și moralei, conceptelor de viață specifice nouă, celor egali și liberi, Zbîrcea; domnule Zbîrcea, vă admir, Damian; dar sunt mulți adolescenți care cred că totul li se cuvine, Zbîrcea; veșnica problemă, Damian; uită ce înseamnă greul, demnitatea muncii productive, a travaliului la strung sau cu sapa în mână, Zbîrcea; da..., Damian; vedeți dumneavoastră, e vorba de sănătatea morală, de igiena psihicului, cum vă spunea, numai așa, *ex ungue leonem!* Vă referiți deci și la cei de o vârstă cu dumneavoastră, nu? și la ei, și la ei, sunt primii care uită trecutul, Zbîrcea; bunăstarea li se pare un bun gratuit, vreți să spuneți, nu? domnule Inochente, să vă explic puțin, dacă sunteți dispus... hei, Petrea, ascultă-l, stai în mine și ascultă-l, n-are habar de *rock*, de *star-rock*, presimt tribunalul tău, fii atent, poate o să-ți retragi apelul cât mai ai timp, suntem doi printre arțari, tei și castani, el și eu, tu și el, la naiba cu soarele ăsta deasupra noastră, luminează totul, prea poleiește fără alegere, de-a valma să însemne unitate? prostii, Petrea, privește-l, mă gândesc la Flaubert: atunci în mintea lor se dezvoltă o putere vrednică de milă, aceea de a vedea prostia și de a nu o mai tolera, Bouvard și Pécuchet suntem noi sau Zbîrcea? e liniște în jurul nostru, nu, e tăcere, arțari și tei, castanii noștri îi ascultă, furnicile-rugină, le-au obosit fălcile sau pesemne își ascut sutele de dinți tăioși ca piranha, sau mai simt sângele nostru ca să ne lase

numai oasele albe plutind dezmembrate în fluviul gândurilor oricum, e o tăcere specifică discursurilor, hai să-l ascultăm, dar într-un fel anume, cuvintele să intre în noi fără să treacă prin ureche, sau, prin ea, însă fără să le auzim, un film mut, asta e! deci, vom gândi, el vede: khmerii roșii, se uită spre noi, ochii cenușii, mari și bulbucăți, jungla Cambodgiei, noi pășim nevăzuți pe calea regală, fantasticul drum, nu cred că ai citit, Petrea, păcat, și, dintr-o dată, dincolo de ruinele înspăimântător de frumoase, fascinația noastră despre oamenii aceia absolut egali, fără clase sociale, fără bani, trăind în colibe toate, absolut toate identice, cultivând orezul pentru o pânză pe trupurile scheletice, pentru un blid cu hrană, răsplățiți când și când, hărnicia plătită cu o bucățică de carne, bărbații separați de femei, mame și tați de copii care aparțin ideii-zeu-stat, copii care nu cunosc decât acest abstract nemilos cu trei capete, trei brațe, trei picioare, așa și-l închipuie băieții și fetele care schingiuesc, distrug recoltele părinților lor, fiindcă abstractul e bun cu ei și le oferă joaca asta netrădătoare, nu, îi călește, îi învață cum să respecte lumea numai așa dreaptă, îi infuzează, îi vaccinează cu credința în măreția khmerului roșu, îi transformă în rasă ce în timp își va câștiga ereditatea idee-zeu-stat, el vede, Petrea, ne poartă pașii prin viziunea lui, își agită brațele, înalt și slab și habotnic, Petrea, cred că amândoi, ba nu, eu-tu am obosit să-l vedem văzând, hai să-l ascultăm, domnule Inochente, modelul acela a fost exagerat și lipsit de o reală bază teoretică, dar fiecare profesor de filosofie ar trebui să înțeleagă că elevii sunt oameni în curs de

formare, iar rolul lui, al filosofului, al școlii, este de a crea un model exemplar de viață, de conduită în viață, copilul trebuie mai întâi să creadă și apoi să critice, să pretindă, astfel va ajunge un om adevărat și va asigura bunul mers al societății înainte, al lumii noastre singura garantând egalitatea în drepturi, între clase; da..., Damian; eu întotdeauna îmi oblig elevii, înainte de a le preda chiar și noțiunile elementare de filosofie, să cunoască și să aplice, sunt și diriginte, am posibilitatea să-i urmăresc în viața de toate zilele în afara școlii, codul etico-moral al lumii noastre, nu-i slăbesc o clipă, le alcătuiesc programe de învățare a comportamentului social adecvat unui muncitor integru, demn de laudă, în felul ăsta mă simt împăcat cu mine însumi, țin cursuri de reeducare a părinților, e drept, nu prea vin, dar îi oblig, altfel le sancționez odraslele, Petrea, eu nu mai pot să-l ascult, sunt istovit, și tu? mă scuzați, domnule Zbîrcea, nu vă supărați, e extrem de interesant și educativ ce-mi spuneți, original chiar, dar trebuie să mă prezint la consultație, dar vă propun să ne mai întâlnim și să-mi explicați mai pe larg metoda dumneavoastră, Zbîrcea ridică din umeri a neputință, însă și amabil, înțelegător, sănătatea psihică..., într-adevăr, domnule Inochente, ne marchează profund atitudinea asocială a semenilor noștri, împotriva ei lupt de atâția și atâția ani, peste o oră am și eu consultație, ar trebui să faceți mai multă mișcare, la bazin ați fost ultimul și sunteți tânăr, aveți grijă, dar mi-a făcut plăcere conversația noastră, ne vom reîntâlni precis, se pare că sunteți un tânăr de încredere, la revedere, îi strânse mâna lui Damian și plecă grăbit,

Damian își pipăi palma, păstra încă atingerea pielii uscate, a degetelor de spectru, privi retragerea îngrozită a frunzelor-rugină din fața pașilor acelui fel-de-om, el vede, Petrea, față de sărmani puterea vrednică de milă a lui Flaubert, Petrea, orbirea lui are vreun alt nume decât orbire? din vina cui?

Vreme de mai bine de o jumătate de oră, Damian se plimbă prin parc. Impunându-și să nu gândească. Uneori oprindu-se; avea atunci ochii închiși și mâna îi pipăia scoarța crăpată sau nu a copacilor. Le căuta astfel numele. Când nu reușea îi reboteza: Damian sau Petrea, sau unul și încă unul, altul, celălalt. Se concentra încercând să le păstreze identitatea în vârful degetelor. Apoi, ascultând fâșăitul frunzelor, iar își dorea fierbinte: moartea gândurilor. Se închipuia ucigașul lor. Răzbunătorul lor. Strângea cu putere dosarul negru sub braț. Spre sfârșitul plimbării, și-a aprins o țigară. Fumând s-a întrebat: ce să-i spun doctorului? Întrebarea a devenit ecoul nesfârșit. Atunci și-a amintit: la nivel de floare mirosul de cacialma e inexistent la nivel de buze respirația de învins e zilnică la nivel neuronal imaginarea Universului e nu se știe ce, și s-a îndreptat spre ieșirea din parc.

Doctorul zâmbi lui Damian. Damian zâmbi doctorului. Acesta îl pofti să ia loc. Damian își descheie treniul și se așeză. Degajat:

bună ziua, domnule doctor, pot să fumez?

Dar vă rog, bună ziua,
v-au plăcut Bach-urile?

o, cum nu se poate mai mult, vă mulțumesc,

domnule doctor...

domnule Inochente, cu dumneavoastră se întâmplă ceva dincolo de ce sunt eu obișnuit să observ la dumneavoastră, ar trebui ca acum să vă priviți puțin într-o oglindă...

domnule doctor...

domnule Inochente, poftiți scumiera, eu cred că a sosit timpul să încetați a vă mai juca nonșalant cu propria dumneavoastră persoană și să vă închipuiți că datoria mea constă doar în supravegherea părintească a năzbâtiilor dumneavoastră, sunteți un om matur, conștient de ușoara-i degringoladă psihică, iar datoria mea...

domnule doctor...

nu mă lăsați să mi-o îndeplinesc așa cum știu eu că e mai bine pentru dumneavoastră și pentru conștiința mea, au trecut zile bune de când n-ați mai fost pe aici, dar ce credeți dumneavoastră, că eu reprezint o instituție filantropică?

domnule doctor...

domnule doctor, domnule doctor: a fost vorba că îmi veți acorda încredere deplină...

dar...

dar n-ați ascultat nici unul dintre sfaturile pe care vi le-am dat la ultima noastră întâlnire.

nu...

nu mă contraziceți, am verificat! în afară de baia făcută împreună cu Zbîrcea, Caraiman și Cruceriu, nimic, absolut nimic! nici măcar inofensivele plimbări pe care vi le-am recomandat, unde vă treziți, domnule Inochente?!

eu

aș putea să afirm că sunteți imoral, da, imoral! și nu numai eu, oricare altul, nu credeți? ba, colac peste pupăză, sunt implicat și eu, de mai bine de o lună sunteți în concediu legal, nu? ei, bine, complet ilegal, pentru cel care vă vede, vă ascultă, vă judecă fără să fie medic psihiatru, dar chiar și pentru un specialist, domnule, se poate spune că jucați teatru și nu sunteți un cabotin, ci un actor de clasă,

domnule doctor!

vă rog, nu ridicați glasul! fiți respectuos! s-ar putea să aveți neplăceri!

ei bine!

ei bine, domnule Inochente, pentru numele lui Dumnezeu, dar înțelegeți odată pentru totdeauna că, fără sinceritate și încredere, invers, scuzați-mă, m-am enervat, aș vrea să vă văd în locul meu, deci fără încredere și sinceritate nu pot să-mi îndeplinesc rolul de sanitar al credinței, pricepeți?!

al credinței?!

pardon, al psihicului, în sfârșit, vă rog ca o dată la două zile, de acum înainte, să treceți pe la mine, fie, nu neapărat pe la cabinet, dar să mă căutați, să ne întâlnim și să stăm de vorbă despre dumneavoastră, până una-alta însă, vă rog, în decurs de maximum trei zile să vă faceți toate analizele trecute pe această fișă, singur, altfel internarea sau revenirea promptă la locul de muncă, ne-am înțeles?

le voi face, promit,

iar tonul acesta, mereu am impresia că încercați să

vă bateți joc de mine, dar aveți noroc că sunt un om calm și cu conștiința datoriei, însă nu uitați, această conștiință vă poate provoca mari necazuri,

domnule doctor, vă asigur

m-am săturat de asigurări, încep să vă suspectez de fraudă

domnule doctor! scuzați-mă, n-am vrut să ridic glasul, dacă până acum v-ați săturat de mine într-un anume fel, vă dau cuvântul meu de onoare că am capacitatea de a mă transforma și în alt fel de mâncare, credeți-mă

domnule...

domnule doctor, dealtfel, pentru asta v-am vizitat astăzi, cum să vă spun, absența mea e datorată unei anume documentări, nu poți fi sincer fără un limbaj adecvat, riști ca destăinuirea ta să se transforme în minciună premeditată sau pur și simplu în vorbărie fără sens, în incoerență inutilă a gândurilor rostite, într-o spaimă neverosimilă, riști să apari ca bolnav închipuit, nu?

adevărat, domnule Inochente, vedeți, luciditatea dumneavoastră naște îndoiala mea, țineți minte când am discutat despre obsesia de tip patologic?

poate că da, acum, la revedere și nu uitați, domnule doctor, de azi înainte să vă ascundeți exasperarea provocată de apariția mea, bună ziua!

În lumina moale a amiezii, cabinetul medical i să părea o jucărie ciudată, abia scoasă dintr-o cutie cu vată și incapabilă, printr-un mecanism secret, să se

autoasambleze. Prin fereastra larg deschisă, o anume tăcere, zgomote în susur continuu schimbător și, paradoxal, creând impresia de același, neschimbat, monoton cânt, se strecurau, alcătuind fugare imagini ale străzii, iar Clavdia le zâmbea trist, oarecum plictisită. Medicul fusese chemat de șeful clinicii. Clavdia rămăsese singura stăpână a acestui spațiu din alb, bleu și galben-marونی. Fuma foarte rar, dar acum simți nevoia apăsătoare să-și aprindă o țigară. Scotoci în sertarul biroului și găsi pachetul de „Marlboro” primit acum o săptămână de la un pacient. Scoase o țigară. Și-o aprinse. Fumul pe nări. Își aminti chipul bătrânelului care-i oferise țigările. Figură de sihastru. Trup de satir. Privirea, îndoială spre teamă. Gândi: când apare zbaterea asta, și mai ales după cincizeci de ani, puțini sunt cei care nu trec pragul încăperilor ăstora, nu neapărat ale psihiatrilor, ci ale medicilor, în general. Vru să ofteze, dar se stăpâni. Se ridică de pe scaun și se apropie de fereastră. Tentată să privească afară. Se abținu. Începu să se plimbe prin cameră, cu pași atât de înceți, atât de ușori, încât își închipui plutirea. Își dori zâmbetul. Apoi și-l refuză. Trase din țigară. Cu putere. Aproape că o înecă tusea. Închise ochii. Inspiră adânc. Își reveni. Lângă birou se opri. Scutură țigara în scrumieră. Poate ar fi și băut ceva tare. Vodcă, suc de roșii, puțin piper. Ca Damian. Iar Damian. De dimineață. Dis-de-dimineată. Ba nu, încă din cursul nopții, doar Damian. *Let it be*. Ca Damian. Ca Beatles-ii. Și repetându-și neobosită: e foarte important să mă stăpânesc întru totul. Întru totul. Față de oricine. Și orice.

Să poată față de el: să nu-și trădeze teama. La un pas de spaimă. Damian care se ascunde. Din ce în ce mai bine. Foarte aproape de măștile pe care ea prea bine le cunoaște. Măștile adunate în dosarul negru. Numai că acelea sunt deja identități în sine. Asimilatoarele identităților ascunse de ele. Stinse țigara. Luă de pe birou coala găsită pe jos, lângă noptiera lui Damian. Studie puțin scrisul mărunț literele ușor rotunjite, așternute cu atenție, încordare, cu grabă greu stăpânită. Reciti:

„*Jurnal*

O zi

Am găsit în librărie *Ab urbe condita / Eseuri despre valoarea omului și umanismului valorilor*, carte a lui Radu Enescu. E prima oară când întâlnesc acest nume. Nostim. Scriu asta de parcă aș fi un real cunoscător al lumii literelor. Și totuși, cred că propria-mi ironie mă salvează de miera cabotinajului, nu, Damian?

Chiar numai deschisă la întâmplare, citită fragmentar, cartea frapează prin profunzimea și tragicul mărturisirii. Enescu, unul dintre adevărații nebuni lucizi. Mi-ar plăcea să-l cunosc și să-l ascult. Dar cred că un taciturn din necesitate filosofică și din timiditate lirică. Aș cuteza să afirm, mi-e drag.

Am găsit:

„Eroii kafkieni, ca o mașină cu bara de direcție frântă, se deplasează, mai exact sunt deplasați, pe traiectorii arbitrare și se împotmolesc în cele din urmă în vâscozitatea, fără ieșire, a unui etern cerc vicios. Or,

Într-un cerc vicios direcția se devorează pe sine. După cum, emoțiile eroilor kafkieni, succesiunea lor de stări crepusculare sau onirice nu mai vânează nimic, sunt ca șarpele care își mănâncă propria coadă, cu o direcție care dispare până la evanescentă. Dar lipsa de intenționalitate este proprie tocmai afectelor difuze, care se insinuează în noi, ne copleșesc, ne macină. Exemplară prin aceste afecte este angoasa; și nu e o întâmplare că sugerarea ei, crearea unei atmosfere de tiranică anxietate se înscrie drept mijloc eficient în recuzita artistică kafkiană. Angoasa însă e insigna existenței fără fundamente.”

Scot citatul din contextul eseului. *Frank Kafka sau mistificarea negativă*, deși n-ar trebui să procedez astfel. Mi-amintesc *Metamorfoza* și *Colonia penitenciară*. Din prima, extrag convenția: toți suntem gândaci (de bucătărie? sunt extrem de rezistenți chiar și în cazul dezastrului atomic), iar din a doua, țin minte precis cuvintele lui Kafka: vina e mai presus de orice îndoială, ca principiu fundamental de funcționare a unei lumi (a noastră?). Acum formulez - și poate nu voi evita echivocul - condiția de martor obiectiv autoimplicat sau Kafka în desperarea de a se plasa pe linia cercului, aflată între înlăuntru și în afară. Și nu numai el. Poate, Radu Enescu, poate altul și altul și altul. Toți ca mine? Revin la cele două povestiri odată cu citatul ales, și angoasa într-adevăr devine insigna unei existențe fără fundamente, a unei existențe reale. De fapt, dacă îmi caut argumente, e firesc să încerc, exasperant, să-mi precizez, să-mi definesc pentru ce. Sau știu deja, și, fie

nu am curajul să recunosc... Nu. Efortul meu de a trăi la temperaturi extrem de joase și extrem de repede - supraconductibilitatea, inginerule! - îmi apare doar o eschivă penibilă de care încă nu sunt în stare să mă lepăd. Lașitate?

Carl Sagan, în episodul de aseară, afirma că scoarța cerebrală e într-un fel o eliberare. Aiurea!

Se pot imagina minutele dinaintea pedepsei capitale?” Clavdia puse coala pe birou. Își aprinse o altă țigară, observându-și tremurul degetelor. O clipă, gândul vinovăției alături de imaginea dosarului negru. Apoi, fumul în piept. Și din nou amețeala. Lăsată acum să-i pătrundă în carne. În suflet. Pe urmă, încet, chin premeditat, stăpânirea. Și nu intra nici un pacient. Nici un pacient normal. Un simplu, doar un simplu nevrozat. Lumina moale de amiază. Încăperea, jucărie ciudată ieșită dintr-o cutie cu vată. Tăcerea prin deschizătura ferestrei. Și ochii lui Damian. Ca ai ei. Orbiți de un întuneric, ca în altă lume. În care vezi altfel.

N-am reușit încă să înțeleg, îi spuse doctorul Arpegiei, de ce pe holurile mai tuturor hotelurilor noastre miroase a bucătărie. Poftim, se opri pentru o clipă, aici, ceapă prăjită și ochiuri arse, de parcă fiecare și-ar pregăti în cameră! Porni mai departe în pas elastic pe mocheta verde, o fi acasă? Râse, brusc înveselit, „acasă”, obișnuința..., nu, nu cred să-și fi luat cheia cu el, în sfârșit, considerând că la recepție nu e..., gata, am ajuns, hai, Arpegia, să fim atenți și amabili cu ciudatul nostru pacient, chiar ciudat? Ce zici? Arpegia îi zâmbi,

manechin din *Vogue*, își înclină capul într-o parte și ridică din umeri, poate îi acorzi prea multă importanță, nu știu... Doctorul o învăluie cu privirea, ești prea femeie ca să realizezi ciudatul. Bătu la ușă. Așteaptă în tăcere. Toc, toc, toc-toc. Cheia răsucită în broască. Apăru Damian. Doctorul surâse, acasă, acasă? am venit ca muntele la domnul credincios Inochente, supărare? Damian o observă și pe Arpegia, tuși încruntat, apoi, brusc înseninat, cu glas ușor răgușit, bucuroși de oaspeți, sărut mâna, bună seara, doctore, se răsuci puțin înspre cameră, Clavdia, avem oaspeți de vază! poftiți, poftiți, vă rog. Arpegia intră urmată de doctor. Damian închise ușa în urma lor.

În cameră, saxofonul lui Sonny Rollins improvizând pe tema singurătății ca lacrimă de copil trist. Cei patru mestecându-și privirile. Fără să și le dorească atinse unele de altele. Stând în fotoliu, Clavdia salută abia mișcându-și buzele, nimeni nu auzi nimic, doar rânjetul ei, închipuit prin politețe zâmbet, fu investit cu bine ați venit, bună seara. Doctorul și Arpegia îi răspuneră printr-un bună seara, surpriză nu tocmai plăcută și curiozitate abia disimulată. Damian interveni imediat, luați loc, mă iertați, în afară de vodcă, nu am cu ce să vă servesc, dar cărui eveniment îi dătoresc această vizită? Nici unuia, domnule Inochente, decât acestei oribile și plicticoase zile de toamnă, la care se adaugă promisiunea mai veche de a cina împreună, nu? și uite că s-a nimerit ca invitația să o pot face și prietenei dumneavoastră, așadar, nu accept nici o scuză, oricare ar fi ea, nu e nevoie de o ținută anume, uitați-vă la noi,

vaai, am uitat, ha, ha, sunt cam repezit, iertare, n-am făcut prezentările între doamne, ne cunoaștem, din clinică, ha, ha, doctorul, deci, mai luați ceva pe dumneavoastră. „Oltcit”-ul meu ne așteaptă jos, în fața hotelului, și haideți să cinăm în oraș. Dar nu e prea departe și prea târziu? Damian. Ah, nuu, fiți liniștit, domnule Inochente, o plimbare de vreo trei sferturi de oră cu viteza medie de optzeci-nouăzeci de kilometri pe oră, nu vă uitați așa, șosea neaglomerată, șofer vechi, mașină nouă, rulează excelent, am luat-o din prima serie, practic franțuzească, conduce foarte bine, suspină Arpegia, și ajungem numai bine în oraș; e abia șapte, veniți? Da, Clavdia. Tăcere. Apoi: venim, Damian.

Cum ne învăluie noaptea în cutia asta metalică și cum simt acum că momentele de neputință sufletească se anunță întotdeauna printr-un refuz de a comunica lipsit de orice obiect, prin necesitatea de reintegrare a ființei mele primare în cotidianul cel mai banal cu putință, printr-o stare de revoltă socială împotriva oricărui sistem restrictiv, Damian își înăbuși oftatul, Clavdia îi privi pieziș și își strecură palma sub degetele lui crispate, el o mângâie ușor, domnule doctor, până acum n-am mai circulat într-un „Oltcit”, dar se pare că e o mașină excelentă, cel puțin fonic e izolată nemaipomenit, doctorul îi zâmbi recunoscător în retrovizoare, da, da, așa e, sunt foarte mulțumit, dar, continuă Damian, am auzit păreri nu prea laudative la adresa acestei mașini, porcării, porcării, domnule Inochente, au impresia că e prea scumpă, știți, fabula cu vulpea și strugurii, pe urmă, reacția clasică la nou, mm-da, aprobă Damian și privi pe

geamul de lângă el, culoarea înnoptării, prapur de cenușă albăstrită ridicat încet și semitransparent în imensitatea lui de pe organele în goană nebună, întotdeauna încremenim în fantastic, se bucură Damian, copacii cu coame fluturânde, arborii cu trunchiuri mlădiate în salt după salt, dezlănțuirea dementă a sevei nu ne ajunge, nu ne înspăimântă, deși noi am poposit în mișcare, hai, cuprindeți-ne, sfâșiați-ne, crengi ca vene și tendoane dezrădăcinate, hai, se rugă în sine Damian, noi stăm, nu simțiți asta?! ne vrem înapoi în ce-am fost odată, hai!, se întoarce către doctor, nu dați drumul la casetofon? oo, ba da, da da, dar nu am *jazz*, pentru mașină îmi place *country*, ca americanii, chicoti Arpegia, fiți liniștit, dați-i drumul, râse Clavdia, doctorul porni casetofonul, Damian îl recunoscu pe Jonny Cash, *I walk the line*, răsunară cuvintele acestuia, Damian privi înspre pădure și de data asta i se păru bandă continuă de un albastru atât de întunecat, încât mașina despica doar necreatul unui abis oceanic, Clavdia, șopti Damian și o atinse cu umărul, ce se întâmplă cu mine? am senzația că sunt dedublat în mod curios, undeva, în afara mea e un Inochente mic și al dracului, care mă privește, judecă și mă judecă, îmi vin în minte nume de cărți, simt nevoia să fiu cu tot dinadinsul un tip deștept, la naiba! Damian, se rugă Clavdia, uite, murmură el, dacă de fiecare dată nu surprindem cu un alt eu lângă noi, adică suntem o multitudine de ființe, mai întotdeauna, cred, două dintre ele sunt chinuite într-un mod anume, una poate să facă, înțelege? nu poate să creeze cultură fiindcă e cultură, înseamnă cultură, iar cealaltă e obligată a face cultură

luptând astfel împotriva dependenței clare de cultură... de cele mai multe ori existăm așa, într-un fel de simultaneitate... Clavdia îi strânse ușor degetele, ce spuneți, domnule Inochente? se interesă doctorul, nimic, domnule doctor, îi explicam Clavdiei că această plimbare este extrem de relaxantă, într-adevăr, îl aprobă ascuțit Arpegia, iar Damian închise ochii și încheștă mâna Clavdiei până simți că îi amorțește brațul. Auzi geamătul acesteia. Încetă strânsoarea. Întredeschise ochii în pânda de lacrimi. Doctorul întoarse caseta. Un negru cânta strigat, *life is life!* La-la, la, la, la, îngână Arpegia.

Oh, Doamne, Damian uitându-se în cafeaua din fața lui, prinvidu-i pe Clavdia, pe Arpegia care o studia pe Clavdia, pe doctor care-și sorbea vinul din pahar, oh, cercetând împrejurul lui, păpușile îngălbenite de lumina zeamă de tutun scursă pe lambriurile brune, pe fețele de masă albe, pe verzile gâturi de lebadă ale sticlelor, împletită cu fumul în șuvițe al țigărilor, cu lălăiala sinistră a pianistului din colțul sălii, oh, Doamne, și-l aminti pe Jacques Brel, *ne me quitte pas*, ești patetic, cabotinule Damian, hohoti încet în gând și cu toate astea zău, cele din jur..., părăsit într-o lume străină, noroc! îi răsună glasul, și-l ascultă ca ecou stins, am fost trompetă de tablă pentru copii cretini, noroc! nu vă e teamă, domnule doctor, de un eventual control al miliției? nu, domnule Inochente, v-am dovedit, conduc excelent, poate că vocația mea e cea de pilot de curse automobilistice, dar v-ați ales-o pe cea de pilot de suflete, m-da, și-apoi, statutul meu numit de dumneavoastră mai înainte, milițienii din zonă mă cunosc, iar un pahar-două nu

înseamnă nimic; bineînțeles, bineînțeles, Damian. Oferi un foc Arpegiei. Își aprinse și el o țigară. Arpegia îl privi insinuant. Clavdia își bău paharul cu vin. Doctorul cercetă cele două femei. Îl interesa Clavdia. Damian trase din țigară. Brusc, bătu cu palma în masă. Ceilalți tresăriră. Doamnelor și domnilor, stimați comeseni, să facem strigarea! Zâmbete. Între mirare și plictiseală. Între enervare și bun-simț. Convențional. Maniera manierată scrisă și nescrisă. Damian sub formă de aparat fotografic, uman:

Damian:

propun un joc, cred eu, destul de interesant, incitant, jocul de-a psihiatrii, ei? ce ziceți?

Doctorul:

domnule Inochente, chiar dacă glumiți, zău, sunt sătul, haideti să discutăm altceva.

Arpegia:

dar, dragă, pare interesant ce propune domnul Inochente...

Doctorul:

Arpegia, te rog.

Arpegia:

uite, și doamna pare a fi de acord.

Clavdia:

da și nu, să vedem ce vrea de fapt Damian.

Damian:

doamnele și dumneavoastră lucrați în psihiatrie, specialiști, deci; mai ales dumneavoastră, domnule doctor, iar eu sunt pacientul real, nevrozatul sau, poate mai mult, alt diagnostic, din păcate nu-l cunosc pe cel pe

care mi l-ați dat, în sfârșit, nu aici doream să ajung, nu acesta e jocul meu, deși, trebuie să mărturisesc, ideea mea din situația schițată mai înainte își trage obârșia...

Clavdia:

Damian, mai clar!

Doctorul:

are dreptate, doamnă.

Arpegia:

da,da.

Damian:

pe scurt: urmează să vă propun un caz despre care fiecare dintre cei de față, mă includ neapărat, *fair-play*, nu? o să-și exprime părerea fără să utilizeze termeni de specialitate, așadar, vorbind, apreciind ca într-o discuție prietenească la un pahar cu vin, de acord?

Doctorul:

care vă e scopul, domnule Damian?

Clavdia:

Damian!

Doctorul:

doamnă, mă îndoiesc că jocul e un act gratuit chiar și în cazul copilului de câteva luni; nu am nevoie de o mărturisire completă, dar pentru că domnul Inochente tot s-a referit la o discuție ca între prieteni, e bine să știm câte ceva și despre scopul acestui joc, pe care eu deja îl bănuiesc interesant.

Arpegia:

va fi teribil de amuzant, prevăd.

Damian:

doamnelor și domnilor, stimați comeseni, prieteni,

în jocurile înțelepte echivocul e o supapă pentru imaginație; să presupunem că nebunul are calitatea de a se căuta sufletește - nu vreau să pronunț cuvântul „psihiatru” -, și eu, nu, nu deți, nu sunt nebun încă, îmi stabilesc diagnosticul, iar prin acest joc vreau să-l verific.

Doctorul:

e o idee; mă faceți curios.

Clavdia:

Damian...

Arpegia:

lăsați-l, doamnă, doar nu-i nebun, ah, scuzați-mă, domnule Inochente!

Damian:

nici o problemă, dar să revenim la joc și să vă prezint cazul, nu?

Doctorul:

chiar dacă identitatea dintre dumneavoastră și caz ar fi absolută, aflați că ați reușit să mă captați.

Arpegia:

domnule Inochente, mi s-a stins țigara, și a dumneavoastră, nu-mi dați un foc, vă rog?

Damian:

cu plăcere, poftiți; Clavdia, ce-i cu tine?

Clavdia:

a, nimic, dă-mi și mie o țigară, te rog.

Damian:

poftim; cazul: un om, femeie sau bărbat, ca dumneavoastră, ca mine, suferă, aproape fără să-și dea seama, o destructurare a identității sale, identitate cunoscută de el prea bine și începe să realizeze la

modul obsesiv că se restructurează pe coordonatele unei normalități care contravine flagrant normalității unanim acceptate; se analizează și analizează cât poate mai atent, cât îi permit inteligența și cultura, realitatea înconjurătoare... mă exprim destul de clar?

Doctorul:

continuați, domnule Inochente, continuați..., poftiți un foc, iar vi s-a stins țigara.

Damian:

mulțumesc, nu mai fumez acum; Clavdia?

Clavdia:

cum vrei...

Damian:

din punct de vedere anatomic, fiziologic, e perfect sănătos - se spune că marea majoritate a nebunilor sunt perfect sănătoși în acceptul clasic al sănătății fizice -, subliniez însă, omul nu e nebun...

Doctorul:

atenție, domnule Inochente.

Damian:

bun..., în urma autoanalizei, descoperă o sumedenie de cauze care ar putea fi surse ale procesului său de transformare și astfel realizează cu precizie că normal și nenormal sunt într-o relație perfect reversibilă, scuzați-mă, ingineria, dar pe de altă parte devine obsedat de ideea opțiunii între a trăi în real sau în imaginar..., cam acesta e cazul, vă rog, aveți cuvântul, *les jeux sont faites!* mai adaug că scopul explicat îmi aparține mie și numai mie, sper să fi fost destul de bine înțeles, cu alte cuvinte, fiecare are dreptul ca, gândind

acest caz, să-și stabilească un țel propriu; de acord, domnule doctor?

doctorul:

da, da, desigur... ați fost extrem de coerent... desigur...

Clavdia:

Damian, prefer să consider cazul tău, cazul expus de tine, un caz literar.

Damian:

de ce? Opțiunea spre imaginar aparține numai artei?

Doctorul:

nu știu, m-ați mai întreabt odată când o obsesie devine patologică și sunt tentat acum să corelez...

Damian:

nu, nu cred, domnule doctor, sau nu mai țin minte, dar, nu, nu cred...

Arpegia:

iertați-mă, fir-ar de țigară! Am ascultat foarte atentă, nu vreau să fiu acuzată că aș face conexiuni de tip sexual, însă aș considera cazul acesta, poate nu e exprimarea cea mai fericită, un caz de perversiune socială.

Doctorul:

nu e rău ce ai spus, dar e mai mult decât atât, de exemplu, sunt perversiuni inofensive; aceasta e primejdioasă, tendințele de agresare a ordinii sociale convenite deliberat de ceilalți sunt evidente, pentru că nu poți evada decât negând ordinea prestabilită; din fericire, însă, bănuiesc că acest caz se circumscrie alienațiilor

detectabili foarte ușor și astfel imediat internabili; omul nostru poate fi pur și simplu un nervozat, dar și psihopat maniaco-depresiv, precum la fel de bine paranoic; din păcate, datele de care dispune, sunt practic nule, prezentarea mea extrem de generală, astfel că ader convins la părerea amintită mai înainte, e vorba despre un caz care aparține beletristicii ca idee literară; ați citit recent vreun dicționar de idei literare, domnule Inochente;

Damian:

ascultându-vă, trebuie să recunosc că jocul pe care l-am imaginat *ad-hoc* nu e încă destul de bine pus la punct, dar contați pe mine, îl voi perfecta; v-am plictisit? iertați-mă, nu prea sunt om de lume, de chef; ce-ați zice să dansăm? au dat drumul la magnetofon, disco ăsta nu-mi displace.

Privi în jur cu ochi triști, de câine bătrân. Se ridică de pe scaun. Întinse mâna spre Clavdia. Femeia își strivi țigara în scrumieră. O văzu cum respiră greu și înghite o dată, de două ori, mărușul lehamitei lui. Cum puteam altfel? îi șopti.

Damian îi privi pe rând: sfinții de zi cu zi, Caraiman, Zbîrcea și Chimet, trei Doamne-zilnic și toți trei, zâmbi, îi cercetă atent acolo, în răcoarea și penumbra bisericii, parcă proiectați, născuți brusc și maturi și umili pe fundalul altarului modest, între cele câteva lumânări cu flacăra mică, unduită abia, de abia simțiți curenți de aer prin izul muced de ortodoxie laicizată. Cel mai aproape de altar, Chimet se ruga cu palmele împreunate în fața

pieptului, Caraiman îl aținea dintr-o parte cu privirea având chipul destins, buza de jos îi tremura ușor, părea a se ruga și el, iar Zbîrcea îi studia încordat pe amândoi stând drept, cu brațele întinse și palmele lipite de coapse, din când în când umerii-i tresăreau, dar mușchii feței rămâneau împietriți și, împreună cu fixitatea ochilor, alcătuiau o expresie de habotnic urmărind doi păgâni intrați în sfânta biserică. Damian se gândi că Zbîrcea căpătase această fizionomie de cum intraseră aici. Veniseră la Mănăstiri într-o lungă plimbare terapeutică, la sugestia lui Caraiman și tot la propunerea lui s-au oprit să viziteze biserica. Zbîrcea consimțise cu greu să părăsească stațiunea, susținând că se afla încă sub efectul napotonului, poate din cauza asta are mutră de fanatic, își spuse Damian, până acum n-am încercat nici un tranchilizant, ar trebui să încerc măcar din curiozitate, sunt curios dacă tinerelul Caraiman ia meprobat, rudotel sau alte chestii dintr-astea, a, da, rudotel mi-a recomandat și mie doctorul, pe Chimet nu m-așteptam să-l găsec aici, luda în fața altarului... oare eu cum arăt? care din eu? se așeză în strană, se uită în jur, descoperi icoana afumată, așa? se concentără, treptat, Cristul coborât acolo de pe cruce, Isusul cu patru degete la piciorul drept și cu mâini scurte de pitic, țărancă înmărmurită de spaimă care-l ținea de brațe fură înlocuiți de *Pieta* a lui Van Gogh, Damian își reaminti ce scria în album, această pânză a fost pictată în azilul de la Saint-Remy în momentul în care Vincent trece în revistă toate experiențele trecutului său, sunt nebunul obosit, cumplit de obosit, cu chip de lut, capul plecat pe umărul

mângâiat de plete, cu barba roșcată, cerul, pământul și femeia, trupu-mi și straietele se zbuciumă în vâluriri bruște de galben, albastru, ocru și verde, iar eu adorm în somn de piatră, simții cum i se umezesc ochii, scutură din cap și se ridică din strană, cât de ușor am început să plâng, penibil, dar mi-e bine așa, tânguindu-mă pe dinăuntru, oh, Doamne, acum și aici pot, oh, Doamne, tresări, Caraiman îl bătea pe umăr, haideți, domnule inginer, haideți, e rece aici, v-a impresionat, nu-i așa? e un lăcaș vechi de peste o sută de ani, se simte asta, se mai și vede pe alocuri, păcat însă că restaurările au început să se cam facă alandala, cu oameni nepricepuți, știți și dumneavoastră, văd că și pe filosoful nostru l-a impresionat, dar nu mă așteptam să dau aici peste negustorul ăsta afurisit, hi, hi, păcătosul! cere iertare, haideți. Ieșiră din biserică.

Pe drum, pe sub cerul..., Damian se înfioră, e zbuciumat, vâlurit de albastru, verde și sânge, de unde atâta sânge? din mai galben decât floarea lui, la Mănăstiri soare de Arles, își plecă tâmpla dreaptă spre umăr, Chimet îl observă, ce-ați pățit, domnu' inginer? ei, nimic, m-am uitat dintr-o parte la norul acela, da, da, vine furtună, zise Chimet, Doamne-ajută să nu fie potop ca toamna trecută, de ce, Doamne-ajută? sec, Zbîrcea și Damian presimți, se încordă, într-o străfulgerare își imaginează *Pieta* sfâșiată: d'aia, domnu' dragă, pentru că nu vin toate din senin sau din cum spuneți dumneavoastră pe la radio, televizor - frontul atmosferic și alte chestii din astea, Chimet; aiureli, aiureli, domnu'..., Zbîrcea, scuzați-mă, domnul Chimet, țăran cooperador și mic

producător de, hi, hi, vinuri, țuică, legume, și domnul profesor de filosofie Zbîrcea Aurel, vesel, Caraiman; așadar, repet, aiureli, domnule Chimet, Zbîrcea; ei, domnu' profesor, noi le știm așa cum le-am apucat, doar când avem neapărat nevoie mai învățăm și noul, destul de respectuos, Chimet; lasă, măi Chimet, noul la tine se cheamă prețul pieții, nu? amuzat, Caraiman; domnule Caraiman, lasă omul să-și exprime opinia, rece, Zbîrcea; bine, bine, ia mai zi, măi, despre Dumnezeu, mieros, Caraiman; nu râdeți de mine, eu când mă rog Lui, mă rog fiindcă, deh, mai greșește omu' și e înțelept să-și ajute sufletu' încărcat, sincer, Chimet; domnule, Dumnezeu... nu știu cum să-ți explic mai simplu dumitale, părintește, Zbîrcea; nu vă chinuiți, domnule Zbîrcea, ăsta-i dat dracului, pricepe repede orice, numai să vrea, cred că are tratat de alianță și întrajutorare și cu sfinții și cu diavolii, așa cum e omenește, de fapt, ironic, Caraiman; domnule Chimet, Dumnezeu nu-i decât o idee născută din vremuri imemorabile, ideea de divinitate apărută la omul primitiv aflat în fața unui cadavru uman, ideea de ceva nemilos și puternic născută din cauza spaimei și a umilirii că un semen al lui nu mai mișcă, înțelegeți? aproape sentențios, Zbîrcea; m-da, pricep, domnu' profesor, pricep, da' moartea-i altceva, te speria, da' te și împacă, te sperie că-ți lași treburile neterminate și te împacă d'aia, că sfârșești naibii cu viața asta, gânditor, Chimet; domnule profesor, personal, nu prea am constatat în ce fel ateismul e binefăcător la nivel de moralitate și etică, mă refer la ce se numește frica de Dumnezeu, incitant, Caraiman; domnilor, îmi pare rău,

dar refuzați să gândiți dialectic, scuzați-mă, însă și sectanții pornesc de la astfel de judecăți și treptat ajung la aberații până când viața lor întreagă devine o aberație, adevărați nebuni, declarativ, Zbîrcea; domnu' profesor, eu nici măcar ortodox ca lumea nu mă pot numi, da', de crezut, tot cred, ca să am cui mă împărtăși, în cine altul să am încredere, în dumneavoastră, să zicem? mirat, Chimet; domnule Chimet, din păcate, recunosc, în problema sufletului și a păcii lui, până și mari filosofi au dat greș adeseori, daa, în primul rând, prin a vorbi despre existența sufletului ca diferit de psihic și rupt de creier ca materialitate, adică, înțelegi matale? nefiind ceva concret, așa, să-l apuci cu mâna, extrem de binevoitor, Zbîrcea; ei, să fim serioși, domnu' profesor, dacă-i p-așa, de ce aveți dumneavoastră, domnu' Caraiman, cel puțin de atâția ani, da' eu nu-l cred, necazuri cu nervii de nu vă mai vindecați? c-am auzit că până și canceru'... politico, Chimet; mă, Chimet, măă! ia vezi-ți de lungul nasului, râzând, Caraiman; lăsați-l, lăsați-l, profesoral, Zbîrcea; dar domnule profesor, poate că are dreptate, încântat, Caraiman; cu atât mai mult trebuie să înțeleagă, trebuie să pricepi, domnule Chimet, că, dacă ai dreptate e din cauza, și e numai una dintre cauze, dar foarte, extrem de importantă, că și unii medici gândesc ca dumneavoastră, ți-aș vorbi despre aberația numită psihanaliză, creierul e fizică și chimie plus educație, o educație strictă și severă în spiritul muncii și abnegației față de o singură idee, cea de societate bazată pe egalitate, ordine și disciplină, of, mi-e atât de greu să fie explicit față de dumneata, puțin exasperat,

Zbîrcea; pricep câte ceva, pricep, liniștitor, Chimet; vezi matale, eu dacă n-aș fi obligat să lupt mereu împotriva concepțiilor astea burgheze, învechite, n-aș fi neurastenizat, adică uneori pus în situația să nu fac față înaltei îndatoriri morale și etice cu care am fost investit de societate, așadar, în salvarea conștiinței mele, dacă m-aș ruga, cu ce m-ar ajuta Dumnezeu? mohorât și aspru, Zbîrcea; nu fiți tragic, domnule profesor, sunteți un om exemplar, eu, cu nevroza mea, acum, la bătrânețe, ce să mai spun, zâmbind și dojenitor, Caraiman; iertați-mă, când vă e rău tare, cred că tot la El vă gândiți, chiar fără să știți, altfel, ați înnebuni! precaut, Chimet; dar domnul Inochente a tăcut tot timpul, intrigat Zbîrcea; așa e, așa e, curios, Caraiman; eu mă gândeam la *Pieta* a lui Van Gogh, murmurând, Damian și rostind înlăuntru, Dumnezeu e poate ideea unui mare nebun lucid, sau chiar Marele-nebun-lucid, sau cum se doarme în somn de piatră cu capul odihnind pe umărul din lut mângâiat de barba roșcată, în ultima meditație la Saint-Remy..., îl privi tulbure pe Chimet și-i citi pe buze, în sclipirea ochilor mici, negri, nu cumpărați niște vin rozaliu?

„Soarta mea a fost întotdeauna și este identică realmente cu cea a Vittoriei Accorombona, poeta evocată de Ludwig Tieck. Până și asemănarea fizică este absolut frapantă. Am aceeași ținută mândră, nobilă, același păr de culoare închisă, cu reflexe roșietice în bătaia luminii, buclat pe ceafă și pe umeri, buzele rubinii, nasul ușor coroiat, sprâncenele negre, delicat desenate,

care-mi întăresc expresia privirii scânteietoare, marele Tizian, cum scria Tieck, cum ar afirma oricine m-ar întâlni, n-ar fi putut găsi un model mai grațios pentru cel mai frumos tablou al său. Sâniile mei rotunzi, marmoreeni... exact ca ai ei. apoi, inteligența, luciditatea, cultura, poezia mea... Dar nu asta, nu asta, dragii mei bărbați, toți care m-ați iubit și voi, cei care mă râvniți, știu, știu, nu numai pentru înfățișarea mea, ci și pentru inteligența, cultura, poezia mea, nu asta vreau să înțelegeți, adică faptul că mă numesc dintotdeauna, sunt, Vittoria Accorombona. Oricine ar nega că sunt Vittoria, însămânțează vorbe în vânt, fiindcă la simpla mea apariție la mai puțin de un metru de voi, uitați totul; uneori, ba nu, adeseori, chiar mă dezgustați în postura voastră de lupi hămesiți. Iar în clipa în care deschid gura și rostesc, deveniți jalnici. Dealtfel, ca și femeia care mi-a purtat numele, am avut și am obiecții serioase împotriva căsătoriei. Și pe lângă faptul că se întâmplă ca în unele întâlniri cu părinții mei să nu mă recunoască (deși la vârsta lor, doar patruzeci și șapte de ani, n-ar trebui să aibă pierderi de memorie) și să mă cheme cu numele de Maria pe care, sincer, nu știu de ce, nu pot să-l sufăr deloc, mai am cu ei și discuții extrem de enervante referitoare la aceste obiecții ale mele. Până la urmă, descoperi în orice căsnicie că majoritatea argumentelor care ți-au determinat fapta au fost forme camuflete ale egoismului tău de a supraviețui mai comod, prin existența partenerului ca sclav donat de societate cu liberul lui consimțământ, el la rândul-i sperând în tine ca sclav ce-i va fi dăruit. Superbă cacialma, nu? dar dacă ar

fi numai părinții de convins, dar e întreaga lume infectată. Oare poeta lui Tieck a știut vreodată ce înseamnă: la cratiță? Ea a sfârșit prin a fi ducesă de Bracciano, eu, momentan, ca și ea un timp, sunt exilată a acestui palat pe care refuz să-l numesc azil. Ce cuvânt barbar.

Nu mi-l pot închipui decât gândindu-mă la *Azilul de noapte*. Și e o imagine degradantă. Poate doar condiția femeii obișnuite să-mi mai inspire această degradare. Dar eu sunt Vittoria Accorombona. Să revin însă la problema pe care v-o pusesem: soarta acelei nobile femei din secolul al șaisprezecelea este identică, identică realmente cu a mea. Mă întreb eu, cum de s-a întâmplat ca tocmai după ce toată după-amiaza aceea spălasem rufe fiindcă aveam apă caldă, seara, într-o seară oarecare, și Vittoria în timpul primei căsătorii a avut nenumărate astfel de seri, să descopăr cartea lui Tieck, biografia romanțată care-mi demonstra că nu există trecut sau viitor din moment ce eu am trăit în timp ce trăiesc? Am murit fiind în viață? Doar pentru a evada din propria-mi existență de nobilă femeie obișnuită?”

Damian închise dosarul negru, luă stiloul și notă pe coala aflată la-ndemâna lui:

„*Jurnal*

Altă zi

Textul pe care l-am citit adineauri e neterminat. sunt convins de asta. Nu pot să nu fac conexiunea cu *Tigrul de pluș*. Identitatea dintre cele două Marii e absolut evidentă. Atunci, care dintre cele două texte e

mai veridic? În *Tigrul de pluș*, Maria la un pas de alienare. În textul de nebună, Maria ciudat alienată. Dar de ce să consider cele două mărturisiri sub semnul alienării?! Evadări în alt spațiu, mai întâi imaginar... și apoi real? Se poate închipui textul de nebună în continuarea *Tigrului de pluș*?... Se poate. Cad sub incidența jocului propus de mine la cina cu doctorul? Când o să obosesc să-mi mai pun întrebări? Nu știu... Maria - Maria - Vittoria Accorombona. Damian - ...?

Frapantă asemănarea dintre mine și Maria ca opinie asupra căsătoriei.

Caraiman:

- trecut de cincizeci de ani (nu mai rețin exact cât peste)
- mic de statură, dar bine legat, viguros chiar
- anatomo-fiziologic, sănătos
- fost funcționar, administrator al pieții, din câte am înțeles, deci trai bun
- familie, un copil, băiat la care ține, mai mult, se pare că îl admiră
- pensie de boală, cheltuie destul de mult, se îmbracă elegant (pesemne are și ceva bănuți puși deoparte)
- viciat în sensul *bon-vivant*-ului, doar atât
- inteligență mobilă, cunoaște Biblia, recită haiku
- se pricepe la oameni și îi place să-i cunoască
- curios, incisiv, diplomat
- simțul umorului
- apt oricând să poarte mască
- de mai mulți ani în stațiune

- se pare că respectă numai prescripțiile medicale care-i fac plăcere, plimbările, hidroterapia, hrana, somnul
 - evită orice discuție directă și amplă despre nevroza lui

- mărturisire echivocă, ceva în genul ... n-am nici pe dracu', sau Dumnezeu știe, nu-mi dau seama...

Îl suspectez de fals, dar îl admir sincer pentru cum își joacă rolul de atâția ani. Întrebarea este, o face cu concursul doctorului?

Întrebarea este, aș putea să-l imit? Ce fel de evadare ar fi asta?

Iar întrebări..."

Puse stiloul deoparte și începu să-și citească însemnările. După ce termină, se gândi că nu i-ar strica o cafea mare. Se îmbracă și părăsi camera.

Doamna Cruceriu se apropie cu pași neauziți de masa lui Damian. Ajunse în spatele lui și-l întrebă languros, aveți un loc liber? Pofțiți, răspunse morocănos Damian, fără s-o privească. Abia când doamna Cruceriu se așeză în fața lui o recunoscă și se ridică repede de pe scaun, o, scuzați-mă, sunt puțin obosit, n-am dormit bine astă-noapte, dar ce plăcere să vă întâlnesc, ce serviți? sunteți invitata mea, și așa trebuia să ne întâlnim, ei bine, cu ocazia asta îmi cer scuze și pentru faptul că nu v-am putut vizita atunci, o problemă importantă, fiți liniștit, domnule Inochente, fiți liniștit, se mai întâmplă, doar oameni suntem, îl privi cu ochi încețoșați, nările îi fremătară ușor, sprâncenele se înălțară imperceptibil, buzele se întredeschiseră, tăcere o secundă, două, trei, apoi, domnule Inochente, Inochente Damian, aveți un

nume frumos, nu mă refuzați, vă rog; în ce sens, doamnă? Damian, amuzat și curios, gândind *Tigrul de pluș* - text de nebună - doamna Cruceriu - cine?, fiți invitatul meu, Vică a plecat acasă să aranjeze prelungirea concediului medical pentru încă o săptămână; soțul, domnul Cruceriu? da și sunt singură, tristă, fiți invitatul meu astăzi, vă rog, își trase scaunul mai aproape de Damian, providența v-a adus chiar în barul hotelului meu, îl apucă pe Damian de braț, se aplecă spre urechea lui, nu vă supărați, femeile sunt mai slabe din fire, acceptați, nu? buzele arse, mirosul înțepător de eter, e beată, își spuse Damian, bine, doamnă, dar, se uită la ceas, e ora zece, pe la unu trebuie să mă întâlnesc cu doctorul, știți și dumneavoastră, consultația e consultație, trebuie respectată, iar doamna Cruceriu, dintr-o dată gravă, aranjându-și coafura cu vârful degetelor, umezindu-și buzele cu vârful limbii, viața e un lung șir de ratări, domnule Inochente, mai beți o cafea? da, și o vodcă mare? Damian nu apucă să încuviințeze sau nu, doamna Cruceriu făcu semn barmanului, o vodcă mare, un coniac mare, „Dunărea”, apă minerală și două cafele mari, deocamdată atât, mai târziu, dacă doriți, domnule Inochente, am în cameră un vin excelent, a, nu, nu, să nu interpretați greșit, se va aglomera barul și gata cu intimitatea, așa, ca între prieteni..., zâmbi larg privind-o țintă, scoase un pachet de „Kent”, serviți, vă rog, sus, în cameră, în momente din acestea de singurătate, de tristețe își îndreptă spatele, ochii îi luciră scurt, în clipe de strictețe nobilă, ascultă pe casetofon Julia Iglesias, am

o casetă întreagă cu el, Damian luă o țigară, o aprind mai târziu, știți, domnule Inochente, când viața e un lung șir de ratări ce este o odaliscă? Înghiți emoționată, vag, doamnă, vag, atunci, ascultați-mă..., barmanul le aduse băuturile, în sănătatea dumneavoastră, doamnă, Damian ridicând paharul, la fel, domnule Inochente, ascultați-mă..., gustă din coniac, chipul i se crispă pentru un moment, apoi se destinse, odalisca într-o viață ca un lung șir de ratări..., spuneți, spuneți, îi surâse sigur pe el, doamna Cruceriu - cine?

„Jurnal

O zi

Personalități accentuate în viață și literatură, cartea prof. Karl Leonhard, directorul clinicii de psihiatrie și neurologie a Universității Humboldt din Berlin.

Lectură cu sentimentul profund al unei curiozități profesionale. Am descoperit-o în bibliotecă. A fost tradusă în '72. Unul dintre anii de grație pentru cultura română. Cazuistica prezentată de dr. Leonhard, atât prin materialul propriu, diverși pacienți (în prima parte a cărții), cât și prin exemplele datorate calității de mari psihologi a scriitorilor citați, în special Dostoievski și Shakespeare (în a doua parte), m-a dus la concluzia firească pentru mine, dar cred că și pentru atâția alții asemănători mie, că suntem o îmbinare ciudată a aproape tuturor firilor analizate, exemplificate de autor, firea demonstrativă, hipertimică, distimică, exaltată, anxioasă, introvertită etc. Cu alte cuvinte, suntem tot atâtea personalități accentuate și numai situații,

conjuncturi sociale tipice și repetabile determină evidențierea uneia dintre ele.

Citez fără comentarii, considerând că fiecare pasaj ales îmi și îmi conține cât se poate de clar întrebarea, meditația și eventual concluzia:

„Trăsăturile „accentuate” sunt mai puțin numeroase decât cele ce generează variații. Este vorba tocmai de acele însușiri care prezintă tendința de a aluneca spre patologic...”.

„... acei oameni pe care îi numim „personalități”, cei care poartă propria lor amprentă. Omul care nu are nimic din ceea ce, într-o formă mult mai accentuată, este paranoic, anancast, isteric, hipomaniac sau subdepresiv etc. poate fi, fără îndoială, considerat un om mediu și absolut normal, dar în nici un caz nu poate fi o personalitate pregnantă.”

„Mecanismul procesului de refulare poate fi foarte bine lămurit prin următorul citat din Nietzsche: „Am făcut lucrul acesta, spune memoria mea. Nu sunt eu în stare să fac una ca asta, spune orgoliul meu și rămâne de neînduplecat. În cele din urmă - cedează memoria”.

„Drept personalități anormale ar trebui să calificăm numai pe acei oameni care se deosebesc într-o măsură atât de mare de medie, încât chiar în lipsa unor împrejurări exterioare nefavorabile au dificultăți în a se adapta cerințelor vieții. Nu există încă o graniță între oamenii obișnuiți și personalitățile accentuate.”

E necinstit să nu-mi declar poziția față de cele reproduse aici ca fiind în afara unei sfere de interes care începe să mi se contureze, definească din ce în ce mai

precis. Apelez la formula prefațatorului cărții, neurologul academician Arthur Kreindler, „discontinuitatea continuă” și mă declar o personalitate accentuată născută prin discontinuități (șir de revelații bruște, conștientizate sau nu) continue (repetate, deci obsesive). Întrebarea este, când voi trece din accentuat în patologic sau, așa cum înțelege dr. Leonhard, în anormal?

Încerc senzația fizică de rău și sentimentul nenorocit de milă față de mine însumi.

În ce măsură accentuatul aparține nativului și în ce măsură socialului?

E superbă, în lașitatea ei, senzația de ușurare pe care ți-o produce descoperirea gândurilor altora ca răspunsuri la propriile-ți frământări. Comoditatea specifică a miliarde de semeni. Și s-a bătut, se bate monedă pe inteligența bipedului sinonimă cu creația. În această carte nu se vorbește despre sinucidere - calitate esențială a unei personalități accentuate. Vorbesc despre sinucidere ca act perfect asumat. Despre ratarea sau retragerea sau evadarea din social ca sinucide. Și nu e neapărat nevoie de cadavru. Hoitul umblător e un scut impenetrabil. Conștiința cu trupul doar vehicul. Atât.

Mă observ, nu cu uimire, dar nici cu încântare, în procesul de transformare într-o ființă lucidă și aptă să se exprime. Poate că săvârșesc un păcat pierzându-mi ingenuitatea și confuzia tipică ei. Dar oare am avut-o vreodată?

Doamna Cruceriu:

- în jur de patruzeci de ani, poate chiar mai mult
- planturoasă, pentru destui bărbați atrăgătoare

sexual

- anatomo-fiziologic sănătoasă, cel puțin așa pare
- profesoară de desen tehnic - liceu industrial
- familie, fără copii și își ignoră, disprețuitor, soțul
- narcisistă și nimfomană, dar nu la modul exagerat
- gândește schematic, preconceput
- purtătoare abilă de mască, nu, nu abilă, constrânsă, învățată să poarte mască (profesia vizavi de viciu)

- obsesia nefondată a ratării pe toate planurile
- complexul, neaccentuat, al vinovăției celorlalți față de ea

- egofobia e boala ei psihică și o interesează doar în măsura în care îi conferă o scuză și un aer exotic

- respectă totuși prescripțiile medicale, cred însă că din deformație profesională (vai și amar de elevii ei)

- se consideră oricând recuperabilă printr-o „mare dragoste”

E o nevroză sadea, ca nenumărate altele. Sunt foarte curios însă care sunt observațiile medicului despre ea, care sunt motivele oficiale cărora își datorește prezența aici. Bănuiesc că nu cele reale. Femeia asta se află în stațiune ca bolnavă psihic și își tratează nebunia satisfăcându-și-o din plin. Bizareriile sunt banale și cotidiene. În cazul ei, tot evadare...?

Jocul pe care l-am propus, nu Clavdiei și Arpegiei (deși Arpegia a fost surprinzătoare și „perversiune socială”), ci doctorului, mi-a relevat clar deruta și precauția față de mine. Nu mă așteptam să rețină întrebarea mea de acum mai bine de două săptămâni,

de fapt nici nu mai rețin exact când, despre momentul în care o obsesie devine patologică. Oricum, sunt sigur, prin ideea cu jocul am reușit să-i fixeze atenția profesională asupra mea. Nu știu încă precis dacă e bine sau nu să-l determin să devină doctorul - reprezentant tipic sanitar social, dar am certitudinea că în seara aceea am definit corect o parte... de ce să n-o numesc așa? din obsesia mea. Mi-a părut rău de Clavdia, căci mi-e nespuse de dragă. În toată nebunia sălășuită în mine, Clavdia e singura prezență vie căreia pot să-i șoptesc: „Toamna asta / cât îmbătrânesc: / Ah, norii, păsările!”

„Încotro, Damian Inochente?”

Damian schimbă caseta; dădu drumul casetofonului; își stinse țigara, oftă abia auzit, se încruntă ușor și reîncepu să copieze:

„... *bye, bye happiness, good-bye loneliness, I think I'm gonna die...*, mi-era foarte greu să țin ochii deschiși, dar când am auzit muribundul cântându-mi aceste cuvinte, am avut senzația reală de trezire din moarte, mi s-a părut nefiresc ca el să se sfârșească, iar eu să fiu cel care veghează nepăsător. Ei bine, nepăsător, într-adevăr, fiindcă nimeni nu-mi va putea demonstra vreodată că are puțința să participe sincer, insist, sincer la suferința (sau fericirea, de ce nu?, dacă tot e vorba de moarte) semenului său, fie el, semenul, cea mai apropiată, iubită ființă reală - un zeu niciodată nu moare cu adevărat, doar se petrece -, căci durerea sau bucuria celui de lângă tine, contemplat și secondat de tine, e o manifestare numai a lui, dincolo de rațiunea

lui și a ta, dincolo de conștientul lui și al tău, perceptibilă numai și numai de trupul și carnea sufletului său, acompaniamentul tău născându-se simplist și fals, prin asociații deductive care de care mai neadevărate. Din punctul meu de vedere, tragedia în teatru exemplifică perfect afirmația de mai sus, imitația ei fiind de un cabotinism total și, mai departe, radiat în rândurile spectatorilor. În fond, domnule doctor, dumneavoastră nu mimați înțelegerea față de mine și de toți ceilalți bolnavi, erijându-vă în vindecător, când știți prea bine că un asemenea rol ar trebui interzis din moment ce noi suntem incurabili, iar voi, vracii într-ale sufletului, habar n-aveți ce-i nebunia?

- Domnule Hristu, îmi vorbește blând, dar provocator, doctorul, ațintindu-mă cu ochii lui rotunzi și sticloși ca de pasăre beată, de fapt, dumneavoastră îmi explicați ce ați simțit la moartea prietenului ...

- Da, perfect adevărat, observați, sunt obsedat de „perfect” și de „adevăr”, două cuvinte care exprimă clar confuzia noastră veșnică în ceea ce privește țelul fiecăruia, sau, mai precis, necesitatea existenței unui țel, da, cam asta am simțit la moartea lui Anubis, întunecată și draga mea corcitură care mi-a fost otrăvită, în ciuda faptului că i-am dat ca talisman numele zeului egiptean, îmbălsămătorul și conducătorul celor morți, cum scrie nu mai știu unde..., dar nu uitați, Anubis are trup de om! doctorul mă privește de parcă am înnebunit din nou, ca și cum poți face chestia asta așa, ori de câte ori îți se năzare, poți, eventual, să evoluezi, niciodată nu regresezi când capeți această putere..., nu mai continui,

mă enervează timpul din fața mea și îi zic, ce-ar fi să încetezi cu lătratul ăsta de javră râioasă?! dacă ai fi puțin inițiat în a înțelege că eu, Anubis, te onorez cu prezența mea, auuu, hauuu!”

Casetofonul se decuplă cu zgomot sec. Damian încetă de copiat, închise dosarul negru și dădu la o parte foaia acoperită de scris, cât de frumos am caligrafiat, ca un adevărat scrib, dar încercarea mea de a pătrunde astfel în universul lor nu aduce vreo modificare stării mele, hm, mai degrabă o să ajung și eu să hauuu! și începu să râdă strident, scârțâit de cretă pe tablă de sticlă, lovi măsura cu palma, continuă, haa! hi, hii! se opri brusc, tăcerea în urma ghilotinării; își aprinse o țigară și, după câteva fumuri, o strivi nervos în scrumieră. Luă câteva coli. Dusa mâna stângă la gură. Cu dreapta apucă stiloul. Mușcă arătătorul stâng și notă:

„*Jurnal*

O zi

Nu știu și nici nu accept că mi s-ar putea explica de ce fascinația duce la orbirea raționalului, sau, poate mult mai exact, a percepției reale a realului. Cu alte cuvinte, vreau să definesc contactul, rezultatul contactului meu cu aceste texte culese de Clavdia. De exemplu, cel copiat mai înainte... mă fascinează sau nu? extraordinar! Nu mă așteptam să-mi pun această întrebare. Efectiv nu mă așteptam! Asta fiindcă, bănuiesc, a existat străfulgerarea: funcționează ca orice alt fragment descoperit într-un roman, povestire sau text de factură filosofică? E vorba despre clasica regăsire a cititorului în

personajul imaginat - mărturisesc acum că a imagina un personaj, după mine, nu e decât un act de reconstituire ușor modificată a personajului aflat în carne și oase printre noi, cei din afara cărții -, sau mai mult, mult mai mult decât atât? Isuse! O... Abia acum realizez, cât de curios îmi produc (mi se produc?) asociațiile, de-abia în această clipă reconstitui, „reconstitui” furtul meu din alimentară. Mi se pare evident ca el să-mi apară, să-mi fi apărut, ei, da, chiar în acest fel? De ce nu? scrie nebunul, ca o senzație reală de trezire din moarte, un fel de *bye, bye, happiness*. Deci, înțelegerea incapacității firesc umane de a înțelege.

Refuzul să trăiești într-un anume fel, manifestat prin dorința de automutilare. Chiar așa? Lașitate? La el, ca și la mine atunci, apariția seminței... Nu, mai clar! Buun... Să-i zic, ideea de refuz a propriei noastre existențe așa cum se desfășoară ea în momentul când apare convingerea că nimic nu se mai poate schimba, nici înlăuntrul nostru, nici... De fapt, în afara noastră s-a schimbat vreodată ceva? Ce fac eu acum? Sunt papagalul literaturii?! Unde apare fisura prin care se trage concluzia că avem de-a face cu un nebun? În capacitatea lui de a substitui realității considerată normală, lumea lui repudiată ca anormală? Ne repezim să hohotim la declararea identității cutare - Anubis, Maria - Vittoria Accorombona, identitate stabilită numai de cutare, de Maria? Și că hohotim, n-ar fi nimic, dar prin asta condamnăm. Nu oricum, ci cu dispreț. Momentan, mi-e teamă să recunosc public revolta ce mi-o provoacă idioțenia acestui răs. Revolta mea însumi, cel care am

fost! Acuzăm, negăm cu spaimă profundă dreptul ce și l-au câștigat cu prețul disprețului de pretutindeni - îngâmfare prusacă - de a trăi în spațiul și lumea pe care și-o imaginează neîntrerupt. Nu-i suprimăm doar pentru a ne dovedi nouă înșine că le suntem superiori prin milă și grijă părintească. De fapt ne exprimăm nevoia, nu, refuzăm s-o numim și înjosirea, de a ne recunoaște aservirea la convenții scrise sau nescrise, necesare alcătuirii turmei. E voința ireductibilă la individ, a conștiinței colective, paleativul mediocrității. Gata, gata, am înțeles, cugetări de duzină, filosofie de crâșmă...! Dar, oameni buni, e jurnalul meu! Fiind al meu, de ce să-l cenzurez, de ce să vă imit modelele remodelate etern?!

Existența umană s-a justificat întotdeauna prin bilanțul final și, între timp, prin bilanțuri intermediare. Din nefericire, la fel dintotdeauna, pozitivul sau negativul bilanțului s-a definit în conformitate cu normele normale de apreciere, pornind de la copii, casă, mașină și până la, am lăsat o carte în urma mea, sau, nici măcar copii etc. Nebunul nu are noțiunea acceptată de pozitiv sau negativ, pentru el orice bilanț nu e decât o recapitulare, o cumulare înaintea unul alt salt. Nu e superb să mori în plin salt?

Dezamăgirile, tristețile și durerile nebunului vin din neputința de a-și îmbogăți mai mult decât poate această recapitulare. Gândindu-mă la bilanțul meu, nu pot să-l definesc momentan decât prin autobiografia făcută în fața doctorului: m-am născut; am ajuns un simplu inginer electronist; un om incapabil să mărturisească, domnilor,

există în mine ceva anume, n-aș putea să vă explic acest „ceva anume”, dar am credința că în curând se va întâmpla și asta!

Quidam!

Azi-dimineață i-am vorbit doctorului despre bilanț în contextul acesta, de justificare a propriei tale existențe. Răspunsul lui a fost povestea-cheie a vieții lui. Cum a devenit medic psihiatru. Punctul de declanșare al unui bilanț pozitiv, real, cel care, odată cu opțiunea, se desfășoară în afara ta. Adică rezultatele profesionale. Chiar invizibile. Totul e răbdarea. Sfânta răbdare. Și credința, la fel de sfântă, în oameni și relațiile, normele stabilite de ei ca fiind izbăvitoare. Îl citez: „...și astfel, având puterea și inteligența pe care o aveți, domnule Inochente, momentul de alegere a unui drum drept în viață, a profesia, a munci până la capăt cu abnegație, fie ca medic, fie ca inginer, aservindu-vă conștient intereselor societății, înțelegând evoluția ei pozitivă neapărat și prin aportul dumneavoastră până la sacrificiu, problema bilanțului dispăre, acesta e făptuit încă din clipa opțiunii profesionale, bineînțeles, nu exclud toate celelalte componente etico-morale... mai precis, e nevoia de asumare a inconștienței care să te elibereze de balastul acelor noduri, eu le numesc reziduuri imobilizatoare, paralizante și, din păcate, asta e marea noastră problemă, a psihiatrilor, dacă noi permanent ne-am pune problema bilanțului am deveni proprii noștri pacienți, nu?” Sunt sincer când scriu: nu-mi închipuiam să memorez atât de bine cuvintele acestui vindecător al meu. Nu, nu-mi închipuiam...

Rezultă, din spusele lui, că eu sunt vinovat de impotența mea în a fi decis când mi-am ales această profesie, acest drum în viață. Există ceva adevăr în concluzia asta, dar mai există și (fără să-mi reamintesc cum eu, dar și sub influența cui, presiunea cui - sunt oare singurul?! - am ales) tot ce s-a întâmplat înainte și după intrarea mea la facultate. Și acest „tot” a decis dincolo de mine! Sunt tentat și aștern pe foaie povestea lui „tot”. Mă întreb însă care ar fi pricopseala? O istorioară atât de bine cunoscută, încât, oricum aș meșteșugi-o, nu s-ar releva ea oare oricui, chiar și mie, decât ca o platitudine tipică? Lamentația fără de care nu poate trăi aproape nici un ratat.

Revin atunci la acest „tot” ca la un univers extrem de bine definit și în continuă expansiune, încerc să mă disting în interiorul lui, unitate extrem de precis conturată, dar în nici un caz izolată, în nici un caz, și mă revolt: cine trebuie condamnat pentru ratarea mea, sau cel puțin sentimentul inevitabilei ratări? Când nu există răspunsul sau se manifestă refuzul „totului” să-ți răspundă, e posibilă șansa nebunului?

Arpegia a reușit să-mi procure o pagină din însemnările doctorului despre mine. Transcriu câteva:

„Inochente, în devenire caz real?

Tendințe obsesiv-fobice sau paranoice?

Se pare că își provoacă lucid stările. Ce urmărește?

Sistem logic normal sau paralogic?

Convinge. Poate contamina (vezi Caraiman, Arpegia, chiar eu...)!

Internare? Aici scapă oricărui control tipic stațiunii.
Procedură clasică, suprimarea concediului medical?

Evident interesul lui (și documentarea) referitor la bolile psihice.

De ce insistă asupra obsesiei?”

Ce urmăresc, domnule doctor? Poate nimic. Pur și simplu, eu, da, eu voi avea, să zicem, șansa de a fi Inochente, în devenire un caz real, putem presupune și asta, nu, domnule doctor? Tendințe am... de tot felul.”

Damian vru să pună stiloul pe masă. Se gândi o clipă. Încremenit. Cu ochii întredeschiși. Se văzu. În oglinda aerului din cameră adunat moleculă cu moleculă și opacizat în fața lui. Se privi și adăugă pe foaie:

„Îți mulțumesc, Daniel Petrea, pentru:

Mă privește nebun

Nebunul lui Gericault,

A aflat că demult

Pozez în locul lui.”

Așeză încet stiloul peste versuri. Cu gesturi lente, nesfârșite parcă, își aprinse o țigară. Inspiră adânc și expiră ușor fumul, din mine, albăstrui, și peste tot mi se răsfiră sufletul.

Era păcat de ziua asta, ce toamnă, domnilor, ce toamnă! Cruceriu își întinse brațele în gest de cuprindere a copacilor desfrunziți, a cerului senin, a soarelui, a ruginei și aurului întinderii de frunze închinată pământului, a lui Damian și Zbîrcea, care se opriseră și-l priveau, unul cu bunăvoință și curiozitate, celălalt surprins și ușor disprețuitor, într-adevăr ați avut o idee

minunată, domnule Inochente, încântat, Cruceriu, plimbarea asta face cât toate calmantele din lume, e atât de poetică; ei, domnule Cruceriu, să nu exagerăm, și medicul ne-o recomandă mereu, puțin iritat, Zbîrcea; orice ați spune, eu mă felicit că am reușit să mă întorc mai repede aici, pierdeam ziua asta splendidă, poate și altele, curajos, Cruceriu; dar să mergem, îndemnând, Damian; cât mai rămâneți în stațiune? Zbîrcea către ceilalți doi; eu și soția încă vreo două săptămâni, am izbutit cu greu, doctorii ăștia..., oftând, Cruceriu; n-o să aveți necazuri la școală? tăios, Zbîrcea; de ce? de ce? soția se simte foarte rău, nici eu... nu avea dreptul? mirat și cu jenă, Cruceriu; dumneavoastră...? Insinuant, Damian; întotdeauna am fost în perfectă legalitate și, în toți anii de când sunt bolnav, niciodată nu mi s-a recomandat un concediu medical sub patruzeci și cinci de zile, aspru distant, Zbîrcea; să încetăm, să încetăm vă rog, împăciuitor, Cruceriu, priviți mai bine copacii ăștia, sunt ca niște versuri din Eminescu, prea triști și înțelepți ca să nu ne ignore gâlceava, am la mine niște biscuiți de casă, îi am de la maică-mea, nu vreți? gâlceavă..., am întrebat, doar atât, mohorât, Zbîrcea; scuzați-mă, domnule profesor, dar și eu am întrebat, doar atât, amabil, Damian, domnul Cruceriu are vocație înspre poezie, îmbietor, Damian; iertați-mă, gândeam cu glas tare, încurcat, Cruceriu; plimbarea asta ar trebui să ne dispună în sens filosofic, sentențios, Zbîrcea; sau să povestim câte ceva, ceva relaxant, vesel, cu simplitate, Cruceriu; ce-ar fi să încercați dumneavoastră primul? Interestat, Damian; eu? temător dintr-o dată, Cruceriu;

da, dumneavoastră, sunteți într-o dispoziție excelentă, răutăcios și poruncitor, Zbîrcea; binee, sfios, Cruceriu și, brusc hotărât, nu știu dacă povestindu-vă o să fie la fel de nostimă, însă întâmplarea asta merită s-o auziți: s-a petrecut cu mulți ani în urmă, pe vremea când predam pentru prima oară desenul tehnic la un liceu de mecanică agricolă, unde, de fapt, predau și astăzi, era prima mea oră de predare și înlocuiam un profesor bolnav, țin minte și acum, eram grozav de emoționat, copiii, deja adolescenți în toată firea, clasa a unsprezecea, pe lângă asta mi se spusese că sunt cam indisciplinați și eu nu am avut niciodată cine știe ce talent pedagogic, am intrat în clasă, la început au fost surprinși de apariția mea, apoi m-au mirosit imediat că eram novice și puțin le-a mai păsat de mine, doi dintre ei s-au învoit în doi timpi și trei mișcări, profitând de zăpăceala mea vizibilă, n-am mai făcut prezența ca să nu mă creadă elevii zbir și am început să le predau, aveau oră de geometrie descriptivă, după ce le-am făcut pe tablă toate desenele și m-am întors către ei, îmi amintesc că am fost de-a dreptul șocat, doar câțiva mă priveau, cu mare plictiseală și ei, ceilalți își vedeau de treburile lor, practic, reacționaseră ca și cum și-ar fi spus între ei, lasă-l să-și facă damblaua, m-am așezat pe scaunul de la catedră și, fără să scot un cuvânt, am început să mă gândesc cum să mi-i fac prieteni, pentru ca apoi să le pot preda liniștit și să mă bucur de interes din partea lor; și atunci mi-a venit o idee nostimă, am bătut puternic cu palma în catedră, zumzetul a încetat și m-au privit cu atenție, le-am propus ca până la sfârșitul orei fiecare să

scrie câte o poezie despre ce-i trăznește prin cap, apoi le voi citi, ei vor hotărî care dintre ele merită locul unui, doi și trei, iar premianții sunt invitații mei, locuiam și locuiesc la părinți, unde am casă, e pe un deal, cu grădină mare, știți, îmi place să grădinăresc, pot să vină și ceilalți, dar pe cheltuiala lor, nu-mi puteam permite și nici acum nu pot, credeți-mă, deși aș fi vrut să-i invit pe toți, bineînțeles, entuziasmul a fost de nedescris și elevii s-au pus pe făcut versuri... credeți-mă, și eu mă simțeam la fel de fericit ca și ei, uităm cam repede că și noi am fost elevi, de atunci am devenit cei mai buni prieteni, m-au cerut diriginte... zâmbind nostalgic, Cruceriu; și care e partea nostimă? acru, Zbîrcea; aa! înveselit, Cruceriu, după două săptămâni, fusesem mutat deja la o altă clasă, în cancelarie sunt chemat de profesorul lor, cel pe care-l înlocuisem, era împreună cu directorul, și mă face în fața ăștia albie de porci că i-am stricat elevii, că tot timpul în loc să fie atenți îi prinde citind literatură, unii fac poezii..., profesorul ăsta era nevastă-mea, hâ, nu-i nostim? vesel-amar, Cruceriu, și tot el, încet, de la ea și de la alții a trebuit să învăț că lucrurile nu merg chiar așa; dar de fapt, în ce constă tulburarea dumneavoastră nervoasă, domnule Cruceriu? Damian; domnule Inochente... prea bine nu știu, zău, am momente în care mi-e teamă, tare teamă să ies printre oameni și aș vrea să stau închis în casă pentru tot restul vieții, alteleori nu-mi vine să scot un cuvânt, mi-e bine doar cu gândurile mele și tac zile în șir, în sfârșit, nevastă-mea v-ar putea lămuri mai bine, după cum spune ea, ea m-a crescut, m-a educat, m-a făcut om de lume și poate că așa o fi, în

sfârșit... dar, domnule Cruceriu, dumneata nu te supăra, ai accente de infantilitate, muștrător, Zbîrcea, ce-ai căutat în învățământ, omule? școala e o adevărată matrice a societății și din punctul ăsta de vedere nu se admit nici cele mai mici iresponsabilități! pe bună dreptate a fost revoltată soția dumitale, de ce n-ai rămas într-o uzină, ca inginer? nu, cu firea dumitale, nici acolo..., dar, totuși, nu în învățământ, domnule, nu ți-ai ales bine profesia, aprins, Zbîrcea, eu încă de la prima mea oră am știut precis, cu maximă responsabilitate, ce am de făcut, de cum am intrat în clasă, copiii au încremenit ca niște stane de piatră, după ce le-am făcut prezența, explicându-le că la orele mele nu admit absențe decât cu certificate medicale verificate de mine riguros, chiar mergând la medic, am înmânat câte un chestionar fiecăruia, prin care urma să-mi alcătuiesc fișa personală a elevului, când s-a născut, unde, cine-i sunt părinții, vârsta lor, contează mult vârsta la care îți faci copiii, unde lucrează, apartenența politică, întrebam și de bunici, sunt anumite credințe care se transmit, apoi îi chestionam referitor la cunoștințele lor, le puneam întrebări despre preferințele lor în cele mai diverse domenii, păreri asupra binelui și răului și așa mai departe, în final aveam o mică poveste pe care fiecare trebuia s-o judece, o întâmplare luată din faptele condamnabile expuse în ziare, astfel îmi alcătuiam un tablou al atitudinii lor etico-morale ca viitori membri ai acestei societăți și, din păcate, întotdeauna tabloul ăsta arăta foarte rău, mereu a trebuit s-o pornesc practic de la zero, elevii într-o clasă sunt ca o turmă și reacționează

ca o turmă în care elementele de decizie, deci cei imitați, sunt reacționarii, falsele personalități, de asta trebuie procedat mai întâi printr-o strictă nivelare a caracterelor și personalităților după un model pe care profesorul, cel corect și demn reprezentant al societății, îl impune cu autoritate și fără milă, intimitățile de genul celei ca a dumneavoastră sunt o adevărată pacoste, e drept că o muncă la nivelul ăsta de responsabilitate și dusă de unul singur, foarte rar, foarte rar am întâlnit exemplul meu, te neurastenizează, uneori nu-ți mai controlezi nervii, au existat, recunosc, cu jenă, dar cer să fiu înțeles, gâfâind, Zbîrcea, au existat cazuri în care am plesnit elevul, cum ați proceda când elevul se ridică din bancă surâzător și te întreabă, perfid, ne-ați spus că într-o astfel de societate nu există contradicții antagoniste, atunci, ce se întâmplă când contradicțiile ajung, așa neantagoniste cum sunt, la o acumulare necontrolabilă? ... l-am plesnit, domnule, l-am plesnit! aproape țipând, Zbîrcea, trebuia să-i fi văzut mutra după aceea, ei, ei, ce credeți? râdea cu toată gura, râdea măgarul! nu m-am lăsat până nu l-am mutat în altă clasă, dacă aș fi putut, l-aș fi exmatriculat... închipuiți-vă, părinții acestui specimen m-au reclamat la inspectorat, nenorociții, au crezut că pot lovi în mine, un adevărat monument de probitate profesională, cu dezgust, Zbîrcea, liniștiți-vă, liniștiți-vă, sec, Damian, și uitându-se în jur, încercând să grăiască, să strige cui va cu privirea, mi-e lehamite! însă Cruceriu și Zbîrcea dispăruseră subit, colapsați de gravitatea propriului lor lăuntric, mi-e hău de mine! dar seninul îi reflectă privirea, copacii se înfășuraseră în frunze murind

sub ruginiu și în sicriile lor de aramă, nu reuși să-și vadă decât ochii, luciri verzui fulgerate de îndoială, cred că ar trebui să ne întoarcem, obosit, Damian; da, da, imediat e ora prânzului, înviorat, Cruceriu, aș bea o bere; haidem, bărbătește, Zbîrcea. În prag de înserare, după ce de la fereastră înfruntase din nou tăcerea, de neființă, își spuse, a seninului, fumând alene, ascultând *blues*, Damian scris:

„*Jurnal*
O altă zi

Acum un an am primit o felicitare de la un prieten plecat pe alte meleaguri. Pictura reprodusă îi aparține lui Hiromiti Kamada. Habar n-am cine e. Imaginea în schimb m-a răscolit profund. Sufocat chiar. Un dreptunghi în picioare. Fondul, mov în degradeu. Fantastice nuanțe de liliachiu până la ivoriu. Amurg în zori. Ceva de genul Dali, dar mult mai rafinat, cel puțin ca meșteșug. De jos, din acest cer, din acest senin, purcede o cale, un covor în aceleași nuanțe, însă cu mai mult gri. Undeva, sub centrul imaginii și spre stânga, covorul se vălurește, e mult îngustat, iar în dreptul unei cute stă în picioare, desculț, în pantaloni albaștri, blugi, cămașă albă, mâneci suflecate, pălărie mare, de pai, cu un toiag galben în mâna dreaptă, călătorul. Covorul, calea, nu se mai vede din cauza torsului puternic. Omul privește spre o planetă gri-albăstruie, alb încețoșat în mijloc, halou îngust alb, aflată în fața lui, puțin sub centrul tabloului și în dreapta. E atâta singurătate. Și calea nesfârșită.

Impresionantă precizia cu care mi-am adus aminte amănuntele.

Simbolul e evident.

Cruceriu și Zbîrcea surprinși în ipostaze care elimină de la sine încercarea mea de a le alcătui fișe. Sau mi-e lene? Sau...

Cruceriu ar merita totuși. Zbîrcea mă zburlește din cap până-n picioare. Cruceriu - Zbîrcea, ce alăturare ciudată astăzi...

Dar, de fapt, care e rostul acestor fișe ale mele? Să mă conving despre ce? Am scris „să mă conving”...

Notez din Brînzei, e vorba de finalul subcapitolului despre psihoza paralogică sistematizată, forma mixtă interpretativ-halucinatorie:

„Reflectând, în acest sens, la semnificația introductivă a cadențelor catatonice din *Dansul* lui Edvard Munch, straniu și greu ca însuși desfiguratul *Țipăt* după ajutor, prin variație concomitentă vom intui că valența noastră intimă la condiția umană își va pierde simbolul, dacă din conținutul socioterapiei, mediată de pildă prin dans, nu vom reține decât doar penibila „zgâlțâire” a unor automate „dezabuzate”. Și cu atât mai mult vom contribui la abandonarea *înstrăinatului*, dacă nu vom reuși să captăm semnificația unui semnal demodulat prin boală care caută acordul integrator prin intermediul ergoterapiei de grup, unde răsplătirea echitabilă a efortului intențional comportă sensul aspirației la regăsirea demnității și utilității obștești.

Asemenea valențe nu-și pierd semnificația caracteristic umană decât doar în întunericul ireductibil al

demențelor, sau prin nereflectarea lor în opacitatea ignoranței sau al vestigiilor retrograde despre boala și bolnavul mintal.” Nu știu...”

În holul luminat cu neon, tocurele subțiri ale pantofilor Clavdiei răsunau cu zgomot de cauciuc lovit cu palma. În dreptul ușii cabinetului, o aștepta doctorul. Clavdia îl observă când, sărut mâna, domnișoară, îi luă mâna și i-o sărută afectat, ieri m-am întâlnit cu șeful dumneavoastră, Cristea, m-a rugat să vă comunic, astăzi nu va putea veni, e în oraș, a sosit aparatura de import și poate avem norocul să înlocuim câteva dintre hâburile de aici, dar ce s-a întâmplat? păreți cam obosită... am alergat puțin ca să nu ajung târziu, nu aveți nici un pacient, domnișoară, până la zece nici nu cred să apară vreunul, și eu sunt în aceeași situație, iar Arpegia, asistenta mea, o cunoașteți, da, o cunosc, e învoită până la prânz, fără să interpretați greșit invitația mea, n-ați vrea să bem o cafea împreună, la mine în cabinet? vă pot oferi și o țigară bună, mulțumesc pentru amabilitate, domnule doctor, dar... domnișoară, vă rog, mai ales că pe lângă plăcerea de a nu-mi bea cafeaua singur, trebuie neapărat să și stau de vorbă cu dumneavoastră într-o problemă mai delicată, anume? cred că bănuieți despre cine; acceptați? bine, domnule doctor, să-mi iau halatul și să las un bilet în ușă pentru pacienți, îi rog să aștepte douăzeci de minute cel mult, bolnavii noștri sunt cam suspicioși, bun, vă aștept în cabinet, ness sau cafea naturală? ness, merge mai repede cu preparatul, dar, cum vreți, atunci, vă aștept.

Ei, atât de mult v-au luat îmbrăcarea halatului și

scrierea biletului? zâmbi ușor ironic doctorul, luați loc, luați loc, Clavdia se așează în fotoliul din fața biroului, iar doctorul împinse spre ea cafeaua aburindă încă, un „Kent”? Clavdia întinse mâna și scoase din pachet o țigară, apoi o aprinse la focul oferit de doctor, puțină muzică? Bach, îmi place în mod deosebit, medicul porni casetofonul, domnișoară... nu știu cum să încep... oricum, arătați ciudat în dimineața asta, aveți un farmec deosebit, lăsați, domnule doctor, am impresia că mă tratați ca pe o pacientă sau că îmi faceți curte, e vorba despre Damian Inochente, nu? doctorul oftă ușurat, vă mulțumesc pentru ajutor, domnișoară, despre prietenul dumneavoastră este vorba, sper că n-am făcut vreo gafă, nu, nu, într-adevăr, e prietenul meu, chiar mai mult decât atât, înțeleg, înțeleg, tocmai din această cauză v-am solicitat, poftiți scrumiera, domnișoară, am impresia, subliniez, momentan am impresia, că domnul Inochente se află într-o stare psihică îngrijorătoare, evit să mă lansez în aprecieri de strictă specialitate, mai bine ar fi fost să vă arăt însemnările mele despre el, le-am căutat mai înainte dar nu știu cine mi-a umblat în hârtii, poate chiar eu, uneori sunt cam dezordonat, n-am găsit foile cu notițele despre dânsul, cred că i le-am dat Arpegiei să le dactilografieze, știe să bată la mașină și e păcat să nu profit, numai o clipă, să verific, se ridică din fotoliu și, cu pași repezi, trecu în camera alăturată. Clavdia îl urmări cu privirea. Trase adânc din țigară. Colțurile gurii îi zvâcniră ușor. Ochii i se aburiră. Se concentrează încercând să se relaxeze.

Doctorul se întoarse ținând în mână câteva coli de

hârtie acoperite cu un scris mărunț, nervos. Se așeză în fotoliu. Claudia stinse țigara. Bău din cafea. Doctorul își gustă și el ness-ul. Apoi îi întinse foile. Claudia refuză cu un gest scurt al mâinii stângi, nu-i nevoie, atât cât mă pricep, cred că Damian e un psihastenic constituțional în formare, fin simț de observație, o pregătire temeinică și o experiență... bravo, dar, dar, există un „dar”, domnișoară, domnule doctor, atenție, eu mă refer, mai degrabă, îl cunosc deja destul de bine, îi sunt, îmi permit să spun, intimă, mă refer deci la un fond psihastenic constituțional care prin el însuși nu are nimic patologic propriu-zis, îndrăznesc să afirm că fiecare dintre noi îl avem, mă mai serviți cu o țigară? vai de mine, poftiți, Claudia luă, doctorul i-o aprinse, fumul ascunse pentru o clipă privirea înghețată a femeii, că acest fond a început să rodească mergând în anumite momente până la stări anxioase maxime, în concluzie, angoasante, iarăși i se poate întâmpla fiecăruia, cu atât mai mult unui intelectual, mă refer mai ales la senzația de abandon social, însă iarăși nu e vorba de patologic... domnișoară, pesemne că țineți foarte mult la dânsul, totuși, ascultați-mă puțin și pe mine, eu sunt medicul lui curant, doctorul râse amuzat, deși se pare că dumneavoastră m-ați putea înlocui cu succes, nu uitați „dar”-ul meu, vă ascult, domnule doctor, beți din cafea, domnișoară, se răcește, așa, ei, bine, eu îl suspectez pe domnul Inochente ca fiind un nevrotic ocazional care se refugiază intenționat în boală și, în cazul ăsta, e un pericol social; și rămâne la fel de periculos și în celălalt caz, deoarece, se știe prea bine, bolnavul paralogic prin

definiție e un ofensator sau perturbator social, personal, am decelat elemente caracteris... nu mai continuați, acuzați debut de paranoia? cam așa ceva, domnișoară, însă poate să fie foarte bine și ce ați spus dumneavoastră și nu am cum să fiu lămurit când domnul Inochente se sustrage deliberat, în privința asta sunt aproape sigur, deliberat unui contact riguros cu mine, vedeți dumneavoastră, prin atitudinea lui, diagnosticul meu poate fi greșit și eu îmi primejduesc statutul, înțelegeți? eu nu-l pot sili la sinceritate, în schimb dumneavoastră îl puteți ajuta enorm, colaborând..., nu, domnule doctor, hotărât lucru, nu, fiecare medic poate greși, mai ales un psihiatru, și totuși, trebuie să vă asumați diagnosticul și vindecarea, vă aparțin; pe Damian eu îl iubesc, dar tot ce pot face este să vă spun că nebunia lui e mai înțeleaptă și mai puțin, mult mai puțin periculoasă decât a celorlalți pacienți din această stațiune, pe care-i ajutăm să-și mențină inviolabilitatea socială, viciile personale, domnișoară, vă rog! cam asta e tot ce pot face pentru liniștea dumneavoastră, domnule doctor. Claudia își stinse țigara, bău restul de cafea, degetele îi tremurau ușor, vă mulțumesc pentru consultație și vă urez noroc în primul dumneavoastră caz adevărat, cafeaua și țigările - excelente, bună ziua!

Doctorul o privi cum iese. Îi observă mersul apăsător, anume, realizează stăpânirea Clavdiei, îi admiră coapsele și, o clipă îl invidie pe Damian.

În cabinet, Bach. Fugă.

... așa că, domnule Inochente, dumneata mă ascuți sau îți bați joc de mine?

cu cea mai mare atenție, doctore, numai că astăzi am o stare ciudată, mi-e foarte cald și mă simt, cum să spun... ciudat,

ce atenție, domnule, privește aici, uite, o vezi? uită-te bine, nu e invenția mea, e o scrisoare din partea întreprinderii în care lucrezi, mi se cere să confirm diagnosticul dumatăle și durata celor două concedii medicale, sunt întrebat când te vei reîntoarce, sau nu, la muncă, uite, citește și dumneata!

idiotii ăia întotdeauna m-au persecutat pentru că sunt mai bun decât ei, asta e!

domnule Inochente, eu nu cred că dumneata ai fost persecutat vreodată...

doctore, pot să dovedesc!

liniștiți-vă, liniștiți-vă, bine, v-au persecutat, dar până una-alta presupun, pentru a nu știu câta oară încerc, presupun că e cazul să lămurim situația relațiilor noastre, eu - ca medic care vrea să vă ajute, dumneavoastră - ca pacient ce refuză mâna întinsă, nu credeți că e cazul?

și părinții mei m-au urât, de mic copil au tot încercat să mă alunge de acasă...

domnule Inochente, discutăm și problema asta, dar altădată, acum aș vrea să vă întreb, de ce refuzați colaborarea cu mine, când...

doctore, eu n-am respins niciodată vreo colaborare, nu s-a admis, pricepeți? nu s-a admis vreodată să colaborez, sau nu li s-a permis oamenilor... valoroși să comunice cu mine, ori nu mi-e permis să comunic cu ei, asta e, ce frumos e afară, îmi vine să

cânt...

domnule Inochente, afară plouă! e mohorât și e frig, iar dumneavoastră vă rog să încetați cu pașii ăștia de dans și să vă așezați înapoi, pe fotoliu, așaa, foarte bine, nu încercați să evitați discuția cu atitudini contrafăcute...

doctore! doctore! și dumneata îmi vrei răul?!

sta... stați, nu vă enervați, aprindeți-vă o țigară, poftiți un foc, scrumiera e lângă dumneavoastră, nu dați scrumul pe jos, scrumiera! în dreapta, pe colțul biroului, nu, nu acolo, în sfârșit, ați găsit-o, deci, domnule Inochente... vă e mai bine? să vă dau un calmant...

nu! mulțumesc, doctore, am spus mai înainte, nu știu ce am astăzi, mă simt extrem de obosit și de deprimat, domnule, n-ați vrea să lăsăm discuția asta pe altă dată? am înțeles perfect ce vreți de la mine: să vă sugerez eu, chiar eu, diagnosticul căci altfel puteți fi suspectat că nu vă exercitați profesia de medic conform jurământului lui Hipocrat și normelor etico-morale convenite, nu?

bravo, domnule Inochente, vedeți că se poate, vedeți? n-aș vrea să vă supăr, dar din informațiile mele nici măcar tratamentul pe care vi l-am propus nu-l respectați întocmai, și e vorba de cele mai simple metode terapeutice... dumneavoastră sunteți doar puțin neurastenizat, efort intelectual prea intens, dar dacă veți continua în felul acesta, s-ar putea să fie nevoie de internare...

doctore, dacă trebuie, trebuie! poate că atunci vor înceta să mă mai urmărească, să mă învinuiască, să mă

alunge, știți, într-una din zile, am văzut în stațiune un tip care se ținea după mine, precis a fost trimis de cei de la întreprindere, și e adevărat, vă mărturisesc acum, am o investiție, aici, în seiful ăsta, capul meu, da,da!

domnule Inochente, azi-noapte ați dormit un ceas-două? ați băut alcool și ați luat vreun somnifer? sunteți foarte palid și aveți pupilele dilatate, vă rog să vă întoarceți în camera dumneavoastră și să luați pastilele astea, după care o să trageți un somn bun, vom sta de vorbă altă dată, nu m-ați prins! nici nedormit, nici băut, nici tranchilizat, vesel în schimb cum n-am mai fost niciodată, eu știu să mă apăr, altfel până acum aș fi fost o moviliță de pământ cu cruce la căpătâi, dar vă mulțumesc pentru ajutor, să știți că vă bucurați de încrederea mea, iar eu sunt oricine, *fiat lux!* doctore!

Cu țigara în colțul gurii, Damian se ridică vioi din fotoliu, făcu o reverență și ieși din cabinet în pas săltat. Înainte de a închide ușa în urma lui, se răsuci brusc în prag, arătă cu bărbia înspre camera din fața lui și întrebă răgușit, fără să-și miște țigara dintre buze, păpușica pe unde umblă, a? Doctorul ridică din umeri, nu știu, clipi când Damian trânti ușa, pe urmă o înjură în gând pe Clavdia, tâmpita! s-a dus repede și i-a dat raportul... mototoli scrisoarea întreprinderii, vru s-o arunce la coșul cu hârtii, dar se răzgândi, o netezi încet și o puse sub cărțile de pe birou, s-ar putea să nu îi fi spus totuși nimic, e prea experimentată ca să nu cunoască susceptibilitatea nebunilor de tipul ăsta... internarea?... nu știu, lua-l-ar dracu' pe Inochente... nu-l cred totuși, recunosc însă, m-a luat pe neașteptate... îl mai las un

țimp și văd eu, e doar prima lui izbucnire, adevărat, după toate canoanele... paranoic? Luă o carte de pe birou, o răsfoi o vreme, într-un târziu se opri asupra unei pagini și porni să citească atent.

Clavdia se întinse pe pat. Căscă. Damian continuă să se agite prin cameră, vorbind precipitat, cu întreruperi dese urmate de hotote ascuțite de râs. La un moment dat, Clavdia făcu un semn alene cu mâna în aer, oprește-te, ehei, oprește-te, cabotinule! da, ce-ai rămas așa? ai fost un cabotin, încă unul idiot, mi-e milă de tine, afirmi deci că ți-ai bătut joc de doctor tu fiind perfect sănătos mintal? că din moment ce atâția se odihnesc-sustrag oricăror obligații sociale, tu de ce n-ai face-o, și încă la modul exemplar de actorie? dar, dragul meu idiot de duzină, actor de mâna a douăsprezecea, fraierul tău m-a chemat ieri să-mi propună o colaborare prin care să descopere adevărul tău, iar prima lui observație a fost că ești un fals nevrozat și, implicit, un pericol social, e! nu mai hohotești? însă asta n-ar însemna nimic dacă mă gândesc că eu sunt considerată de tine mai proastă decât bietul doctor; Damian, dragule, ia caută-ți tu în jurnal ziua aia cu însemnarea lui Radu Enescu despre Kafka? Damian vru să se repeadă spre Clavdia, apoi spre noptiera în care-și ținea jurnalul, scrâșni din dinți, își frământă mâinile, nu se urni din loc, privea fix, cu pupilele dilatate ca la vederea unei fantasme în miez de noapte, în cele din urmă își luă o țigară din pachetul aflat pe măsuță, o aprinse, fumă un timp și vocea-i răsună spartă, bătrân astmatic urcând scările, unde e? cum ai găsit-o? de ce ți-ai permis? se

afla între paginile dosarului negru, acolo am găsit-o și dosarul e al meu, rar și apăsător Clavdia, după care, vino lângă mine, mă întreb dacă nu cumva ar trebui să te acuz de lașitate, hai, vino, lasă-mă să te mângâi, ce ai de gând? Damian începu să râdă. Moale. Cu spaima-căluș gâtuindu-l. Se așeză lângă Clavdia. Fără să se întindă. Gârbovit. Continuă să râdă. Și secundându-l, râsul ei. Glasul lor în același țipăt frânt în hohote domoale.

Arpegia ciocăni, așteptă câteva minute, apoi apăsă clanța. Ușa era deschisă. Intră. Damian? destul de tare ca să fie auzită clar. Damian? Intră pășind cu oarecare teamă. Îl văzu pe Damian dormind pe spate. Respira încet. profund. Chip destins. Încremenire de vegetal. Arpegia se întoarse. Până la ușă, pe vârfuri. O închise și răsuci cheia în broască. Se dezbracă în hol. Zâmbind, dar concentrată. Apoi se duse în baie. Primenirea trupului cu dușul având presiune minimă. Fără zgomot. Apa fierbinte pișcându-l sânii, pântecul, pubisul. Arpegia surâzând tainic.

Tălpile goale neauzite pe mochetă. Se prelinse sub pătură alături de bărbat. Oftă încet, a plăcere. Buzele se lipiră de umărul lui. Măinile ei căutară. Damian se trezi. Mai întâi speriat, neînțelegând. Arpegia îi găsi buzele. Cu vârful limbii. Cel sărutat simți, înțelese și, calm:

ieși, imediat te îmbraci și disperi,

femeia îl îmbrățișă, cu mâinile, cu picioarele îl încolăci, iar Damian înlănțuit:

cară-te, mi-e silă, disperi, n-auzi?! Se smulse din

brațele ei, sări din pat și urlă: pleacăăă!

Arpegia se ghemui sub pătură.

Apucată de încheietura mâinii și smulsă din așternut. Pe podea, senzual - zdreanță, carne penibilă.

Damian lovind măsuța cu piciorul și răsturnând-o, turbat la vederea lutului pe mochetă:

târfă, cine ți-a dat voie?

Arpegia năucită. Dar cu ochii începând să sticlească.

Damian, obscen:

nu vezi că asta e moartă, râme îți trebuie ție?

Arpegia în picioare, tremurând. De furie. Neputincioasă.

Damian cu miere în glas:

mai întâi omenește-mă cu mâncare și băutură, apoi plătește-mă, am tarife și tarife, după varietatea actului și timpului pierdut, e clar?

Arpegia gătită de mânie:

porcule, porcule...

Damian:

te plesnesc.

Arpegia brusc înfricoșată:

ai înnebunit? Damian, ce-i cu tine? te vreau, eu...

Femeia plângând din ce în ce mai tare, cu sughițuri.

Bărbatul râzând satisfăcut și, cu glas împăciuitor:

așa poți să rămâi, treci în pat

„Stau pe un scaun, față în față cu doctorul. Mă gândesc la faptul că iar m-au silit să mă internez. Știu

bine că noua mea manifestare paranoică, așa cum o acuză ei, este o manifestare de om obișnuit, silit, iarăși „silit”, ca și cum întreaga noastră viață ar fi alcătuită din verigi de „silit”, silit să se revolte. Pentru ce, nu mai contează, căci, din moment ce te revolți, actul ăsta implică motivații superioare și în afara celor care determină furia cotidiană, cel puțin eu așa cred.

Stau pe scaun și sunt Micul Prinț, un trist și uimit copil. Încerc să-i explic asta medicului, dar el face un semn plictisit cu mâna, îndemnându-mă să tac naibii odată. Îl ascult supus, căci din lunga-mi experiență de paranoic am învățat că adeseori, în astfel de cazuri, e foarte bine să te porți ca un om normal.

În sfârșit, știam eu că iar o să se întâmple așa. Au apărut două dintre gorilele ospiciului. Medicul se ridică de pe scaunul lui și are pentru moment marea dictatură care abdică. Ne face semn să-l urmăm. Mă vor duce iar în fața studenților, la cursul lor de psihiatrie. Le voi demonstra un caz tipic de paranoia.

În mașină îmi storc creierii să inventez ceva, un discurs ca un recurs la metoda nebunului. Plictisit, medicul mă bate pe umăr cu palma, încurajându-mă. Știu că dacă îi voi fi pe plac, poate o să miros din nou, cât de curând, aerul prea sărat al libertății.

Studenții mă privesc, unii extrem de atenți, majoritatea de parcă ar fi vrăjiți, pe câțiva mă mir că nu-i aud behăind de satisfacție; și nu e prima oară când mă întâlnesc cu ei... deși în fiecare an sunt alții. Fiind îndeobște sincer cu mine însumi, nu pot să nu remarc, de fapt: alții-aceiași.

Au fost cu toții anunțați că vor avea în față un nebun adevărat, dar mă ascultă ca pe un orator normal. Mă simt străin și complet detașat de această lume hrănită de când se știe numai cu demonstrații. Până și cel mai mărunț act și-l impun conștiinței lor ca pe o demonstrație absolut necesară a faptului că sunt vii. I-a înnebunit pe toți. Occidentul cu raționalismul lui șchiop, ciung și chior. Steril și cu prostată.

Le explic, și acum sunt îmbrăcat doar în slip, în dreptul sexului am marcat cu cercuri concentrice unul dintre principalele plexuri yoghine, numai de n-aș intra în erecție, le povestesc despre cât de greu se poate accepta că existența unui spațiu și timp, tainice în manifestarea lor benefică, inițiativă și desăvârșitoare de ființă, constituie practic accesul la realitatea psihică eliberată - realitatea unică.

Trag cu ochiul la medic. Pare puțin surprins. Tema asta n-am discutat-o încă între patru ochi. Dar nu se neliniștește vulpoiul bătrân. Știe prea bine că nu-mi permit să sar calul. Îmi cunoaște suficient de bine doza de lașitate. Uneori mă întreb ce se va întâmpla când mi-o voi fi consumat-o... Mi se va inocula o nouă doză, sunt sigur de asta.

Păcatul, le spun eu studenților și mă urc cu picioarele pe catedră, păcatul ca încălcarea a normelor convenționalului de orice natură e unul dintre constituenții fundamentali ai căii spre existența amintită. Păcatul acesta îl înțeleg dincolo de ce înțelegeți voi prin iconoclast, teribilism, extravagantă, exotism etc.

Mă încrunt, tac retoric, bat apoi din palme și le

declar: Cei mai buni se nasc cu acest Păcat. Doar teoretizarea lui nu semnifică absolut nimic, în afara, fiți atenți, vă rog, în afara nu a temerii de consecințe de tot felul, mai ales pe linie socială, ci în afara spaimei viscerale de aceste consecințe. Ea se manifestă cu predilecție în cazul indivizilor dotați cu putere extremă de analiză și sinteză.

Observ că unii studenți își notează câte ceva. Ca de obicei, au uitat complet că au în față un nebun.

Păcatul, îmi modulez vocea asemeni lui Călinescu, e identificat de unii dintre ei, marea majoritatea, cu spaima asta și li se înfățișează ca o destructurare interioară, într-un necurmat proces, până la alcătuirea unui nou Eu. Și vor începe să lupte cu disperare împotriva Păcatului prin legi scrise și nescrise, prin ospicii și ziduri îmbinate în fel și chip. Sărmanii, își refuză Păcatul pentru că pe calea lui își vor recâștiga ingenuitatea ca spontaneitate tipic creatoare de bunuri spirituale, ori așa ceva înseamnă arhetip, miroase a credință, iar ei sunt ființe raționale, nu gânditoare.

Zăresc figuri entuziasmate. Mi-e ciudă pe prostia lor. Mă întorc spre medic. Asta-i bună! Până și el își notează. A înnebunit?!

Cobor de pe catedră și încep să mă plimb pe podium. Îmi agit brațele ca să mă încălzesc. Fac două-trei sărituri. Altă dată nu mă mai dezbrac, risc să răcesc bine de tot.

E oare atât de greu de înțeles, le explic cu glas ascutit, tragic, că marea masă e doar o mulțime de obiecte? E adevărat însă că până și iluminatului îi e

foarte greu să lupte împotriva stării de obiect.

Păcatul de care vă vorbesc coexistă cu atitudinea psihică de zi cu zi - artefactul sufletesc cotidian - astfel că anumite crize de destructurare interioară nu sunt deloc *rara avis*. Eu numesc aceste crize momente de cochetărie cu tine însuși. Lașitatea e evidentă...

Stau pe scaun... în fața medicului și aștept gorilele să mergem la cursul de psihiatrie. Evident, studenților n-am să le spun nimic despre Păcat. Medicul mă cercetează posomorât. Precis că se gândește la tema pe care mi-o va impune s-o dezvolt acolo, în amfiteatru."

Damian luă altă foaie și scrise repede, încordat:

„*Jurnal*

O zi

Am copiat un text de nebun cules de Clavdia...

Sunt efectiv emoționat. M-a uluit. Omul ăsta nu e nebun! Nu are cum să fie. Sau chiar dacă este, manifestarea lui în acest text pune sub semnul întrebării tot ce se știe până acum despre bolile psihice, despre paranoia în special. De fapt și Brînzei remarcă, subliniază chiar, această stare de nesiguranță a psihiatriei.

Gândindu-mă la tot ce am citit despre paranoia, consider că trebuie să rămân, din definiția ei, numai cu acea parte pe care o notez aici: „Paranoia se poate asemăna cu un sistem de interpretare a lumii, a societății, a valorilor, din care individul deduce o situație de nerecunoaștere a propriei valori și față de el se apără, enunțându-și propria dreptate, cu o convingere

absolută.”

(*Dicționar de psihologie* / Paul Popescu-Neveanu.)

În contextul acestei atitudini declarate, a mea, nu e firesc oare să mă întreb, referindu-mă mai ales la artă, cu deosebire la literatură (analizele lui Karl Leonhardt), cât de amănunțit trebuie să-ți „descrui” realitatea înconjurătoare pentru a descoperi motivele întemeiate care să-ți justifice actul de autoalienare?

Nu, sunt confuz. Nu, mai bine spus, nedrept. Prin întrebarea de dinainte pun în discuție doar artistul. E adevărat că el este privilegiatul, născându-se pentru a se autoaliena, la nivele diferite, în funcție de talent, prin opera pe care o produce. Cred că am răspuns și la întrebare. Dar nu pentru mine, un neprivilegiat. Nu pentru toți ceilalți ca mine, milioane de chinuți născuți fără cuvânt, fără pensulă sau daltă, fără muzică...

Renunț la fișa Arpegiei.

Renunț la fișa doctorului.

Sunt absolut ineficiente și, cel puțin acum, în stadiul în care am ajuns, inutile.

Pot să spun despre amândoi doar că au un punct în care se întâlnesc și nu e nimic surprinzător în asta, e vorba de convergența tipică a indivizilor refractari la orice maladie spirituală, la orice agent capabil de tăietură sufletească. Tot în acest punct mai au o altă convergență tipică, anume conservarea cu orice preț a „speciei” refractarității. Numai priviți din acest unghi capătă o ușoară și înșelătoare aură de anormalitate. Ponderea fiziologicului la el e fantastică. Nu-și vor ignora niciodată trupul.

În schimb, nu renunț la fișa Inochente Damian. Am început să-mi sistematizez informațiile, să adun noi date și, în curând, va fi gata! Atunci voi intra și eu în rândul privilegiaților? Baftă, Damian!”

Oo, bună ziua, intrați, domnule Inochente, intrați!
bună ziua, domnule doctor,
vă așteptam, și eu și domnul profesor Zbîrcea,
bună ziua, domnule Zbîrcea,
bună ziua,

ei, v-ați mai liniștit? am fost îngrijorat după ultima dumneavoastră vizită la mine, chiar i-am povestit domnului profesor cât de rău vă simțeați, cred că aveți și febră, și eu bănuiesc că am fost răcit bine, altfel nu-mi explic reacția mea, permiteți-mi să vă prezint scuzele mele, domnule Inochente, să fim serioși, oricui i se poate întâmpla,

chiar și domnului Zbîrcea,

de ce sunteți ironic, domnule Inochente?

am glumit, doctore, sper că domnul profesor nu s-a supărat, v-ați supărat?

nu, nu, glumele stupide nu mă ating, fiți liniștit,

domnule inginer, uitați, domnul Zbîrcea a acceptat propunerea mea de a rămâne aici după consultație, pentru a mă ajuta să vă conving de modul în care trebuie să vă considerați afecțiunea psihică, iar dumneavoastră nici n-ați intrat bine și vă și manifestați într-un mod jenant...

doctore, profesore, dar menirea voastră vă impune să aveți înțelepciunea de a nu băga în seamă asemenea

copilării, jocul e una dintre căile de vindecare și educație, nu? așadar, fiți senini!

domnule Inochente, dumneata provoci permanent, da... permanent, și experiența mea profesională mă îndreptățește să afirm cu toată convingerea că genul inteligent de provocare, premeditat deci, constituie modalitatea de răzvrătire tipică incompatibilului cu orice societate, dar mai ales cu una democratică, sper că nu e totuși cazul dumneavoastră,

hei, profesore, sunt trecut de mult de treizeci de ani și aș putea să te întreb eu acum, în virtutea experienței mele, ce se întâmplă când se produce o acumulare peste limită a contradicțiilor neantagoniste specifice unui suflet prea bine educat? ei, dar nu vă jucați fălcile, întrebarea-mi șăgalnică nu exclude nicidecum faptul că dumneavoastră ați avut mai înainte dreptate. Nu, domnule doctor?

domnule Inochente, am crezut că v-ați potolit, însă eu nu-mi pierd răbdarea, nu convingeți pe nimeni în felul ăsta, pricepeți ce vreau să spun,

doctore, nu pricep de ce aveți nevoie de un ajutor într-o problemă care îmi și ne aparține?

greșiți, greșiți, cazul unui bolnav psihic aparține întregii societăți, care a investit totul în el, considerându-l sănătos și, ca atare, apt să producă, să răsplătească eforturile ei de a-l crea ca membru demn de investiția făcută, nu credeți că am dreptate?

domnul profesor de filosofie Zbîrcea Aurel este și dânsul un astfel de caz?

exact, exact, domnule Inochente, sunt un astfel de

caz, recunosc cu toată luciditatea și am mândria de a ști că lupt pentru a mă reintegra firesc...

domnule profesor, dar eu, ca medic, pot susține oricând că sunteți reintegrat perfect, însă ce e lăudabil e că dumneavoastră aveți în continuare precauția să nu recidivați, aveți inteligența să apreciați neurastenia ca fiind ceea ce este, ce este, doctore?

lăsați-mă să-i răspund eu, domnule doctor, este șocul psihic pe care îl provoacă indivizi ca dumneata și derivații lor, este imposibilitatea să lupți cum vrei împotriva tuturor atitudinilor vătămătoare unui ideal social care ne-ar face perfecți,

iar medical, aveți dreptate, domnule profesor, liniștiți-vă, iar medical, pe înțelesul oricui, e o slăbiciune iritabilă a sistemului nervos, apărută în urma unei epuizări în lupta de zi cu zi împotriva reflexului negativ al civilizației; lupta feroce cu viața, cum o numea încă din 1869 americanul Beard, e o nevroză astenică; și reflexul negativ al civilizației se manifestă exemplar în indivizi = cauze ale neurasteniei altora, din punctul ăsta de vedere are dreptate domnul profesor; e adevărat, la noi, aceasta e cauza cea mai frecventă, fiindcă aici civilizația nu se poate manifesta decât benefic, natura acestei societăți impune asta, cred că sunteți de acord, domnule Inochente;

profesore, doctore, am impresia că am sărit calul, capul ce se pleacă sabia nu-l taie ferească Dumnezeu și de mai rău ulciorul nu merge de multe ori la apă cine are parte-ș face sătulul nu crede flămândul cum e turcul și pistolul prostul nu e prost destul până nu e și fudul

tăcerea e de aur... cine moare de dimineată nu se mai scoală niciodată mila nebunului e visul înțeleptului...

opriți-vă, opriți-vă, domnule Inochente, turuiți ca o moară stricată, n-am înțeles aproape nimic din ce ne-ați spus, dumneavoastră, domnule Zbîrcea?

nici nu-l ascult, poate iar are febră, sau simulează, domnule Inochente, zău, mă îngrijorați, doctore, cu plecășiune io voi spune la buna vedere, *bye, bye*, profesore!

domnule Inochente, vă internez!

doctore, vreți să fug în lumea largă?! nu uitați că vă pot acuza de rea-voință, nu uitați că nu ați stabilit încă dacă simulez sau nu, ce spunea profesorașul? vă asumați un diagnostic așa, cu una-cu două? nu vi se pare că sunteți prea tânăr ca să riscați?

domnule!...

domnule!...

domnilor, voi reveni aici numai când eu și vindecătorul vom fi singuri singurei, *bye, bye!*

Pe înnoptat, cum urlă lupii sufletului la luna disperării, gândi Damian și notă în jurnal:

„Nu există tragedia sau demența autoizolării atâta timp cât nimeni nu-i poate contesta frumusețea protestului. Astăzi, deși e o zi, din joc gratuit oare am născut: mila nebunului e visul înțeleptului? *Cui prodest?*”

Pauza de pe casetă. Apoi, Hendrix: *Manic depression*. Lumina veiozei. Se uită pe fereastră. Pe înnoptat, cum urlă lupii sufletului la luna disperării, Damian. Și Inochente.

Caraiman nu reușea încă să-și revină. Îl auzea pe Damian ca vorbindu-i de la câțiva metri, în șoaptă și repede, mult prea repede ca să fie auzit și înțeles cum trebuie. Nu, nu era șocat, nici măcar mirat, era întristat, brusc și peste măsură întristat că tânărul Inochente se considera în cel mai serios mod un bolnav adevărat. Nu înțelegea oare că singura boală psihică nu putea fi decât demența? Cum naiba să-l convingă despre existența nevrozei, paranoiei doar ca simple nume date unor sume de manifestări ale unor indivizi mai speciali, cum ar fi chiar el, Inochente Damian? Dar așa speciali cum sunt, oamenii ăștia priviți mai atent nu au nici pe dracu'. Sănătoși tun! Adevărata suferință? Să-l vezi pe ăla bolnav de cancer! Aia e! Ptiu, nu-mi mai tihnește deloc berea asta! Auzi-l, auzi-l! Se hotărî:

domnule inginer, bateți câmpii!

Damian:

nu, nicidecum, dimpotrivă, sunt sincer convins că am dreptate, m-am studiat cu atenție, dealtfel și doctorul...

Caraiman:

să-i bagi în aia mă-sii pe toți doctorașii ăștia; nu știi nimic; îi duci cum vrei...

Damian:

lăsați, că nu-i chiar așa; știu ce vreți să insinuați, că dumneavoastră, de atâția ani, jucați același teatru și nici unul nu v-a detectat, descoperit, falsul; poate că au fost interesați să nu vă demaște, să nu-mi spuneți...

Caraiman:

bine, bine, dar fără cointeresare, nici dacă ești

realmente bolnav, nu reușești, așa că să lăsăm deoparte acest aspect;

domnule, altceva vreau eu să te fac să înțelegi...

Damian:

ce?

Caraiman:

nu te observ de azi, de ieri, dar ca dumneata să încerci să mă convingi că ești în pragul paranoiei, nu ține! domnule, uite, dacă tot ți-ai băgat în cap prostiile astea, ascultă-mă puțin: întotdeauna, de-a lungul istoriei, s-a dovedit că fără carne de tun nu s-a putut trăi, știi ce-i aia carne de tun, nu? buun, una dintre necesitățile cărnii de tun, pe măsură ce a evoluat și ea ca gândire, accesul la informație, ce să-i faci? a fost să i se permită din când în când să aibă puțința să se considere posedată de harul divin, muncită de el; și ca necesitatea asta să-i fie satisfăcută, boului nu-i dai apă, nutreț? s-au avut în vedere calitățile celor din afara cărnii de tun și, exagerându-le, le-au nimit așa, în totalitatea lor, nebunie, sau, ca să existe varietate, nevroză, paranoia, schizofrenie etc., simple incognito-uri ale unor adevărate calități excepționale, marii artiști, domnule, și... unde-am rămas? și li s-au oferit ca boli psihice cărnii de tun, Zbîrcea, Cruceriu; pe adevărații nevrozați sau paranoici nu-i descoperi niciodată, nu există, o să-mi spui dumneata că Dostoievski era paranoic? dacă măcar o singură fracțiune de secundă s-ar fi considerat așa, nu era decât o carne de tun, crede-mă!

Damian:

li s-au oferit? de către cine?

Caraiman:

asta-i bună! tot de către cei din afara cărnii de tun, divinitățile pământene, așa le zic eu, dar...

Damian:

dumneata ești unul din afară? de exemplu, un mare artist?

Caraiman:

dinafară include și persoana mea, firesc, așa mi se pare, adică e vorba, în afară de creatori, artiști, savanți, inventatori, de lucizi și de demenți, sau irecuperabili, singurii care n-au treabă cu lumea noastră; să luăm acum cazul dumneavoastră: carne de tun nu sunteți, e un lucru evident; dement, nici atât; rămâne creatorul și lucidul; eu nu am observat nici un fel de reacții care să trădeze creatorul, e drept, după cum văd eu creatorul, și zic în concluzie, *mon cher*, vin și zic, cum spunea nea' lancu, hai, domnule inginer, noroc! sunteți un lucid. Lucizii se împart în pasivi, moderați și activi; falsul de care mă acuzați e real și aparține activului, cu alte cuvinte, profit, domnule, profit de apanajele care i se oferă cărnii de tun prin înșelarea cu sceptre de tipul nevroză și altele, pricepeți, domnule inginer? într-un fel, ce fac eu e o luptă pentru conservarea celor din afară, căci noi, ne ducem de râpă, aia e!

Damian:

nu văd de ce v-aș contrazice, dar teoria asta poate fi considerată și tipică paranoicului ca frustrat, persecutat... Caraiman îl privi pieziș. Este extraordinar omul ăsta! Ține cu tot dinadinsul să mă lase perplex. În sfârșit, treaba lui. Îmi pare rău că mi-am bătut gura de

pomană. Ridică halba și, vesel: hai să bem, domnule inginer, vă mai gândiți și dumneavoastră și, până una-alta, credeți-mă, am încredere în dumneavoastră, sunteți totuși un lucid, dea Domnul să fiți un creator; să vă spun un haiku: „Un răpăit de ploaie de vară / fiecare, cum îl taie capul,/ își apără capul.” Otsuyu îl cheamă pe autor, sună ciudat și l-am reținut, să bem, domnule Inochente, eu zic să luăm și o vodcă mică, așa, ca pentru lucizi, ce ziceți?

Cu coada ochiului, îl cercetă pe Damian: omul ăsta se ascunde de mine ca de un spion; gustă din bere și i se păru acră, păcat de el, își mai spuse, nu știe că însingurarea e ca bătrânețea pe care-o simt dându-mi târcoale: „un fulger:/ țipătul unui bătlan/zburând în beznă”.

Făcu un semn chelnerului care se apropiase:
câte o vodcă mică, te rog.

Clavdia se lipi de perete. Coala de hârtie din mână îi tremura ușor, velă în pala spaimei. Damian, în mijlocul camerei, sfâșia cu gesturi bruște și sacadante cearșaful. O privea țintă. Holbat. Vână. Încordat. Hrr, hrr, sfâșierea tăcerii. Odată cu cea a pânzei. Grămada de fâșii albe. Pansamente. Sângele incolor al sufletului. Spaima miroase. Acest fel de sudoare, gândi fulgerător Clavdia. Un pas, al doilea. Se ghemui. Nu mă lovi, te rog, îngăimă ea. Damian întinse mâna. Încet. Clavdia își încheștă fălcile. Închise ochii. Fu mângâiată. Pe creștet. Ca un copil. Deschise ochii. El zâmbi. Aiurea. În gât îi gâlgâi: râs de idiot. Brusc, încetă. Se destinse. Se destinse și

ea. Dintr-o dată, ba nu! l-am bănuț de la bun început și, aproape țipând, de ce, Damian?! te implor, de ce?! El răsese încet, ha-ha-ul, ssi-ul anacondei în jurul ei, ființa prin joc hipnotic, pradă. Clavdia, moale și îndoliat și amenințator și calin și iubind și, a lehamite, Damian, Clavdia, nu trebuia să-mi smulgi foaia, zău, nu trebuia. Făcu o piruetă, din mișcare apucă paharul de pe măsută și-l izbi de perete și, mai ales, nu trebuia s-o citești, sincer te compățimesc, femeia mea iubită și prostută, iar piruetă, cămașa de pe fotoliu sfâșiată, altă rotire, fotoliul izbit cu piciorul și răsturnat peste noptiera care se zdruncină, aruncând pe podea casetofonul, zăuu! aaaa! urletul, apoi prăbușirea pe pat.

Liniște ca a unei camere de reanimare.

Clavdia, rar, atât de rar încât propriile-i cuvinte i se părură abia smulse din clisa gândurilor adormite de refuzul în a crede într-un astfel de Damian... sunt rândurile unui sinucigaș, înainte de crima propriu-zisă, nu cred că aveai de gând... te iubesc și nu-mi permit, nu vreau, dar mult mai mult, sunt convinsă că e doar teatru, grotesc... de ce vrei să mă convingi și pe mine?! Damian, te iubesc, se înfioară, simțind cât de simplu și nefiresc de frumos se dăruise, Damian, cum vrei tu, dar nu ai dreptul... mototoli foaia de hârtie, și-o aruncă înspre el în gest de revoltă neputincioasă. Furia Clavdiei întâmpinată de râsul lui, chițait anume calculat. Se îndreptă spre el hotărâtă să-l plesnească. Damian se pietrifică brusc. Îl auzi, ecou de peșteră. Pleacă. Plecă. Înotând parcă prin aer de gheață. Când închise ușa în urma ei, realizează că nu poate să plângă. Și se bucură.

Avu pe chip crucea speranței.

„Draga(ul) mea(u),

Rândurile astea nu sunt datate, timpul fiind pentru mine acum o întindere fără repere și nu le adresez cuiva anume, ele existând deopotrivă pentru toate ființele de care mă despart. Așa că fiecare dintre voi va primi una și aceeași scrisoare. Aceasta.

Unu: vă iubesc și vă respect la fel ca și înainte.

Doi: mă despart de voi, nu înseamnă că dispar dintre cei vii.

Trei: hotărârea de a rupe relațiile cu voi este cât se poate de bine întemeiată din punctul meu de vedere și consider irevocabil că argumentația mea nu are fisuri, prin urmare nu are rost să v-o expun.

Patru: sănătatea mea, sub toate aspectele, este mai presus de orice îndoială, sau, citându-l pe Kafka, principiul după care se iau hotărârile este următorul: vina e întotdeauna mai presus de orice îndoială.

Cinci: urmările întru salvarea sufletului meu sunt penibile și inutile, ca și orice fizionomie îndurerată în fața muribundului, deci nu începeți investigațiile căutând orașul sau comuna sau satul din care v-a fost trimisă scrisoarea, de fiecare dată va fi altă adresă a expeditorului.

Închipuiți-vă,
vesel și ferice,
Damian”

Împături și ultima scrisoare-tip, o introduse în plic, îl lipi cu grijă, apoi caligrafie atent adresa destinatarului.

Își aprinse o țigară. Un timp fumă plimbându-și privirea pe plicurile răsfirate pe măsuță. Zâmbi. Trist, dar și cu o anume seninătate.

Îi telefonă Clvdiei:

sărut mâna, poți să vii pe la mine? vreau să te mângâi... te aștept. Închise telefonul. Alese o casetă. O puse în casetofon și apăsă butonul de pornire. Ella Fitzgerald și Duke Ellington, *I'm beginning to see the light*. Fredonă. Fals. Scrumul în vârful țigării.

Domnul Inochente, cum puteți să-mi propuneți așa ceva? ați înnebunit? intrigat și visător în același timp, Cruceriu; pentru numele lui Dumnezeu, dar nu vă propun decât să lăsați dracului totul și să plecați în lumea largă în întâmpinarea destinului dumneavoastră, cel adevărat, nu ăsta de vită de povară pe lângă soția dumneavoastră, priviți-o numai cum se îndreaptă spre noi! fugiți cu mine! strigând, Damian; mai încet, mai încet, vă rog, poate aveți dreptate, odată, demult, aș fi făcut-o..., implorând și visător, Cruceriu; sunteți un laș, un laș de duzină, printre dinți, Damian; vă rog, vă rog, sărut mâna, dragă, discutăm cu domnul Inochente, mios și privind într-o parte, Cruceriu; ah, domnule Inochente, afectată, doamna Cruceriu, bine, Vică, bine; îl rugam să plece în lume, să evadeze, doamnă, Damian; ah, ce nostim, chicotind femeia.

„*Jurnal*

O zi

Prânz cu soții Cruceriu, Caraiman și Inochente Damian.

I-am invitat și pe Zbîrcea, dar n-a venit.

Le-am spus toate bancurile deocheate pe care le știam. În final am încercat „dansul pâinișoarelor” al lui Chaplin. Nu mi-a reușit deloc. Au râs totuși în hohote. Caraiman cu lacrimi chiar. Ne-am cam cherchelit. Doamna Cruceriu nu se mai sfia să-mi facă propuneri tipice prostituatei, pardon, odaliscei, cum se consideră.

Permanent m-am filmat cu cea mai mare atenție: starea de clown.

Pe stradă, trecând pe lângă Clavdia ca și cum n-am văzut-o în viața mea. A alergat după mine, m-a prins de braț, de ce, Damian? de ce?! Pur și simplu de parcă nu o mai cunoșteam. Într-un târziu a renunțat. Toată lumea se uita după noi. Eu le scoteam limba. Bine că am apucat să-i dau Clavdiei dosarul negru.

Ce înseamnă când un medic psihiatru are următoarea reflexie:

„Nu știu dacă un astfel de pacient poate fi atât de lucid încât să-și ceară singur internarea.”

Peste o oră sunt curios ce reflexie va mai avea, poate una extrem de rapidă, finalizată prin strigătul: ajutoor!

Ciudățenia firii mele constă în incapacitatea mea de a purta măștile dorite de alții.

Ciudățenia firii mele constă în credința nestrămutată în evadare. (I-am propus lui Cruceriu să

evadeze. Sărmanul pahiderm a fost copleșit de senzația zborului descris și redat gravitației terestre de către „iubita” lui conștiință, odalisca Cruceriu; nu sunt atât de naiv să cred că dacă nu ar fi apărut ea l-aș fi convins.)

Ciudățenia firii mele constă în putința să-l consider pe Damian un imens imperiu împărțit în provincii, iar pe fiecare guvernator, Damian îl numește; astfel apar zonele ce nu pot avea contacte, relații, războaie între ele, numai în măsura în care li se acordă acest drept sau li se ordonă. Lumea devine în acest fel compatibilă cu însuși-Damian. Lumea fiind imensul imperiu. Ciudățenia firii mele constă în faptul că am avut puterea să elimin din gândirea mea noțiunea de bine sau rău în accepția curentă, la fel cum Moartea nu mai funcționează pentru mine ca spaimă atavică. Ciudățenia firii mele constă în plăcerea de a bate câmpii. De ce uneori acvila, zbor viu și necurmat în splendoare chiar și în frângerea lui, are țipăt de bronz?”

*"Data: o zi dintre primele
înăuntrul meu și
în afara voastră.*

*Clavdia,
pentru această primă epistolă am păstrat un plic și
hârtia lui albăstruie, din mapa pe care ți-am dăruit-o când
m-am întors în stațiune.*

*Poate că mai păstrezi încă mapa. Are ca
dedicație... În sfârșit, ce țin minte: „să-mi scrii sângerând
fără tăietură, doar simplu gând despre neînțeleasa
plăsmuire...” M-da. Patetic... Oricum, o anume
premoniție, specifică pentru întâmplările care-ți schimbă
decisiv cursul vieții.*

Hai, zâmbește puțin. Așa...

*Paranoia e una dintre puținele posibilități reale de
regăsire a visului ca univers alcătuit anume pentru tine.
Ca orice adevărată cale - te străbate, parcurgând-o.*

*Clavdia, sunt aici, printre ei și, odată cu primul text,
la care, te rog, anexează aceste rânduri, sper să-mi
capăt locul convenit în dosarul tău negru.*

*Fiind la început de drum, abia întrezăresc chipul
lumii alese, iar structura ei, doar o intuiesc. Un lucru însă
e cert: și în acest caz, și în această biruință - răbdarea
este, va fi, esențială.*

*Te anunț că nu accept nici un dialog în legătură cu
justețea ori injustețea actului meu. E o chestiune atât de
intimă și atât de delicată în complexitatea ei, încât nici
măcar tu, ca parte a sufletului meu, nu ai cum s-o*

înțelegi. Vei recurge la fel de fel de deducții sau reducții și te vei înstrăina de mine. Tocmai tu... minune de... ce să-i faci, mi-am pierdut harul... poetic.

Nu. Clavdia, sunt un... paralogic și nu voi perturba societatea, îmi voi cere doar dreptul, inalienabil, la un pic de zbor, deasupra munților și văilor, orașelor și ruinelor voastre. E mult? E banal?

Clavdia mea, încearcă să mă ajuți și convinge normalii de aici să fie îngăduitori cu mine în ceea ce privește muzica. Audițiile.

A început să-mi urle tăcerea în urechi. Mi-au confiscat casetofonul și casetele. Confrații îmi spun mereu că le putem fura din magazia „castelului”.

Muzica e un univers între, deasupra și împrejurul celorlalte universuri. Mi-e dor de blues, mi-e dor de puțin jazz.

Bizar... normalul nu poate înțelege că până la urmă doar muzica aparține deopotrivă tuturor lumilor.

Mă tot întreb și încep să am credința că nebunia izbăvitoare nu poate fi alta decât aceea lipsită de cuvânt.

În lumea asta? În lumea asta...

Dar dincolo de ea?”

Ăi, iată-mă acum, așa, gârbovit stând pe marginea patului alb, groaznic de alb.

Iată-mă stând și privind la Biblie și la volumul roșu din operele lui Nicolae Ceaușescu, aflate pe noptiera...

Îmi amintesc cuvintele unui bătrân evreu întâlnit aici:

...locul Lui Dumnezeu este lumea, dar lumea nu e locul Lui Dumnezeu.

Știu că dacă voi lăsa Biblia să se deschidă singură, se va desface la

„Rugăciunea Lui Iisus”, capitolul 17 al Evangheliei după Ioan.

Nu știu niciodată unde se va deschide volumul lui Ceaușescu.

Suntem douăzeci și două de milioane de români și sunt peste 4 milioane de membri de partid. Peste douăzeci la sută din populația țării.

Cum de s-a întâmplat astfel? Cum de se întâmplă astfel?

Sunt un laș sau sunt un nebun ? Ori amândouă? Voi scie. Măcar atât.

Și mereu îmi voi aduce aminte cuvintele apostolilor:

Doamne, mărește-ne Credința.

Boston, Iulie, 2004 – Leonard Oprea